

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Előfizetési díj helyben kiadóhivatalból elhordva negyedévre 1 ft 15 kr., félévre 2 ft 30 kr., egészévre 5 pft. — Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva negyedévre 1 fnt 30 kr., félévre 3 fnt., egészévre 6 pft.

A „PESTI NAPLÓ“ 61. 62. ÉS 65-dik SZÁMA.

Történet, mely ha még nem történt meg, megtörténhetik, s ha nem történik meg, megtörténhetnek.

Közli egy elkieseredett dilettans-írónő. — Vége.

A kis városkában eleinte megbámulták Klárát, hogy nőletére ír, s még hozzá ki is nyomatja, a mit irt; de midőn látták, hogy magaviseletében semmi sem változik, hogy házában és házon kívül mindig csak a régi Bereginé marad, csakhamar megszűntek e csodát bámulni; s végre oly természetesnek találták, hogy Klárának egyik vagy másik művét olvassák, hogy már nem is gondoltak vissza arra az időre, mikor még Bereginét nem tartották írónőnek. Mért bibelődtek volna vele? alakjaival, tanaival sem a közérkölsiséget, sem magánviszonyaikat nem sérté, tehát mért idegenedtek volna el tőle?

Igy tartott ez már évek óta. Klára nevét csak tisztelettel és méltánylattal említék a városkában és környékén. Igénytelen föllépése által senki jogai sem szenvedtek csorbulást. Miként őt nem bánták; úgy ő sem bántott senkit; miként a világ ő vele, úgy ő is meg volt a világgal elégedve. Háza népe szerette, ismerősei tisztelték őt.

Mint előbb említém, ez már éveken át tartott így. — Senki sem sejté a villámot, mely Beregiék házát fenyegeté, hogy lángnyelvével a nyugalom és megelégedés ezen tanyáját felgyujtsa, és elolthatlan lángokba borítsa!

Egy reggel, 1858-ban, ápril közepe felé reggelinél ült az egész család, mely immár az említett öt gyermek által a vészthozó hetes számra növekedett; a legkisebbik anyja ölében ült, és fel-felkaczagva tekintgetett vele enyelgő testvéreire, utánok terjesztgetvén kis gombolyú karjait. Apa és anya, egymást figyelmeztetve gyermekeik bohóságaira, kedélyesen beszélgettek együtt. Belépő cseléd szakasztá őket félbe, néhány levelet és ujságot nyujtván át nekik. Beregi kiválasztván a nejét illető szépirodalmi lapokat, azokat Klára elé helyezé, ki azonnal olvasgatni kezdé azokat, mennyire az az ölben ugrándozó gyermektől lehetséges volt. Beregi ezalatt leveleit futotta át, aztán a politikai lapokat vevé elő, melyeket magának járatott. Előbb csak úgy futólagosan pillantott rajtok végig; azonban egyszerre csak valami különösen megkapja figyelmét, kíváncsian nézi meg a tulsó oldalon az író nevét; aztán ismét olvasni kezd, egyre nagyobb figyelemmel, s mindig komolyabb képet vágva; miközben egy-egy fürkésző tekintetet vet nejére, mire arcza mindinkább elsötétül, s egész valóján növekedő felindulás és izgatottság tűnik fel. Oly hosszasan olvas egy sort, mintha minden mondatot, minden szót mélyen elméjébe akarna vésni; elmélyedését csak egy-egy gyanakodó tekintet szakasztja meg, melyet nejére vet, ki ezalatt semmit sem gyanítva nézegeté át lapjait. Ennek végeztével azonban lehetlen volt férjének sajtáságos magaviseletét észre nem vennie, kíváncsian kérdé tőle :

— Mi az, mi oly komolylyá tön, édes férjem? Melyik lap ez? a Pesti Napló? talán valami vészthozó vezérczikket olvassz? vagy valami kegyetlen kritikát? Ugyan kit bántanak? Előre sajnálom szegényt; tudom nem marad rajta egy ép hely, úgy semmivé tesz; nem szeretnék a helyében lenni. — De hát szólj, édes férjem, valóban igen kíváncsiva téssz!“

Beregi semmit sem felelt, csak hosszasan nejére bámul, mintha nem értené annak szavait; aztán pedig, midőn az ismételnéi kezdé előbbi zaklatását, ingerülten válaszolt neki :

— Semmi, semmi, a mi rád tartoznék! Mi köze is van asszonynak a politikai lapokhoz? Én nem is tudom, mit avatkozol te

mindig oly dolgokba, mik nem tartoznak a nőre; — olyasmibe, mi csak a férfi körébe vág!

— Én, férjem? Nem értem, mért haragszol reám? Hiszen eddig mindig együtt olvasgattuk a lapokat, s midőn te, a helyett, hogy kávéházba, vagy valami kártyapartiera mentél volna, örömeztőbb itthon maradtál, nem egyszer azzal töltöttük az időt, hogy együtt olvasgattuk a hírlapokat, s te mindig szívesen hallgatád meg az én véleményemet, miként én is mindig előre örültem tanulságos magyarázataidnak és felvilágosításaidnak. Most meg egyszerre haragszol, hogy kérdezem, miféle különös czikk foglalja úgy el figyelmedet?

— Mondtam már, nem tartozik reád! kiáltott férje ingerült hangon. Eddig sem kellett volna ily dolgokkal bibelödnöd. Jobb, ha gyermekeid és házi dolgaid után látsz, mint olyasmivel foglalkozol, mi nem asszonynak való!

S összegyürvén a kezében tartott lapot, azt zsebébe dugá, és szó nélkül, még egy mogorva tekintetet vetve nejére, távozott.

Klára álmélkodva bámult férje után. Képtelen volt a szokatlan jelenetet magának megfejtetni. Első meglepetésében szinte elfeledte ama lapot, mely férjét annyira megzavará. Ugy megrendíté őt férjének e kiméletlen, sértő kifakadása, melynek okát sehogys birta elképzelni, hogy mintegy megkövülve maradt mozdulatlanul előbbi helyén, öntudatlanul hintáztatva ölében alvó kis gyermekét. A háziak csodálkozva vették észre, hogy a különben oly tevékeny házinő mint marad tétlenül ülve, nem is gondolva szokott foglalkozásaira. Csenedesebben jártak fel s alá, azt hiven, rosszul érzi magát. Dél felé a legnagyobbik fiu haza jövén az iskolából, azonnal észre vette anyja levertségét, oda simult hozzá és részvétellel kérdezté tőle :

— Beteg vagy, édes anyácskám? Haza híjuk édes apánkat?

— Nem, édes fiam, én nem vagyok beteg; inkább attól félek, hogy édes apátok betegszik meg, azért vagyok szomorú. Legyetek jók, még jobbak, mint máskor, ha ma ebédre haza jön; vidítsátok föl szegényt, sok baja, sok gondja van szegény apátoknak, félek, még megbetegszik.

Mikor Beregi délben haza jött, még rosszabb kedvű volt, mint mikor elment, egész ebéd alatt senkivel sem beszélt, csak az ételeket ócsárolta, s a gyermekeket korholta, s azoknak pajkossága és nevetlensége miatt tett szemrehányásokat nevének.

Klára e vádra, melyet most hallott először, még inkább bámult férjére mint a reggelinél törtétek után; egy szót sem birt szólni, tányérát eltolta maga elöl, s minden lelki erejét összeszedve igyekezett könyeit gyermekei előtt elfojthatni.

Másnap a reggelinél a tegnapi jelenet ismétlődött. Klára, látván férjének felindulását, melylyel az a Pesti Napló egy újabb számát olvassa, megkísérté, azt tőle elkérni; de Beregi azonnal felugrott, székét indulatossan eltaszítá, és ismét zsebébe rejtve a lapot, oda hagyta a szobát. Klára nem bírván többé könyeit elfojtani, zokogva menekült kis szobácskájába, hol különben soha sem szokott napközben időzni.

Nap nap után folyt le, és Klára helyzete egyre gyötrőbbé és kínosabbá vált. Az elkeseredés és ingerültség Beregi részéről nöttönött, mi által Klára mindig levertebb lön és szerencsétlenebbnek érezé magát. Minél többet töprenkedett férjének annyira megváltozott magaviseletén, annal inkább meggyőződött fölöle, hogy e változást csupán ama lap idézhette elő; még sem volt többé bátorsága aziránt kérdést intézni Beregihez, átlátván, hogy tudakolása hasztalenn, sőt káros volna, csak növelné férje ingerültségét, s így újabb elkeseredésre és kiméletlenségre szolgáltatna okot. De hát mit tegyen? Honnan szerezhetné meg azon lapot? Ismerőseire gondolt, kikről tudá, hogy járatják; de nem volt képes annyira erővenni magán, hogy még legbizalmasabb barátai előtt csak említeni is merte volna. Valami megfoghatlan, legyőzhetlen félnétség bilincselé le nyelvét, valahányszor e tárgyat elő akará hozni. Kivált miután idővel úgy tetszett neki, mintha ismerőseinek magaviselete is megváltozott volna irányában. Mintha az előbbeni szívélyes előzékenységet bizonyos hidegség, valami gyanakodó tartózkodás váltaná fel. Hogy erről bizonyosságot szerezzen magának, s hogy talán valamiképen nyomába akadhasson a kérdéses lapnak, gyakrabban kezdett ismerőseihez

járni, és bámulva tapasztalá, hogy azok annál inkább vonulnak tőle vissza. Mi még jobban sérté őt, s helyzetét még nehezebbé és kínosabbá tevé, azon feltűnő körülmény volt, hogy mindenhová egyedül, férje nélkül kellett mennie; mert valahányszor Klára őt felkéré, — hogy kísérje el egy vagy más helyre, Beregi mindig határozottan megtagadá azt. Mintha szégyelte volna, hogy nevével lássák őt. Ha a szépirodalmi lapokat pillantá meg, melyekben neje munkái szoktak megjelenni, egész nap kiméletlen és visszataszító hidegséggel bánt vele. Klára már majd esztét veszté, e rája nézve kifürkészhetlen titok nyomása alatt.

E közben még egyik gyermeke veszélyesen megbetegedett. Képzelné lehet Bereginé ijedtségét és kétségbeesését. Kivált miután férje ekkor még mogorvább, még barátságatlanabb lön irányában. Egyébkor, ha valamelyik gyermekök megbetegedett, közös fájdalmok mindig még szorosabban fűzé őket egymáshoz; s midőn együtt virrasztottak, együtt aggódtak, csak egymás iránti részvétteljes szeretetök adott mindegyiknek elég erőt, hogy le nem roskadt a rájuk mért csapás alatt. Most azonban egyetlen vigasztaló szó sem jött Beregi szájára; szótlanul, mintegy kémkedve őrizte a beteg gyermeket mintha nem merte volna azt neje ápolására bizni. Sőt egykor, midőn a betegség tetőpontját érte el, és Klára sirva, zokogva borult gyermekére, úgy tetszett előtte, mintha férje őt rossz, gondatlan anyának nevezné, ki nem viseli eléggé gondját gyermekeinek, mert gondolatai, tudja Isten, hol kalandoznak. Mint lázas álomkép szavai, csengtek e szavak Klára fülében, s midőn gyermeke meggyógyult, s e szavak emléke meg-meglepé őt, igyekezett elhíttetni magával, hogy azokat csak a sok virrasztás okozta izgatottság képzelte vele, miután a legszigorubb önvallatás után is képtelenségnek tartá, — hogy őt ily igaztalan váddal illethesse bárki. —

Ámde idővel a családapa és anya közti egyenetlenség lassanként megtermé keserű gyümölcseit; káros következményei mindinkább kezdtek feltűnni mind a háztartásban, mind a környezetben. Lassan-lassan felbomlott a szokott rend, minek minduntalan újabb bizonyosságára lehetett akadni

mindeniütt, kivált a rendetlenül tartott udvaron, s a pusztulásnak indult kertben.

A gyermekek sem voltak többé oly szófogadók, sem oly tiszták és kedvesek, mint azelőtt, többet hányódván a cselédek között, kiknek társaságában még kedélyök is megromlott; eldurvultak köztük, s azoknak oktalán engedékenysége, s még oktalanabb ingerkedései feleselőkké, követelőkké és nyafogókká tevő őket.

A galambok, melyeket Klára nem etetgetett többé, elpártoltak a szomszédokhoz; a virágok, alig jutván most Klárának eszébe, elhervadtak és kiégtek, ápolás és szorgalmatos öntözgetés hiányában; a kertben, legkedvesebb és legkényesebb gondviselést igénylő veteményeit fölverte a gyom, elnyomta a dudva; s eképen harapózott egyre tovább a hanyagság szülte rendetlenség, mit Beregi nem szünt meg a legkiméletlenebb módon nevének naponként szemére lobbantani. Klára igyekezett ilyenkor kissé összedzni magát, de csakhamar erőt vön rajta előbbi levertsége, s helyzetének elviselhetlen terhe alatt újra mindig visszasülyedt előbbi tétlen merengésibe.

Végre bekövetkezett ezen kinos állapot netovábbja, a végső csapás, mely alatt Klárának vagy végképen le kelle roskadnia, vagy ártatlansága érzetében fölemelkednie, hogy vérző szívvél bár, de fölemelt fövel viselje el, mit sorsa reá mért. — Iskolába járó fiacskája egykor sírva jött haza, s anyja tudakolására semmiképen sem akart választ adni; végre mégis engedvén anyja unszolásinak zokogva vallá még, hogy pajtásai nem akartak vele játszani, és kiesufolták őt anyja miatt.

— Én miattam! kiáltott föl Klára álmélkodva. Én miattam! Szerencsétlen gyermekek, mit beszélsz? Mért gunyolhattak volna társaid én miattam? De hát szólj, az Istenre kérlek, felelj!

De a gyermek makacsul hallgatva törölgette kis ökleivel egyre sűrűn hulló könnyeit. Beregi ezalatt észrevétlenül belépett a szobába, s hallván a neje és gyermeke közti beszédet, keményen rárivalt fiára, hogy rögtön vallja meg, miért csufolták őt anyja miatt.

— Azt mondták, édes apám, hát azt mondták, zokogta a kis fiu, hogy szégyel-

jük magunkat, mert a mi édes anyánk irónő — és a ki irónő, az nem lehet jó asszony — hogy ez az ujságban van, szüleik olvasták, — meg az is ott van, hogy az ilyen nem szeret senkit, — még a gyermekeit sem! — senkit sem!

Az utolsó szavakat már alig bírta a szegény gyermek kimondani a nagy zokogástól. Atyja megfogá kezét, és Klára növekvő bámulattal látá, mily szemrehányó arczczal fordul férje feléje, s a legmélyebb elkeseredés hangján intézi hozzá a következő szavakat :

— Látod, látod, még gyermekeidnek is kell miattad szenvedni; kigúnyolják, megvetik őket miattad! Hát még nekem! minden barátom, minden tisztársam bizonyos lealázó szánakozással tekint reám; alattomban bizonyára engem is, mint e szegény gyermeket, gunyolnak, megvetnek, mert — mert feleségem — irónő!

— De, férjem, az Istenért, világosíts föl! én nem értelek; légy könyörületes irántam, hiszen meg kell örülnöm, ha ez még tovább is így tart! Nem vagyok képes felfogni, mit jelentenek szavaid; egy idő óta minden oly megfoghatlan körülem: az emberek viselete irányomban; legjobb ismerőseim tartózkodása, visszavonulása tőlem; és a mi legtöbb: a te kegyetlen bánásmódot velem, elidegenedésed tőlem! — — Szánj meg végre, vess véget e gyötrelmes helyzetnek; tudasd velem, mit lehet szememre hányni? mit vétettem? Mi lehet ennyi szenvedésemnek oka?

— Magad vagy mindennek oka, senki és semmi más! viszonzá férje növekvő indulatossággal, mért léptél oly pályára, melyen a nő gyöngye lábai előbb-utóbb megtántorodnak; mért bélyegeztél meg nyilvános fellépésed által, — mire egy szerény nő nem volna képes, — férjedet, családot az egész világ előtt. — Az ilyen nő boldogtalanná tesz mindenkit, kivel csak érintkezésbe jön; tönkre jut kezei közt minden; az ilyen nő kiesapongó, ha tetteleg nem is, de gondolataiban bizonyára az; szóval, az ilyen nő szégyent hoz becsületes férjére, és gyalázatot ártatlan gyermekeire!

Ez végre több volt, mint mennyit Klára elviselhetett. Férje utolsó szavaira, mint kigyócsipésre szökött fel helyéből, s elváltzott, de szilárd hangon szakasztá félbe :

— Elég, férjem, elég! többet mondál, mint mennyit valaha megbocsáthatok. Csak az egyet követelem tőled, tudasd velem, mi okozhatá mindezt, hogy ha nem is igazolva, legalább okadatolva láthassam bánásmódot irányomban!

Beregi dolgozószobájából a Pesti Napló három, iszonyuan összegyűrt számát hozá ki, és szó nélkül nyujtá oda nejének. Klára jéghideg, reszkető kezekkel tartá azokat egy darabig maga előtt, a nélkül, hogy tudná, hol kelljen abból olvasnia. Végre a lap tárczájára esett tekintete, hol egy cikk, írónal vastagon aláhuzott sorai által, vonta magára figyelmét. Olvasásához fogott. Hoszszu csend állt be, mely alatt a nő lázas figyelemmel olvasott tovább, tovább; kétszer-háromszor is ismételve az írónnal megjelölt helyeket, minők pl. a következők: „mi egyéb az irónőség, mint be nem vallott, félbe-szerbe alkalmazott nőemancipatio; — a küzdés és dicsőségszomj képtelenné teszi őket a boldogságra és boldogításra; — a férj, kit szeretni hittek, s kit még szeretni akarnának, a gyermekek, kikért mindent áldozni vágnak, s kikért oly keveset birnak tenni; — a családi kör, melynek áldásává lehetnének, s melynek csak terhére kell válniok; — életök sulypontja kivül esett a női és családi élet körén; — sorsok mindig tragikum; — szerencse — ha csak a boldogság romjain tévelyegnek, s nem egyszersmind a bün ösvényén; — az angyalból demon lesz, önmagáé vagy másoké; — hiu ismereteket hajhászva, kiszáritja szivét; — világboldogító ábránd felé hajlik, mely okvetlen erkölcstelenségre vezet, legalább érzületben; — átengedi magát a kósza vágyaknak; — magas emelkedettsége, hő lelkesülése sokszor nem egyéb, mint finom önzés, mely nem ismer kötelességet, föláldozást, s csak emotiokat keres; — mindig keres egy férfiut, az igazit; — megszokja jól kiismerni a férfiak gyöngeségeit, de elveszti érzékét az iránt, mi bennök leginkább becsülendő; — a házasságot és szerelmet balul fogja föl; — az irónó pályáján átok fekszik, a természet és társadalom nemesise; vagy azért ir, mert boldogtalan — vagy azért boldogtalan, mert ir; — veszélyes az irónői pálya, mindig veszélyes, még akkor is, ha a nő az irodalom oly ágát miveli, mely

hozzá legillőbb; azon kört gyönyörködtesék verseikkel és novelláikkal, melynek zongorázni és rajzolni szoktak; mért raboltok el annyi drága perczet szüleitektől, férjeitektől, kedveseitektől?“ s még számtalan ilyen és ehhez hasonló kitételek. Miután mindezt, az utolsó sorig elolvasá a nő, nemes nyugalommal hajtá össze a lapokat és nyujtá vissza férjének, kinek szemci azalatt folytonosan oly kérlelhetlen, szigoru tekintettel függtek Klárán, mintha egy megátalkodott gonosztevőt látott volna maga előtt. Mily nagy volt hát meglepetése, midön neje a bünbánnat alázatossága helyet, a sértett erény méltóságával áll előtte, s a várt mentség helyett így szól hozzá:

— E cikk írója csak fölhevült képzelődésének rémei ellen forgatja fegyverét; oh de te, férjem, megtagadva saját érzékeidet, bennem keresed azon ijesztő agyrémek megtestesülését; és szemeidet behunyva a valóság előtt, vakságodban gyógyíthatlan sebeket ejtesz rajtam, hogy e cikkeknek legalább egy állítása igaz lehessen: a nő vagy azért ir, mert boldogtalan, vagy azért boldogtalan, mert ir!

E válságos ponthoz érve szegény Klárám siralmas történetének rajzolásában, élénken elképzelt szenvedései annyira meghatottak, hogy kénytelen valék munkámat félbeszakasztani. Igen! kiálták föl elkeseredve, igen, ilyen a kritika, ilyenek a kritikuskok! Külövik mérges nyilaikat, nem törődve azzal, hogy az íróban az embert is halálra sebzik; nem bánva, ha kitök egy kavicssal hájtottak meg, azt a kárörvendő tömeg megkövezi is! Nem is sejtik, bonczolásuk által mily gyógyíthatlan sebeket ejtenek; nem sejtik, hogy épen midön a háziasság és családiaság mellett szónokolnak, kétélü szavaik akkor metszik el a legszentebb kötelékeket, gyanusítgatásaik akkor gyilkolják meg a szeretök bizalmát, és dülják föl a családi élet békéjét, miként arról Beregi Péter és s szegény Klára gyászos sorsa mindenkit eléggé meggyözhet.

Oh, de mi ez ahoz képest, mi velem történt, mit nekem magamnak kelle tapasztalnom! Hogyan? — miként? ezennel elmondom.

Tehát felhagyva munkámmal, tollamat szokott helyére a tentatartó mellé helyezém,

és fejemet balkezemre hajtva, egészen átengedém magamat fentebb leirt gondolataimnak. Hihetőleg, hogy minél háborítlanabban merülhessek szomorú elmélkedéseimbe, szememet is behunyám. Meddig lehettem így, nem tudom; elég az hozzá, hogy elmerülésből egyszerre csak valami kiállhatlan, fülsértő kacaj riasztott föl; még pedig oly sokféle, különféle hangok harmoniatlan összege, hogy idegeimre épen azon kellemtlen benyomást tevő, mintha egyszerre valaki mind a két öklével a zongora billentyűire csapott volna.

Igedve és boszankodva tekintetem föl, és mit láték! A zaj, mely ilyen kiméletlenül felriasztott, írószereimtől származék, melyek kacagva és hahotázva szökdécseltek előttem. Oly képtelen, oly kificzamodott ugrándozásokat vittek véghez, hogy első tekintetre azt hívém, a színházi táncszemélyzet van előttem; de alakjaikról csakhamar ráismerheték saját írószereimre. A mint első meglepetésből magamhoz kezdék térni, úgy tetszett, mintha e szilaj ugrándozás és kacaj különösen reám vonatkoznék. Csakugyan! minden hang, minden mozdulat az én boszantásomra volt irányozva, s engem igyekezett gunyolni és sértegetni.

Ez is, oh igen! ez is mind azon kárhozatos cikknek volt következménye. Nemcsak a világot, a társadalmat és családunk tagjait sikerült fölizgatnia ellenünk, hanem még írószereinket is! Tulajdon írószereink, melyek eddig oly vakon engedelmeskedtek, most pártot ütnek, föllázadnak ellenünk! Erre nem voltam elkészülve, ezt, megvallom, még én sem tartottam volna lehetségesnek. Oh, de mért is hagytam a Pesti Napló ama vészteljes három számát napokig asztalomon heverni! mért nem égettem el azonnal, hogy a halál e neme, melyre azon cikk minden írónót méltónak nyilvánít, legelsőben is rajta hajatott volna végbe! De a sors más képen határozott fölöttem; nekem is megkelle kóstolnom azon méregpoharat, melyet szegény Beregi Klára fenekig üritett. Oly sértő dolgokat kelle látnom és hallanom, melyek fölötti haragomban majd két-ségbeestem.

A nagy papirolló majdnem megérinté arcomat, akkorát szökelt felém, aztán előttem hanyatt vágta magát, s egész hosszában

szétterpeszkedve hahotázott a szemembe. A tentatartón meg nevéttében csak úgy folytak végig a tentacseppek, míg a porzótartó olyan bukfunczket vetett, hogy a porzó belőle szerteszt szóródott, s még a szemembe is esett belőle. Még a tolltörlő is közéjük vegyült, s nem szégyelve tentafoltos taréját, berzenkedő ugrándozásokkal igyekezett boszantani. A tollkés pedig, mind a négy ágát szétfeszítve, szemképráztató sebességgel hányta előttem a cigánykereket. De rám nézve legsértőbb az volt, hogy a tele irt papirszeletek, melyekre ama gyászos történetet följegyeztem, garázdálkodásban minden eddig elősorolt tárgyon tultettek. Szerteszt röpkedtek előttem, s egymásba ütközve, olyan kacajt ütöttek, mely valamennyiét tulharsogta. Ki hinné! még tollam is részt vett e fölkelésben ellenem; kihívólag ágaskodott orrahegyére, s összefogózkodva az írónnal, együtt a legeszeveszettebb ugrándozásokat vitték véghez, s éles kacagásuk szintugy metszé fületem.

És képzelitek-e a legfőbbet? hogy írószereim folytonos gunykacajja közöl szüntelen ama borzasztó cikknek egyes mondatai hangzottak ki, ama cikknek, mely, miként láttatok, már szegény Klárát is oly szerenszétlenné tette! „Sorsuk mindig tragikum vagy komikum“ harsogtatá felém a papirolló; „az angyalból démon lesz“ csufolódott a fekete-vörös taréju tolltörlő; „átengedi magát kósza vágyaknak“ kacagtak a szerte röpkedő papirszeletek; „mindig keres egy férfit az igazit“ hahotáztak párosan a toll és az írón. És így tovább. Volt mit hallanom! eleitől végig minden mondatát szemembe kacagták. Ingerültségem leirhatlan. Mit tehettem egyebet? rájuk kiáltottam és csendet parancsoltam. Hasztalan! nem volt foganata; sőt még növekedett a kacaj.

— Tűzbe vetlek azonnal! fenyegetöztem. Még harsányabb kacaj.

— Soha többé írót vagy tollat nem veszek kezembe!

A legfelsőbb fokra hágott kacajverseny-től majd megsiketültem.

Erre azonban egy csinos kis barna fiatal ember lép be szobámba, és nyájas, barátságos üdvözlettel közeledik felém.

De mit látok? írószereim mindegyike szokott helyén áll asztalomon, a legmélyebb

csendben, s oly komoly állásban, mintha semmi sem történt volna. A tentatartó oly szendének látszik, a mint csak sötét arcu-
latjától kitelik; a porzótartó azonban oly szelesen vágta be magát szokott helyére, hogy mai napig is csorba bele. Tollkés, olló, írón és tolltörő, mind oly ártatlan képet vágnak, mintha garázdálkodásaik által soha keresztény lelket nem botránykoztattak volna meg. A tele irt papírszeletek, melyek előbb oly szemtelenül röpkedtek orrom körül, egy pillanat alatt szép rendbe összebujtak és írotárczám legrejtettebb osztályába huzták meg magokat.

S mindezt egy fiatal ember megjelenése okozá, kire jelenleg — és pedig méltán! — többen haragusznak, mint a mennyi hajaszála van; és a kiknek száma veled is nyájas olvasó, hihetőleg még szaporodni fog, ha megtudod, hogy e sorokat is, mint amaz annyiszor említett, a Pesti Napló fent idézett

61. 62. és 65-ik számában közlött cikkek szerzője, ő idézte elő; — ki ezen cikkei által több epelázt okozott, — mint mennyit Carlsbad összes gyógyforrásai az idén jóvá tenni birnának; ki oly kebellázító sérelemmel illette az emberi nem gyöngédebb felét, hogy még az ereszen csiripelő verebek is feljajdultak rá; ki, hogy róla a legiszonyubbát elmondjuk: minden írónó tollát főzőkanállá akarná átváltoztatni! — ki zsarnok és hóhér egy személyben, mert minden létező és létezhető írónót törvényen kívülnek nyilvánított, s ezenfelül minden magyar írónót egyszerre, egyetlen tollvonással eltörölt a föld színéről; — egy különös lény, ki az elősorolt borzasztóságok dacára a világon a legjobb, legszeretetre méltóbb ember, kit minden ismerőse szeret és tisztel, kinek én örvendezve nyújtám kezemet, — és kinek neve: — találjátok ki!

SZENDREY JÚLIA.

J E R K E D V E S E M . . .

Jer, kedvesem, ki a szabadba,
Hol ránk mosolyg minden virág,
Minden fűszál jó ismerősünk,
S köszöntve int a lombos ág.
Mint bájos szűz, mosolyg a hajnal,
Sugárcsók ömlik ajkirul,
A harmatesepp tükrébe pillant,
S önbájaira elpirul.

Jer, kedvesem, ki a szabadba,
Hol fülemile énekel,
S dalolva boldog szerelemről,
Pacsirta száll az égbe fel;
Hol tarka pillangók repülnek,
S csókolják a virágokat,
Tanítván életbölcsest :
Élvezni, a mi élvezet ad.

Jer, kedvesem, ki a szabadba,
E hely korlátolt, szűk nekem;
Boldogságonnak édes terhét
Magam el nem viselhetem;

Szeretnék átölelni mindent,
Tengert, földet, csillagokat,
S beléjök öntni lelkemet, hogy
Érezzék boldogságomat!

Jer, kedvesem, ki a szabadba . . .
De képzelmem hová ragad?
Rajtad csüggvén, nem vettem észre,
Hogy ottkűn az eső szakad.
Oh kedvesem! ne csudálkozzál,
Hogy mitsem látok kivüled,
Hiszen te magad egy világ vagy :
A lelkem eltelik veled!

Oh kedvesem, mi szép az élet,
Mi végtelen boldog vagyok!
Igy még a fájdalom is édes,
S könnyemben is öröm ragyog.
Hogy örökké tartson ez üdvöm,
Szeress, szeress, egyetlenem,
S az angyalok sorsát a menyben,
Nem lesz miért irigyenem!

VIDA JÓZSEF.

K Ö N Y V I S M E R T E T É S.

BAJZA LENKE beszélői. — Két kötet. — „Az eskü.“ „A különöz.“

Kinek mi adatott, és kinek mi nem adatott.

A főnebbi szerint vannak kiosztva ide lenn a szerepek. A czédrus felhőbe ölti fejét a Libanon szirtein növe föl a szelekkal, mig az ingoványos árnyas völgyben nyomorékká törpülne. — A fájós szívű szomorufüz pedig ugyanott sentimentalibuskomolyságában, menthetlen világfájdalmában legtűrhetőbb helyre talál.

Midőn az ember 8—10 éves korában gymnasiumba kerül, iszonyodva csodálja a magasabb osztályok tanulóit, elképzelve, mi kinzón nehéz lehet ama vastag, s előtte rejtek tanokat tartalmazó könyveket áttanulni.

A gyermek egyáltalában, gyöngesége és kicsisége érzetében, mindent bámul, és fölötte nehéznek tartja azt, mire még ő gyöngeszerveivel nem képes.

Bámulja a katonát, hogy bir egész nap gyalogolni az olvasztó melegben legalább is 30—40 fontnyi teherrel.

Később megérti, hogy mindennek magyarázata a szellemi és physicali tehetségben áll, — kinek mi adatott, s kinek mi nem adatott.

A monda szerint hős Toldink fegyverzete s ruházatában az akkori ifju lovagok mozogni sem voltak képesek, mig az ő ereje arányának az levén megfelelő, abban kényelmesen érezte magát.

De mirevalók e hasonlatok . . . e primitiv képek?

Valóban primitiv képek, de a primitiv még lehet igaz is; hanem kérdem, micsoda felfogás az, midőn valaki nagy lélekzettel, vészsejtő tekintettel előáll, s nem kesebbet, mint azt mondja, hogy: a ki irni tud, ha történetesen nőnek született, ne higgye, hogy tud, s ne irjon mert — megárt. Hanem vegye elő a főzőkanalat, a varrótút, — és forgassa azt, az nem árt meg, sem neki, sem másnak.

Hanem ugyenez ember nem talált föl olyan gépet, melyet a szivre és fejre alkalmazva, ki lehetne vele szivatni azt a hajlamot, azt a tehetséget, mely az ilyen rendkívülibb küldetésű egyéneket egyéb szerepre ösztönzi, mint a főzőkanál forgatására.

Ti hires uralkodónók, kik lángésszel birtoktok a diplomatiában, — hogy mertétek kezetekbe venni az uralkodói pálcát; — ti hős Cordayk,

Jeanne d'Arc-ok, Rozgonyi Cziczellék stb., hogy mertétek kezetekbe venni a kardot, hisz ezáltal többnyire mindig tragikus véget értetek?

Minek tettétek ezt, hiszen az élet célja — boldogság; a főzőkanál mellett pedig minden nő boldog!

Minden nő? — Ah aranyos főzőkanál. Tehát te vagy a boldogság csalhatlan talizmánja, — konyha, te vagy a nőnem üdvözítő asyluma. — Elveledek toll, kard, királyi pálcza. — Ti okvetlen boldogtalanná teszitek a nőket; áldott légy te főzőkanál, te okvetlen boldogítod őt!

Fel van fődözve a legnagyobb titok. Azaz, hogy mindjárt föl lesz fődözve, csak még egy kicsi piczi záradék kell hozzá, azután — csaknem teljes lesz. Ez a kicsi piczi záradék pedig ennyiből áll: nők, ha boldogok akartok lenni: ne szeressetek, hiszen a legtöbb boldogtalanság nőknél a szerelemből támad!

Hiszzen ott van a biblia. Ez is elég tanuság. Köszetek, főzzetek, varrjatok. Hanem vigyázzatok, hogy a rántás ki ne fusson, mert abból tűz támad, aztán elégtetek házaitokkal, konyhátokkal együtt.

Tehát a főzőkanál sem biztosít benneteket teljesen a boldogtalanságtól? Még a konyhában is érheti az embert veszedelem? . . . . . E szerint semmi sem biztosít e földön a szerencsétlenség ellen?

De igen is. Nem kell születni; — aztán nem lesz az ember boldogtalan. Kegyes olvasónók. Bocsanatot kérek, nem én vagyok oka, hogy e csecsemő (primitiv) okoskodással fárasztom szépségteket. — Hosszu vita volt lapjainkban e kérdést illetőleg. Egy-két nagy tudományu irónk felhányta még az egyiptusi bölcsék tanait, Semiramis függő kertjeit is az ő és uj világ minden bölcséletét, hogy bebizonyítsa, miszerint a nőnek is szabad, lehet és üdvös íróvá lenni, — én, nem levén ennyi tudományal — éléstárolva, a magam egyszerű eszére szorulva, csak az egyszeregy-hez folyamodtam, amit mindenki tud, mielőtt az abéczés iskola küszöbét átlépi.

Nem állhattam meg, hogy ennyit futólag meg ne jegyezsek, bezárólag azt kérvén minden irodalom nemtőjétől, hogy oly tudósoktól mentsen meg,

kik a fától nem látják az erdőt, a sok idegen tudománytól az — eredeti igazságot.

Azért minden aszerint történik : kinek mi adatott, kinek mi nem adatott.

Ime e napokban Pesten terem Hegedűsné, kit az árva magyar népszinművészet muzsája bölcsőjében felavatott, hogy lenne a magyar népszinművek lelke, s a magyar ember lelje benne igaz örömét, mint olyan csodás tükörben, mely híven megeleveníti azt az alakot, mit a magyar író a hideg betűkben elébe ad.

Ki merné állítani, hogy a szinpad nem sokkal viszontagságosabb, nőre nézve nem veszélyesebb pályatér — mint egy íróasztal a magányos szoba zugában? E szerint kétszeresen hibáztatnunk kellene minden színésznőt, miért lép ki a konyha és a ház szűk köréből, s kérnünk Ristóritól kezdve minden színésznőt, jöjjön le arról a meredekről, hol őt látunk csupa félelem, mindig attól tartván, hogy egyszer lebukik.

De egyáltalában miért is kél föl a nap, ha ugyis megint lenyugszik? Mire való a nyár, ha ismét tél lesz?

Mindamellet megismerem, hogy az irónóság ellensége okos ember, mert ő azt kívánja, hogy a rózsának ne legyen tövise, és ez kétségkívül igen okos kívánság.

De mit tehetünk róla, ha a rózsának tövise van, az írók és költőknek — kritikusaik vannak!

Ime én kritikusává lettem, azt mondván, — hogy azon költemény, mit ő az irónók ellen ir, jámbor óhajtásnak igen jó, de hiányzik belőle az igazság.

Ellenben Bajza Lenke prózában irt beszélyei, igen szép költemények, és meg van bennük a magasan fölöttünk lebegő költői igazság.

A kegyes olvasónő, de sőt még a kegyetlen férfisereg sem vehetné tőlem rossz néven, ha egy új író feltűné, műveiről egyszerűen hallgatnék, — legfőlebb az újdonsági rovatban áldoznék neki egy-két udvarias de keveset jelentő elhasznált frázissal.

Ezt cselekedtem volna bizonynyal a jelen beszélyekkel is, — ha azok oly mértékben meg nem leptek volna, minőre nagyobb előhír után sem lettem volna elkészülve.

A valódi költői mű, legyen bár a benyomás, mit lelkünkben hátrahagy, szomorú vagy vidám, — de erkölcsileg mindig fölemel, vagy

egyszerűbben, — nemesítő hatalommal uralkodik felettünk.

A szenvedélyes regény- és beszélyolvasó tapasztalhatta, — hogy egy vagy más regényt igen szellemdúsnak, élezen, humorban bővelkedőnek, elevennek, érdekfeszítőnek, mesterileg összeerezett meséjűnek, szóval mulattatónak, sőt még tanulmányosnak is talált, de midőn készen volt vele, még sem érezte, hogy az átolvasott mű bizonyos erkölcsi magot vetett volna el lelkébe, mely ott belül a szivben erősen szónokol, biztat, bátorít, és lelkesít?

Mivel czélom minél rövidebb lenni, csak azt kérdem : ha mai napság a gondos, mivel, szerető anya, ki gyermekében mindenk előtt azon erkölcsi érzést akarja erőssé növelni, mely mióta a világ áll, szerencsében és szerencsétlenségben, mindig boldogító volt; — ha az ily anya vagy apa a legválasztékosabb kölcsönkönyvtárba megy, száz híres mű közül a lajstromban nemde alig talál tizet, melyet minden tekintetbeni scrupulus nélkül úgy adhasson gyermeke kezébe, hogy meg legyen győződve, — miszerint ama könyvnek tartalma a legszerencsésebben nemesítőleg fog hatni az ifju kedélyére.

Igen sok, kábitólag szellemdus, megvesztegetőleg ragyogó képzelmű regényeket sorolhatnánk elő, melyekben mindamellet nincs igaz költészet, mert az igaz költészet, ha ugyan érzékibb forrásból veszi is származását, de azért erkölcsi szigorban soha sem áll háta mögött a vallásnak.

Ugyanazon szárnyaló magasztosultsággal, — rendületlen hittel, rajongással állítja föl vértanuit az igaz költő, mint maga a vallás, és ravataluk fölé a dicsőn elesetteknek oda tűzi a diadalmas eszmét.

Azon írók, kik a kor uralkodó gyöngeségét, szenvedélyét eszményitik, nem egyebek, mint szellemmel megáldott, de megvetésre méltó hizelgők, üzérek; s mivel e gyöngeségek, szenvedélyek, hála az örök rendnek, csak mulékonyak, ezekkel együtt elmúlnak az őket dicsőítő művek is.

De nemcsupán erkölcsi alap, hanem a költői conceptio, s a forma tekintetében is szerfölött elcédásodott, különösen a prózai beszélyirodalom. Sok ugynevezett „génialis“ író neki veti magát az élethű genrefestésnek, s mulatságos quodlibetet állit össze, a mihez nem kell egyéb, mint csak a mai mivel társalomban a minden oldalról össze-

torlódó reflexiók által kifent, s mindössze csak raffinírtnak — magyarul tán furfangosnak nevezhető elmeél, aztán készen van a szellemdús mű, a vásott ínyt csiklandó pikantéria, — a mit azonban költői műnek senki nem nevezhet.

Tehát, a minden ép kebelben megfogamzó erkölcsi mag, költői felfogás, művészi forma, és végre a tárgyhoz méltó zamatos nyelv, — e négy sarkalatos kellék teszik a valódi költői művet.

Hanem azért valamely mű lehet igen messze a remek nagyszerűtől, és mégis elmondhatjuk rá, hogy bizonyos mértékben, legalább tárgyához és céljához illőleg, meg van benne e négy kellék.

Sokkal jobb tehát, ha valamely műben az erkölcsi igazság kevesbé ujdón, a conceptio kisdeden egyszerű, de egészben mégis megfelel a fölvett alapeszmének; sokkal több költői hivatásra mutat ez, mint az ujdón, vagy épen bizarr eszmére (nem is költői igazságra, mert az nem bizarr), mesterként fogalmazással épített mű, melynek conceptióbeli hibája épen a conceptio bonyodalmissága alá van takarva.

Bajza Lenke mindkét beszélye azzal lep meg, hogy mindkettő alapeszméje magasan költői, s mindamellet, hogy ez eszmék kiviteléhez csekély mesét, kis szinpadot vett, hol az illusiót sokkal nehezebb előidézni, mégis, eszméjének teljes hitelt adunk, s a célzott benyomást mélyen érezzük.

Az „Eskü“ alapigazsága s kivitele mégis teljesebb, a „Különcz“-é azonban sokkal merészebb.

Az „Eskü“-ben két leány szereti az ifju gróf Altorjait, ki épen nem valami magas eszmény, de leszámítva ama hódítási vágyat, mely a mai tétlen salonvilágban vérig felsarkantyuzza a donjuanokodni vágyó hiuságot, — egyébkint sok jó tulajdonnal bíró szeretetreméltó fiu. Az egyik leány (Leona) grófi család magzata, a másik (Margit) csak ugyanazon család neveltje, e szerint nagy közöttük a vagyoni különbség aránya. — Mindkét leány nemes vonásokkal van festve; de Margitnak külső, Leonának belső bájai tulnyomók egymáséi felett. A fiatal tetszelgő gróf mindkettőnek udvarol, s könnyelműen s mintegy véletlen szerelmet vall Margitnak, holott komoly szándékot csak a másik iránt táplál. A két leány közül melyik az a ki lemond? Leona a sorstól előnyözöttebb, a gazdagabb, önzetlenebb, megesküszik, hogy soha Altorjai nője nem lesz, elvonul falusi magányába, ott-hagyván szeretett barátnéját a fővárosban, hogy Altorjai elvegye, ki azonban egyfelől, mert komoly

szándoka csakis Leona iránt volt, másfelől Leona visszavonulásában hiuságát érezte sértve, s mert végre a lemondás nagy erénye fényében annál szebbnek tűnt föl előtte, valódi szerelemre gyuladt iránta, felkereste a magányban, szerelmet vallott, s újra elutasított. De a lemondás megtöri a szende Leona lelkét, s már-már belehal menthetlenül, azonban Margit, tudtára esvén különben is, hogy Altorjai Leonát szereti valódilag, s neki Leona halálával is alig lehetne reménye, siet Leonát esküje alól feloldani, Altorjait pedig Leona megmentésére küldeni, — ő azután eltűnik, előbb öngyilkos szándokkal, mitől azonban a nyári reggeli harangszóra visszaretten, és zárdába vonul, hol pár év mulva meghal.

Leona szebb lelke nyeri a diadalt — boldogságában; Altorjai könnyelműsége s vétkes hiusága erős leczkét kap, — mely őt megtéríti, Margit — boldogtalanná lesz, mert korán meggondolatlanul, hivságtól elkapatva hitt, s oly sorsot lett volna hajlandó elfogadni, melyet egy nála nemesebb s több végzetes jogosultsággal is bíró lény jobban megérdemelt. A mesének ez értelemszerinti felfogásában vélem rejleni az erkölcsi szépnek költői kifejezését.

Az erkölcsi szép fogalma vagy érzése, azt hiszem, isteni ajándékképpen születik az emberrel, s enélkül igaz költővé lenni — teljes képtelenség. — Mert van rá példa, hogy gényialis írók részletekben sok jót, eredetit szórnak el, de egészet bármi kicsinyt vagy egyszerűt is — igen keveset, vagy épen semmit.

A legörvendetesebb s a jövőre sokkal biztató észlelet tehát az, hogy e beszélyek fiatal írója az erkölcsi szépnek érzékével egész frissességében látzik birni, s a mi szintén nagy mértékben meglepő, szelleme működésében az őstiszta felfogás és egyenes valóság egyfelől, másfelől a magasb eszményiség s a képzelet elegantiája állanak a mérlegen.

A „Különcz“ tárgya sokkal merészebb, felfogása — modern szempontból — magasan eszményi; meséje is úgy áll az elsőbbiéhez, mint egy hadtest egy dandárhoz. Kivitelében épen azért látunk sok erőt, mert ez eszme sejtelmével korunkban sok kebel küzködik, — s több gényialis író gyöngén oldotta meg. — Egy csupa erős és nemes tulajdonokkal bíró, — koránál s az élő nemzedéknél jobb ember (Álmay Henrik gróf) nem tud szeretni, mert hiszi, hogy megfelelő eszmény nem

él a földön. Végre talál egy nőt, kivel, mert épen ilyen, nem egyesülhet, s öngyilkossá lesz. Álmay ritka egyénisége több erőteljes vonással, valószínű cselekménnyel van kifestve. E beszély kifejlődése a bölcselőt ábrándozásra, az ábrándozót bölcselkedésre ingerli.

A mi a nyelvet illeti, az, széptani értelemben, nemes és elegans; nyelvészeti tekintetben azonban itt-amott kissé — hibás. A nyelvészeti tekintet különben a költői mellett oly alárendelt dolog a

prózaicusnál, hogy annak hiányait ügyes javítók is helyre hozhatja.

Különösen ajánlhatom e beszélyek olvasását a kifejelett ifjuságnak, azon elegans és nemes szellem végett, mely mint illat a virágról úgy ömlik belőle az arra fogékony lélekre, — továbbá, ifjakként levén legnagyobb szükségük a női keblet megismerni, — e gyöngéd művekből több nőszivismeretet meríthetnek, mint sok tömkelegszerű és tán jobb regényből is.

VAJDA JÁNOS.

B É K E T Ű R É S.

Egyike a legnélkülönözhetlenebb tulajdonainknak ez életben, kétségenkívül a béketűrés.

Legzsengébb gyermekkorunktól fogva, alig van nap, sőt óra, hol erre szükségünk ne lenne. — Boldogságban úgy mint szerencsétlenségben, — örömben mint búban, ifju éveinkben mint aggkorunkban, betegségben úgy mint legvirágzóbb egészségben, béketűrés az, mit a sors leggyakrabban követel tőlünk, és mit, mindamellert legnehezebben szoktunk megtanulni.

Ha körültekintünk barátaink, ismerőseink közt, majdnem minden erénnyel, minden tulajdonnal gyakrabban találkozunk, mint a béketűréssel; és ha tulajdon szivünket vizsgáljuk — oh! minő gyakran vádolhatjuk magunkat békétlenséggel; s mily ritkán, mily igen ritkán túrtunk, vártunk, reméltünk béketűréssel, azon béketűréssel, mely nélkül gazdag és szegény, fiatal és agg, nem érhet el semmit e gyarló világ!

Pedig a mit béketűréssel szenvedünk vagy tűrünk, korántsem esik oly nehezen, mintha békétlenedünk; miáltal enmagunkat és körözetünket szoktuk gyötrenni; anélkül, hogy csak egy perczel is hamarabb érné el azt, mi után vágyunk, — mit oly békétllenül várunk vagy remélünk.

Legyen szabad erre példát felhoznunk: kérdezzük meg akármelyik orvost, ki szokott hamarabb felgyógyulni: a békétlenséggel beteg-e, vagy az ki békéttel bír a kikerülhetlent, s nem izgatja fel idegeit folytonos békétlenség által.

Kétségenkívül az leend a felelet, hogy a béketűrés beteg hamarabb nyerendi vissza egészségét. —

És ha az emberi nemnek egyáltalában oly nagy szüksége van a béketűrésre, mit mondjak,

különösen a hölgyek és főleg a nőkről? Kinek lehet e világon nagyobb szüksége a béketűrésre, s ki válhat kiálthatatlanabbá, ha e tulajdon hiányzik benne, mint épen a nő?

Béketűrés nélkül mi sehogysem teljesíthetjük kötelességünket, sem szülőink, sem férjeink, s még kevésbé gyermekeink iránt.

Férfi még inkább nélkülözheti a béketűrés; az ő hatásköre tág, választhatja azt kénye, kedve szerint, nyitva állván előtte az egész világ. — A miénk ellenben szűk és korlátozva lévén, természetes, hogy ebben több apró bajokkal, több bosszantásokkal, több késedelmekkel, több elháríthatlan akadályokkal találkozunk; s hogy ezeket vagy eltűrjük vagy legyőzzük, béketűrésre, még pedig nagy, ugyszólván kifogyhatlan béketűrésre van szükségünk.

Feladatunk tehát azt magunkévá tenni, megtanulni, ugyszólván megszerezni; de erre utat, módot mutatni nehéz, majdnem teljesíthetlen feladat.

Mindenki, jelleme, lelkülete szerint, más-más uton érheti el e czélt, mit végre mindegyiknek el kell érni; mert a sors kérlelhetlen tanító. Csak az a különbség, hogy ha mi magunk igyekszünk a kitűzött czél felé, könnyebben is hamarabb is érjük azt el.

Legjobb ha mindig, midőn a békétlenség környez, eszünkben tartjuk azon örök igazságot, hogy békétlenedésünk egyetlen lépéssel sem vezet bennünket előre; hogy ezáltal egy perczel sem érjük hamarabb el azt, miután sóvárgunk, és hogy az idő még hosszabbnak, a várakozás még kinosabbnak, a fájdalom még gyötrőbbnek tetszik annak ki nem bír béketűréssel.

Aztán mi szegény halandók oly rövidlátók

vagyunk, — hogy olykor magunk sem tudjuk, mire van szükségünk, — mi reánk nézve a jó vagy rossz.

Az örök Gondviselés ezt jobban tudja; és olykor azt, mi után leginkább vágyunk, csak szerencsétlenségünkre érnék el, míg épen a késelem, épen azon várakozás, melyet oly nehezen tűrünk, javunkra válik.

Ha többet biznánk a Gondviselésben, béketűrőbbek is volnánk, és annyira el nem keserítenek életünket a békétlenség által.

Mi pedig az ezer apró bajokat illeti, melyek főleg reánk a nőkre nézve, leggyakrabban veszik

igénybe békétürésünket, — avval vigasztalhatjuk magunkat, hogy ezeket senki, de senki sem kerülheti ki.

Nincs az a kegyencze a szerencsének, ki apró bajoktól ment volna; s gyarló emberi természetünk mindent könnyebben eltűr, ha meg vagyunk győződve, hogy ez nemcsak reánk de másokra is van mérve.

Békétürés legyen tehát jelszavunk; mindenkor és mindenben a mint a sors reánk mér; de főleg az apró házi bajokban, — melyeket olykor csupa békétürés által legyőzhetünk.

JÓSIKA JÚLIA.

H I R V Á S Á R.

B U D A P E S T.

— A pesti nagykereskedői testület igen kellemesen lepte meg a nemzeti színház ügyeért lelkesülő magyar közönséget. Csupán a jelen évre négyszáz pengőforint segélypénzzel járul annak pénztárához, azon biztató ígérettel, hogy amint a testületi pénztár állapota javuland, ebbeli tettleges részvéte is évenként azon mértékben fog növekedni.

— Másfelől pedig igen kellemetlenül lepte meg a fővárost a színlap abbéli értesítése, miszerint: Bagdanoff Nadejda k. a. észak várvavárt táncztündére, sulyosbult betegsége, — (állítólag lábsérülése) — következtében — ezuttal nem jövend hozzánk, — ami főleg pénzügyi tekintetben sulyos veszteség, mert ha fennmarad is azon édes reményünk, hogy a kedves tündér lábai s illetőleg minden mozdulata által kifejezendő költői eszmékben idő multán gyönyörködni fogunk, — azonban alig találand az igazgatóság olyatén világnevezetességet, — mely a jelen nyári rekkenő évszakban úgy megtöltene a színházat, mint azt Bagdanoff Nadejda kisasszonynak „bunda- és kabátbólító“ művészete eszközölné vala.

— Bajza Lenke beszélyei élénk tárgyát képezik a szenvedélyes olvasó és kivált irodalmi köröknek. A példányok gyorsan kelnek, s különösen a vidékieknek sietni kell, — hogy a bár nagy mennyiségben nyomott első kiadásból kielégíthessék érzésben kíváncsiságukat.

— A nemzeti színpadon a házi és idegen nevezetes ujdonságokon kívül legközelebb egy pár igen érdekes kísérő föllépésnek nézünk elébe. — Ezek közül említve volt már több lapban Kalits hazánkfia, ki Bécsben képezte magát Salvi mesternél, s kinek szép bariton hangját s iskoláját dicsérettel emlegetik. Azonban, míg e sorokat írjuk, egy másik szép remény is közelg hazafelé Milanóból, ki nem más, mint színházunk egyik érdemes

orvosának, kellemekben s énekművészeti tehetségben gazdag leánya, Mizsei Mari kisasszony, ki az olaszországi leghíresebb mester, Lamberti iskolájában Milanóban huzamosb idő óta képezte magát a lyrai szakmára. Ugyancsak a jelenleg még Bécsben tanuló Markovics Ilka kisasszony előhaladásáról is a legszebb eredménnyel biztató tudósítást vettük illetékes helyről.

— Munkácsy Flóra, Szigeti és Füredi legközelebb Szegedre utaznak vendégszerepelni, kik ott a Hegedűs igazgató párral oly illusióba varázsolhatják a művészet iránti érzékben fokonykint erősödő szegedieket, hogy akár azt hihetik, mintha Pesten volnának, — legalább az előadások alatt.

— A császárfürdői ez idei első bál folyó hó 22-dikén tartatott meg, több előkészülettel, de az előbbiekhöz képest csekélyebb részvétellel.

— Gróf Károlyi Ede angol-franciaországi utjából legközelebb hazatért.

— Megjelentek: Svaltics János válogatott csárdásai, zongorára téve Engesser Mátyástól. Kiadta Friebeisz István, díszes kiállításban. — A jeles tartalom következő: I. Huszárcsárdás. II-ik Hangbokréta, csárdás öt frissel. Svastics Paulina k. a. ajánlva III. Récei emlék. Érzelő lassu, két frissel. — Pallini Inkey Gáspárné szül. Gludovác Mária ő ngnak. IV. Idacsárdás, két frissel. V. Baltavári emlék, érzelő lassu, frissel. — Horvák Eduárdné szül. Pallini Inkey Karolina ő ngnak ajánlva. VI. Széplaki emlék; érzelő lassu, 3 frissel. Bárá Mikos Eduárdné, szül. Gludovác Terézia ő ngnak ajánlva. Ára 3 ft. Ez elősorolt műveket Sárközy F. zenetársasága játsza.

— A jelen évszakban hideg fürdőt használók épületes okulására közöljük, — hogy egy 20 éves fodrász legény, — mint a „B. H.“ írja, a helybeli uszodák egyikében, anélkül, hogy magát kellőleg kihűtötte volna, fölhevülten a vízbe ugorván, szélhűdésbe esett, s a felvont mentő kosár már holtan adta a jelenlevő orvosok kezébe.

— Hir szerint a tücsök igazi eredeti tücske, Goszman kisasszony, az újteri színpadon legközelebb vendégszerepelni fog.

— Nemrég megpendített szerény javaslatunk, mely szerint a színházi előadásokat nyáron át is jobb lenne korábban kezdeni az eddig szokottnál, a mint a következék mutatja, gyakorlati ötlet volt, s számos viszhangra talált. A „Hölgyf.” többfelőli felhívásra kéri az igazgatóságot, — hogy az előadások kezdetére nézve maradjon a régi, vagyis a téli szokásnál.

— A műegyesület jövő évi műlapja közgyűlési határozat szerint, ismét hazai életkép leendő, azért e nemű festvények beküldésére az illető művészek fölkéretnek.

— A Katona szobor élénk vita tárgya nálunk e napokban, és méltán. A többség véleménye azonban világosan kivethető, mely szerint e szobor csakugyan töben elhibázott mű, elannyira, hogy máris inkább éléz, mint kegyelet tárgya lett. A „P. Napló”-ban Greguss szánta el magát ama veszélyesen vakmerő lépésre, hogy elmondta mindazon hibákat, — melyek több szépmű-ítészek által már előbb magányuton nyilvánítottak. Erre Züllich válaszolt, — elég ügyességgel és szellemmel védvén az elvesztett ügyet. — Egy napilap pedig elég kimélytelenül Tomorit vonja kérdőre, látta-e annak idejében a terv rajzát? Mivel e kérdés már magában helytelen, Tomori felelettel nem tartozik, — ellenben ha már kérdeni kellene valakit, inkább ama bizottmányt illetné e kérdés, mely a szobor felállítására helyének kitűzésével volt megbízva. Züllich ur pedig épen nyugodt lehet, — mert elmondhatja, hogy ő jelenleg csakugyan a legjobb hazai szobrász, s hogy nála jobb nincsen, annak csakugyan nem ő az oka, hanem legfőlebb a nemzet géniusza, azt pedig ha a „Pesti N.” kérdőre vonja, hallgatni fog, — mert jelenleg egynél több magyar szobrász — nincsen. Ott volt Ferenczi, hogyan élt, hogyan halt, — emlékezzen meg arról most a nemzet!

— A mult héten a reményteljes ifju irodalomnak egy őszintén siratott halottja volt. — Huszár Gyula, a korán fejlett 20 éves ifju, pesti lakásán, szülői s rokonai kimondhatlan fájdalomra, meghalt. Tetemei e hó 21-dikén Keszegen, Vác mellett, a családi sírboltban tétettek örök nyugalomra.

B E L F Ö L D.

** A bécsi Karlszínház igazgatója szintén megtiltotta színésznőinek krinolinban lépni a színpadra. —

** Egy székesfehérvári orvos komoly panaszt emel a bécsi orvosi hetilapban, miszerint városukhoz közeleső egyik faluban, rendszeren következőleg állítja ki a halottvizsgáló (egy pár) a halotti bizonyítványt: „N. N. meghalt halálos betegségben, eltemethető.”

** Az idei bécsi olaszopera egyik elsőrendű csillaga Arséne Charton-Demeure, cs. kir. kamaranékesnővé neveztetett ki.

** Motelli G. a híres olasz szobrász, ki a közelebbi években a legelső jutalmakat nyerte a párisi, és új-yorki világműkiállításokon, mult hó 27-ikén Milanóban meghalt.

** Fővárosunknak egyik kedveltebb kirándulási helye, a regényes fekvéső Migazzi-kastély, gyászos esemény színhelye volt a mult napokban. Az ott lakó vadász komolyabb szóváltásba keveredvén nejével, annyira elragadtatott hevétől, hogy nejét agyonlőtte, s mire megrémült leánya egy közeli malomba futván, a molnárral visszajött, a szerencsétlen vadász megismerodva gyilkosságán, magát is kivégezte. A szerencsétlen házaspár öt neveletlen gyermeket hagyott árván. Ajánljuk őket mindazon jótékony kegyeibe, kik a Migazzi várhoz e nyáron mulatni mennek.

** A bécsi technikusok ez idén a közeleső Mauer falu vidékére rándultak ki minden évben tartatni szokott földmérési gyakorlataikra, s kirándulásukat tánczvizsgálommal fejezték be, melyen több csárdást és kőrmagyart is jártak.

** Erdély jeles fia, Mikó Imre gróf, a bukaresti magyar olvasóegyletnek 147 könyvet, és 20 darab cs. k. aranyat küldött.

** Mindinkább nagyvárosi szint kezd ölteni városunk, — írja egy levelező Jászberényből; s ezen állításának bebizonyítása végett hivatkozik azon körülményekre, miszerint városukban eddig amugy falusiasan megvárták a rablók, mig koromsötét lett az éj, s ugy láttak a munkához, most meg már fényes délben is történnek rablások, azután meg, hogy a zsemlye ott is vérfagyasztólág kicsiny.

** Gyulán — ha hihetünk egy vidéki levélnek, — folyó hó elején ment férjhez az utolsó házasságképes hajadon.

** A huszár-egyenruha s fegyverzet, ez idén érte el rendszeres fenállásának 400-ik évét. Mint tudjuk a nagy Mátyás király alapítá a rendes huszárlovasságot 1458-ban.

** A közelebb tartott marmaros-szigeti tanodai gyűlés folytán, P.-Szathmáry Károly, jeles készütségű beszélyírónk, az ottani gymnasium tanárává hivatott meg.

** Pécsről azon legkevésbé sem örvendetes tudósítást írják, hogy a magyar lapok igen csekély számmal járnak ez ősz magyar városba, s ha mégis láthatni egy-kettőt, ezt is nagyrészt a növendékpapság és tanulóifjuság irodalompartolásának köszönhetni.

** Az idei tepliczi fürdő-saison, daczára, hogy több vendége van 2000-nél, — igen kevés élénkséget mutat. A vendégek nem tesznek egyebet, mint a mi az orvosi recepten eléjük van írva, fürödnek, vizet isznak és sétálnak.

** Komáromban Csabai társasága működik, de a meglehetősen szervezett társaság nem talál oly pártolásra, mint megérdemelné. Sokan azt se

tudják, hogy színészek vannak városukban. Valóban ez nagyon váratlan hír Komáromról.

K Ü L F Ö L D.

** Rudolf és Vilmos, tizenhárom, illetőleg 14-éves fiai két berlini gazdag kereskedőnek, az elmúlt farsang estéin tánciskolába jártak, hol is megismerkedtek a szép Adellel, és — szerelmesek lettek bele halálig. Minthogy e rendkívül kora vonzalmaknak lehetőleg titokban kelle maradniok a szigorú papák előtt, ezekből mindkét Romeo részéről, a legkörültekintőbb elővigyázatra volt szükség, s valóban, csak óvakodva közeledtek imádottjukhoz. Kis idő múlva észreveszi Rudolf, miszerint Vilmos mélyebben áll Adel kegyébe mint ő, szóval, hogy mellőzve van, s barátja a választott. E fölfedezés annyival inkább ingerelte, mert a boldog párocska, több ízben még elménczkedni sem átalott rövidségben maradásán. Rudolf haragra gyult, s boszúról gondoskodott. Egy vele egykoru barátja által kihivatá Vilmost, hogy vivjon meg vele. A kihívás elfogadtatott rappiere-ra, s a párbaj helyéül egy kis erdőcske tüzetett ki. És a véres jelenet talán végbe is megy, ha a Vilmosáért aggódó kis Adel, még jókor el nem rontja a dolgot. Néki mindent fölfedezett Vilmos, ő meg szorongásból mamájának vallott ki mindent, a mama által végre a papák is megtudták a komédiát. Vilmost letérdepeltették otthonn, Rudolf papája ellenben annyira el volt ragadtatva fia hősiességétől, hogy megajándékozta őt egy óralánczczal. A kis Adélet háziárestomba csukták egyidőre, később pedig elküldték Szileziába valami morgó tantéhoz.

** A charkowi orosz egyetemenél a felügyelő valami gorombaságot követvén el két tanuló ellen, ezek a hatósághoz folyamodtak elégtételért, s miután kérelmük határozottan elvettetett, az egész egyetemi ifjuság — számszerint 280 — rögtön odahagyá a tanodát. Az egyetem mármost természetesen zárva van.

** Pár év előtt egy fiatal hölgy telepedett le Párisban, lady X. sarja egy őseredetű gazdag angol arisztokrata-családnak, és bódító szépsége s felülmulhatlan szelemdússága által sokáig korlátlan hatalmu szépségkirályné volt a párisi salonokban. Hirtelen kivonta magát ezekből, és egy — nőknél igen ritkán jelentkező — szenvedély rabjává lett. Azon helyeket kezdé látogatni, hol a legjobb cognacot, legerősebb liqueuröket, s ilyféléket mérik. E helyeken mindenki ismerte utóbb a mindennapos szép vendégnőt e név alatt: Marquise de St. Pochard. Egy este csinos s alig 20 éves fiatal emberrel találkozott valamelyik vendéglőben, ki épen mint ő egy palaczk cognac-kal ült szemben, s lelkesülten énekelte Beranger dalát: Pour des vins de prix, — Vendons tous nos livres; — C'est peu d'être gris, — Amis, soyons ivres! — A ladyt annyira megragadta a fiatal ember éneke, hogy — néhány

nap múlva nőül ment hozzá. Ezentul együtt folytatták, a mit eddig külön-külön folytattak. A férj két év alatt belehalt a folytatásba, szélütés érte, a marquise se tudott kimenekülni a természet törvénye alól, egy darabig még üritgette a palaczkokat férje emlékére, néhány nap előtt azonban őt is szélütés ölte meg. — Mindenesetre fölséges baladátárgy!

** Id. Dumas Sándor ismét utazik. Folyóhó 7-ike óta Berlinben mulat.

** Chinában már régebben szokás az ananászlevelekből nyert fonalból harisnyát, főkötőt, halászhálót s más efféléket készíteni, most már női ruhakelmét is szőnek belőle, s Párisból a napokban küldetett el ily ananászruha-szállítmány Bécs felé.

** Ristori asszony, közelebb leendő jutalomjátéka alkalmával, franczianyelven fog elszavalni Racine „Phädra“-jából egy jelenetet.

** Színészek, írók, kereskedők, orvosok, ügyvédek, gouvernanteok, sőt talán még a zsebmeteszők is alakítottak már maguk közt Londonban elszegényült pályatársaik gyámolítására ugynevezett segélyegyleteket, csupán az ujságíróknak nem jutott eszükbe ez ideig ilyesmire gondolni, most azonban ők is megtették már az előleges lépéseket egy ily üdvös intézménynek mielőbbi végleges megalakítására. — Már megszoktuk, hogy az igazi haszonnaljáró gyakorlati eszmék kivitelében, az élelmes angolok menjenek előttünk — példának okáért.

** Egy párisvidéki fiatalember jegybenjárt bizonyos szép és fiatal hölgygyel. Már az esküvőre is megtették a készüléteket, és a vőlegény beutazott Párisba, hogy menyasszonyi ajándékokat hozzon jegyesének. Csakugyan pár nap múlva küldött is egy ládát a vasuton menyasszonyához czímezve, maga azonban valami sürgős végzendők miatt még Párisban maradt. A menyasszony türelmetlen kíváncsisággal nyitattá ki több kandi barátnéi jelenetében a szekrényt, valjon mit küld neki vőlegénye, képzelhető azonban elképzelhetetlen meglepetése, midőn a remélt asszonyi csecsebecsék helyett egy katonatiszti egyenruhát találtak benne. A menyasszony ezt goromba czélzásul vette volt kapitány udvarlójávali ismeretségére, s engesztelhetlenül megharagudott, s bár később kisült, hogy a vasuton tévedésből cseréltetett fel a küldemény, a szerencsétlen vőlegény egyáltalán nem birt vele boldogulni, s kénytelen lett visszalépni, s beperelte a vasuti hivatalt, adjon neki kárpótlást, mert egyedül az ő rendetlensége az oka, hogy kicsepept a paradicsomból.

** Hogyan mérik a gyümölcsöt Perzsiában? Nagyon furcsán; tulajdonképen pedig, ha az ember venni akar, nem is a gyümölcsöt, hanem őt magát mérik meg. Ugyanis ott nem árulják a gyümölcsöt a piacokon, hanem a kertekben, még a fán csüng; a kinek étvágya van, tessék belépni, egyék a fáról. (Eddig nagyon okosan van, hanem nem tudjuk, mit mondnak olvasóink a következőkhez.) A

kertajtóban van egy mérleg, erre rá kell az embernek ülnie. Megméri, hány font. Mikor aztán felcseresnyézve kijő, ismét megméri, és annyi font gyümölcsnek az árát fizeti meg, mennyivel most nehezebb lett.

** A számoló tudósoknak híres kérdését, „hogyan kellene a kört négyszögíteni,” melynek kitalálásáni törekedésben már annyi okos ember megkopaszodott, közelebb — mint írják, — Fiurucci olasz baronesse rengeteg számítás után csakugyan megfejtette. Ismét bebizonyult, tehát az a régesrégi igazság, miszerint a nők — jó számítók.

** Nantesben közelebb egy nő is feldiszipert az ujonnan alapított Sz.-Ilonaéremmel, ki mint katoná 25 évig szolgált a hadseregnél. 10-ig mint tengerész, 15-ig a sorkatonaságnál.

** Liszt Ferenc hazánkfia dalművet ír. Címe : „Toledo végnapjai.“ A szöveg Lefevre-től.

T Á R C Z A.

NEMZETI SZINHÁZ.

Junius 16. Don Caesar de Bazan. Francia vígjáték 5 felv. — Lendvay a czimszerepet, Munkácsy Flóra Maritánát adta. Utóbbi ép oly kedvesen naiv volt szerepe elején, mint minő elegans annak komolyabb végrészén. Közönség szép számmal.

Junius 17. Észak csillaga. Opera. A zenekar azt tartja : a milyen az adjon Isten, olyan a fogadj Isten. A színház nem telt meg, s a fuvó hangszerekkel azokon akartak boszút állani, a kik — meg nem jelentek; épen úgy, mint az egyszeri iskolamester : „a 3-ik padban megint látok egy semmirekellőt, a ki ma — nem jött iskolába.“ — Egyébiránt nem tudja az ember, mitől hizik. Az ily nagy hőségben a pikantériák igen alkalmas hűtő szerek.

Junius 18. Az élet szinfalai. Fordított vígjáték a mulattatóbbak közül, melyben Lendvay játéka leginkább mulattatott.

Junius 19. Mártha, vagy a richmondi vásár. Flotow operája. — Jekelfalussy szerepében Garzó Zsigmond ur lépett föl, egykoron színházunk kardalnok, most egyik németországi kisebb város ünnepelel tenoristája. Kicsiny, de kellemes hang, jó külsővel. Eleinte elfogultsága megmérészté, de később kiengedvén, olvadékony énekével jóakaratteljes tetszésben részesült.

Junius 20. Pünkösdi királynő. Eredeti népsz. Szigligetitől.

Junius 21. Az árva fiú és londoni koldusok. Francia vígj. — Az árva fiút Lendvayné igen szépen, Squeart Szilágyi élvezhetőleg, Prospectust Tóth Soma szerfölelt mulattatón, Ralphot Tót József remekül adta.

Junius 22. Báléj. Opera.

SZAVALMÁNYOK.

Az én anyám.

Ott a széles alföld kellő közepében,
Hol a sík Hotobágy Debreczenre hajlik,
A sövény előtt ül egy szegény jó asszony
Olyan kora-reggel, hogy nem is hajnallik.

El-elgondolkozok, pereg az orsója..
Mit gondolhat? Isten a megmondhatója.

Üldögél naphosszant künn a verőfényen,
Fogy, fogy szépen fogy a kender guzsalyáról.
Uj kitát vesz elő az ágya fejből,
Fonalat gombolyít pergő orsajáról.
Dúdolgat, — mi a szösz lehet dúdolója?
Rosz dolga van, Isten a megmondhatója.

A kuvasz lefekszik a lába fejéhez,
A hízelgő macska oda ül ölébe;
Ő úgy czirógatja, mig eme durúzsol,
Hogy a ki csak látná, vágynék a helyébe.
E háznépnek, Isten a megmondhatója,
Csak az emlékezet a látogatója.

Néha egy madár száll a sövény fölébe,
Nézi, nézi, hosszan nézi a madárkát.
Ah! ha kölcsön adná neki a madárka
Kölcsön adná csak vagy három napra szárnyát:
Messze földön lenne egy látogatója . . .
Oda vágyik, Isten a megmondhatója.

Engemet ne üzne sorsom, mint a hullám
Üzi a hajónak szétszórt hadi-népét :
Ott szeretnék lenni abban a kis házban,
Tartanám a czérnát, nézném szelid képét.
Az idő, az élet, sokat irt föl arra!
Nagyon sokat, Isten a megmondhatója. . .
SZÉKELY JÓZSEF.

H Á Z I G A Z D A S Á G.

** **Hogy a tyúkok több tojást adjanak,** azokat következőleg kell táplálni : piritott vagy főzött árpát melegen, zabot melegítetlen, kendermagot, hajdinát közönséges eledelük közé kell keverni; hasonlólag e közé keverendő leforrázott csalánlevél. Előmozdítja a tojást a finom porrá tört és korpával péppé dörzsölt csigahéj; a száraz lenmagpelyva vízzel leforrázva s korpával avagy fekete és makkliszttel tészttává gyurva, s apróra szaggatottan a tyúkoknak adva. Ez ugyan veszélyes, de kifizeti magát. Jó arra is figyelni, hogy a tojó tyúk fiatal s télen meleg helyen legyen.

HÁZI KÖNYVTÁR.

Budapesti szemle. Szerkeszti s kiadja Csen-gery Antal. VII. és VIII. füzet. — E folyóiratról, mely kívül esik a hölgy-közönség olvasáskörén, tudomásul mondjuk el, hogy valóban annyira mélyen tudományos, miként ez férfiak közül is csak a tudományosabb képzettségűek számára van össze-állítva. Feladata, nem a meglevőt előadni, hanem előbbre vinni a tudományt, s e céljában, legnagyobb dicséretére legyen mondva, azon színvo-nalra törekszik, melyen a külföld tudományossága áll. Megigazítja a külföldnek hazánkra vonatkozó országismei, nyelvészeti s egyéb tévedéseit, s ez egyik lényeges, talán legfőbb érdeme. Helyesen cselekszi, hogy polémia gerjesztő kritikát nem vesz föl, ez a napi sajtó feladata. A szoros érte-lembeni tudomány embere csak a bevégzett dol-got veszi föl tárgyaul, élő személyekkel a jour-nalisticai csatárok feladata bajlódni. — E vállalat minden jelessége mellett a közönség részvéte még sem érte el azon fokot, melyen saját pénzerejével föntarthassa magát, s a lelkes főur b. Sina S. még folyton segélyezni kénytelen. Mert a benne közlött művek az irodalom azon cikkei közé tartoznak, melyek roppant tanulmány-alapot, életemésztő ku-tatást igényelnek, s eszerint legmagasb tisztelet-díjon vétetvén, a költség igen tetemes.

Rendkívüli műmellékleteink, Jókai Mór és Tompa Mihály arczképeit illetőleg. A lefolyt

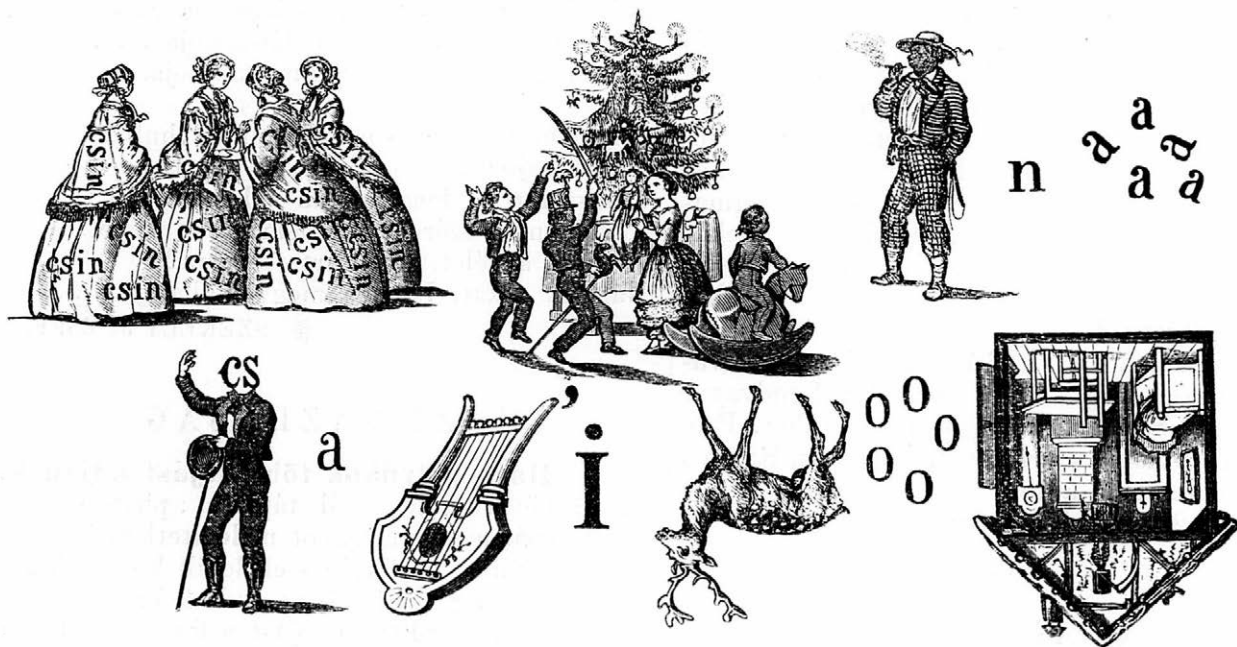
félévre a rendes mellékleteken kívül ígért két ere-deti aczélmetszetben a jelen számmal veszik t. cz. előfizetőnőink Jókai Mór legünnepeltebb regényi-rónk, s Tompa Mihály egyik legnépszerűbb vers-költőnk arczképeit. Újévi programunk ígérété-hez híven Jókainé arczképét is Barabás mesterónja által újból rajzoltattuk, azonban a bécsi legjelesb aczélmetsző műintézet nagy elfoglaltsága miatt az ekkoráig el nem készülhetvén, — azt csak a jövő félév elején veendik t. előfizetőnőink, s helyette ezuttal hason műértékű mellékletül Tompa Mi-hály aczélmetszetű arczképét adjuk, azon magyar költőt, kinek mélygyökeres honfui, gyöngéd sze-relmi s erős családi érzelmeket dicsőítő költemé-nyei kétségkívül minden magyar hölgy szívében kellemes viszhangra találnak, s kinek összes versei koszorujával épen a jelen tavasz ajándékozta meg az olvasó közönséget. — Egyébiránt ugy Tompa, mint Jókai Mór írói jellemrajza sokkal ismertebb, semhogy annak e helyen újabb változatban ismét-lését szükségesnek tartanók.

GALAMBPOSTA.

T. cz. **levelezőinket** további szíves közreműködésre hívjuk föl. Lapunk csak hetenkint jelenvén meg, nem annyira a hírek gyors közlése, mint azok szigorubb megválasztása, érdekes esetek állapotok **leírása** a főbb dolog. Különösen a hazai különböző **fürdők** jelen évszaki életéről óhajtanánk minél tárgylagosb tudósításokat. E részben borítékunk készsleges és ügyes tollnak kérve nyitva áll.

Th. Jozéfa urhölgynek. A küldeményt köszönjük.

KÉPTALÁNY.

Megfejtés beküldésének határideje : **julius 20-ka.** Első rendbeli jutalom : „**Nemzeti lant**“, két kötet. 2-ik jutalom. „**Atyai ház**“, regény Pálffytól, 2 kötet. 3-ik jut. „**Kétszarvu ember**“. Regény Jókaitól 2 kötet. Mindannyi diszkötésben, bérmentetlenül megküldve.

Felelős szerkesztő : **Vajda János.** — Kiadó-tulajdonos : **Heckenast Gusztáv.**

Pest, 1858. — Nyomatott Landerer és Heckenastnál (egyetem-utca 4-dik szám alatt.)

Johann Morz

Printed by George H. Runkel, New York

Tompa Mihály.

Vasárnap jan. 3. 1858.

1. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Tiz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, decemberben 1857.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

M A G Y A R Á Z A T A

a **jelen számunkhoz** mellékelt divatképnek.

Első hölgy. Fehér tafotaruha felváltva, cseresznyepiros tafota-fodrokkal és fekete csipkével fedve. A kivágott felsőrészt, a vállaknál nyitott gallér szegélyezi. Az ujjak halvány tüllből nagy hólyagokban. Hajviselet tollakkal, rubin-ékszer, elefántcsont legyező aranyozva, fehér atlaszczipők.

Második hölgy. Fehér creppruha, hét habfodorral, három virágbojttal összetartva. A derék és karok hasonlókép szalagrózsákból állanak. Hajviselet : chache-peigne, vizenövényekből. Smaragd-ékszer, fehér atlaszczipők.

VIDÉKI LEVELEK.

Kiliti tárczalevél.

— (Tarka levél.) —

Motto: — Így se jártam még mióta Kilitiben lakom.

Mit törödnék az a sült burgonyával, akinek módjában van ananászt is enni? . . . „Mi közünk nekünk—gondolják e lapok olvasói—egy iczi-piczi kis somogyi falu társaséletéhez, mikor közvetve, vagy közvetlen a pesti életet is élvezhetjük?“ . . .

És az olvasónak, ki így gondolkodik — tökéletesen igaza van. Isten mentsen — hogy csak gondoljak is czáfolatra!

Azonban—a változatosság gyönyörködtet. Az „Indianer-Krapfen“ mellett úgy gondolom jó, hogyha néha-néha szalonnás gombócához is juthat az ember.

Aztán csak nézzük a dolgot közelebbről.

Önök ott Pesten, ha mostanában reggelijüket végzik — hát teszem azt — olvasnak egy kicsit. Mi falusiak szinte olvasunk, csak hogy még reggelizés előtt, és még azon kis különbséggel, hogy nem hirlapokat, vagy divatregényeket mint önök, hanem megolvassuk például — birkáinkat. Pénzt mi se szoktunk olvasni.

Önök úgy délfelé hangversenybe mennek. Mi e tekintetben sokkal több kényelemmel dicsekhe-tünk. Még fel se keltünk, kész számunkra a hang-verseny — báránybégetésből, libagágogásból. Természetes, hogy önök aztán „csalogánynak“ nevezik primadonnáikat; azonban megint természetes, hogy mi nem tarthatjuk a magunkét másnak mint — libának.

Önök esténként vagy színházba mennek, vagy szoáréket adnak. Mi ilyes élvekkkel nem gyönyörködtethetjük magunkat. Legfőlebb is összeülünk pagátot fogni, vagy elmegyünk egy leányos házhoz, hol is olyaténképen mulatunk, hogy a szépnem énekel, a nem szép nem pedig az ének mellé :

Egyik szépen gitározik

A másik harmonikázik

A harmadik — hegedülik.

Ha épen kifogyunk már minden mulatságból, az esetben ráfogjuk valamellőnkre, hogy nevenapja van; ennek aztán meg kell azt tartania, hogy hét vármegyére szóljon, vigasztalhatván magát azzal, hogy hiszen más is részesült már, és részesül még ilyen ráfogott megtiszteltetésben.

Minapában felségesen mulattunk András-napkor. Éz azonban nem ráfogott, hanem valóságos névnap volt. —

Mindenki boldognak érezte magát a kedélyes kis házimulatságban, csak fájdalom — én nem! Hallatlan malheurjeim voltak. Az az átkozott mazurka-polka volt oka mindennek. Akkorát ugrottam benne, hogy beleficzánkoltam egy izébe, (NB. krinolinek is voltak jelen) — miáltal annyira zavarba jöttem, hogy a legközelebbi polkában, mig táncosnóm dreischrittben lejtett, én zweischrittben lejtettem, a szép X* kisasszonynak töltöttképosztát kínáltam a felfujtkása mellé, a bájos Y* kisasz-

szonytól azt kérdeztem, hány esztendő? — Z* kisasszonynak a kotillonban szék helyett a kanapét akartam odavinni ülésnek; — magam pedig eltik-kadva a sok szerencsétlenségben, leakarván ülni — a ***-i számtartó ölébe ültem, — és — és — és ezért irtam e levél mottójául : Így se jártam még, mióta Kilitiben lakom! R . . . Gyula.

Sz.-Fehérvár, dec. 17-dikén. Szuborics Manó magyar gordonkás s jelenleg városi lakos által f. hó 14-én esti 7 órakor a városi színház teremben adott s válogatott közönségtől látogatott hangverseny, a mindennapi egyformaságból kissé kiemelte a műélvezeteket kedvelő közönséget, és mondhatni, hogy a hangverseny mind az előadott tárgyak izletes választására, mind a kivitelre igen sikerült volt. — Szerencsések voltunk ismét hallani Vogel Irma kisasszonyt gyönyörű hangu párisi zongoráján, — így szinte Landesmann, Schöttner és Augedzsky urakat, kik a versenyző iránti szívességből ajánlták meg közreműködésüket. — A versenyző négy darabot játszott, és pedig igen szépen s nagy hatással : Ernst elegiáját, — valamint gordonkára és zongorára Gregoir és Servais által az örökké ifju Norma gyönyörű dallamaiból szerzett „Duo brillant“-ot, mely alkalommal igen jeles zongora-mesterünk Landesmann urnak tiszta s valóban mesteri játéka általános tetszéssel és elismeréssel találkozott. Bár a hangversenynek minden számai sikerültek, s a hallgatóság részéről jól fogadtattak, — mégis legtöbb tapsot s legnagyobb lelkesedést Schöttner katonai zenekar igazgató urnak, Pehatschek által magyar dallam felett hegedűre irt változatai művészi előadása idézett elő, kit is a közönség több ízben zajosan megtapsolt, mely kitüntetésben a többi előadók is részesültek. Nagy köszönettel tartozunk a versenyt adó urnak ezen élvezetes estért, s egyedül csak azt sajnáljuk, hogy városi műkedvelőink művészi koronáját ngos Uffer-Eltér Eliza asszonyságot, mint a versenyben résztvevőt nem tisztelhetjük, ki szokott művészi ihlettsége és virtuozitása által bizonynál fénypontját fogta volna képezni azon estnek, melyre még igen soká egész elégedettséggel emlékezünk.

Lehetlen továbbá meg nem említenünk, miszerint a városunkban szállásoló csász. kir. 20-dik gyalog-ezred tiszti kara f. hó 16-dikán az Ullman szállodában rendezett zene-estélylyel lepte meg a közönséget. A zenekar jelessége felől ez este volt alkalmunk meggyőződni, s valóban a kifejtett ritka pontosságot csodálni. A közönség ismét gyönyörrel tapsolta meg Schöttner karmester ur által hegedűn Artóttól előadott változatokat, — így szinte a Bricciáldi által fuvolára szerzett „Concert balabile“ igen tetszett.

Színházunkban német társaság működik; azon jó reménnyel biztatjuk magunkat, hogy a bőjti időszakra csak vetődik valahonnan magyar szintársaság magyar városunkba. r. l.

Előfizetési felhívás

NÖVILÁG

jövő 1858-ik (másod) évi folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunk a jövő évben is azon alakban s terjedelemben, ugyan azon kedvezményekkel jelenik meg, melyek a tisztelt közönség osztatlan tetszését megnyerték.

Előfizetési föltételeink maradnak az eddigiek.

A lelkes hölgyközönség általános részvéte már ez első évben felkarolván lapunkat, azt mi a jelen másodfélévben belső és különösen külső kiállítást illetőleg a közóhajnak megfelelőleg oly gyarapítások s ujtásokkal láttuk el, melyekkel az előfizetési díjt szembevéve, bátran elmondhatjuk, hogy lapunk értékét a külföld egyetlen hasonló áru lapja sem haladja, sőt nem is közelíti meg.

Ennélfogva mi a „Növilág“-ot, az egyetlen magyar ki-zárólagosan hölgyi divatlapot, a közönség részvéte és a kiállításnak a díjjal szemközti ne továbbja által — állandó-sult, megalapult lapnak tekintvén, midőn új évi folyama kezdődik, fölszabadultnak hiszszük azon szegényes kényszerűség alól, hogy az előfizetési felhívást nagy szavakkal, szem-fényvesztő ígéretekkel terheljük meg.

Ellenkezőleg mi kimondjuk, hogy anyagi kiállítást ille-tőleg többet, mint a jelen évben adtunk, a jövőben sem adhatunk, mert hat forintért többet adni lehetetlenség; s kerülvén a programstyl önmagasztaló kitételeit, nem di-csérétünk, csupán igazolásunkra csak annyit mondunk, hogy a mit ígértünk, azt eddig is hiven teljesítettük.

Mi nem ígérünk oly nagyszerű képmellékletet, melynek bolti ára a lap előfizetési díját meghaladja; mi csupán azt ígérjük, hogy továbbra is azon leszünk, mikép a tisztelt női közönség igényeinek lapunk a legapróbb részletekben is megfeleljen, s a gyakorlatiság elvéhez hiven, továbbra is nem annyira azt keressük, a mi drága, hanem a mi kitűzött célunknak leginkább megfelelő.

Rendes műmellékletekűl adni fogunk esinos szinezett divatképeket, himzet-, szőnyeg-, butor- s egyéb mintarajzo-kat, s e részben a külföldi műintézekkel előnyös összeköt-tetéseink megengedik, hogy az időszerű divatok képét s leírásait lehető legkorábban közölhessük.

Rendkívüli műmellékleteink választásában pedig jövőre is nem a rögtönzött, s foszlékony ujdonság hanem a mara-dandóság érdemét keressük. Nem adunk tehát csupán napi érdekű rajzokat, hanem oly képeket, melyek műbecsnel bírnak, s tárgyuknál fogva is elvülhetetlenek.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (januártól marczius végeig) . . .	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . .	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . .	5 „ — „

A jövő első félévben mellékelni fogjuk a jelen szépíro-dalom legelső hősének

JÓKAI MÓRNAK

és a magyar tragoedia első hősnőjének

Jókainének arczképeit eredeti aczelmetszetekben.

A mi pedig a beltartalmat illeti, aminthogy e mult év-ben is legkedveltebb íróink neveivel leggyakrabban találko-zott az olvasó lapunkban, s magától Jókaitól adtunk eddigelő három kisebb, s két nagyobb novellát, a mivel egy szépíro-dalmi lap sem dicsekhetik, ugy jövőre is, biztosítjuk a mi-velt női közönséget, hogy ámbár mi nem hirdetjük ki, hány forintjával fizettük a jelesb írók műveit, azért mégis legkedveltebb íróinknak, hogy többeket ne nevezzünk **Degré Alajos, Gyulai Pal, Jókai Mór, Palfy Albert Pompéri János, Vas Gereben** ígéreteiket birjuk, misze-rint lapunkat becses dolgozataikkal megtisztelendik.

Tudván pedig, hogy a szép költemények legtöbb hálára, elismerésre, műértelemlre a gyöngéd női keblekben talál-nak, költői versenyre három jutalmat tűzünk ki tíz, hat és négy darab arannyal, melyek illetékes bírák ítélete sze-rint jövő félévben megjelenendő három legjobb költemény-nek fognak kiadatni.

E végből azonban figyelmeztetjük a fiatal költői nem-zedéket, igyekezzenek mielőbb beadni pályaműveiket, hogy azok a félév végén össze ne halmozódjanak, s időnkint köz-öltethessenek.

Mivel pedig az ujságnak már neve jelentésénél fogva is, a legjobb szépírodalmi rész mellett, főfeladata s érdeme a **tárczai** részben keresendő, főigyekezetünk leend azt **ha-zai és europai események közlésével**, különféle rovatok gyarapításával **kép- és szótalányok, társasjátékok** stb. bevezetésével minél érdekesebbé tenni.

Különösen pedig egy hölgydivatlapnak lényegét s leg-közelebbi célját a **divatközlemények** képezvén, e részben is szerencsések vagyunk jelenthetni, hogy a nagy divatvilág központja körül tartózkodó, s finom ízlését finom tollával mulattatólag tolmácsoló tisztelt honleány

b. Jósika Júlia

továbbra is rendes levelezője maradand lapunknak, s fel-váltva mint a folyó félévben, minden számba részint köz-hasznu önálló tárgyu, részint divatezikket irand.

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, januárban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap jan. 10. 1858.

2. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 frt.

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, decemberben 1857.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Levelek a Nővilághoz.

III.

Győr, dec. 29. 1857. Kedves hugomasszony! Ezen levelemet úgy hiszem már csak a jövő évben fogja ön olvasni. Tehát gratulálok; egy évvel idősebb lett hugomasszony! A nővilágban ugyan nem legnagyobb bók, ha a fiatal nő személyeket korosulásukra emlékeztetik; de azon qualitásban, melyben hugomasszony a világ piacznán szerepel, mindég dicséretes dolog ha a korban is halad az ember: azért most csak azt kívánom, hogy hatvan esztendő korában is még pápaszem nélkül olvassathassa leveleimet kedves hugomasszony! — De térjünk most már a dologra. — Utóbbi levelemben ha jól emlékszem, azt írák önnek, hogy majd a casinóról és színházról fogok önnek adandó alkalommal írni. Casinónkról azt írhatom hogy az csak olvasó egylet maradt diplomatische; de azért mindenütt casinónak hívják. Ez egyébiránt nem tesz semmit; most csakugyan itt is lehet ugy mulatni mint akármely más casinóban, s e mellett még olvasni is annak, a kinek tetszik az eféle állapot. Mi — köztünk maradván — nem igen szoktunk olvasni itt, miután mindnyájan ugynevezett literás emberek lévén, otthon szoktunk olvasni; például a kereskedő olvassa a pénztét, az ügyvéd, olvassa ellenfele replicáját, az orvos olvassa betegeit s a tőlök járó honorariumot sat. De aztán az egylet gazdag könyvtarából juttatunk a nőknek, hogy míg mi a casinóban mulatunk, ők el ne unják magukat otthon! Egyébiránt a társaság szelleméről csak dicséretet írhatok. — Finomság, nemesség, műveltség, minden jóra törekvés jellemzik azt, és én reményem hogy idővel még inkább fog az gyarapodni, anyagilag úgy, mint szellemileg! — Színházunkról csak annyit, hogy biz ez már igen öregszik; de azért meg van benn a hiúság, nem csak akkor ha páholyai a legszebb nőkkel telvén, hanem üres állapotában is. Példa reá hogy az idén öreg letére kipingáltatta magát, de mint a féle zsugori agg szüzecke, oly rossz festéssel, hogy a legártatlanabb lehelet is lefujja azt róla, s most még jobban meglátszanak rajt a ránczok! Öreg csontjai ropognak, szemei a csillár lámpái — homályosak, — kebele hideg, szóval enyészetnek indult, tetőtől talpig. Azért még sem gondolkodunk előre egy új művészet-hajlékáról, míg csak ez a nyakunkba nem szakad. Azt gondoljuk tán, Renesz ur lesz oly szives, hogy nekünk épített valahol egy circust, mint a debreczenieknek, — aztán azt majd meghozatjuk mi is vasuton — színháznak! — Színészeink gyöngélednek, az az hogy testileg betegek, — volt színlap mely 10 beteg nevével közlé egyszerre. Az előadások azért még is fel nem akadtak, — csak hogy többnyire régiségeket kellett nekik e miatt csépelniök, a miért őket viszont a kritika szokta elesépelni, s ily kölesönös kedélyes

multságban aztán csak eltelik az idő. — Most azonban már mind felüdültek, s új évtől kezdve ujult erővel fognak a munkához; mikor is aztán fentartom magamnak a szerencsét egykét jelesb előadásról önt tudósíthatni! — r. l.

Szilágy-Somlyón, dec 28-kán 1857. T. Szerkesztő úr! Midőn ön fölhívásának engedve levelezésem sorát megkezdem: már egy nagy nehézség áll utamba az t. i. mit írjak? közlésre érdemes újdonságot összeböngészni nem tudok, mert „a hol nincs ne keress,“ — ez esetben hölgyek kezébe szánt lapba illetékes tárgyak: salonvilágunk szellemi iránya, s delnőink élményei, — miket érinteni kissé kényes dolog; mert ha igazat szólunk: betörök fejünk, ha szépítünk s hizelgünk: hitelünket compromittáljuk.

Az aranybornyú imádásnak jelen válságos korában szükségesb a hitel a főnél, azért megbocsátanak illetők eszélyességemért, hogy hitelemet fejem veszélyezésével is fentartom.

Gyakran hallani panaszt, hogy társas körökben nincs elég élvezet, kellő üdeség. — Ennek szerintem — egyik oka a társalgás anyagának nem helyes választása, — mert ha mások apró magán viszonyainak szokszor kimély nélküli — bírágatása helyett, irodalom, művészet, nemzetiség, jótékonyági tények fölött cserélnék eszméket és véleményt, — ez egyfelől élénkebbé, másfelől tanulságosbá tenné időzéseinket, okulván a felmerült reflexiokon. Másik ok pedig csökönös közönyünk a közügyek iránt; kisértünk csak meg műkedvelői előadásokat, zenélyeket, szavalati felolvasások tartását jótékony czélokra s meglátandjuk; hogy az előkészülettől a kivitel utánig terjedő időközben e tárgyak mint felfrissítendik a társas összejeveteleket, s e mellett még jóságos cselekedetet is követünk azok által.

Mind ez pedig könnyen létesülhetne, hisz művelt körökben nem hiányzanak, kik képesítvén egy jobb irány és modor meghonosítására s a példa vonzása, csak a kezdeményezés nehézségeivel megküzdés erélye s a kitartás szilárdsága kívánatnák.

Fris újdonságok hiányában salonvilágunk gyöngéit kiméllyel s csak főbb (általános) vonásiban, részletezést kerülve, és szigor nélkül tártam föl, — azon tiszta szándékkal, minő az orvosé, ki figyelmezteti betegét azokra, miket kerülnie kell, ha egészséges óhajt lenni.

Mint minden emberi intézvénynek úgy a társas köröknek is, mindenütt a világon, vannak hibái, de e hibáknak elismerése s a jobbulás felé törekvés a szellemi előhaladásnak már egy vivmánya, e részben ha legkisebb jelenség mutatkozik is, több örömmel fogok nyúlni tollamhoz, mint most hogy kedvezőbb képet adhasak társas életünkről. —

A farsang tartamára három táncvigalmat határozott a casino, ezekről jövő alkalommal. r. l.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

jövő 1858-ik (másod) évi folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunk a jövő évben is azon alakban s terjedelemben, ugyan azon kedvezményekkel jelenik meg, melyek a tisztelt közönség osztatlan tetszését megnyerték.

Előfizetési föltételeink maradnak az eddigiek.

A lelkes hölgyközönség általános részvéte már ez első évben felkarolván lapunkat, azt mi a jelen másodfélévben belső és különösen külső kiállítást illetőleg a közóhajnak megfelelőleg oly gyarapítások s ujitásokkal láttuk el, melyekkel az előfizetési díjt szembevetve, bátran elmondhatjuk, hogy lapunk értékét a külföld egyetlen hasonló áru lapja sem haladja, sőt nem is közelíti meg.

Ennélfogva mi a „Nővilág“-ot, az egyetlen magyar ki-zárólagosan hölgyi divatlapot, a közönség részvéte és a kiállításnak a díjjal szemközt **ne továbbja** által — **állandó-sult, megalapult lapnak** tekintvén, midőn új évi folyamára kezdődik, főlzabadultnak hiszszük azon szegényes kényszerűség alól, hogy az előfizetési felhívást nagy szavakkal, szemfényvesztő ígéretekkel terheljük meg.

Ellenkezőleg mi kimondjuk, hogy anyagi kiállítást illetőleg többet, mint a jelen évben adtunk, a jövőben sem adhatunk, mert hat forintért többet adni lehetetlenség; s kerülvén a programstyl önmagasztaló kitételeit, nem dícséretünk, csupán igazolásunkra csak annyit mondunk, hogy a mit ígértünk, azt eddig is hiven teljesítettük.

Mi nem ígérünk oly nagyszerű képmellékletet, melynek bolti ára a lap előfizetési díját meghaladja; mi csupán azt ígérjük, hogy továbbra is azon leszünk, mikép a tisztelt női közönség igényeinek lapunk a **legapróbb részletekben** is megfelelően, s a gyakorlatosság elvéhez hiven, továbbra is nem annyira azt keressük, a mi drága, hanem a mi kitűzött célunknak leginkább megfelel.

Rendes műmellékletekül adni fogunk esinos színezett divatképeket, himzet-, szőnyeg-, butor- s egyéb mintarajzokat, s e részben a külföldi műtézékekkel előnyös összeköt-tetéseink megengedik, hogy az időszérű divatok képét s leírásait lehető **legkorábban** közölhessük.

Rendkívüli műmellékleteink választásában pedig jövőre is nem a rögtönzött, s foszlékony **ujdonság** hanem a **maradandóság** érdemét keressük. Nem adunk tehát csupán napi érdekű rajzokat, hanem oly képeket, melyek **műbeesésel** bírnak, s **tárgyuknál fogva is elévülhetlennek**.

Előfizetési föltételek úgy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (januártól marcius végeig) . . .	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól június végeig) . . .	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . .	5 „ — „

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (januártól marcius végeig) . . .	1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól június végeig) . . .	3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig) . . .	6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvevények (adresse) beküldésével) a **Nővilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, januárban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap jan. 17. 1858.

3. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

✉ Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, decemberben 1857.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

De és, december végén 1857. Társaséletünkben közelebről szokatlan egyhanguság és csend állott be, semmi élénkség s mozgalom nem villányozá fel a kedélyeket, — sokan e pangást és némaságot nem az egyhangu adventi napoknak tulajdonítják, hanem egy élénk vigadói időszak előjelének, mire meg is vannak téve minden előleges készülétek. Három casinói és három kisdéd-óvói tánczvagalmunk lesz, az utolsó sorshuzással egybe kötve, melynek tiszta jóvedelme a társalgási egylet kölcsön-könyvtára gyarapítására fog fordíttatni: ki fognak pedig játszani mindazon képek, melyek az egylet által hordatott folyóiratok mellett 10 év óta megjelentek, kivéven azokat, melyek el nem tűntek. Mi tehát csupa jó-tékony czélokra fogunk mulatni, hogy ifjaink közül egy sem fog elmaradni a 6 bálból, van okunk remélni; s hogy hölgyeink is hasonlót fognak tenni, abba nem is kétkedünk. A régi patriarchalis világban, midőn még orsó, guzsaly, motolla képezék a a női főbb foglalkozást, az volt a kis városi szokás: hogy annyi bálba vitték a leányt, a hány darabot font, egy darabban pedig volt 100 pászma, most midőn nemcsak azt kérdik a leánytól: Tud-e sütni, főzni, fonni, varni? Hányat fordul a motolla, míg kerül egy pászma? Mit tesz a jó gazdasszony, hogy fejér legyen vászna? hanem hogy eleget tudna-e tenni honleányi kötelességének is, mivel lélekkel bír-e, ismeri-e a hazai irodalmat, szóval: testestől, lelkestől mivel magyar leány-e? — Reméljük, hogy nem a kiállított darabok száma fogja határozni a látogatott tánczvigalmak számát annyival inkább, mivel azokajóvedelme csupa jó-tékony czélokra, s a hazai irodalom pártolására van szánva.

Az irodalomról eszembe jut a hazai hirlap irodalom sorsa. Sokan rémképeket alkottak a hirlap bélyeg behozatala káros hatásáról a journálistikára; én, ki az előfizetők névsorát láttam, bátran állíthatom, hogy a hirlap bélyeg behozatala senkit sem tartoztatott vissza azok megrendelésétől; ki hirlapot akar hordatni, azt egy pár forint különbség nem tartja vissza azok megrendelésétől. Csak a szépirodalmi lapok előfizetőiben láttam változást, de azoknak is nem számuk fogyatkozott, csak megoszlottak, az irodalmunk jelen állásához és viszonyainkhoz képest talán igenis sok, beletristicai lapok között; melyen nem lenne-e jobb az erőt meg nem osztani, s kevesebb, és annál jobb folyóiratot s szépirodalmi lapot állítani ki.

A deési társalgási egylet is a behozott hirlap bélyeg daczára a jövő évre megrendelt magyar lapok számát egygyel szaporította.

Medgyes Lajos helybeli év ref. lelkész és kedves tollu költő a napokban bocsátá ki előfizetési felszólítását a vallásos nők ima-könyvére, ajánva Magyarországot és Erdély lelkes honleányainak. A szerző azon irányt tartotta szem előtt imakönyvében, mely a nőnem méltóságát s magasabb rendeltetését tárgyazza, az imádkozó nőt, ki önérettel áll Isten előtt, s azon jogokért könyörög,

melyek őt a természet és Isten szava szerint megilletik, s részére a társadalomban méltánylatot biztosítanak. — Szabadjon a nők számára szerkesztett lapban, e szép művet honleányaink figyelmébe ajánlani.

r. l.

Torda, december 23. 1857. Valahányszor egyetlen méltányló pillanattal találkozom, mely e kis szegletbe szorított részecskéjén nyugszik meg a honnak, édesen fájó érzület lep meg. Vendég az, mely magyarhoz köszönt be. Kedves az, mert rokontúl érkezve, fölébreszt — hogy élünk, erőt ad, mert a szeretet... Oh a szeretet!... kiveszése — halál! — Ezen eszmének kell összefűzni minket, hogy — éljünk. Ezen eszmével fogék én tollat, hogy e vidéket olykor képviseljem e lapokban, mely a nőknek irva, számukra szerkesztve, fáklya kell, hogy legyen, melynek világánál a szeretet gyermekei, ezen még el nem civilizálódott magyar hölgyek meglássák egymást, és az utat, melyen haladva, azon irányban haladjanak, mely a magyar hölgynek egyedül kell, hogy szent legyen, és ezen irány — a magyar családíság. Vidékünk-ről egyébről nem is fognánk írhatni. Itt salonról, ércz-mérges kárpitozatokról nem hallunk, ha nemcsak, hanem olvassa valaki. Nőink télen át fonnak és varnak, vagy olvasnak. Nyáron a konyha kertészet, vagy a mezei munkások élelmezése foglalja el őket. És e kép átalában hü—a felső osztályoktól a polgárságig.

Társasélete nőinknek, mint a mondottakból érthető már, nem igen fényelgő. De nem is ebben a boldogság. Városunknak volt ugyan sétatere, hol vasárnaponként találkozhatának, de az messze is volt, igen szép is volt, költséges is volt, és öszment. Egy kisebb most van keletkezőben a mindig kedves légű tavaszi Aranyos innenéső partján, a hol nyárbán szinkör is van. Casinónk pedig elég lovagias volt, szépeink kedvéért is szállását a rendes színház épületbe fészkelni be, hol a főtér, mely nyáron Thaliának nyitja meg ajtait, télen Terpsychore tisztelőit fogadhatja elég hosszudad tág kebelében.

Van továbbá hölgyeinknek egy olvasó-társasága is. Könyvtáruk felül a 400-an és — csak is magyar művek gyűjteménye!

Kedvükért a mult évben egy ujdun szervezett barna zenekar tanulta be a lábcsiklandás bűvésztét. S ezen kül még egy más polgári zenekör is új életnek kezd indulni. Tavaszra pedig már beköszönt Láng Bódi társasága. — Ezek a főbbek, s meg majd a sósfürdő, mik életünk mozzanatait teszik. — Torda két év. ref. ecclesiája egyesült, hogy egy reál irányu iskolának vessék meg alapját. Élén Nagy F. tanár áll, mi biztosít a sikerről. — Hát azt aztán, hogy hallgatnám el, hogy szinte e gyülekezetkor Szász Károly öcsését Domokost hallám, mint legatust — igazán elmondhatom: szavalni. Pedig nem így akartam, de igyis csak azt teszi, hogy méltó öcsese bátyjának. Józsa.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

jövő 1858-ik (másod) évi folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunk a jövő évben is azon alakban s terjedelemben, ugyan azon kedvezményekkel jelenik meg, melyek a tisztelt közönség osztatlan tetszését megnyerték.

Előfizetési föltételeink maradnak az eddigiek.

A lelkes hölgyközönség általános részvéte már ez első évben felkarolván lapunkat, azt mi a jelen másodfélévben belső és különösen külső kiállítást illetőleg a közóhajnak megfelelőleg oly gyarapítások s újításokkal láttuk el, melyekkel az előfizetési díjt szembetéve, bátran elmondhatjuk, hogy lapunk értékét a külföld egyetlen hasonló áru lapja sem haladja, sőt nem is közelíti meg.

Ennélfogva mi a „Nővilág“-ot, az egyetlen magyar ki-zárólagosan hölgyi divatlapot, a közönség részvéte és a kiállításnak a díjjal szemközti ne továbbja által — állandó-sult, megalapult lapnak tekintvén, midőn új évi folyamára kezdődik, fölszabadultnak hiszszük azon szegényes kényszer-úség alól, hogy az előfizetési felhívást nagy szavakkal, szem-fényvesztő ígéretekkel terheljük meg.

Ellenkezőleg mi kimondjuk, hogy anyagi kiállítást ille-tőleg többet, mint a jelen évben adtunk, a jövőben sem adhatunk, mert hat forintért többet adni lehetetlenség; s kerülvén a programstyl önmagasztaló kitételeit, nem dí-csérétünk, csupán igazolásunkra csak annyit mondunk, hogy a mit ígértünk, azt eddig is hiven teljesítettük.

Mi nem ígérünk oly nagyszerű képmellékletet, melynek bolti ára a lap előfizetési díját meghaladja; mi csupán azt ígérjük, hogy továbbra is azon leszünk, mikép a tisztelt női közönség igényeinek lapunk a legapróbb részletekben is megfeleljen, s a gyakorlatiság elvéhez hiven, továbbra is nem annyira azt keressük, a mi drága, hanem a mi kitűzött célunknak leginkább megfelelő.

Rendes műmellékletekül adni fogunk esinos szinezett divatképeket, himzet-, szőnyeg-, butor- s egyéb mintarajzo-kat, s e részben a külföldi műintézekkel előnyös összeköt-tetéseink megengedik, hogy az időszerű divatok képét s leírásait lehető legkorábban közölhessük.

Rendkívüli műmellékleteink választásában pedig jövőre is nem a rögtönzött, s foszlékony újdonság hanem a mara-dandóság érdemét keressük. Nem adunk tehát csupán napi érdekű rajzokat, hanem oly képeket, melyek műbecsese-l birnak, s tárgyuknál fogva is elvülhetlennek.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (januártól marczius végeig) . . .	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . .	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . .	5 „ — „

Vidékre postan vagy helyben hazhoz hordatva :

Negyed évre (januártól marczius végeig) . . .	1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . .	3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig) . . .	6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a Nővilág kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, januárban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap jan. 24. 1858.

4. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, decemberben 1857.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

☞ Teljes számu példányokkal még folyvást szolgálhatunk. ☞

VIDÉKI LEVELEK.

Baja, jan. 14. 1858. Elmondom, mint járta meg velünk Nyíri, és elmondom azt is, mint jártuk mi meg Nyírrivel... tessék meghallgatni! — Tehát úgy november vége felé beállított hozzánk Thália papja Nyíri a vezérlete alatt álló him- és nőnemű fölkenetekkel egyetemben, hozván magával virító májusi reményeket és penzióba helyezett tisztes agg darabokat. Meglón pedig az előadás: A fehérek... és hallánk másnapon ilyenforma diskursust a publikumban: „— Volt ön tegnap színházban? — Nem... és ön? — Én sem. Azt mondják, nem sokat ér a társaság. — Magam is efélett hallottam. — S hogy az egy Nyírin, kívül nincs is valamirevaló egyén köztük. — Én meg Nyírinét hallottam dicsérni.“ Az első népszimű után a fennevezett két uri egyén ismét találkozik egymással. „Tehát voltam tegnap színházban. — Nos? — Ah hagyja el kérem! igazán skandál! minő ének, minő ének! inkább hallgatom a barátok harangját; (nota bene az el van repedve, s hangja olyan, mint a bográcsé.) A mint mondom, tehát a publikumban az imént elszámoltam, s hasonló vélemények uralkodtak, és volt is sok igaz bennük, mert a férfiak közül Jánosfit, a kiben kétségkívül szép tehetség, de annál kevesebb szorgalom van, s az igazgatót kivéve, a többi alig érdemel említést. A nők közül Nyírinét kell kiemelnünk, a kiben egyedül láttunk hivatással párosult szorgalmat. Hevesiné megjárja. Jánosfiné ellenben — ki kell mondanunk az igazságot — szelíd kitételrel élve, oly ügyetlen volt, hogy több ízben a karzat is megnevette. — És így lőn, hogy a színház csaknem mindig üres vala; idejárulának még: a nálunk is uralkodó pénzkrisis, továbbá, hogy új s jobb darabok helyett holmi „Halottrabló“-kat adtak, a finomabb vigjátékokat egészen mellőzván; aztán sokat tett az is, miszerint a társasságnak gardérobe-ja csak a dikciónáriumban volt meg, szóval: Nyíri figyelmetlen volt, s úgy látszik kevésre becsülte a bajai közönséget, különben nem nyomatott volna oly csodálatos színlapokat, minő a „Büvös vadász“é is volt, melynek garniturája nagyban hasonlított a pesti magyar színház lapjáéhoz, a mikoron is a nemzeti színpadon muszjé Levieux Gallochet a publikum rendkívüli csudálkozására kuglufot sütöt a kalapban, s nem adott enni belőle; kuriosum gyanánt ide iktatok néhány frázist: „Felsőbb engedélylyel adatik: „Büvös vadász.“ Tüneményes nagy daljáték (volt benne vagy négy dal, melytől csak úgy csikorgott a fülünk.) — A golyóöntésnél csontromok és egy üres koponya s egy bagolynak két szeme világítja a színpadot. 1-ső golyóöntésnél egy elefánt vonul át a színen, 2-dik golyóöntésnél „két óriás kigyó harczol tűzokádva,“ 3-dik golyóöntésnél „két ördög tánca égő szövétnekkel;“ 4-ik golyóöntésnél egy „hiéna“ vonul át a színen; 5-ik golyóöntésnél egy „medve“ vonul át a színen; 6-dik golyóöntésnél „tűzokádó

vaddisznó“ vonul át a színen; 7-dik golyóöntésnél „a menykő egy tölgyet szétrombol,“ utána tűzeső, mely az egész színt elborítja — a köleséges diszletek megszerzése véget kéntelen valék stb.“ mind-ebből láthatja ön, hogy Nyíri közönségünket még éretlennek tartá, melynek csak medvék, vaddisznók és görögtűz kellenek, azonfelül, hogy az orthographiát csak dajkájától tanulta. Mindez elég ok volt, hogy legjobb szándokunk mellett sem látogattuk előadásait... S így járta meg velünk Nyíri. Mi pedig úgy jártuk meg Nyírrivel, hogy a karácsoni ünnepekre lehozta hozzánk vendégül ifj. Lendvayt, s így mintegy morális kötelességünké tette a színház látogatását. Most tehát — a kiről tán levelem elején kellett volna beszélnem — hadd szóljak Lendvayról. Első föllépte „Ármány és szerelem“-ben történt, hol is Ferdinánd nehéz szerepét, leszámítva első jelenése néhány momentumát, valódi művészi felfogással és ihlettséggel játszotta, s a második felv. végpillanataiban annyira elragadott játékával, hogy önkéntelenül tapsra kelt a zsufolásig telt színház. Második szerepe „Robin de Bois“ volt, midőn is a 2-ik felvonásban — a mely végett, mint látszik, a másik kettő készült — oly kedves és finom ördög volt, miként hölgyeink — — — de csitt! nem szabad árulónak lennem. Harmadik vendéjátékául „Robin orvos“ adatott. A közönség kevéssé gyér volt; de a jelenlevők nem tudták elhatározni, hogy volt kedvesebb Lenvay, mind Garrick, mint Robin, avagy mint részeg-e? Negyedik előadás volt „Bibor és gyász.“ Ötödik a „Fekete orvos;“ de hagyjuk ezt, és szóljunk „Hamletről,“ melyet jutalmul választta, mikor is az igen számosan egybegyűlt közönségtől zajos tapssal, éljenekkel, s virágkoszorúkkal üdvözöltetett, miket méltán megérdemlett, csak az anyjávali jelenetért is, melyben magát felülmulta, s melyből láttuk, hogy azok, kik tagadták tőle a tragikai erőt, hibás véleményben vannak. Föllépett még a „Szökött katona,“ „Don Caesar“ és „Obsitos huszár“ című darabokban, s csaknem mindig tömött ház előtt. — A többiről jövőben, ha ön beegyezik, hogy r. l. ket irhassak e helyett.

r. l.

Szarvas, jan. 7-én. 1858. A haute-crème theazik, disznótoroz a nép, mind a két szokás jó, egészséges és szép — mondja a humoreskek szellemdu írója, s mi jelenleg vele tartunk, csak hogy most már oly formán áll a dolog, hogy mind a két fél sajátított el egymástól valamit, mert a haute-crème disznótoroz a thea mellett, s a nép theazik a disznótor mellett! arról pedig hallgat az irás, hogy ilyképen összevegyítve egészséges-e egyszersmind?... Fejtsék meg az orvosok, mi pedig térjünk más egyébire.

Megjött azon idő, mely a tárgy-szegény vidéki levelezőknek kiaknáthatlan bányája, a —

farsang! — lesz báli tudósítás tul az elégen, (?? — szerk.) olvashatunk szerelmi vallomásokat, bókokat a vidéki levelekben, megtudhatjuk az ország külön vidékein lakó legszebb hölgyeknek — mint bálkirálynőknek neveit stb. És én t. szerk. ur mindezen szabadalmakat fel nem használhatom szép olvasónői mulattatására, — mert: itt aligha lesznek tánczvigalmak! Hogy miért? ezt megtudhatja mindenki, ha e lapokban megjelent első leveletem csak parányi figyelemre is méltatja. De vigasztal bennünket azon tudat, hogy vannak derék, „Pálok és Ferenczek,“ kik a pártokra szakadt ifjuságot egy-egy éjre — névestéjükre egyesítik, s a zene vidám hangjainál öreg, ifju félreveti a bút, gondot, feledi mindenki a nehéz vagy tán inkább pénztől könnyű időket, gabna olcsóságot, és kivilágos kiviradtig elcizfrázzuk, a „három a táncz“-ot, ugy a mint Isten tudunk engedte! Most legközelebb is egy ily házi multságban volt szerencsénk résztvehetni, t. B. . . . y Dániel ur barátságos házánál, ki névestéjét s szép uj lakházának felszentelését ez alkalommal ünneplé, hol szám szerint mintegy százhuszan igazi magyar kedvre hevülve világos — délig mulattunk! Annyi volt a szép nő, uram szerkesztő, hogy egyenként beillenek bálkirálynőül akármelyik hason nagyságu városkába; tessék azután kiválasztani a legszebbeket, a ki tudja, én nem tudom!

Utólagosan megsúgom még azt is, hogy a szomszéd Csaba tul tesz rajtunk, (ez ugyan elég szégyen reánk nézve, de magunk levén okai, nem árt kissé pirulnunk) ugyanis, biztos kutfőből tudom, hogy ott e farsang folytán nagyszerű kassinói bál lesz, még pedig a színházi nyugdíj intézet javára, mely intézetre pár év előtt a lelkes csabaiak már mintegy 1300 pftot küldtek. Ez azután követésre méltó példa!

S végre, azt hiszem, nem teszek haszontalan dolgot, ha azon öröm-hirrel zárom be jelen soraimat, hogy a „Nővilág,“ mintegy 20 pldban jár hozzánk, s így a legkeresettebb szépirodalmi lapnál is kétszerte nagyobb számmal! Most már én is ki vagyok békülve a zsarnok papák és mamák egy részével.

Elemér.

Győr, jan. 10. 1858. Meg vannak már a terjedt hirdetések, előleges meghívások minden utsza sarkon; lesz bál tehát elég és pedig zene nélkül, mert ez sehol sincs jelentve; — az álarczos bálók száma 8, és e szám ellen csaknem lehet kifogásuk azoknak, kik ismeretlenül kívánnak széles jó kedvükben mulatni.

No! de hát hadd mulassanak ők is, necsak mi, kik a táncztermek helyett inkább a színházat, a szellemi mivelődés templomát látogatjuk. — Hölgyeim! itt ugyan panasz van kegyetekre, mert színházunkban a nővilág ugyancsak csekély számmal van képviselve; pedig Hegedűs szintársulata, (mióta ők mi hozzánk, mi pedig hozzájuk szoktunk) valóban élvezetes estéket nyújt.

A társaság nőszemélyzete általában kielégítőbb, mint a férfi-személyzet. A nők között kitünő említést érdemel Hervei Ida, ki harmadfél hónapos betegsége miatt e hó 5-én léphetett ismét szinpadra a „Koldusnőben,“ melyben a czimszerepet adá, s első megjelenésére szívélyes örömet tolmácsoló tapsok közt fogadtatott.

Mátyásiné asszony a társaság nemtője, a színház valódi napszámosnője, mint ezt felőle a Győri Közlöny bírálója is megvallá. — A színházi személyzetet majd 2 hónapig tartó betegség lépé meg annyira: hogy a szinlapon egyszerre 10 beteg egyén vala jelentve, minek következtében aggódni kezdünk, hogy a szini előadások tán félbeszakíttatnak; azonban a kedves Mátyásiné, betegen is mindennap a szinpadon állott és játszott, s kitartó működése által elhárítá a szini előadások megakadását. — Ő betegen is játszott, s tudta mindég szerepét, s legkevesbé sem vétette észre a közönséggel, hogy ő mennyire szenved! — Egyébiránt e közkedvességű jeles színésznőnk az, kiről bátran ellehet mondani: hogy ő kedves szinpadi alakja mellett szerepével mindig tisztában van, sugóra soha nem szorul, átgondolva játszik, s tanulmányozottan lép fel; és azért művészileg állítja elő s hiven személyesíti az alakokat, s érzésteli játékaival ki is érdemlé a jó jutalmat, mely e hó 9-én IV-ik vagy Kun Lászlóban aratott, Dobsa Lajos egyik kitünőbb és sikerültebb darabjában. — Mátyásiné Ayda szerepét oly mesterileg adá, hogy a meglepetett közönség, mely a jutalmazott iránti tiszteletből igen szép számmal jelent meg, nem bírta elragadtatását tapsokban eléggé nyilvánítani, felvonások közben is háromszor, négyszer kihivatott, s mindannyiszor harsány éljenek és tapsokkal üdvözöltetett, koszorukkal s egyéb ajándékokkal megtiszteltetett!

A darab általjában sikerülten adatott, ámbár igen megnyirbáltatott, és helyén lett volna Hegedűs urnak közreműködése, ki nem tudni, mi okból, ily nagyszerű darab alól kihuzá magát. — Eduát, a nagyravágyó, büszke s ármányos kun herczegnőt, Hervei Ida méltóságos számítással adá. — Berzsenyi Myzét, az arab tanácsost mesterileg festé. Hetényi igen jó László volt. Dózsa felséges Turtul és ugy játszott, mint tán még soha, megmutatván azt, hogy ő csakugyan tud valamit, ha akar, de meg is tapsoltatott s kihivatott. — A színház fütve lehetett volna, mert bizony mindnyájan fáztunk, ez egy kissé fősvényesség az igazgatótól.

Az igazgatóságra nézve általában azon észrevételünk van, hogy: — a szerepeket, kivált nagyobb darabokban annak idején nem osztja ki, a próbákat rendesen nem tartatja, s a szereplő színész minden önhibája nélkül készületlen lép fel; — ajánljuk tehát a szerepek idejéni kiosztását és a próbák rendes megtartását, ha sikerült s összevágó előadásokat akarunk rendezni.

Bájkerti.

Legolcsóbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NÖVILÁG

jövő 1858-ik (másod) évi folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunk a folyó évben is azon alakban s terjedelemben, ugyan azon kedvezményekkel jelenik meg, melyek a tisztelt közönség osztatlan tetszését megnyerték.

Előfizetési föltételeink maradnak az eddigiek.

A lelkes hölgyközönség általános részvéte már ez első évben felkarolván lapunkat, azt mi a jelen másodfélévben belső és különösen külső kiállítást illetőleg a közönségnek megfelelőleg oly gyarapítások s újításokkal láttuk el, melyekkel az előfizetési díjt szembevetve, bátran elmondhatjuk, hogy lapunk értékét a külföld egyetlen hasonló áru lapja sem haladja, sőt nem is közelíti meg.

Ennélfogva mi a „Növilág“-ot, az egyetlen magyar kizárólagosan hölgyi divatlapot, a közönség részvéte és a kiállításnak a díjjal szemközti **ne továbbja** által — **állandósult, megalapult lapnak** tekintvén, midőn új évi folyamára kezdődik, folszabadultnak hiszszük azon szegényes kényszerűség alól, hogy az előfizetési felhívást nagy szavakkal, szemfényvesztő ígéretekkel terheljük meg.

Ellenkezőleg mi kimondjuk, hogy anyagi kiállítást illetőleg többet, mint a múlt évben adtunk, a jövőben sem adhatunk, mert hat forintért többet adni lehetetlenség; s kerülvén a programstyl önmagasztaló kitételeit, nem dicseretünk, csupán igazolásunkra csak annyit mondunk, hogy a mit ígértünk, azt eddig is hiven teljesítettük.

Mi nem ígérünk oly nagyszerű képmellékletet, melynek bolti ára a lap előfizetési díját meghaladja; mi csupán azt ígérjük, hogy továbbra is azon leszünk, mikép a tisztelt női közönség igényeinek lapunk a **legapróbb részletekben** is megfeleljen, s a gyakorlatosság elvéhez hiven, továbbra is nem annyira azt keressük, a mi drága, hanem a mi kitűzött czélunknak leginkább megfelelő.

Rendes műmellékletek adni fogunk csinos színezett divatképeket, himzet-, szőnyeg-, butor- s egyéb mintarajzokat, s e részben a külföldi műintézkelti előnyös összekötetéseink megengedik, hogy az időszzerű divatok képét s leírásait lehető **legkorábban** közölhessük.

Rendkívüli műmellékleteink választásában pedig jövőre is nem a rögtönzött, s foszlékony **ujdonság** hanem a **maradandóság** érdemét keressük. Nem adunk tehát csupán napi érdekű rajzokat, hanem oly képeket, melyek **műbecsesele** birnak, s **tárgyuknál fogva** is elévülhetlennek.

Előfizetési föltételek úgy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (januártól marcius végeig) . . .	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól június végeig)	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . .	5 „ — „

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (januártól marcius végeig) . . .	1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól június végeig)	3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig) . . .	6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág** kiadóhivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, januárban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap jan. 31. 1858.

5. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, decemberben 1857.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

 Teljes számu példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Debreczen, jan. 17. 1858. Jelen évi levelezésemet méltóbb tárggyal aligha kezdhetném meg, mint színházunk ügyével; ezt illetőleg magasztos örömmel juttatom nyilvánosság elé, hogy az állandó színház építtetésének ügye — jobbaink lelkesültsége és tevékenysége folytán — mostanában oly stadiumba lépett, miszerint immár alapos reményünk lehet annak diadalához. Ugyanis folyó hó 13-án tartott községtanácsi gyűlésünkben nemcsak elhatároztatott, hogy az engedélyezett ideiglenes helyett állandó színházat építtetünk, s ennek engedélyezése végett közvetlenül Ő cs. kir. Apostoli Felségéhez folyamodunk, hanem — az engedély biztos reményében — egy az értelmiség képviselői közül kinevezett bizottmány az előleges intézkedések megtétele, például: alkalmas helyiség megválasztása és vásárlása végett — eljárása utólagos jóváhagyatásának föltétele mellett — ki is küldetett. Terv szerint az állandó színház, az engedély megnyerendése esetében kibocsátandó részvények útján begyülemző tőkéből — melyhez a városi pénztár jelentékeny öszlettel járul — lenne fölépíttetendő, a jelenleg készletben levő s 30,000 pftot meghaladó színházi tőke, fönntartási alap gyanánt, érintetlenül hagyatván. E szerint tehát teljesedésbe indulvák régi buzgó ohajtásaink: a tetteges lépések megtörténtek, s az ügy élére a hatóság állott. A tovább működés és haladás eredményéről annak idejében értesítendem e lapok olvasóit. — Fájdalommal teszem ugyan, de meg kell említenem, hogy addig, mig jobbaink semmi fáradságot és áldozatot nem kimélve működnek e szent ügy elővitelében, addig Tháliának jelenleg köztünk létező némely álpapjai szinpadoni botrányos önviséletükkel, s éretlen rögtönzéseikkel, miket a napisajtó, a közillek tekintetéből, csak körülírva és elburkoltan, de mint illet keményen megróva, említett meg — erőnek erejével a nemes buzgalom lehangolására dolgoznak, ha ugyan a durvaság nyilatkozatának az értelmiség elrettentésére és nemes buzgalom lehangolására legkisebb hatása is lehetne! — De hagyjuk e kellemetlen tárgyat, szellőztessük inkább a mult kellemes jeleneteinek kárpitját. Mindenesetre kellemes jelenés volt ránk nézve, hogy a mult hetekben színházunknak egyszerre két vendége is volt, értem Szigetit nemzeti színházunk közkedvességű művészt, Kemlényi Ida bárónő táncz-művésznőt, kik közül amaz — ennek előbbi szerződése folytán — vendégszereplését egy párszori föllépte és remek működése után megszakitván, Kolozsvárra távozott, előadásait onnét leendő visszutjába ígervén folytatandni. Szivesen elvárjuk. — Mint szellemi haladásunk másik szép adatát meg kell említenem, miszerint folyó hó 3-án nyitattott meg nálunk a kereskedelmi vasárnapi iskola, mely 3 rendes, s 2 rendkívüli (illetőleg vallástant előadó)

tanárral, s 80-at meghaladó tanítványnyal kezdte meg üdvös pályáját. Isten áldja meg azon lelkeseket, kik ennek létrehozásában oly nemes buzgalommal fáradozának! — Végül nem hagyhatom említés nélkül, hogy szép virágzásban levő polgári casinótársulatunk — mely minden nemesnek és jónak előharczosa s tevékeny pártolója — az idei farsangon, a szokott jótékony célra, saját nagy teremben f. évi jan. 18. és 27-ik, ugy febr. 3. és 10-ik napjain társas-tánczvigalmakat rendezend; miután eddigi kilátásunk szerint, ezeken kívül más társas-tánczvigalmak aligha lesznek városunkban tartandók — teljes reményünk van, hogy ezek — a szenvedő emberiség érdekében, szép eredménynek néznek elébe. Adja az ég, hogy reményünk ne csaljon!

Berekesztésül megemlítem még, hogy vasuti könnyű és gyors közlekedésünk jótékonytsága jelenleg is folyamatban levő vásárunkra meghozta a mindennemű áruczikkék bőségét, minden olcsó, csak a pénz drága.

Adjon Isten minden jót — bőségben r. l.

B.-Füred, tél hó 14. Nekem — mint levelezőnek — az levén föladatom, hogy társaséletünk közérdekebb mozzanatait kilesve, érdekes részben tüntessem föl a szép olvasónók előtt, — igen természetes, hogy gyakran kell változtatnom álláspontomat; mozgó társaséletünket kell lépésről lépésre követnem, s ha a hirekből — érdekes eseményekből kikopni nem akarok, B.-Füredet nem egyedüli térnek — hanem csak oly központnak kell tekintenem, melyből futnak ki a sugarak a körültre, s a kifutó sugarak a Bakonyba, sőt Somogyba is föl s illetőleg lehatolván, ez egész tért figyelmem őrszemeivel kell megraknom.

Nyáron majd egészen megváltoznak a viszonyok. Akkor a fürdői szak a fürdőhelyen fogja központosítani a főéletet, s ez élet egy maga is ezer oldalról tűnik föl minden pillanatban, s teljesen le fogja kötni a levelező figyelmét. De télen csak ritkán emelkedik ki ily figyelem-lekötő fontossággal B.-Füred, — bár tagadhatatlan, hogy téli időszakban is legalkalmasabb helyiséggel bir a társasélet nagyszerű központosíthatására.

A mostani rövid — de tán annál élvezetesebb farsang alatt is két fényes dalidó leend Füred fürdőhelyen, az uradalmi nagy vendéglő terében. A tánczestélyek annyiban zártkörűek leendenek, mennyiben a résztvevők csak aláírók, s így csak is az aláírási ivvel megkeresettek lehetnek. Ez által lesz eleje véve minden panasznak, mi a mult esztendei dalidót ez előintézkedés elhanyagolása következtében némileg kedvezőtlen szinben tüntette föl. A társas érintkezést ez intézkedés felszabadítja azon nyomasztó fesz alól, mely arra mult esztendőben oly lidérczi sulylyal nehezült. Az uradalmi

vendéglős Mayer ur által kibocsátott aláírási iverk máris szépen megteltek, s oly nagy és oly fényes társaság fog összeseregleni B.-Füreden, minő még télen nem volt együtt.... a dalidó-anya vidékünknek általánosan tisztelt urhölgye mélt. F....né asszonyosság leend. Ez ismét üdvös intézkedés. A női ügyesség rendező hatalma fog ez intézkedés által egyeztetőleg, zavart gátlólag hatni. Az aláírók száma oly nagy, hogy az urodalmi nagy tánczs éttermen kívül — e termekkel még egy más terem is fog átszakítás által egyesíttetni, s a vendégek kényelmének növeléseért a vendégek használatára átadatni. Az első dalidó f. hó 31-én, a második télutó (február) 15-én — és így hushagyó kedd előtt való napon leend.

A Balaton-Füreden s környékén lakó halászok már mind fel vannak szólítva az urodalmi vendéglős által, hogy a kitűzött napokra fogásokat halászszernek, mert a b.-füredi téli dalidók alkalmával Mayer konyháján készülő izletes étkeknek fénypontját a vezérfogas után szép rendben huzódó számos jól készített fogas képezi. r. l. *)

Tata, jan. 14, Nem hiában panaszkodnak országszerte: de csakugyan megváltozott az idő folyása nagyon. Mi a bőjtöt az idén, a farsang elején kezdjük, s folytatjuk egész nagy péntekig. — Semmi, de semmi kilátás valamely „noble“ „bál“ra. De hol is akadhatott meg annyira a pezsgő vérű fiatalság kedve?! Máskor, ha egyebet nem, de egy kis butyros bált is csak rendezett? Higyje meg szerkesztő ur, nem tréfa dolog hajadoni fővel egy farsangot bál nélkül kihuzni. Azt mondják a bölcsek: mindent annak idejében kell tenni, biz igen! mi is a bölcsekkel tartunk, azért legjobb is lesz bálozgatnunk a farsangon, még nem késő rendezni, — majd a bőjti napokban ráérünk honn dúdolgatni. — Legalább hát a reuniókat támasztanak fel halottaikból, de semmi, semmi mozgalom! Csak ne tartanánk a közönytől, „növegyletet“ alakítanánk a la Pest, s rendeznénk jótékony czélú bálakat, mert szó ide, szó oda, a nők mégis csak mindenben kitartóbbak a férfiaknál, mutatják ezt a pesti „urak“ báljai — melyek ez idénre szépen elültek, s a nőegyleti virító vigalmak, melyek oly szép látogatásnak örvendnek. Kiváncsiak vagyunk tudni, mivel hozzák helyre mulasztásaikat ifjaink? Mult évben az „öreg urak“ bálja nálunk emlékezetes maradt, ő bennük helyezük még vigasztaló reményünket, tán ismét úgy lepnek meg bennünket, mint akkor. Csakhogy ők is azt a kis fogást találják tenni, „megkevesedtünk, elhaltak közülünk so-

*) Becses levelének, valamint többekének is — egy részét hely sz úke miatt kénytelenítettünk kihagyni.

Szerk.

kan, — az igaz, de mások meg helyükbe öregedtek, tehát a szám meg van, nem lehet kifogás. Lakodalmak is gyéren történnek; a rőfös kereskedők, czipészek, arany-, ezüstművesek stb. mind egy szálíg panaszkodnak, megrendelik a sok menyaszszonynak való öltönyöket, jegygyűrűket s egyéb ékszereket, de nem veszi senki, senki! Nyugodjanak meg, jobb ha kezük közt van, mintha hitelbe elhordanák. Mielőtt ezen kis ártatlan nőies fecsegéseimet komolyabb ügyek felemlítésével végezném, egy „selyem vikler“ történetet is kellene elmondanom, de ezuttal nem vagyok egészen elememben azt elbeszélni.

Ha kedves barátném, F. H. Illemtana sajtó alól kikerül — melyre az előfizetések most gyűjtenek — méltatás végett átolvasandom gondosan, s megjegyzéseimet részrehaajlatlanul kitárom. Nő létemre sokat ne várjon tőlem, szerkesztő ur, de azért mégis igyekvendem a rám bízott tért férfiasan betölteni. Ha tán valamely előre nem látható akadály miatt magam nem végezhetném végzendőimet, van sok derék barátném, kik helyt állnak; — a viszont találkozásig Isten önnel szerkesztő ur, s ne feledje nevemet... Marietta.

Szombathely, január 16. Hogy csinos városunk mindig jobban törekszik a közmivelődés azon fokára jutni, melyen egyéb nagyobb városainkkal is bizton kiállhatja a versenyt, bizonyítja az, miszerint mindent tárt karokkal ölelünk, mi szellemi, s anyagi jólétünk előmozdítására szolgál.

Ugy hiszem, csak hazafiui kötelességünknek teszünk eleget, midőn szerényen elmondhatjuk magunkról, hogy hön szeretett irodalmunkat nem csekély pártolásban részesítjük. Nem tudok semmiféle irodalmi szüleményt, melynek városunk gyámuló édes anyául ne ajálkoznék.

Társaséletünk egyhangulag száll odább az idő tünde szárnyain. Semmi nagyobb lendület az eddigi egyformaságon. Még csak azon kedélyes estélyeink sem térnek vissza, melyek a mult évben oly élvezet dusakká tevék farsangi napjainkat. — Hírlik: hogy az ugynevezett Gizella-gyámda fog egy dalidót adni a farsang folyamán.

Színészeink, Szőlősi M. igazgatása alatt jó ideig élvezték a közönség meleg részvétét, s hogy ez már hidegül, okát én egyedül színészeink közőmbösségében vélem rejleni.

Mielőtt bezárnám leveletem, nem hagyhatom a következő eseményt említetlenül, mely újabb bizonyítéka századunk erkölcsi romlásának. A vészopó tigris önéletével védi szülöttjeit a veszély ellen, s nálunk találkozott egy oly köszívű anya, ki kised csecsemőjét a szemét-csatornába dobá, bizonyos martalékaul a halálnak. Hol itt a szív? hol itt a lélek?... r. l.

Legelőcsőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NÖVILÁG

jövő 1858-ik (másod) évi folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunk a folyó évben is azon alakban s terjedelemben, ugyan azon kedvezményekkel jelenik meg, melyek a tisztelt közönség osztatlan tetszését megnyerték.

Előfizetési föltételeink maradnak az eddigiek.

A lelkes hölgyközönség általános részvéte már ez első évben felkarolván lapunkat, azt mi a jelen másodfélévben belső és különösen külső kiállítást illetőleg a közóhajnak megfelelőleg oly gyarapítások s ujitásokkal láttuk el, melyekkel az előfizetési díjt szembevetve, bátran elmondhatjuk, hogy lapunk értékét a külföld egyetlen hasonló áru lapja sem haladja, sőt nem is közelíti meg.

Ennélfogva mi a „Növilág“-ot, az egyetlen magyar kizárólagosan hölgyi divatlapot, a közönség részvéte és a kiállításnak a díjjal szemközti **ne továbbja** által — **állandósult, megalapult lapnak** tekintvén, midőn új évi folyamára kezdődik, fölszabadultnak hiszszük azon szegényes kényszerűség alól, hogy az előfizetési felhívást nagy szavakkal, szemfényvesztő ígéretekkel terheljük meg.

Ellenkezőleg mi kimondjuk, hogy anyagi kiállítást illetőleg többet, mint a múlt évben adtunk, a jövőben sem adhatunk, mert hat forintért többet adni lehetetlenség; s kerülvén a programstyl önmagasztaló kitételeit, nem dícséretünk, csupán igazolásunkra csak annyit mondunk, hogy a mit ígértünk, azt eddig is hiven teljesítettük.

Mi nem ígérünk oly nagyszerű képmellékletet, melynek bolti ára a lap előfizetési díját meghaladja; mi csupán azt ígérjük, hogy továbbra is azon leszünk, mikép a tisztelt női közönség igényeinek lapunk a **legapróbb részletekben** is megfeleljen, s a gyakorlatóság elvéhez hiven, továbbra is nem annyira azt keressük, a mi drága, hanem a mi kitűzött célunknak leginkább megfelelő.

Rendes műmellékletek adni fogunk csinos színezett divatképeket, himzet-, szőnyeg-, butor- s egyéb mintarajzokat, s e részben a külföldi műintézekkel elnyitott összekötéseink megengedik, hogy az időszerű divatok képét s leírásait lehető **legkorábban** közölhessük.

Rendkívüli műmellékleteink választásában pedig jövőre is nem a rögtönzött, s foszlékony **ujdonság** hanem a **maradandóság** érdemét keressük. Nem adunk tehát csupán napi érdekű rajzokat, hanem oly képeket, melyek **műbecsessel** bírnak, s **tárgyuknál fogva is elévülhetlennek**.

A folyó első félévben mellékelni fogjuk a jelen szépirodalom legelső hősének

JÓKAI MÓRNAK

és a magyar tragoedia első hősnőjének

Jókainénak arcképeit eredeti aczélmetsetekben.

A mi pedig a beltartalmat illeti, amint hogy e múlt évben is legkedveltebb íróink neveivel leggyakrabban találkozott az olvasó lapunkban, s magától Jókaitól adtunk eddigelő három kisebb, s két nagyobb novellát, a mivel egy szépirodalmi lap sem dicsekedhetik, úgy jövőre is, biztosítjuk a mivel női közönséget, hogy ámbár mi **nem hirdetjük ki, hány forintjával fizettük a jelesb írók műveit**, azért mégis legkedveltebb íróinknak, hogy többeket ne nevezzünk **Degré Alajos, Gyulai Pál, Jókai Mór, Pálffy Albert, Pompéri János, Vas Gereben** ígéreteiket bírjuk, miszerint lapunkat becses dolgozataikkal megtisztelendik.

Tudván pedig, hogy a szép költemények legtöbb hálára, elismerésre, műértelemlre a gyöngéd női keblekben találunk, **költői versenyre** három jutalmat tűzünk ki **tíz, hat és négy darab arannyal**, melyek illetékes bírák ítélete szerint jövő félévben megjelenendő három legjobb költeménynek fognak kiadatni.

E végből azonban figyelmeztetjük a fiatal költői nemzedéket, igyekezzenek mielőbb beadni pályaműveiket, hogy azok a félév végén össze ne halmozódjanak, s időnkint közzölthessenek.

Mivel pedig az ujságnak már neve jelentésénél fogva is, a legjobb szépirodalmi rész mellett, főfeladata s érdeme a **tárczai** részben keresendő, főigyekezetünk leend azt **háza- és európai események közlésével**, különféle rovatok gyarapításával **kép- és szótalányok, társasjátékok** stb. bevegyítésével minél érdekesebbé tenni.

Különösen pedig egy hölgydivatlapnak lényegét s legközelebbi célját a **divatközlemények** képezvén, e részben is szerencsések vagyunk jelentetni, hogy a nagy divatvilág központja körül tartózkodó, s finom izlését finom tollával mulattatólag tolmácsoló tisztelt honleány

b. Jósika Júlia

továbbra is rendes levelezője maradand lapunknak, s felváltva mint a folyó félévben, minden számba részint közhasznu önálló tárgyú, részint divatczikket irand.

Előfizetési föltételek úgy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (januártól marczius végeig) . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . . 5 „ — „

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (januártól marczius végeig) . . . 1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig) . . . 6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvevények (adresse) beküldésével) a **Növilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, januárban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap feb. 7. 1858.

6. szám.

Második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Tiz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, decemberben 1857.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

 Teljes számu példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Szabadka, januárhó 1858. Felcsapunk, mint szerkesztő ur kívánta, s így ez évre öné vagyunk. — Tudósításaink parányiak lesznek, mint a „vegyi parányok“; mert nem vagyunk annyira önzők, hogy a „Nővilág“ egész köpenyét számunkra monopolizáljuk. *) Tehát mi hír nálunk? — Szorgalmasan eljárunk az „olvasó-körbe“ kártyázni és pipázni, noha az alapszabályok minden játéknevet kizárnak. — Hiába! csak szeretjük a tiltott gyümölcsöt, ha mindjárt erszényünk rovására is. — Nem lenne-e jobb casinová alakulnunk, hol olvashatnánk, kártyázhatnánk, tekézhethetnénk, pipázhatnánk kényünk-kedvünk szerint. — Vajmi igen!

Az u. n. színházi comité (tulajdonképen színházbérlő-társulat) nagyba töri fejét: hogyan lehessen esztendőre is comité? Annak idejében majd megszuggjuk a dolognak nézetünk szerinti nyitját.

Kedves pesti vendégünk Szathmáry-Laczkócziné asszony nyolczszor lépett fel szinpadunkon. — Vendégjátékát „Marsan herczegnő“-vel kezdé meg, s „Marcsa az ezred leányá“-val fejezé be. — Csekély számú közönséget varázsolt színházunkba, minek okát részint a mostani pénzválságban, részint a művészno szakma szerepeinek helytelen választásában találjuk. — Adta volna csak a „Mamá“-t; megvagyunk győződve, miképp zsfolt házban, ízekre tapsoltuk volna kéztyűinket. — Nagy baj! midőn a fővárosi mama-színészno rendszerint „tubi“ akar lenni a provincián.

Egressyt a napokban várjuk. — A derék művésznek, ki közönségünk előtt nagy tiszteletben áll, érdeméhez képest sok szerencsét és dicsőséget kívánunk.

Farsangunk szomorú. — Magánvigalmakról szó sincs. — Alig leend összesen négy bálunk, holott azelőtt a farsangi saisonokban nem tudánk hova szakadni a sok multság közepett. — A többi közt színházunk javára, sors-huzással egybekötve, két tánczvigalom fog rendeztetni. — Lelkes közönségünkről felteszszük, hogy a művészet oltárára, mint mindig: úgy most is meghozza honfui áldozatát. — Az eredményről jövőben. r. l.

Miskolcz, télhó 20. 1858. Miskolcz közönsége oly helyes tapintatot tanusit e pénzsűk időkbén, mely régi példás becsületére méltó. — Mig a vidékeken is elharapódzó fényűzés fölött panaszszal telvék a lapok, mi a kortól maradni nem akarunk ugyan, de tisztelet a borsodi hölgyeknek! ők sokkal tisztább fogalommal birnak a nőiségről, mintsem a fényűzés lidércze után futnának. — Nem tagolom, miért van, hogy mig városunkban ez évben egy polgárbálnál több nem létesülhetett, színházunkat naponta a legdíszesebb közönség láto-

*) Ajánljuk a rövid előadási modort minden tisztelt levelezőnk figyelmébe. Szerk.

gatja, de hogy hölgyeink felfogják a bál és színház közötti különbséget s ennek előnyeit — az az ő érdemük.

A miskolczi színház, mely a pesti után hazánkban első, — mint egész nemzetet érdeklő — megérdemli, hogy róla s a benne működő Latabár társaságáról kissé tüzetesebben szóljak.

Színházunk külterjedelmére nézve a pestinél nagyobb, két emeletre építve, díszes előcsarnokkal, benne casinóval, alatta bóltosorral, városunknak közepén, ennek legszebb ékessége. Belvilágossága szűk, mert ily részvétre a közönség részéről előre senki nem számított, hová ur és nem ur, értelmes és — nem bölc, magyar és nem magyar, civil és nem civil tömegesen jár. Diszitményei nagy részben a szomszéd D.-Győrben lakó derék Telepi munkái, ki — adja Isten! — hogy minden nagyobb városunkban egy ily színházat s ily ékesen feldíszítsen! — —

És most a színészekről, Latabár egyike hazánk legügyesebb színész-igazgatóinak. Társasága — örömmel mondhatjuk — igényeinket kielégíti, de a közönség is méltánylatát naponta jobban-jobban bebizonyítja. — Színésznoink közül Jánosiné, Mátrai Laura, Benedekné és Kecskésné szakmaikban jelesek. Benedeknek rendezői ügyessége a legfinnyásabb követeléseknek is megfelel, mig maga különösen a nemes komikumban még eddig szinpadunkon meg nem haladott tehetség. — Jánosit és Károlyit én szinte megtisztetem a művész czimmal, hová K-t is sorozni fogom, mihelyt szerepét megtanulja. — Már kérem alássan, ha a közönség méltányos a művészet iránt, legyenek szinte tisztelettel a színészek is, ne induljanak a debreczeni és győri példák után, hol már inntova a színészek fogják kifütyölni a publikumot. — Ha a közönség két legjelesebb színésznoét koszorúvers- és ékszerajándékokkal megtiszteli, ezért egymássaleni viszályaik miatt a közönségnek szenvedni — ez kérem nem igazság.

Regényes hírekkel — igen sajnálom — nem szolgálhatok, sem öngyilkosságok, sem nőrablások itt nem történnek, szjah! prózaisódik a világ.

Kövesi Edéről, Bernhardt Karolina csepű bűvészetéről, állatmutogatásról, 100 üveges panorámáról, tűzről, hóról, szűk időről sem nekem írni, sem mást untatni nincs kedvem. Miskolczi Gyula.

Kecskemét, jan. folyó hó 20-kán nálunk a casinóban bál rendeztetvén az a furcsaság történt, miszerint a báladónak egész bevétele nem fődözte a zenészeknek ígért 60 pftnyi összeget. Ennek bővebb megérthetése végett jónak látjuk ide mellékelni az egész személyes kimutatást. Vala ugyanis 18 egyén az itt szállásoló lovas-ezred tisztí karából, 6 polgári egyéniség — talán mindannyi hirlapi levelező, kiknek mindenütt meg kell jelenniök, még

ott is, hol semmi keresetök sincs; vala tovább 3, mondd: három a gyöngébb nőnemből, kiknek keteteje, ha jól értesültünk özvegy, egy pedig hajadon kisasszony. — Hogy ki volt az előtánczosnő, mily kecsesel tánczolt, fölösleges volna fejtegetnünk, holott ily csekély a konkurencia, miután az egész szegény dáridónak már éjfélkor vége lett. Az ily tünemények természetesen sokféleképen magyaráztatnak. Egyik azt tartja, talán valami női özszeesküvés rejlik a dologban; míg mások az egész ama dicsérendő háziasságnak tulajdonítják, mely után újabb időben méltán buzgó imádság epeledez a vezérczikk-írók, tárcza-írók ujdondászok, levelezők s több eféle irodalmi próféták és minden nem irodalmi magyar ember ajakán; azonban vannak, kik azon gonosz gondolatot táplálják és hintegetik szét, nem-e a pénzválság okozza, hogy a nők újabbnál újabb báli ruhákat nem csináltathatván, a tavaliban restelnek megjelenni, mintha bizony valaki lefestette volna, ki milyen ruhában tánczolt tavál? — Bármi volt is a dologban, (csak ez utolsó ok ne!) mindenkép imádandók, csókolandók és férjhezvevendők mindazon magyar hölgyek, kik megértvén prófétáik szavait, a fésztelen családi körben keresik és találják boldogságukat, szórakozásukat; kik meg tudnak tagadni valamit magoktól, kik érezni kezdvén hivatásuk fönségét, a férfiaknak is mintegy jelenteni akarják, hogy a gazdálkodás, felsőbb szellemi mivelődés korszakát éljük. Ha aztán néha időnk engedni, kedvünk tartja vagy névnapot ülünk, összehívjuk barátinkat, rokoninkat, odarendeljük a barna zenészeket, megpörgetjük feleségeinket, mulatunk fésztelenül, elhuzatjuk szivrepesztő kedvencz darabjainkat, elmélázunk mellettök, hogy még könyeink is kicsordulnak örömeinkben, bánatunkban! Itt szövődnek az igaz viszonyok, melyekből bizonyára tartósabb jövőt lehet remélni, mint akármely nyilvános dáridón szöttekből. Vajmi kevés nőnek lett az férjévé, kivel legtöbbet tánczolt. — Keresse föl arra való ifjuság more patrio urambátyámékat, asszony-néméket, nézzék meg, pörgessék meg hugomasszonyékat, azután tartsanak kézfogót, két hét mulván lakodalmat, és azután Isten áldása legyen rajtok és nemzedékökön.

Egyszerű Ferkó.

Győr, január 24-kén 1858. Az első álarczás dälidó e folyó hó 10-én tartatott meg szokott széles jó kedv mellett, azonban e széleskedvű vasárnapi multságok már igen kezdik veszteni érdekességüket, miután az illendőség határi nagyon is megszorítvák már; azért a finomabb műveltségű nővilág legfeljebb pár órára a karzaton szokott megjelenni.

De halljunk valamit színházunkról is, mely oly dermesztő hideg, mint a farkas-ordító.

Folyó hó 16-án adatott szép számú közönség előtt Dózsa György eredeti történeti dráma Jókai

Mórtól; a czimszerepben Hegedűs maga lépett fel hosszas kinyugvása után, és ő ki különben igen művészileg szokta szerepét felfogni, mai napon borzasztó tulzásai által szerepét tökéletesen elrontá. — Mátyásiné, Dózsa Györgynek megvetett aráját igen jelesül személyesíté; — játékközben többször megtapsoltatott s kihivatott. — Hetényi igen jó Barna volt. — Döméné a jósnőt kitünőleg adá. — Hervei Ida, Csáki Lórát hidegen játszá. — Berzsenyi az erdélyi vajda ismét nem tudá szerepét, hajak polemizálni kell! — Szuper az Ambrus szabót jól adá! — Balog mint költő remekül szavalt. Vig farsangot kívánok. Bájkertti.

Zala-Egerszeg, január 22-én 1858. A farsang nálunk is beköszöntött mosolygó arczával, s az első bált már meg is tartottuk 17-én, a jövedelem a város világitására és a kisededóvoda javára volt szánva, — hanem csak szánva, — mert hogy abból egy árva fillér sem jutott, sem egyik, sem másik célra, azt legjobban bebizonyítja azon csekély számú közönség, mely a bálban volt — a terem minden szögletét vizsga szemekkel átfürkésztvén, sem olvashattunk össze többet 10, azaz tiz hölgnél, mind a tiz krinoline-ben volt, mondhatom, hogy a krinolinekre nézve nagyon czélszerű volt ezen üressége a teremnek, 10 pamlag levén a teremben minden krinolinnek jutott egy, — — férfiak talán még egyszer annyian voltak, — ebbül azután láthatni, hogy a jövedelem (személytül 1 frt) még a báli kiadásokat sem fedezte, annál kevésbé jutott valami abból a kisedeknek, vagy a lámpagyújtónak; még lesz két bálunk e hó 31-kén és február nem tudni hányadikán, alkalmasint a farsang végén, melyek ha szint ilyformán ütnek ki, kisedeinket nem igen fogjuk óvathatni, s tapogathatunk szépen a sötétben. — Casinónk kevés kivétellel minden magyar lapot járat, ezeknek nagy részét személyes adakozások után s ezt némileg J. F. és H. K. uraknak köszönhetjük, kik ugyanis e személyes adakozást indítványozák, s ennek gyűjtésében tanúsították is nemes buzgal-mukat. —

Tüsszögi.

Szathmár, jan. 24. 1858. Színészeink Hetényi és Molnár egyesült igazgatásuk alatt szépen működnek, és bizton mondhatjuk, hogy még itt ily jeles társaság nem volt, hanem sajnos a pártolás nem a legszebben mutatkozik, minek az oka egyedül a pénz szüke lehet. — F. hó 19-kén volt a lövész-társulat által rendezett tánczestély; az estélyt a társulat elnöke dr. K. . . y ur dicséretet érdemlő ügyességgel rendezé, a táncz-terem fenyőfaágak s fegyverekkel megrakva, és számtalan apró lobo-bogókkal volt díszítve. — Nagy számmal megjelent bálósoknál nem hiányzott az élénkség, jó kedv, egyszóval még oly csinos kis bálra nem emlékeznek a szathmáriak.

J. . . . y.

Legolesobb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NÖVILÁG

jövő 1858-ik (másod) évi folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunk a folyó évben is azon alakban s terjedelemben, ugyan azon kedvezményekkel jelenik meg, melyek a tisztelt közönség osztatlan tetszését megnyerték.

Előfizetési föltételeink maradnak az eddigiek.

A lelkes hölgyközönség általános részvéte már ez első évben felkarolván lapunkat, azt mi a jelen másodfélévben belső és különösen külső kiállítást illetőleg a közóhajnak megfelelőleg oly gyarapítások s ujtásokkal láttuk el, melyekkel az előfizetési díjt szembevéve, bátran elmondhatjuk, hogy lapunk értékét a külföld egyetlen hasonló áru lapja sem haladja, sőt nem is közelíti meg.

Ennélfogva mi a „Növilág“-ot, az egyetlen magyar kizárólagosan hölgyi divatlapot, a közönség részvéte és a kiállításnak a díjjal szemközti **ne továbbja** által — **állandósult, megalapult lapnak** tekintvén, midőn új évi folyamára kezdődik, fölszabadultnak hiszszük azon szegényes kényszerűség alól, hogy az előfizetési felhívást nagy szavakkal, szemfényvesztő ígéretekkel terheljük meg.

Ellenkezőleg mi kimondjuk, hogy anyagi kiállítást illetőleg többet, mint a múlt évben adtunk, a jövőben sem adhatunk, mert hat forintért többet adni lehetetlenség; s kerülvén a programstyl önmagasztaló kitevételeit, nem dicseretünk, csupán igazolásunkra csak annyit mondunk, hogy a mit ígértünk, azt eddig is hiven teljesítettük.

Mi nem ígérünk oly nagyszerű képmellékletet, melynek bolti ára a lap előfizetési díját meghaladja; mi csupán azt ígérjük, hogy továbbra is azon leszünk, mikép a tisztelt női közönség igényeinek lapunk a **legapróbb részletekben** is megfeleljen, s a gyakorlatosság elvéhez hiven, továbbra is nem annyira azt keressük, a mi drága, hanem a mi kitűzött célunknak leginkább megfelelő.

Rendes műmellékletekül adni fogunk csinos szinezett divatképeket, himzet-, szőnyeg-, butor- s egyéb mintarajzokat, s e részben a külföldi műintézekkel előnyös összekötéseink megengedik, hogy az időszerű divatok képét s leírásait lehető **legkorábban** közölhessük.

Rendkívüli műmellékleteink választásában pedig jövőre is nem a rögtönzött, s foszlékony **ujdonság** hanem a **maradandóság** érdemét keressük. Nem adunk tehát csupán napi érdekű rajzokat, hanem oly képeket, melyek **műbecsese**l bírnak, s **tárgyuknál fogva is elévülhetlenek**.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (januártól marczius végeig) . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . 2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . . 5 „ — „

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (januártól marczius végeig) . . . 1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . 3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig) . . . 6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, februárban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap feb. 14. 1858.

7. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kladó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Tiz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, februárban 1858.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

 Teljes számu példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Maros-Vásárhely, jan. 24. Társaséletünk már több idő óta élve hiánya nélkül egyforma, csendes volt, miglen beálltak a farsangi napok, melyek mintegy átvillányozták s derültebb színezetet adtak. Így e napokban az ev. ref. collegium jövedelme gyarapítására idősb Jenczi József pénztárnok és Kovács Áron lelkész által kibocsátott felhívások egy táncz-estély tartásáról a város és vidéket értesítvén, meglón a jókedv s élvekrei kilátás. A várt, ugy óhajtott táncz-estély tegnap igen szép és kedves közönség részvételével lejárt, s ennek eredményéről a kedves „Nővilágot“ egynehány sorban nem értesíteni bűnnek tartanám. — A város és vidék lelke java gyült össze itt, s megvolt az öröm, vidámság, mert szent ügy érdeke kívánta, melyben mindenki kötelességének tartá részt venni. Látni kellett volna mindezt, mily lelkesedéssel járták a mi ifjaink, kiki párjával azokat a csárdás és kör-magyar tánczokat. Nem szűnt a jókedv és vidámság dolgában ifjainkkal a kedves nővilág mintegy vételkedett. Nem hiában, mert ily szép összesereglést nem láttunk már rég idők óta. — Mintha egy tavasz derült szép napja lett volna, hol a zöld mezőben tündér szép virágok közt lépünk odább és odább, s lelkünk egy túlvilágban képzelve magát elfeledjük, hogy göröngyös földön vagyunk, hol „elhervad a rózsa, az élet és a gondolat,“ (Czakó) s muló minden élv, lelkünknek vigaszul a szeretet és tett marad. Szeretet és tett, mi boldogít, ez hitta ide is össze a székely szép ifjuságot. — Szépnek mondám, mert valóban olyan is volt, hogy mindez ideig kérdés s megfejtés tárgya, ki volt a bál királynéja. — Több mint 10—15 felett a kérdés. Egyik szebb volt a másiknál. Ne vitassuk. Legszebb volt, hogy a közügy oly szépen összehívott, oly kedélyesen mulattak, s a mi lelkünknek mondhatatlan öröme vált, hogy szép egyszerűen öltöztek a mi honleányaink, s mégis csinosan. — Így kell ennek lenni, így van ez jól. —

Mind ez szép, mondhatná reá valaki, de szeretnők tudni, mi volt az eredmény?

Hol ily részvét van, az eredmény mindenesetre nem maradhat el. A collegiumnak ez estvély 400 pfrt tiszta jövedelmet adott.

Nem igaz biz az.

Igazolom magamat.

Éjfél volt s szünet állt be. — Az ifjuság pár örömpoharat üríteni ment az éttermekbe, hol a lelkesedés újabb szép tetteket teremtett. — Egy vidéki barátunk Botos Kálmán egymaga még egy annyi összeget ajánlott fel a collegium részére mint a mennyi volt ez estvély jövedelme. — Egyik szép tett a másiknak szülője, teremtője. Nem igaz hát a mit előbb mondek, nem 400 pfrt hanem : 800 pfrt volt a tiszta jövedelem ezek szerint.

Hát azt elfelednők megírni a mi születendő

még e farsang alatt. Tervben van ugyan is a kolozsvári színház részére is egy bált rendezni, s így a helyi kisedóvoda és szegények részére, s aztán a farsang utolsó napját egy karnevállal befejezni, így a bőjti napokba átmenni.

Igen a bőjti napok, egy kedves hirt juttatnak eszünkbe. A bőjti napokban két kedves és mindig szívesen óhajtott vendég akar minket meglátogatni, Hetényi és Láng Boldizsár színigazgatók. — A melyik hamarabb jön az a nyertes, azt azonban tájékozásul előre megsugjuk nekik, hogy két—három hónapnál tovább ne mulassanak, mert azontul csak káros lenne itt mulatásuk, a pénz nem léte miatt. — Pénz nem léte, a mi jelenlegi betegségeink, gyógyíts ki már Uram minket e betegségből.

Emil.

Rima-Szombat, jan. 28-ikán. Farsang van! — farsang, a mostani pénz-krizis daczára is, — de mért is ne vigadna néha az ember, hisz annyi búja van, melynek orvossága a farsangi mulatságos összejövetelek által távozik némileg el az emberi kebelből.

E hó 17-dikén ment véghez az óvoda javára rendezett tánczvigalom, fájdalommal tapasztaltuk azt, hogy a pártoló közönség részvéte — ez intézet iránt mennyire csökkent, abból a szempontból indulván ki; hogy a tavalyi ugyanezen tánczvigalomnak tiszta jövedelme a 100 pengő forintot sokkal felül haladta! — Most tiszta jövedelm csak — 43 pengő forint volt!

Szóljunk most a színészetről; — Pázmán Mihály színtársulata mult év november elején érkezett körünkbe, és előadásait ugyanazon hó 10-kén meg is kezdte — Szigligeti 100 arannyal jutalmazott „Mama“ című vigjátékával, s már eddigelé harmadik bérletet nyitott. *)

r. l.

Békés, január 30. 1858. Mint mindenütt, valahol keresztyén népek telepedtek le: ugy városunkban is a farsangi időszak beálltával nagyobb élénkség látszik; nyilvános táncz-estélyek rendeztetnek, részint jótékony intézetek, részint a vendéglősök javára, hol több, hol kevesebb sikerrel, eredménynyel.

Van e megyének Gyulán egy kórháza, — mely mondhatni egyetlen jótékony intézet — e kórház, több évekkel ezelőtt csekély alapból állítatván fel, a segélyezésre nagy mértékben szüksége van.

*) Kérjük önt, sziveskedjék e társulatról azon véleményt tolmácsolni, melyet az ottani műértőbb rész oszt — mi hogy e társulatra nézve kedvező lehet, onnan gyanítjuk, mivel már a harmadik bérlet járja. Ha más lapban ellenkező vélemény nyilvánult, indokolt méltányló bírálattal meg lehet azt czáfolni anélkül, hogy polemiaiba keverednék, mit e lapban kerülni szoros feladatunk.

Szerk.

Ez intézet, — mert benne sok ápolásban szükölködő beteg, gondos utánnézés mellett betegségéből felüdülvén, nem egy-két családnak adja vissza kenyérkeresőjét — méltó, hogy a megye összes lakosai által pártoltassék.

Járásunk érdemduis főszolgabirája tek. Brezánóczy L. ur tehát folyó hó 10-én egy aláírási ivet indított meg, melyben a járás összes lakosságát felhívja, a szükölködő kórházi alaptőke gyarapítására, Békésen január 28-ikán tartandó tánczvigalomra; sikerült az, még pedig meglehetősen eredménnyel, mennyiben a szép számmal egybegyült közönségből ítélhetünk.

Láttunk e bál alkalmával nőinken önkezűleg himzett izletes magyar öltözéket, jelen voltak az öltözés mesterségében oly ügyes L. K. és K. J. kisasszonyok, s jól esett látnunk, hogy a vidékről is néhány felkerestek bennünket. Az általános jó kedv azonban hiányzott.

A bál eredményéről és még némely egyéb tárgyokról jövő levelemben irandok. Z.

Eger, február 1-jén 1858. — Tisztelt szerkesztő ur! Mint rendes előfizetője becses lapjának, sokszor átfogatám a „Nővilág“ piros viganóját, de egyszer sem akadhattam egy sorocsára is, mely e város szellemi vagy anyagi állapotáról tanuskodott volna. Megvallom, szinte röstellem e hanyagságot, s igyekezni fogok az elhanyagoltakat helyre ütni. Legelsőbben is miről irhatnék mint a bájos nővilág előtt legvonzóbbáról, a farsangról, s ez időben történni szokott bálokról. Mi itten valóban még nem igen tudjuk, — ha valjon tényleg beállt-e már a farsang, oly halgatag, oly visszavonult minden. — Vizkereszt napja pedig jó tegnap volt, s ez idő óta csupán egyetlen egy tánczvigalom tartatott, s habár oly fehér holló is ily multság itten, a 27-én tartottat még sem sorozhatom a jól létesültek közé. A helybeli szegények kórháza javára a város polgármestere által rendeztetve „polgári“ czimet kapott, s daczára a jótékony czél s Bunkó Feri vért izgató zenéjének, talán 100-an sem voltak benne. E részvétlenség leginkább véleményem szerint abban rejthetik a pénzkrisisen kívül, hogy mult évben is hasonló czélra rendezett tánczvigalom legkisebbet sem jövedelmezett, plane még reá kellett fizetni. — Megírnám azt is, hogy ki lett a bálkirályné, de hát ha a többiek megharagudnának érte. Különben is az uralkodás nem nagyszerű lehetett volna, mert — mint mondám — igen gyér számmal valának a hölgyek is képviselve. — Bájos tánczokra nézve leginkább feltűntek P. J., M. R., F. M. kisasszonyok, s ha kedvük tartotta, eleget is tánczollhattak. Volt ugyan egy pár fiatal ember is, ki felfuvalkodott büszkeségében nem méltatta érdemesnek a polgár leányokkali tánczlejtést, mi, bár igen kissé, mégis visszahatást szült. — Ezenkívül a casinó részéről terveztetik még két nyílt s egy álarozs bál, s nem tudni, ha valjon azok is nem fogják-e állukat

szegre akasztani?! — De elég erről ennyi, s ha tisztelt szerkesztő ur megengedi, folyó hó 10-ikén tartandó „ifjak báljáról“, mire nagyban készülnek, tudósításomat megtenni fogom. — Azon reményben, hogy jövőben több örvendetést irhat, zárja be levelét
Valaki.

Szombathely, febr. 6-kán II. A farsangnak fő élményeit képezik a dalidók, azért jónak látom folytatólag megemlíteni: hogy a hirlelt Gizella-gyámda-féle dalidó folyó hó 9-kén — s mint az előzményekből következtethetni — csakugyan nagy fényvel fog megtartatni; s mire e soraim napvilágot látnak, már meg is tartatott. — Színészeink is rendeztek egyet saját javukra, de, sajnos, nem aratták a várt sikert.

Ugyanis színészeinkről megemlítem, hogy előadásaikat egészen felfüggesztették; s több tagnak betegsége, többnek elutazta, s egyéb bajok miatt gyaníthatólag ama sors érendi a társaságot, mely érte azt, a melyről nagy Petőfink elmondá:

„A társaság is végre szétoszott, egymást éró kül-s belviszály miatt“ sajnáljuk. De megnyugtatósunkra annyit mondhatunk, hogy nem mi vagyunk oka a bekövetkezendő kellemetlen okozatnak.

Többnyire kellemes napjaink vannak, enyhe téli napok; s sokszor az utczáinkon végig hullámozó hideg szellőske daczára is találkozzunk szép hölgyeinkkel, kiknek rózsás arczat a csipős hideg szél még rózsásabbá teszi; ilyenkor azután nem egyszer mondom el magamban:

Rózsá, rózsá hej szép piros rózsá,
Ha én lennék a leszakasztója! r. l.

Veszprém, télutó 1. Hintók robognak utczáinkon . . . városunknak B.-Füreden vigadott osztálya jön haza.

Veszprémből igen sokan vettek részt a b.-füredi dalidóban, s jól kellett mulatniok, mert csak a másnap est vetette őket haza.

S itthon is dalidói örömök várnak az érkezetekre, s egyik vigalom ajtaja csak azért zárul be szépeink után, hogy a másiké annál hamarabb megnyílják befogadásukra, s tanui lehessünk azon lelkesedésnek, mire ifjainkat szép és lelkes hölgyeink szellemdus társalgása gyújtja; s azon örömittasságnak, melybe őket e társalgás édessége — a karjaikon lejtő igéző tündérek kedves mosolya ringatja. — A polgár-dalidó ajtónk előtt áll, s ezt nyomban követi a cassinói toborda. — Ez utóbbira nézve csak az a szerény megjegyzésem, hogy a belépti díjat alacsonyabbra is szabhatták volna. A sok kevés többre megy, mint a kevés sok. — De azért hiszszük, hogy a cassino-bál is népes leend, s Veszprém — főleg a tehetősebb osztály — nem fogja elesni engedni e vigalmat, melynek élete a cassinónak is életével, de mindenestre az iránta való érdekeltséggel benső s csaknem elválaszthatatlan kapcsolatban van.
r. l.

Előfizetési felhívás

NÖVILÁG

jövő 1858-ik (másod) évi folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunk a folyó évben is azon alakban s terjedelemben, ugyan azon kedvezményekkel jelenik meg, melyek a tisztelt közönség ostromlan tetszését megnyerték.

Előfizetési föltételeink maradnak az eddigiek.

A lelkes hölgyközönség általános részvéte már ez első évben felkarolván lapunkat, azt mi a jelen másodfélévben belső és különösen külső kiállítást illetőleg a közóhajnak megfelelőleg oly gyarapítások s ujitásokkal láttuk el, melyekkel az előfizetési díjt szembetéve, bátran elmondhatjuk, hogy lapunk értékét a külföld egyetlen hasonló áru lapja sem haladja, sőt nem is közelíti meg.

Ennélfogva mi a „Növilág“-ot, az egyetlen magyar ki-zárólagosan hölgyi divatlapot, a közönség részvéte és a kiállításhoz a díjjal szemközti **ne továbbja** által — **állandó-sult, megalapult lapnak**, tekintvén, midőn új évi folyama kezdődik, fölszabadultnak hiszszük azon szegényes kényszer-rőség alól, hogy az előfizetési felhívást nagy szavakkal, szem-fényvesztő ígéretekkel terheljük meg.

Ellenkezőleg mi kimondjuk, hogy anyagi kiállítást ille-tőleg többet, mint a mult évben adtunk, a jövőben sem adhatunk, mert hat forintért többet adni lehetetlenség; s kerülvén a programstyl önmagasztaló kitételeit, nem dic-séretünk, csupán igazolásunkra csak annyit mondunk, hogy a mit ígértünk, azt eddig is hiven teljesítettük.

Mi nem ígérünk oly nagyszerű képmellékletet, melynek bolti ára a lap előfizetési díját meghaladja; mi csupán azt ígérjük, hogy továbbra is azon leszünk, mikép a tisztelt női közönség igényeinek lapunk a **legapróbb részletekben** is megfeleljen, s a gyakorlatosság elvéhez hiven, továbbra is nem annyira azt keressük, a mi drága, hanem a mi kitűzött czélunknak leginkább megfelelő.

Rendes műmellékletekül adni fogunk csinos színezett divatképeket, himzet-, szönyeg-, butor- s egyéb mintarajzo-kat, s e részben a külföldi műintézekkel előnyös összeköt-tetéseink megengedik, hogy az időszerű divatok képét s leírásait lehető **legkorábban** közölhessük.

Rendkívüli műmellékleteink választásában pedig jövőre is nem a rögtönzött, s foszlékony **ujdonság** hanem a **maradandóság** érdemét keressük. Nem adunk tehát csupán napi érdekü rajzokat, hanem oly képeket, melyek **műbecsrel** birnak, s **tárgyuknál fogva is elvülhetlennek**.

A folyó első félévben mellékelni fogjuk a jelen szépiro-dalom legelső hősnének

JÓKAI MÓRNAK

és a magyar tragoedia első hősnőjének

Jókainének arcképeit eredeti aczélmetzetekben.

A mi pedig a beltartalmat illeti, aminthogy e mult év-ben is legkedveltebb íróink neveivel leggyakrabban találko-zott az olvasó lapunkban, s magától Jókaitól adtunk eddigelő három kisebb, s két nagyobb novellát, a mivel egy szépiro-dalmi lap sem dicsekhetik, úgy jövőre is, biztosítjuk a mi-velt női közönséget, hogy ámbár mi **nem hirdetjük ki, hány forintjával fizettük a jelesb írók műveit**, azért mégis legkedveltebb íróinknak, hogy többeket ne nevezünk **Degré Alajos, Gyulai Pál, Jókai Mór, Pálffy Albert Pompéri János, Vas Gereben** ígéréteiket birjuk, misze-rint lapunkat becses dolgozataikkal megtisztelendik.

Tudván pedig, hogy a szép költemények legtöbb hálára, elismerésre, műértelemlre a gyöngéd női keblekben találunk, **költői versenyre** három jutalmat tűzünk ki **tíz, hat és négy darab arannyal**, melyek illetékes birák itélete sze-rint jövő félévben megjelenendő három legjobb költemény-nek fognak kiadatni.

E végből azonban figyelmeztetjük a fiatal költői nem-zedéket, igyekezzenek mielőbb beadni pályaműveiket, hogy azok a félév végén össze ne halmozódjanak, s időnkint kö-zölthessenek.

Mivel pedig az ujságnak már neve jelentésénél fogva is, a legjobb szépirodalmi rész mellett, főfeladata s érdeme a **társai részben keresendő, főigyekezetünk leend azt ha-zai és europai események közlésével, különféle rovatok gyarapításával kép- és szótalányok, társasjátékok** stb. bevegyítésével minél érdekesebbé tenni.

Különösen pedig egy hölgydivatlapnak lényegét s leg-közelebbi czélját a **divatközlemények** képezvén, e részben is szerencsések vagyunk jelentetni, hogy a nagy divatvilág központja körül tartózkodó, s finom ízlését finom tollával mulattatólag tolmácsoló tisztelt honleány

b. Jósika Júlia

továbbra is rendes levelezője maradand lapunknak, s fel-váltva mint a folyó félévben, minden számba részint köz-hasznu önálló tárgy, részint divatezikket irand.

Előfizetési föltételek úgy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (januártól marcius végeig) . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . . 5 „ — „

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (januártól marcius végeig) . . . 1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig) . . . 6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, februárban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap feb. 21. 1858.

8. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszleték (ha lehet, a régi czimszervények (adresse) beküldésével) a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, februárban 1858.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

105 Teljes számu példányokkal még folyvást szolgálhatunk. 21

VIDÉKI LEVELEK.

Szilágy-Somlyón, febr. 7-kén 1858. — „Mindennek meg van a maga ideje“, azt mondják a bölcsek, e mondatot követve szépirodalmi lapok vidéki levelezőjének farsangon bálokról kell írni, e kedves multságokról, melyek az ifjuságnak annyi gyönyört, annyi örömet szereznek, melyekre oly vágyó szívvvel számít a boldog ifju kor, s melyeknek átélt perczeire még az öregek is úgy emlékeznek vissza, mint a lefutott élet sivatagjának egyegy viruló oázára. És méltán, mert hol a jó kedv felfokozására oly három inger közre munkál, mint: zene, táncz és szép leány (kinek inkább tetszik: érdekes ifju) lehet-e életteljes fiatal vér, mely föl nem buzdúl? s maradhat-e főkép a magyar egykedvű, kinek oly szép nemzeti zenéje s oly méltóságos jellemző, oly sajátos jellegű — minden más nemzetétől különböző — eredeti tánca van, melyet a világ bármely nemzete irigyelhet tőle. — De az idén a fővárosnak tánczvigalmak iránti lehangoltsága reánk is elragadt, — jó kedv, élénkség, fesztelen vidorság száműzetvék azokból. — A január 14-én tartott casinobál a szó teljes értelmében páratlan volt, mert csak néhány férfi jelent meg, nő egyetlen sem. Azonban a mulasztás kárpótoltatott január 28-án, e tánczvigalom a casinokönyvtár gyarapítására adatván, azon célra 120 pftot jövedelmezett; a közönség részvéte által igazolta, hogy fel tudja fogni, legfőbb kincsünk, édes nyelvünk biztosítékának: az irodalomnak fontosságát. — A vigalom apróságok kisorsolásával levén egybekötve, dicséretesen tűnt ki H. G. k. a., ki legbecsesb és szorgalmat igénylő diszes kézi munkájával járult a nyereségy-tárgyakhoz. — A főváros s az egész hon fájdmában — mit Lendvay elhunytán érez — mi is, az országtest parányi részecskéje osztozunk, — a magyar Thalia e föl-kent választottjának művészetében mi is gyönyörködénk egykor, mi is élvezők ihletteljes játékát, midőn 30 év előtt, mint kezdő, színpadunkon szerepelt. —

r. l.

Győr, febr. 8-kán 1858. Tisztelt szerkesztő ur! Minthogy ön a vidéki levelek által egészen el van árasztva, s mire igénytelen soraim a nővilág bársonypuha kacsóiba kerülnek, ugys túl leszünk a farsangon, kezdjük tehát oly tárgyon levelünket, mely bőjtön át is érdekelhet édes mindnyájunkat; és ez a színészet. — Szombaton február 6-án Döme és neje javára adaték „Szegedvár ostroma“, történeti színmű 4 felvonásban, Emődi Páltól. — Elég gyenge s üres férczmű, mely minden hosszadalmassága mellett is elég untató vala, ha Mátyásiné asszonyosság, a deli pórleány, naiv játéka által nem idézend elő élénkséget; mi azonban nem a mű, hanem a tisztelt művésznő érdeme, kiről már rég elismerünk: hogy ő az igénytelen szerepet is érdekessé tudja tenni; — és itt rejlik a művészet

hatalma. — Mai napon mint Erzsike, Dóra Mátyás unokája, valódi fénypontja volt ő az előadásnak; — izletes öltözéke s eleven játéka által egészen felvillanyozá, és többszörös tapsokra riasztá a különben (mi igen sajnos) csekély számú közönséget; játékközben hatszor hivatott ki, éljenekkel üdvözlötett. — Hervei Ida Vedródi Rózsát kissé hidegen játszá; de annál kitünőbb volt Döméné mint Elóna, ki Erzsikében az első szerelmi tüzet szép tapintattal szítá; fájdalom, hogy jutalma nem ug- ütött ki, mint érdemlé. — Hetényi mint Tóth Mihály, és Szuper mint Kocsor, dicsére tes említést érdemelnek. B ájkerti.

Felsőbánya és Nagybánya, február elején. — E két testvér város Szathmár északkelet véghatárpontján egy mérföldnyire esik egymástól. Mindkettő bányaváros, s mint ilyen, gazdag arannyal, ezüsttel bővelkedik. — De nemcsak becses aranyezüst terem itt, hanem e két városban vannak elrejtve a szellemi kincsek, a honnak, irodalomnak és művészetnek lelkes egyénei, buzgó pártolói, jelesül: jelenleg is mindkét város műkedvelő-társulat alakításával foglalkozik. — Január 27-én Felsőbányán, febr. 2-án pedig Nagybányán tartatott egy uribál. Mindkettő egyetlen — ezen a vidéken — a maga nemében. A mi e két uribált illeti elég fényes magyaros volt, sok szülőre nézve talán a jelen körülményekhez képest a kiállítás túlfényesnek is mondható. Azonban mégis Felsőbányán a szüntelen fejszédítő keringő helyett, az eredeti nemzeti táncz vagy „hogya vót, hogya?“ többször ismételtethetett volna, továbbá kívánatos az is, vajha jövőre a szokás által szentesített báli szabályok szoroson megtartatnának, és sértő személyválogatások szándékos kosaradások, s más efféle kisszerű szeszélyek ne háborítanak a bál öszhangját.

Nagybánya városa szellemi tekintetben néhai Gellért Ferencz elhunytával nem kis csorbát kapott, de az irodalombarát Pap Sigmond és művészetpártoló Naszádi Antal urakban reménylen pótolva leend e hiány. Jelenleg is e két egyén erőlyesen működik a műkedvelőtársulat alakításában, nemesen foglalkozik az itteni kisedóvoda rendezésében, illő részvétellel az elhunyt közszeretettü „Gellért emlék sírköve“ felállításában. — „A ki a közszellemiségnek emelésére teljes erejével munkált — így szól a fölhívás — és önmegtágadással szentelte tehetségét jótékony célok elérésére, a ki nemzeti művelődésünk érdekében barátjait egy évtizednél tovább buzdította, ne tűnjék el nyomtalanul e fölről, és ha emléke felejthetlen előttünk, örökítsük meg ezt külalakban is, emeljünk sírkövet jeles barátunk hantja fölött, hogy a közügyek jeles bajnokát, G. F-et, az utókor is lelkesülve emlegesse.“ — És e fölhívás nemcsak szóban, hanem

tettben is szépen nyilvánul. Bár minden vidéken, minden helyen, méltán dicsőitenék a valódi érdemet!

Jövő alkalommal városi életünkről, műkedvelő-társulatról s egyebekről többet. Bodnár Ján.

Baja, február 4. 1858. Szeretetreméltó város ez a mienk, mi baja sincs, oly aranyos kedve, hogy a bőrében is alig fér meg; mulat nyakrafőre, mint ha csak Babinet üstököse készülne hozzánk vizitre s hevenyészne köztünk olyanféle mulatságot, mint hajdan Jerikóban a zsidó trombiták; egyik bál a másikat éri, egyik szóáréra a másik éneklő a czirkumdederumot, s az legkevésbé sem confundál minket, hogy csak egy szimpleksz kravátlis két pengő frtba kerül, hiába, van itt életfilozófia, s csak próbálja valaki eldisputálni tőlünk az olvasottságot; ha mást nem, legalább ismerjük a magyar Horácziusnak eme mondatát: „Minden órádnak leszakaszod virágát!” csak hogy aztán méregdrágába kerül egy ilyen „óravirág”; de mindamellett az a legcsudálatosabb, hogy eddig még alig történt nálunk egy pár bukás, s hihetőleg nem is fog történni, hacsak a gymnáziumban vagy a táncztermekben nem; mert megvagyunk mi áldva több rendbeli tánczteremmel, és a táncztermekben több rendbeli mulatsággal; van itt minden a kiszínő, nőegyleti, lökerti, s álarczos bálaktól kezdve, le egészen a „Römer Saale“-féle mulatságokig. A bálók közül eddig legpompásabb volt a nőegyleti, mikoron is a kisdedóvoda javára jártuk világos virradtig az elkopott csárdásokat, megöszült keringőket, s haldokló francziákat; az igaz, furcsák is ezek a mi zenészeink; alig kopik el a nadrágjuk, azonnal vesznek helyette újat, s legalább egy fekete pantalon tartanak rezervában, azok helyett a színevesztett zenedarabok helyett pedig sehogysem akarnak újakat és szebbeket játszani; bizony jobban tenné a mi Józsi barátunk, ha a kompozíciót legalább még egy időre abba hagyná, s azon nyavalgó rosz csárdások helyett, mint a minőkkel gyakran traktál minket, játszana jelesebb szerzőink ismertebb s újabb darabjait. Az álarczos bál 10-ikén, a fényességéről egész környékünkben ismeretes kaszinói bál pedig 15-kén fog megtartatni. — És most térjünk át városunk nevezetességeire! Első és kétségkívül legszebb nevezetesség a présház; ott pompázik ökeme börtönstilben építve a piacz közepén legnagyobb diszére szabadalmas Baja városának; (mint halljuk mostani lelkes földesurunk, gr. Zichy Bódog e valóban disztelen épület helyén pompás urilakot szándékozik emelni.) A nevezetességek második helyén áll a városháza; van reményünk, hogy ha mi nem, hát unokáink majd csak felfogják valamikor építeni. Harmadik nevezetesség a gőzmalom; ez arról lett híressé, hogy akkor bukott mikor már elkészült; most egészen magának él az amicze, elmélkedvén a világ mulandóságáról, és ott künn a város végén nagy bölcsen hallgatja a szárazmalom uniszónó kelepeletét. A negyedik nevezetesség már nem hallgat,

hanem éjjel nappal dolgozik, hol tiz, hol húsz, néha meg száz ember erővel is, a mint a szükség hozza magával; és ez a pletykafabriká; régi szennyes épület, honnan minden a mi tiszta, bemocskolva jó ki, csak az kár, hogy a gyárnok urat nem ismerjük, álarczot hordoz, mondhatom gyönyörű foglalkozás, jobb volna bizony gondolkodni kiki a maga bájáról, úgy hiszem van mindegyikünknek elég sörrenivalója saját háza előtt. Ötödik nevezetesség a könyvnyomda; birtokosa Kederschitzky Ignác egy pár hó előtt ütötte föl nálunk sátorát, s még eddig nincs oka panasza, mert vidékről is érkeznek hozzá megrendelések, s nyomdája éjjel is dolgozni kénytelen. Biztos kézből vettük azon hírt, hogy a város a tisztelendő francziskanus atyák kertjét 12,000 pengő forintért megvette, s csináltat belőle piaczot — mégéri a tizenkét ezer forintot, mert kiterjedése jóval nagyobb mint a pesti ujtér; a régi piaczból pedig készítették sétány, rendkívüli öröme a szerelmeseknek, mert leszen itt majd sóhajtás, turbékolás, és mindenféle szinonimája a kézszorításnak. Meg kell még említenem azon örvendetes hírt, minélfogva ifju könyvkereskedőnk Kollár Antal szépirodalmi lapot szándékozik kiadni, melynek szerkesztésére tanáraink egyik jelesbikét, Kólmár Józsefet kérte föl, ki is szívesen ajánlkozott annak vezetésére; az egész ugyan még csak tervben áll, de ha elsül, april elsején megindul a lap. A nőegylet meg a kisdedóvoda javára a böjti napokban hangversenyt szándékozik rendezni, hol hallomás szerint nagyobbára műkedvelők fognának közremunkálni.

r. l.

Vámos-Pircs, febr. 13. Méltán várhatná a szép „nővilág” — mert ez a jelen időszak igénye, hogy legalább is egy pár hét országra szóló krinolin teljes vigalom részletezésével találkozzék soraimban. — Hja, de ez nálunk nem járja. Ugyanis városunk legelőkelőbb hölgyei — hála egyszerűségüknek! — nem ismerik még a fényűzést. — Egy „jótékony célú” táncmulatságot rendezett ugyan a helybeli nagy vendéglős, a rosz debreczeni-vásár miatti tetemes kárainak némi pótlására, de a jövedelem épen nem hozhatta a nagy vendéglős ur pénzügyét a veszteséggel egyensúlyba. — Február 11 és 12-kén szokatlan élénk zaj uralgott utcáinkon. Fegyveres nép érkezett számtalan kocsikon. — A gyalogság botokkal, favillákkal volt fegyverkezve. Minden arra mutatott, hogy nagyszerű dolgok vannak készülöben, melyek a békeszerető polgárt rémülettel töltik el. Ugy is volt. Véres háboru izentetett a halápi erdő vadainak. És lón nagyszerű hajhászat. A százakra menő vitézsereg fellépésétől az ádáz farkasseregnek borzasztó jövendőt lehetett jósolni, és ime 9, olvasd kilencz szerencsétlen nyúl esett áldozatul. Mondják, hogy egy vad disznó is esett volna el, de egy jelenvolt vadász eként egészítette ki, hogy azt csak „tele pohárral” lötték volna meg. Este a városházánál nagyszerű lakoma volt. —

Katinka.

Legelőcsőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NÖVILÁG

jövő 1858-ik (másod) évi folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunk a folyó évben is azon alakban s terjedelemben, ugyan azon kedvezményekkel jelenik meg, melyek a tisztelt közönség osztatlan tetszését megnyerték.

Előfizetési föltételeink maradnak az eddigiek.

A lelkes hölgyközönség általános részvéte már ez első évben felkarolván lapunkat, azt mi a jelen másodfélévben belső és különösen külső kiállítást illetőleg a közönségnek megfelelőleg oly gyarapítások s újításokkal láttuk el, melyekkel az előfizetési díjt szembetéve, bátran elmondhatjuk, hogy lapunk értékét a külföld egyetlen hasonló áru lapja sem haladja, sőt nem is közelíti meg.

Ennélfogva mi a „Növilág“-ot, az egyetlen magyar kizárólagosan hölgyi divatlapot, a közönség részvéte és a kiállításnak a díjjal szemközti **ne továbbja** által — **állandósult, megalapult lapnak** tekintvén, midőn új évi folyamára kezdődik, folszabadultnak hisszük azon szegényes kényszerűség alól, hogy az előfizetési felhívást nagy szavakkal, szemfényvesztő ígéretekkel terheljük meg.

Ellenkezőleg mi kimondjuk, hogy anyagi kiállítást illetőleg többet, mint a múlt évben adtunk, a jövőben sem adhatunk, mert hat forintért többet adni lehetetlenség; s kerülvén a programstyl önmagasztaló kitételeit, nem dicseretünk, csupán igazolásunkra csak annyit mondunk, hogy a mit ígértünk, azt eddig is hiven teljesítettük.

Mi nem ígérünk oly nagyszerű képmellékletet, melynek bolti ára a lap előfizetési díját meghaladja; mi csupán azt ígérjük, hogy továbbra is azon leszünk, mikép a tisztelt női közönség igényeinek lapunk a **legapróbb részletekben** is megfeleljen, s a gyakoraltság elvéhez hiven, továbbra is nem annyira azt keressük, a mi drága, hanem a mi kitzűzött czélunknak leginkább megfelelő.

Rendes műmellékletekkel adni fogunk csinos szinezett divatképeket, himzet-, szőnyeg-, butor- s egyéb mintarajzokat, s e részben a külföldi műintézetekki előnyös összekötéseink megengedik, hogy az időszerű divatok képét s leírásait lehető **legkorábban** közölhessük.

Rendkívüli műmellékleteink választásában pedig jövőre is nem a rögtönzött, s foszlékony **ujdonság** hanem a **maradandóság** érdemét keressük. Nem adunk tehát csupán napi érdekű rajzokat, hanem oly képeket, melyek **műbecs**sel bírnak, s **tárgyuknál fogva** is **elévülhetlennek**.

A folyó első félévben mellékelni fogjuk a jelen szépirodalom legelső hősnének

JÓKAI MÓRNAK

és a magyar tragoedia első hősnőjének

Jókainének arczképeit eredeti aczélmetsetekben.

A mi pedig a beltartalmat illeti, aminthogy e múlt évben is legkedveltebb íróink neveivel leggyakrabban találkozott az olvasó lapunkban, s magától Jókaitól adtunk eddigelő három kisebb, s két nagyobb novellát, a mivel egy szépirodalmi lap sem dicsekhetik, úgy jövőre is, biztosítjuk a mivel női közönséget, hogy ámbár mi **nem hirdetjük ki, hány forintjával fizettük a jelesb írók műveit**, azért mégis legkedveltebb íróinknak, hogy többeket ne nevezünk **Degré Alajos, Gyulai Pál, Jókai Mór, Palfy Albert, Pompéri János, Vas Gereben** ígéréteiket bírjuk, miszerint lapunkat becses dolgozataikkal megtisztelendik.

Tudván pedig, hogy a szép költemények legtöbb hálaára, elismerésre, műértelemlre a gyöngéd női keblekben találunk, **költői versenyre** három jutalmat tűzünk ki **tíz, hat és négy darab arannyal**, melyek illetékes bírák ítélete szerint jövő félévben megjelenendő három legjobb költeménynek fognak kiadatni.

E végből azonban figyelmeztetjük a fiatal költői nemzedéket, igyekezzenek mielőbb beadni pályaműveiket, hogy azok a félév végén össze ne halmozódjanak, s időnkint közölthessenek.

Mivel pedig az ujságnak már neve jelentésénél fogva is, a legjobb szépirodalmi rész mellett, főfeladata s érdeme a **társzai részben keresendő, főgyekezetünk leend azt hazai és europai események közlésével**, különféle rovatok gyarapításával **kép- és szótalányok, társasjátékok** stb. bevegyítésével minél érdekesebbé tenni.

Különösen pedig egy hölgydivatlapnak lényegét s legközelebbi czélját a **divatközlemények** képezvén, e részben is szerencsések vagyunk jelenthetni, hogy a nagy divatvilág központja körül tartózkodó, s finom izlését finom tollával mulattatólag tolmácsoló tisztelt honleány

b. Jósika Júlia

továbbra is rendes levelezője maradand lapunknak, s felváltva mint a folyó félévben, minden számba részint közhasznu önálló tárgy, részint divatezikket irand.

Előfizetési föltételek úgy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (januártól marcius végeig) . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . . 5 „ — „

Vidékre postán vagy helyben hazhoz hordatva :

Negyed évre (januártól marcius végeig) . . . 1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig) . . . 6 „ — „

Tíz előfizetésre egy ingyempéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, febuárban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap feb. 28. 1858.

9. szám.

második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMARA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 15 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (januártól márczius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Pest, februárban 1858.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Teljes számu példányokkal még folyvást szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Debreczen, február 16. 1858. Közlebbi levelemben Jókainé megérkezteről s szinpadunkon leendő föllépéséről tevén említést, most, midőn a derék művész nő vendégszereplését bevégezte, sőt közülünk el is távozott, illő, hogy a nagy művész nő remek működéséről, noha bár csak általánosságban szóljak valamit. A darabok, melyekben elismert első rangu drámai művész nőnk magát köztünk annyi év multán ismét bemutatá, következők voltak: febr. 6-án „Czárno.” — 7-én „Egy ur s egy asszony” és „Angolosan.” — 8-án „Ravennai viador.” — 9-én „Az áldozat.” — 11-én „Egy pohár víz.” — 13-án „Antonius és Cleopatra.” — 14-én „Dózsa György.” — 15-én ismét „Dózsa György.” — Nem akarom, hosszasan tartanám, minden darabban működését részletről részletre észrevételekkel kíséni, mert félek tőle, miszerint magasztalónak tartanának, pedig az igazság érdekében bizony csak magasztalásokat kellene mondanom; csak annyit irok tehát, miszerint azon művészi öntudatosság, mely derék művész nőnk felfogását jelzi, azon művészi erő és igaz szenvedély, melyet remek játékaival, mindenik előadás alkalmával, előnkbe tüntetett, magas műelvékkel tölté be lelkünket, s közönségünk méltó elismerését vivta ki és lelkesedését költé fel. Ez elismerésnek és közlekedésnek kifolyása volt azon még városunkban a művészet egyik képviselője iránt sem tanusított megtiszteltetés, miszerint derék művész nőnk „Antonius és Cleopatra” előadásaikor, mint jutalomjátéka alkalmával, nyomtatott költeményzáporral és emlékkoszorúval lepetett meg; majd az előadás végeztével, szállásán, a főiskolai ifjuság által fáklyás-zenével, s ének- és szónoklati előadással üdvözöltetett. A jól sikerült üdvözlő költemény megérdemi, hogy ide igtassam, a mint következik:

Szinészetünk királyi asszonya,
Isten hozott! Isten legyen veled!
Fogadd üdvözetünk, bár egyszerű,
De tiszta és magyar szívből ered:
Szivünk, lelkünk ah rég epedve vára,
Hogy lelkesüljünk ajkad lángszavára!

Szinészetünk királyi asszonya,
Isten hozott! Isten legyen veled!
Elandalodva láttuk arczodat,
Midőn belengte fényes szellemed,
A lelkes édes hangnak zengzetére
Buzogva forr a lelkesültek vére.

Szinészetünk királyi asszonya,
Isten hozott! Isten legyen veled!
Sokáig élj e honnak, a magyar
Míg szive lelke lesz, el nem feled,
Művészi szellemed dicső sugára
Ragyogva lengjen a magyar hazára! — —

Ament mondok én is a közérzületet tolmácsoló jó kívánatra! — Végül megemlítem, hogy a cassi-notársulat febr. 10-én rendezett utolsó bálja, noha általánvéve szépeink közül többen jelen valának benne, még az előbbinél is kedvezőtlenebbül ütött ki; szintén így jártak az idén a Tormai Ferencz vendéglős által rendezett álczás — vigalmak is; de hisz mit tehet róla a közönség, hogy e farsangon, sehogy sem akart vigadni?! Majd máskor! r. l.

Komárom, febr. 15. Midőn napról napra inkább tapasztalom, hogy a közönség kiváló figyelemmel kezdi kíséni azon dolgokat, mozzanatok és tényeket, melyek hazánkban belül saját küszöbünk körül történnek; vagyis ha látom, hogy lapjaink hasábjain mindig nagyobb tért kezdenek foglalni a hazai hírek, öröm tölti el szívemet azon meggyőződésben, miszerint a hazai híreket sokan és kedvesen olvassák; mi ismét arról tesz tanúságot, hogy a mely nemzet ön maga iránt érdek- és figyelemmel viseltetik, abból az élet nem halt ki, sőt életrevalósága és fenmaradásának örvendeztető jelenségét bizonyítja. Minden lelkes levelező örülhet tehát, ha hogy óramutatója lehet egy-egy vidék életmozzanatainak. Ezen elvből ragadom meg azt a tollat, mely e téren már rég pihent; megkezdvén referádamat, a mint következik:

Társaséletünket fölveré kissé lethargiájából a jelen farsang, mely egyébiránt — mint olvassuk — a vidéken sokkal inkább rázogató csörgetyüs sapkáját, mint a fővárosban; pedig a vidék is tele van panaszszal az általános pénz szűke miatt. Mi ennek az oka? — Vidéki városokban maga egyedül a téli időszak az, mely a különben csöndes kis városi körökben némi mozgalmat éleszt. A tavaszi s nyári hónapokban mindazon élveket nélkülözi a kis városi nép, melyeket színház, hangverseny s egyéb hasznos és mulattató intézetek nyujtanak a fővárosnak. Nem csoda hát, ha mi vidékiek oly pontosan használunk fel minden napot a farsangból, hogy egyébről sem hallunk, mint örökös tánczvigalomról.

Nálunk két nyilvános bál volt a megyeház teremében. Egyik a városi kóroda javára, melyet emberiségsszerető főnökünk minden évben megszokott tartani; a másik pedig a polgári tisztviselők és katonai tisztség által rendezett piquenique, melyek mindkettejében jó rend és fesztelen társalgási öröm uralkodott. Fiatal szépeinkben sem volt hiány; mert bizony valódi szívörömmel néztünk végig ifju hölgyeink során, kik szerénység és izlésben mindig kitűnök szoktak lenni. Báلكirálynőül nem nevezek meg senkit, mert ilyesmit rendszerint egyéniség és nem közvélemény választ. — Hanem annyit mégis csak megvallok — s itt nem egyedül egyéniségem szól, — hogy közigazgatási szolgabíránk Pongrácz ur kisasszonyai hajnalarczuk, izlésteljes öltözékök, szerény és mégis nemes maga-

tartásuk által csakugyan mindig a legkedvesebb figyelem tárgyai szoktak lenni. — Megemléltendő végre több házi vigalmaink sorában a K. B. számvevő ur által szokott magyar barátságával fűszerezett névnap est, hol szép és egymásnak feszelenül örvendő társaság mulatott kivirradtig.

Látni való, hogy a farsang csak kiosztotta a maga gyönyöreit; de mit teszünk majd a bójtben? — Lesz-e társas élet után vágyakozó sziveinknek alkalom arra, hogy annak vágyait kielégítsük? — Casinonk nincs, olvasdánk nincs, színházunk nincs. Casinó és olvasda együtt már ugyan tervezetben van; legalább B. Zs. ur az aláírási ívet megkezdette; tehát jól esik remélnünk, hogy az igyekezetet nem sokára siker koronázza. Így vagyunk színházi speculatiókkal is. Mindent csak a lelkebbektől várunk, s miénk csak az óhajtás, hogy az akarat, közvetett váll meglegyen, s úgy a siker elmaradni nem fog. Mint értesültünk, tavasszal hihetőleg Hegedűs győri társasága fog meglátogatni bennünket.

Ny—Fy.

Eger, február 14-én 1858. — E hó 10-én a helybeli casinó teremében rendezett „ifjusági táncvigalom, vagy ha úgy tetszik dalidó,“ ritkítá párját e környéken, s becsületére válék számításon felüli sikerültsége által a rendező társulatnak. Már a teremnek külcsinbeni feldiszitése nagyon izletesen vala eltalálva, s meglátszék az egészen, hogy nemes izléssel párosítva a kényelemre is nem csekély gond fordítatott. — A terem falai mellett elhelyezett pamlagok egész vasárnapi öltönyt kaptak fehér járdinsból-készülve, — azonban reájok is fért már, mert régiség gyanánt elküldhettük volna a nemzeti muzeumba. Támlányul csak a hideg fal maradt, de ennek meggátlására, hogy különben a drága festéket fekete frakkjainkon haza ne czipeljük s evvel beláthatatlan sok kárt ne csináljunk, köröskörül, a meddig szükségeltetett, fehér szövetel bevonatott. A falakra elhelyezett tükrök szintén függönyt kaptak aranyozott folyondárral, — kár, hogy a fehér szín mellé felváltva még egyéb szín nem választatott. — Legszebben vette ki magát az ajtó feletti karzat eleje, tiszta fehér és veres-zöld virágú kelmével bevonva; — a szem pihenésül jó nyugtot talált rajta. — A társaságra áttérve, mondhatom szép számmal voltak együtt, s a magyarhoz legjobban hozzá illő tánczot: a csárdást nemcsak a fiatalság, hanem még a meglett koruak is tüzes kedvvel eljárták, s ugyan csak reá melegítettek Bunkó Ferire, a szakadatlan és soha végét érni nem akaró hogyvolttal. — A tánczrenddel megvoltunk ugyan elégedve, csupán azon egy félszeg tett nem nagy tetszést szült, hogy a szünóra előtti időre határozott körmagyar helyett francia négyes rendeztetett. Tisztelet, becsület a rendezőségnek, ezt még is kár volt tenni, mert a magyar előtt mindig több előnye van az elsőnek, mint akár a francia négyes, keringő, czeperlpolkának stb. stb. — már nevével fogva is. — Jelenvoltak, és szép tánczokra s egyéb kellemekre

nézve leginkább feltűntek. — F. Mari, — Cs. Ida, — Sz. Vilma; — B. Mimi; — M. Róza és Szidónia; N. Ida; — S. Etelka s más többek, kiket nem lévén szerencsém ismerhetni, meg nem nevezhetek. — — A tánczosokra nézve azon egy kellemetlenség merült föl, hogy a tánczosnők már előre egész éjjeli tánczokra magokat elangazsirozták. Kár volt ezt tenniök. — Egész reggeli óráig tartott-e hirneves dalidó, s hiszem, hogy sokaknak emlékébe még sokáig fel lesz jegyezve. —

Ugyan e napra a helybeli angolkisasszonyok a náluk levő növendékek számára szintén ily vigalmat rendeztek, — mi ugyan kis részben, a vidékieket mégis megosztotta. — Ha ez nem esik akadályul, úgy aligha nem szűkek lettek volna nálunk a falak. — Társaséletünk ez idő óta pang, s régi egyhanguságába visszaesett, s jövő farsangig nehezen riasztja fel semmi, rideg egyhanguságából.

Valaki.

Szentes, febr. 10. — A szentesi lelkes ifjuság f. hó 8-án tánczvigalmat rendezett a helybeli kórház alaptökéjének növelésére, mely minden tekintetben kielégítő volt. Meglepett minket vidékieket először is a terem izléssel párosult csinos rendezése, mely a rendező Böm urnak egyedüli érdeme; az egész termet a magyar háromszin díszíté; meglepett másodsor az összegyűlt vendégek, — kiknek nagy része vidéki volt, — rendkívüli sokasága, meglepett és elbájolt harmadszor a nagy és gyönyörű női társaság! Kik között fölismertem D. . . . Lóra, a V. . . . Berta, H. . . . Stefania, L. . . . kinő, L. . . . nyinő, St. . . . nő urhölgyeket stb. — A szentesi zenekar kielégítőleg működén, alig van egyéb panaszunk a vigalomra, mit hogy az előtánczosok többnyire német nyelven rendeztek, mely igen nagy ellentétet képezett mind a terem díszítése, mind pedig a magyar ifjusággal. Másik megyébe kellett mennünk, hogy ily fényes tánczvigalomban részt vehessünk, de reményünkön felül dúsán lón jutalmazva az utazás okozta kellemetlenség.

Szives házinők magyaros marasztásának elment nem állhatva, a bál utáni napot is itt töltöttük, s részt vettünk egyik előkelőbb gazda fiu lakodalman, ki Vásárhelyről egy nevelt lánykát vett nőül. Itt láthattuk színről színre az erőteljes romlatlan magyar népet, a maga eredeti valóságában! . . . . . Két napi mulatás után elbucszván a feledhetlen kedves háziaktól, keblünkben édes emlékekkel utaztunk vissza, s megirtuk Szarvason a szentesi levelet.

Elémér.

Nagy-Kálló, február 14. Szabadjon t. szerkesztő ur becses lapjába egy pár sort Szabolcs-megye fővárosáról is írni, nehogy a nagy világ azt higgye el rólunk, miszerint az egykori csak igen is zajos s élénk napokról nevezetes mezőváros, csak a térképen van lerajzolva, — igaz ugyan hogy monoton életünkről ezuttal sem volna alkalom valami különöst írni, ha történetesen a farsang dere-

kán egynehány vállalkozó uriegyéniségnek eszébe nem jut, egy, ugynevezett casinó bált rendezni, — igen, nálunk folyó hó 13-án a casinó-egyleti könyvtár szaporítása s illetőleg alapítására, (minthogy még casinónk nincs) egy tánczestely rendeztetett, oly ritka ügyességgel s jó izlést tanusító csinnal, miként ez méltán megérdemli a közelismerést s dicséretet annál is inkább, mert ez alkalommal a társalgást kizárólag csak magyar szellem lengte át, a feszes magaviseletet mindenki odahaza hagyván. Ezen tánczestélyünket a szomszédmegyebeliek is szivesek levén megtisztelni, s mintán esetlegesen a tánczkedvelő uracsok száma jóval meghaladta a hölgyekét, úgy hiszem felesleg volna azt érinteni, miszerint a mamák édes örömet türték el az álmatlanság s a tüdőt rontó por kellemetlenségeit, míg más részről a hölgyeknek eszökbé sem jutott a hazamenés. — A pénzválság, mint jelenleg tán mindenütt, nálunk is igen érezhető, s ép ez okból elragadó meglepetést szült azon látvány, miszerint hölgytársnéim kibontakozva a ferde előítélet karjai közül, nem ékszerrel rakottan, hanem egyszerű s csak a természet adta virágokkal feldisztított ruha s fejjéssel kívántak megjelenni; éljenek derék hölgyeink! s legyen ezért a jutalom egy boldog házasság!! — zenénk nem a legjobb volt ugyan, s nagyon lehet sajnálni, hogy az illető uraknak elkerülte figyelmét, mert nézetem szerint a jó muzsika szükséges kellékként tekinthető minden vigalomnál, nó de se baj! azért mi mégis kedvesen fogunk vissza emlékezni a teremben eltöltött rövid órákra, s nem egyszer fogja a hosszú bójtön át előteremteni képzeletünk a szerény hölgykoszorút, melynek egyes virágai nem egy vidéki arszlánt hódítának meg. —

K. Cs. J.

Zala-Egerszeg, február 14-én 1858. — Megtartottuk a második bált is, mely az elsőtől csak annyiban különbözött, hogy ebben nem tíz, hanem vagy ötven pár tánczolt, — de a feszeség, kiválólag az ugynevezett „göcseji mágnások“ által igen nagy mértékben gyakoroltatott, elannyira, hogy a ki hitte magáról: miszerint egy szilvafával többje van mint a másoknak, az tudj az Isten mért feledkezett volna el magáról annyira, hogy a másikkal átellenes legyen, — már pedig hogy az ilyen bálban miként mulat az ember, azt nagyon jól tudják t. olvasóim, — azért nem is taglalatom tovább, hanem inkább elmondom azt, miként mulattunk Szombathelyen, a „Gizella gyámnda“ javára, folyó hó 9-én tartott bálban, — e nagyszerű bál létesültét a gyámnda elnöke nagyságos Szabó törvényszéki elnökne asszonyságnak köszönhetjük, ki is amellet, hogy nemes fáradozásai által a gyámndának szép hasznót hozott, nekünk oly igen kedélyes mulatságot szerzett; — a bál a megyeház nagy terében tartatott, mely eleinte a zsufolásig tömve volt, mindaddig, míg a néző közönség az éttermekbei elvonulása tért engedett a kedvdús ifjuságnak; — a sok zöld lomb és virágok izle-

tes elhelyezése, a termet kertté várazslák, — a nőkoszorú oly szép volt, hogy nagy földadat a legszebbeket kiválogatni, azért betürendben említem föl a jelenvoltak közül: Bonyhády Angelie és Octavie, Dongó Berta, Horváth Emelin, Hodászy Emma, Kéthelyiné, és Novák Natalie urhölgyeket. A csárdást nagyon jó izüen kivilágos kivirradtig (1/29-ig) jártuk.

T ü s z ö g i.

Alsó-Dabason, február 13-án második uri tánczvigalom volt, melyet a csinos báli társaság nevére méltán érdemessé tett. Szinte jól esnek a szép hölgykoszorú egyik másik virágának, nem bókolni, de csak elismerést szavazni hízélgés nélkül, a mint tudnillik majd külső baj, majd öltözéki izlés, majd nemzeti jellem, majd elragadó táncz, majd az előkelő születés mellett is igénytelen szendesség, emelte őket elsőkké: — de mind ezen szép vonásokat annyira számítás nélkülieknek hiszem, hogy a névszerinti feltüntetés, ha szinte nem kelene is darabokra szegni Páris almáját — azon szerénységet bántaná, mely minden bájok legbájlóbb varázsa. A mi a bál mulatsági részét illeti: a jó kedv általános, a társalgás a mi volt, fesztelen, a tánczok élénkek, főleg a csárdásban kifáradhatlan volt a fiatalság, talán a szellemi élvezet rovására is. — Ez az épen a mi felett sajnálkozva tekintek vissza. Ott a hol a táncz megszűnt, untató egyformaság, mondhatni fárasztó csendesség állott be, mintha azt hinné vagy tán hiszi is fiatalságunk, hogy bálban nem is lehet egyébkint mulatni mint csak fáradva a tánczban. Elég sajnós, ha a legnemesebb élvezetet ekként magunktól eltaszítjuk; hiszen maga a táncz is csak akkor lehet mulatságos, ha benne a lélek, a képzelődés részesítve van — ha a kedvet, lelkesedést a hölgy kelti, ki velünk tánczol, a hölgy tartja fen, midőn már nem tánczol; a lélek mulat, a test csak fáradhat; így voltunk Dabason, melyik rész volt hibás, vagy melyik hibásabb bajos elhatározni, — a hol tenni kell mindenesetre férfié a feladat, főleg pedig ott, hol nemcsak arról van szó, hogy kellemesen mulattassuk hölgyeinket, emlékezetessé, ha nem is felejtetlenné tegyük a bált, de elvként forog fen, hogy képezzük is őket, lelkeiket, ott mindenesetre a férfiakat éri a mulasztás vádja; lehetett ott ugyan, ki minden lelkes szavakra is hideg maradandott, de lehetett kinek külsejénél nem kevesbbé szép lelke nemesebb élvre, a finom de nyílt társalgás mulatságára is vágyódott. Ettől elnézve általán kielégítő volt a bál, habár nem is egészen oly népes mint az első, abban 32, ebben 28 pár tánczolta a francziát; ott néhány tánczos állva maradt, itt néhány tánczosnőnek nem jutott tánczos; az irsai zenészek iparkodtak szintugy jól huzni mint multkor a n.-kőrösiek. — Legtöbb nyeresemény az, hogy talán jövő farsangokon is visszakerülő, hajdan híres dabasi bálokat támasztotta fel e kettő. — A részvétért Cserhátnak mindenesetre köszönettel tartozunk.

Babinszky.

Vasárnap már. 7. 1858.

10. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMARA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Kanizsa, febr. elején. — Panaszodik az egész világ, hogy nincs pénz, nincsenek nyilvános tánczvigalmak; oly meddő a farsang! — Nálunk ez évi farsang is úgy nyujtotta élményeit, s úgy megteremte gyümölcseit, mint akármelyik elődje; volt már eddig is olyan zárt-szerű nyilvános tánczvigalom négy; és még folynak a készülétek hason kettőnek megtartására; volt már eddig három előkelőbb párnak menyegzője, és e hátralevő két hét alatt megleend egy negyediké is. De voltak a vidéken tánczmultságok Zalaegerszegen, Sümegen, Letenyén — még Lazsnakon is. Nálunk legnevezetesebb volt m. h. 30-diki az itt állomásozó főhg Ernő 4-ik zászlóaljbeli altisztek által meghívások után „ingyenes“ belépés mellett rendezett tánczestély, részint, mert 6—800 látogatója volt, részint, mert czégének megfelelő a czimzett altisztek — nagy részben magyar legények — benne szép számmal képviselve voltak. Sokszorosan nevezetes és jelentékeny, ugy nemzeti szellemeért feledhetlen marad a Sümegen m. h. egyik estéjén tartott magyar amazoni tánczmultság. — A zenekar kedvelt barna művésznök Farkas Miskáé volt Győrből, melyet a közjótékonyágáról ismert Ramasetter Sümeg egyik érdemteljes polgára — mondják — saját erszényéből hozott le, díjazott s vitetett is vissza. Ugyanezen zenekarnak egy része a sümegi multság utáni este Marczaliban tartott tánczestélyen is működván, kedvesen bájolta el Somogynak gyönyörű leányait s magyar szívverésű fiait. — Ugy kell nekik; nem árt nekik; megérdemlik, hogy lábaik alá egyszer már valódi művészek huzzák azt a nótát, mely ugy fölzigatja vérüket, hogy azután alig veszik észre a reggeli nyolcz = 8 órát, midőn fölmelegült, s talán kedvesen rokonult kebleikben a megválás percze egy különösen édesfájó hurt rezzent meg, mely talán életük egész jövőjére irányadó hangot adott?! Ez ismét jól, és csak így van jól; hisz oly meddő és oly hálátlan az a magányos élet, hogy a kebel, melynek hivatása annyi szépnek s jónak valódi bányájává lenni, lassankint ugy megmerevül, miként akár egy gyümölcstelen sivataggal hasonlítható össze! Pedig irva van: „A mely fa nem terem, kivágatik és a tűzre dobatik.“ — Mondják, mert jelen nem voltam, Sümegen is, Marczaliban is nagy számu élvezők sereglettek össze, s a vállalkozók fáradalmai reményen jóval fölül jutalmaztatnak; — szolgáljon e szerencsés véletlen nekik intő jelül, jövőre is akár hányszor hasonlóképen cselekedni. — Egyebekről máskor!

r. l.

Békes-Csaba, febr. 11. 1858. A „Nővilág“ piros boritékján egész halmaza közöltetik vidéki levelezéseknek, engedjen hát tisztelt szerkesztőség egy kis tért becses lapjában, hogy városunk társas életéről is irhassak egy keveset. — Casinói társu-

latunk felsőbb helyi engedély folytán megalakult, részvényeseinek száma eddig megközelíté a kilenczvenet, e folyó év első felére következő lapokra tétetett előfizetés, „Magyar Sajtó“, „Pesti Napló“, „Nővilág“, „Napkelet“, „Hölgyfutár“, „Magyar Néplap“, „Falusi Gazda“ s „Gazdasági lapok“-ra, a társulat könyvtára igen becses s válogatott művekből áll, és hogy közönségünknek az irodalom ügye mennyire szíven fekszik, kitetszik abból, hogy legközelebb ismét megrendeltettek minden újabb irodalmi termékek; e szerint lesznek olvasni való könyveink. Farsangunk végefelé közeledik, anélkül, hogy egy társas tánczvigalom rendeztetett volna, pedig vajmi híresek voltak ezelőtt azok a csabai bálók! hja! itt is a pénz szüke a fő motto, mint mindenütt; volt egy ugynevezett oláh bál — melynek tiszta jövedelme itteni oláh egyház-iskola javára lett volna fordítandó, — de fájdalom ez is megbukott. — A vasuti munkálatok városunk határában nagyban haladnak, az indó-és órházak építkezései egész szolnok-aradi vonalon foganatba vétettek, s biztos kilátásunk van, hogy az még ez évben teljesen elkészül, és át fog adatni a közforgalomnak. — Adja Isten, hogy ugy legyen! —

H. A.

Deés, febr. 16. 1858. — A Nővilág farsangi leveleinek diszes koszorujába én is tűzők egy virágszálat, a dalidói örömórak emlékéül és e virág nem valami csinált virág, hanem saját magam által növesztett természetes virág, remények közt ültetve, szorgalommal ápolva, s a részvét balzsam csepjeitől öntözve. — Azért ne bámulja az olvasó, ha a levelező mindent rózsaszinben lát, — e lapok rózsaszin boritékjára ugyis legjobban illik az ilyen levél, miről a nyilt posta, ha azt irná, hogy elkésett, mert a farsangi zaj rég elmúlt, — kissé rozsul esnék, mi nem vagyunk okai, hogy a testvér hazából örömhango, oly későn juthatnak önökhez, elszigetelt állásunknál fogva. — Mi is báloztunk, ebben semmi újat és rendkívülit nem lát az olvasó, de ha olvassa, hogy csupa jótékony célokra mulattunk a kisedővoda, társalgási egylet s casinói könyvtár javára, nem hiszem, hogy ne helyeselje kedvtöltéseinket, mert magában nem valami nagyfontosságú dolog, zene-hangok mellett szabad menetet adni kedvesapongásainknak, de az ily mulatozás mellett valamely jótékony célét előmozdítani, s fesztelen s barátságos társalgás által gondolatokat cserélni, érzelmeket osztani, két léleknek egy gondolatra, a szívnek egyértelemre vergődni: ez már kedves multság. — Nem is panaszkodhatunk a részvétlenség miatt. — Nem, hölgyeinkre, hogy ugyanazon köntösben 2 farsangon megjelenni vonakodván, hon maradtak: mert eljöttek s oly phantastikus átalakításon vitték át ruháikat, hogy a testi és lelki bájok illőleg ki ló-

nek emelve. Nincs is a társas élveknél nagyobb öltözék, mint a tulságos fényűzés. Nem panaszkodhatunk férfainkra, mert ezek is megjelentek szépen és lovagiasan viselték magukat, a hölgyeket rendre mind megtánczoltatták, s hogy az örömnéha hangos ismétlésekben is nyilatkozott, azt csak a jó kedv kitérésének és nem az illedék szabályai megsértésének vagyunk hajlandók tulajdonítani. A rendezés ellen se lehet panaszunk, az új függönyök szépen emelik az egyleti terem díszítményét, a tánczrendben meg volt mindenféle nemzet táncza, még magyar is. A vortánczesség babérjai felett se sokan vetélkedtek, sőt néha alig akadt egyén a hálátlan szerepre, mi kis városban nagy újdonság; szóval, minden jól ment, kivéven a lánczot. — Meg kellene még neveznem a bálkirálynéját, — de e tekintetben mi respublica valánk — nem volt királyné, de volt egy havasi rózsza, más égalj díszlő virága, mely midőn néha reánk tekintgetett; a kék s öröm miatt lelkünk úgy éledett. Most már be is végezném levelemet, ha egy farsangi furcsaság tollam hegyére nem tolazkodnék. Akadt egy fiatal ember, ki az utolsó casinobálban nagyon de nagyon szerelmes lett; bál után együtt sétáltunk a piacon, hol egy bódé felett e felirat áll „intézet a heveny megcsorbult épségek rögtön ápolására“ midőn fájdalmait panaszoló barátom, tréfából tanácsolám e jótékony intézetbe keressen sebére gyógyító cseppeket, tanácsom megis fogadá, de boszusan panaszoló, hogy a szép szemek odaengedő pillantásai s szép szavak bájos csengése helyett, tündöklő be-retvával, égető sütő-vassal s éles ollóval álltak elébe; mert borbélyműhelyben járt. r. l.

B.-F ü r e d, télutó 17-dikén 1858.

„Reményimben csalatkozám
De ez nem vétke, óh hazám.“

Gyönyörű vidékű: Balaton-Füred! Biztatott a remény, hogy a folyó hó 15-ikére rendezett dalidó népesebb s élénkebb leend, minő a mult hó 31-iki volt . . . . s ha az élénkségre vonatkozólag nem is — de népességet tekintve, megcsalt a remény. — Második dalidónk nagyon élénk s igen néptelen volt. — Mayer vendéglős volt biztatva, hogy a közel vidék népes városából is közel 200 vendége leend . . . . hát még Somogyból s Zalából? A biztatás alapján nagyszerű előkészületeket tettek 250 vendég illő elfogadására s ellátására . . . . a dalidói est beköszöntött s a nagyszerű előkészületek megbámulására jött 45 vendég . . . . s dicséretökre legyen mondva a somogyiaknak, aránylag ők voltak legerősebben képviselve . . . holott az átjövétel rájuk nézve sohasem teljesen biztos, s az — ki jégen jár — mindig koczkáztat, koczkáztat még akkor is, mikor a jégpalló legszilárdabb . . . . mert a közönséges példaszóként: a jégpallónak nincsen gerendája. — Zala most is alig észrevehetőleg volt képviselve . . . . s hogy e körülményt B.-Füred téli élete s nagyobb körű társasélet alakítása iránti érdektelenségnek nem tekintem, annak egyedüli oka, csak azon

mentségben kereshető, mit a kimaradás a tapolczai könyvtár javára rendezett dalidóban találhat, bár lehetetlen helyeselnem azt, hogy e két dalidó egyszerre tartása által Füred téli élete koczkára tétetett, s a könyvtár javára, — és így közhasznú célra rendezett tapolczai dalidó jövedelme is csökkentetett. — Veszprémből oly kevesen jelentek meg, hogy ha tul nem szárnyalta is — de utána sem maradt Somogy Veszprémnek. Veszprémnek e tömeges visszavonulása oly érezhető volt, hogy ha a néptelenség s a sok vendégre készült vendéglősnek roppant bukása Füred téli dalidói megszűnését eredményezendi, e sajnos eredmény egyenesen Veszprém városa tömeges visszavonulásának róható föl. E tömeges visszavonulás okát s forrását a pénzválságban is lehet ugyan keresni . . . . de főokul a veszprémi sok dalidó, házies-tély s a fiatalságnak ezekbeni kimerülése szolgálhatott. — Az a különös hír is szárnyal vidékünkön, hogy Veszprémben titkosan összebeszéltek a b.-füredi téli dalidó megbuktatására. E hír valóságos szárnyaló ellenmondás. — Ha összebeszéltek, már akkor nem titkos! . . . . A hol sokan beszélnek össze, ott nem lehet többé titok, ott nyilvánosságnak kell uralkodni. S én sokkal nagyobb tisztelettel viseltetem Veszprém értelmisége irányában, sem mint föltehetném róla, hogy kicsinyes okok miatt oly nagykörű s horderejű társas összejövetelt igyekezett volna megbuktatni, minő vidékünkön úgy télen — mint nyáron, csak B.-Füreden alakulhat. — Ily föltétel valóságos sértés lenne a veszprémi értelmiség irányában. A mostani füredi dalidót a körülmények kedvezőtlen összetolyása — nem pedig előre tervezett összeesküvés buktatta meg. — A mit meglehet róni — az nem a képzelt összebeszélés, hanem a részvétlenség! — A részvétet kell a füredi téli dalidók iránt fölébresztetni, s oda működni, hogy jövőre a vendéglős eleve biztosított, mert e biztosítás nélkül nem leend többé dalidó, s okos ember nem is kívánhatja, hogy oly összejövetelért — melynek eszközlése a közönségnek áll leginkább érdekében, egy ember: a vendéglős, tegyen oly nagy áldozatot, mi — mint jelenleg — megtérítetlenül marad. — A dalidó vigan, élénken folyt le. — A népességi hiányt a jó kedv kárpótolta. A kevés vendég igen jól mulatott. A tánczosok s hölgyek közt meg volt a kellő arány. A tánczrend magyarosabb szellemben szerkesztetett. S a magyar tánczokhoz igen jól illett azon öltözet, mi B—y Mária s P... Emilia kiasszonyokat a hölgykoszoruból kiemelte. — A kevés vendég közt kevés volt a hölgy is, de mind beleillett a szépség koszorujába. — Az ellátás oly gazdag volt, hogy a legmagasabb igényeket is kielégíthette. — A mennyire óhajtandó, hogy Füred téli dalidói jövőre biztosítassanak — annyira lehetne fájlalni, ha biztosítás hiányában a mostani lett volna B.-Fürednek utolsó téli dalidója. r. l.

V e s z p r é m, télutó 17. 1858. A zajos karneval bevonta fényes lobogóját, melyre jelszóul a

„jó kedv“ volt himezve. — A dalidói teremek ajtói bezárultak, az uri családok körében egymást föl-váltott házi estélyek megszűntek. — S mielőtt a böjti komolyan ünnepélyes napokat lelkünk üdvét tárgyazó elmélkedésekre szentelni megkezdenénk . . . . tekintsünk még egyszer vissza a lezajlott vídám farsangi napokra. — Dalidóink részint helyben, részint a közel vidéken rendezettek. A helyben rendezettek közül kettő érdemel kiemelés: a polgári és kasinói dalidó. — Az első a helybeli polgárokat, de az uri osztály kizárása nélkül . . . . a második Veszprémnek s közel vidékének uri családait egyesíté. — Az elsőbe részt vehetéshez nem voltak korlátozó föltételek kötve, s a belépti díj is mérsékelt volt. A másodikban csak meghívottak vehettek részt, a belépti jegy ára a lehető magasra szabott, s a jegyet nem volt szabad idegenre átruházni. Amaz minden osztályt befogadott — emez zártkörű volt. — A polgár-dalidó f. hó 7-kén tartott. A vigalom élénk — fesztelen volt. A polgárhölgyek szép koszoruja — a fiatalság zajos kedve s életvidorsága, a társadalom különböző osztályainak testvéri egygyéolvadása nagy mértékben emelte ez estély értékét s érdekességét. A kasinói bál f. hó 10-én tartott. Daczára a belépti jegyek fölemelt árának igen sok vendég jelent meg. — A vendégkoszoru fényére s választékosságára bizony következtethetünk, ha meggondoljuk, hogy a be-

léphetés föltételekhez kötött, s a belépti jegyár magas volt. E körülmény a dalidót némileg aristokratikus színben tüntette föl; s a művelt bár — de szegényebb osztályra nézve anyagilag lehetlenné tevé a résztvehetést — e dalidót méltán nevezhetni gazdagok dalidójának. — E dalidó is élénk volt, nem hiányzott belőle a jó kedv, magyar szellem áradt el rajta, s nemzeti tánczunk a csárdás oly fényes diadalt vívott ki benne, minőre rég nem emlékeznek. — Szünni nem akaró „Ujra“ „Hogy is volt csak?“ „Pördülőbe esett“ felkiáltások hirdetéek ez eredeti, tősgyökeres magyar táncz diadalát. — A vidéken rendezett dalidók közül a b.-füredi érdemel leginkább kiemelés. Mayer vendéglős két dalidót rendezett Füreden a farsang folyamában. Az első — mult hó 31-ikén — kevés kivétellel veszprémiekből állt . . . . a másodikban igen kevesen jelentek meg, minek okát egyrésztben a Veszprémbe rendezett sok házi estélyben, másrésztben a Tapolczán tartott dalidónak szinte azon napra rendezésében kell keresni. — Utczáinkon f. hó 8-ika óta csörgős lovak által ragadott szánakon járják be a várost a lelkes ifjak s szépnél szebb leányok. A szánkázás, szánverseny igen kedvencz mulatsága a városi népnek — s rég idő óta nem emlékeznek oly jó és tartós szánutra, mint a minő a mostani.

r. l.

Legolesőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márziusi folyamára előfizettek, s a jövő april—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a féléves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számú példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :		Helyben, kiadóhivatalból elhordva :	
Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 30 kr.	Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	3 „ — „	Fél évre (januártól junius végeig)	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig)	6 „ — „	Egész évre (januártól december végeig)	5 „ — „

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, márziusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap már. 14. 1858.

11. szám.

második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Veszprém, febr. 18. 1858. Meghalt, eltemtetett! Könyvek kísérik sírjába! — T. i. a papák örömkönyei és a szabók bubánatos keserű sós könyei. Mi eltemettük a füredi ballal. Hogy pedig a hazának én is tegyek hasznot, és a tudományosság terén nevemet megörökítsem, sietek azon fontos és pontos statisztikai adattal szolgálni, hogy voltunk számra 53-an, tánczoló 12 páran. — Mindnyájan szépek voltunk. — 10-én Veszprémben is volt bál. A lelkes fiatalság rendezte, s koronája volt minden eddig tartottaknak, mind fény, mind elegancia tekintetéből. A fashion világ teljes számmal volt képviselve, s a nők koszorujában az egész virágvilág; s így a messieurs pillangók igen jól érezhették magokat. Házi multságoknak sem voltunk szükiben, kivált a vidéken több kedélyes estély tartatott. — Hanem már most ennek mind vége! — A harlequin tarka ruhájával lebukott trónusáról — keblében egy mély törsturással — mit a hushagyó kedd ütött rajta. Körülötte barna cigányok törött hegedűkkel és bánatos arczezal szomorkodnak. — Koporsójában letépett ruhák és elhervadt virágok teszik lágyabbá fekhelyét. — Ah! — — mily gyász! — — Szeretném a hajamat kitépni! Szeretnék sirni ezután a farsang után. — Miért! — — Több szerencsétlen embertársammal együtt én is az idén házasodtam — — tehát már most a jövő farsangon, vagy tán soha nem házasodhatom többé. — Pedig, hogy mi dicső dolog a házasodás, csak az tudja, a ki egyszer megpróbálta!

r. l.

Szombathely, febr. 18. 1858. III. Árvai a sokoldalú jeles színész nincs többé. — Fáklyákkal kísért koporsója előtt a gyász és kegyelet érzetétől áthatott csekélyszámu lelkesek mentek; kik között látható volt a minden szép és jó iránt fogékony keblű férfiú t. Molnár József plébános ur is. Béke az elhunyt poraira! — — Másik halottunk is volt; de a gyász és bú helyett a vigság enyelgő szelleme lengett koporsója felett. Halotti torát egy végső zene-estélyen tartották meg; a mikor is G. Imre ur csakugyan megmutatta szép magyarosan lejtett csárdásával, hogy ő nem búsul a halottért. Ez pedig volt a farsang. — Az említettem Gizella-gyámdaféle dalidó, — mint értesülve vagyok — 500 pftot jövedelmezett a gyámolítandó elhagyatott gyermekeknek. És végre — vége a farsangnak. Áldoztunk a testnek, áldozunk most a léleknek. Vegyük elő, lelkes hölgyeim, azokat a szép könyveket, melyek gyönyörködtetik a lelket, és nemesítik a szívet. Vegyük elő Jókaink szebbnél-szebb műveit, s midőn szívünk lelkünk eltelt a gyönyörrel kérjük az ég urát: hogy sokáig virágozzék a mi irodalmunk fája!

r. l.

Szabadska, február hó 1858. — A farsang elmúlt, s azzal együtt sok szép remény füstbe

ment. — Az izraeliták nőegylete is nagyobb részvétre számított, aminőben tánczvigalmuk részesült; az éttárat ez alkalommal kezelő vendéglős is várja fejét: a „chronique scandaleuse“ szerint: 21 darab fánk és 6 akó viz fogyasztatott el. — Biz illyenmő fogyasztás mellett bajosan lehet boldogulni! — A két színházi bál — nemes célját tekintve — szintén nagyobb pártolást érdemelt volna. Mind a kettőnek tiszta jövedelme összesen: alig haladja meg a **400 pftot**. — A teremdiszítés körüli nézetünket magunknak tartjuk fen. — Az illető rendezőknek ajánljuk figyelmébe, hogy: „olaj a vízzel nem vegyül.“ — Az álarczos-bál — mely a farsangi saions befjezte — minden inkább volt, mint álarczos-bál. — A rágalmazó nyelvek azt mondják, hogy az u. n. színházi comité — saját biztosítása tekintetéből — jövő marczius hóra, a szintársaságot „bőjti szelnek akarja eresztetni.“ — Ezen eljárás, különös neme volna a színügy és a hitel biztosításának! — Mi e hirnek nem adunk hitelt, annyiból, hogy az ügy élén b. ifj. Rudics József áll — a derék hazafi, kiről megvagyunk győződve, mikép nagyobb veszteség esetében sem esnék kétségbe, mint collegáinak nagyobb része. — Midőn a tevékenység mezejére kilépünk, és a hazafiúi áldozatkészség czégét kitűzzük: tartjuk meg férfias önállóságunkat, hamindjárt a kimondott ígének megtestesítése anyagi kárunk rovására történnék is, és ne verjük félre a harangokat, — vén mamák módjára, — „egy-egy fillér deperdita“ felett. — Egressy itt volt és dicsőséggel távozott. — Ellinger háromszor lépett fel nagy számu közönség előtt, és mindannyiszor köztetszésben részesült. — Füredit várva-várjuk. — Ira Aldridge lejövelele iránt nagy reményt táplálunk keblünkben. —

r. l.

Békés, február 20. A farsang vigalmairól ezelőtt a környékben oly híres Békésen, a gyulai kórház javára tartott tánczvigalmon kívül február 11-én volt a második „noble“ bál; egyik a másiktól annyiban különbözött, hogy az első 42 pftot eredményezett jótékony célra, az utóbbiból a rendező tánczmester vett igen csekély hasznot, mindkettő azonban megegyezett abban: hogy az általános kedv-hiány miatt nem lévén eléggé élénk, némelyek részéről panaszra adott okot: — vigasztalásul azonban a szomorodott feleknek megsugom, hogy jövő évben a „casinói“ bálók az ez évbeni hiányokat is kipótolandják. — És most — miután már a bálókból s színházból kifogytunk — újra elől kezdjük egyhangu megszokott élet módunkat; a hideg elől meleg szobáinkba vissza vonulva olvasgatunk, mert megjegyzendő, hogy bár könyveket venni nem igen de olvasni mégis szeretünk, s ha egy olvasható könyv kezünk közzé akad, azt legalább is addig olvassuk míg födele lekopik, épen

a napokban láttam Jókai „Vereskönyvét“ az olvasók kezei által annyira megtépvé, sebeiben annyira megroskadva, hogy írója, művére alig ha ráismerne — s ily olvasási kedvünk mellett már annyira haladtunk, hogy casinónk tervben van, s leendő szabályai leíróra várnak, s reményünk van, hogy a tavasz első zöld lombjával életbe lépő emez egyetlen — a mivelődést annyira elősegítő-intézet a közönség pártolásában részesülend. — A tavasz közeledte eszembe juttatja, hogy a főtéren már egy izben ákácokkal beültetett helyet sétatérre alakítani egyrészt a város szépítése de másrészt a közönség érdekében is igen óhajtható lenne, s mi ha megtörténik azon kilátásunk is nyílnék, hogy a hajdan híres Kakas-tól „forró a czín kanál nyele“ csárdáson kívül újabb zenedarabokat is fognánk hallani. —

Z.

Tata, febr. 23. Szerkesztő ur! Győztünk! Még is csak fog azokon a férfiakon a jó szó. — A multkor játszilag tett indítványunknak egy derekas (ne miderest tessék érteni!) tánczvigalom lett eredménye, még pedig miféle férfiak által és mi célra, az ám csak a dicsérendő dolog! . . . Házas értjük feleséges férfiak rendezték a vigalmat szerkesztő ur, a költségek levonása után ne tán fönmaradó pénzösszeget a tatai szegény sorsu tanulók számára szükségelt könyvek megvételére fordítandván „vallás különbség nélkül.“ Ugy-e szép cél? Még most azonban nem mondhatjuk meg hány szegény tanuló részesült a kegyes kedvezményben, mert az illető bizottmány — hihetőleg a bokros utóteendőök miatt — még nincs készen a számadással, legalább még addig nincs tudunkra adva. Most azt várná szerk. ur : mondjuk meg ki volt a bálban a szépség képviselője, — azt nem mondhatjuk meg, ha csak részrehajlók lenni nem akarunk, — vagy ha magunk is nők nem volnánk, — mert lássa szerk. ur, az a gyöngesség meg van mibennünk is, hogy ha nem is vagyunk tán szépek, de még is annak hiszszük magunkat. De szó a mi szó a bál szép volt, a zene sarkon pörgővé tett bennünket, hogy is ne? Farkas volt itt Győrből, — van is ennek a bandának előadásában valami kedvesen vonzó lyrai finomság. — De a tatai banda is kitesz magáért, Benzsó hegedűje sok fogékony szívet hozott már édes zajongásba. — Ha a rendező urakkal szólhatnánk megkérdezők — bár kissé gyöngédtelenségre mutatna — mért nem a mi bandánkat fogadták fel, mely szinte kifogástalanul huzza a tánczenéket és olcsóbb? e pedig főszempont; ha jótékony cél czége alatt bálozunk. — A vigalom febr. 15-ikén volt, azóta már a fiatalság rendezhetett volna egy-két reuniót, hogy a társadalmi élet ne lenne oly lanyha, oly egyhangu, oly szintelen. Vagy szebb így az élet? Szíves felszólásunknak hiszszük megint lesz egy kis sikere, legalább reményünk egét e gondolat, midőn ez utó sorokat irtuk szépen becsillagozta. Szerk. ur rendez levelezőnjé meghagyásából írta

Fánni.

K o l o s v á r, február 26. 1858. A bőjti napok kis városban átkozott unalmasan telnek; bőjtöltni kell szellemi és társas élvezekben, s kinek farsangi édes visszaemlékezései nincsenek s magosabb szellemi élvezek után vágyik : jól teszi, ha változatos- ságot keres, s oly helyet, hol szellemi vágyait kielégíteni reméli. — Ily okból rándultam be Kolosvárra, a bőjt első napjait ott töldendő az erdélyi magyar fővárosban. Február 20-dika volt és szombat midőn beérkeztem, elég korán, hogy a színházba is eljuthassak, hol épen Láng Bódi társulata primadonnája Hirtling Mari javára, a Rejtélyes árvát adták; a Mosenthal által irt s Remellaitól fordított német darabot; a színház oly telve volt, hogy sem földszint helyet sem zártszéket nem kapván, az orchestrumra vezettek; mely körülmény meggyőzött arról : hogy a kolosvári színház néha igen kicsiny, és czélszerűbb felosztást igényel, meg arról, hogy a kolosvári közönség lelkes pártolója a nemzeti színészetnek. A jelenleg működő társulat ereje és tehetsége, épen nincs arányban a közönség pártolásával; igyekezetben nincs hiány, de a nagyobb résznél hiányzik az, mit művészi tehetségnek nevezünk. Visszatérve az előadásra, a Rejtélyes árva azon imelygős, érzelő német színművek közé tartozik, melyekkel a német színmű-irodalom jelenleg elvan árasztva, s melyek felett a magyar itészet már pálczát tört. E műben hiányzik a helyes alap és motívum, mert hogy egy árva leány egy szegény fiúnak vonakodjék szerelmét viszonzni, mindamelllett is hogy szereti, csak azért, mivel édesatyját a gyujtogatás alaptalan gyanuja terheli, — s egy szerető özvegy lemondjon szerelme tárgyáról, mivel a szeretőt az árva nem csábította el, csak ártatlanul elbájolta, ez drámai forduló-pontul nem szolgálhat, egyébiránt a műben egyes költői és lyrai szépségek vannak s egy pár hatásos jelenet se hiányzik, — legnagyobb hibája azonban a hibás szerkezet — kevés a cselekvény, hosszadalmasok a párbeszédek s az elbeszélő elem végtelenre nyulik. Az előadás egyébiránt elég pontos és összevágó volt, az árvát a jutalmazott Hirtling Mari játszá, ki első megjelenésekor tapssal s egy szerény kis koszorúval fogadtatott, mit megis érdemelt; játékában sok érzés, bensőség van, s a helyes szerepfelfogásra mindjárt ráismerhetni; kár hogy organuma nem elég erős, s hangja nem elég terjedelmes. — Mátyást Gyulai játszá, ki a character-szerepeket mindig jól szokta betölteni, s ma is sok erőt és tehetséget fejtett ki játékában, — kár hogy hangja kissé fátyolozott; — még Szabó Krisztina érdemel említést, ki az özvegy korcsmárosnét helyesen játszá, — szavallata a mélyebb hangokban Jókainéjéhez hasonlít, ezzel dicséretére eleget mondtam. —

Másnap azaz február 21. bőjt első vasárnapja volt, — s e napon ugyancsak kijutott számomra a szellemi élvezekből, — délután a házi zenekörben jelentem meg, estve a színházban, hol a Csikóst adták s vacsora közben a Pongrácz hangász-kara gyönyörködtetett lelkesítő zenedarabjaival, tehát

egy fél napot csupa ének és muzsikahang között töltöttem. — De szólok rendre mindenikről; míg a színház a zajosabb művészi élvek, a nyelv és irodalmi művek, égfelszentelt nagyszerű csarnoka, addig a zene néha kis házi körben is megfér, ilyen a kolosvári zenekör, melynek részvényes tagjai vasárnap délutánonként összegyülni szoktak, s a műkedvelőkből alakult kis társulat jeles zenedarabokat játszik, magok a zenészetet nem gyakorló közönség mulattatására, hol vendégek is szoktak megjelenni, s igen szép társaság gyűl össze rendszeren, s nem egy kellemesen töltött óra teszi emlékezetessé e körben töltött perczeket. Mátéfi Károly ur művészi hegedű játéka mint mindig, úgy most is szünni nem akaró tapsokat idézett elő; változatai egy magyar-indulóra zongora kísérettel elragadóak voltak. Ditrich ur magán fuvola-játékát is ki kell emelnem. — Egy fiatal költészet barát Ötvös Bucsúját szavallá elég lelkesen. — A zenekörből a színházba mentem, Szigligeti Csikósát adták; Isten tudja hányadikszor látom e darabot, s figyelemmel s gyönyörűséggel nézem, most is végig; mert, ebben minden nemzeti jelleget hord magán, vérünk-ből való vér, magyar zene, népdal, s magyaros jel-

lemek között mindég hon találja magát a magyar ember. — Rózsit Hirtling Mari adá, ily sokoldalú művésznőt nem igen láttam, míg tegnap a tragikai muzsával kaczerkodott, mint egy elhagyatott árva, ma pattogó népdalokkal gyönyörködtetett, minek azonban mi, épen a kedves fiatal színésznő érdekében nem örülhetünk, mert sokoldalúság akadályozza a kifejlést s tökélyt valamely szakmában; Láng Bodi a csikóst játszá : azért jó igazgatója egy ily társulatnak, ha népszínművek hőségé nem is emelkedhetik; hibázik, ha azt hiszi, hogy a csikos, juhász és bojtárnak nyelv-hibát tenni, szókat harapni lehet. — Hátra van még Pongrácz zenebandájáról szólanom, melynek játékába vacsora alatt a Tivoliban gyönyörködtem, midőn csárdásait hallám : a költőként „most a csikos kurjantása s füttyentése hangzott el, a midőn a csárdás közben barna kis leányt átölel,“ — „érdekes a magyar nota, a midőn a szívhez szól; örömet és but meríthetsz édes bus hangjaiból.“ — És most visszatérek a kisvárosi magányba, — a bőjtön töltött kolosvári örömórák emlékeül álljanak itt e rózsaszín boritékon halvány sorai

Egy vidékinek.

Legolesőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő april—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a féléves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számú példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek úgy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :	Helyben, kiadóhivatalból elhordva :
Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . 1 ft 30 kr.	Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . 3 " — "	Fél évre (januártól junius végeig) . . . 2 " 30 "
Egész évre (januártól december végeig) . . . 6 " — "	Egész évre (januártól december végeig) . . . 5 " — "

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, márcziusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap már. 21. 1858.

12. szám.

Második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Kaposvár, február végén. Legyen szabad egy futó pillantást vetni a legközelebb lefolyt farsangra, melyhez hasonlót nálunk — vagy tán szél-tiben a hazában?! — még ember nem ért soha. — Egyhanguság, sőt mondhatni levertség látszott nehézkedni az idén a bálók, s vigalmak időszakára. — Azonban mi lehetett ezen általános lehangolt-ságnak az oka? — erre bajos volna mostanában igazán válaszolni. . . A „Bolond Miska“ az mondja: — hogy mindnyájan izzadunk — meglehet; s tán ezért is nem volt kedvünk a tánczhoz, nehogy még inkább fölhevülve, orrvérfolyást kapjunk, hisz már ugyis majd mindnyájan e — bizonyos körülmények közt járványos — bajban szenvedünk! — — — Mások meg azt mondják „nincsen pénzünk, — nincsen kedvünk!“ — Már a kedvet illetőleg, mitsem szólok; mert az valóban nem sok lehet! — — De a „Nincsen pénzünkre“ kénytelen mindaz „nem hiszettel“ felelni, ki jelen volt az e hó 3-án tartott, s ugynevezett noble bálban Kaposvárott. — Volt itt babiloni fényűzés — ide nem számítva a takarékos nagyságu crinolinokat — a mellett feszetség, bizonyos kotteriák, — elszigeteltség, s szóval minden egyéb; — csak a régi bizalmas jó kedv nem! — — Végül még azon szép tulajdona is megvolt ezen noble bálnak, hogy ámbár semmi jótékony czéllal — szégyenlem kimondani — nem volt összekötve, mégis a belépti díj kétannyira volt emelve, mint egyébkor, midőn pedig a mulatság szentügyrei adakozás is volt egyzersmind. — No de nem feszegetem tovább fényes dalidónk árnyoldalait; hanem inkább elmondom, hogy igen sok szép, és jó tánczosnő volt jelen. — Volt még városunknak e farsang folytán egy polgári bálja is, hasonlóképp a vendéglős tárczája iránti jótékony czélből. — Látogatottab vala az előbbinél. A vidék, s városunk pseudo haut-volé-i közül egy sem vőn ben részt; de annál számosabban volt képviselve a választott nép a — héber. — Mindkét bálban a jeles pécsi banda húzta kivilágos-kivirad-tig. — Minden tánczdarabot mesterileg játszanak; csak csárdásaik nagyon opera sujtázottak, s így nem egészen lábalá valók.

r. l.

Szentes, február végén. A „Nővilág“ 9-ik számában olvastam egy Szarvasról irt szentesi levelet melyben az itt február 8-án tartott tánczvigalom van leírva, és melyet helybeli cs. k. szolgabírói tollnok t. Böhm J. ur rendezett, a helybeli kórház javára, — a fent érintett levél sorai közt ez is olvasható „meglepett minket vidékieket először is a terem izléssel párosult csinosága, mely a rendező Böhm urnak egyedüli érdeme stb. meglepett másodsor, az összegyűlt vendégek sokasága, kiknek nagyrésze vidéki volt, meglepett s elbájolt harmadszor a nagy és gyönyörű női társaság, kik közt fölmertem D. . . . . Lóra stb“ igen tisztelt

Elemér ur a nagy és gyönyörű társaság közül nagyon keveset ösmertem fel, de már én mégis csak többet ösmertem fel; a már említettekén kívül fölmertem szép. . . . . Constantia, a kellem-dús Cs. . . nyinő, E. . . . . fernő, Sch. . . . . tánő és Kr. . . . . ltnő urhölgyeket. — Különben az egész említett levélre semmi más észrevétel ninc. — Végül megírom itt t. szerkesztő urnak irodalmunk mikénti pártolását! — Városunkba jár mintegy 50—60 „Vasárnapi ujság“ melléklapja a „Pol.ujs.“ szinte ennyire tehető, „Delibáb“ fájdalom mintegy 6—7, — „Hölgyfutár“ elég rossz, csak egy, „Szép-irod. közlöny“ mintegy 4—5, — „Napkelet“ is talán 2—3, — „Divatcsarnok 5—6, — „Nővilág“ csupán a szépirodalmi lapok közt legtöbb, mintegy 10—12, de fájdalom ez is nagyon kevés, „Kalauz“ mintegy 15—20, — gazdasági, s a többi politikai nagy lapok ugyszinte a „Tanodai“, „Prot. lapok“ mind annyiból csak néhány példány, bizony nagyon kevés 27 ezer magyar lakost számláló mezővárosban. Megemlítek itt t. szerkesztő urnak egy irodalom-pártoló urhölgyet, kinek több lapja jár, ezek közt a „Nővilág“ is két példányban, s az egyik példányt nagylelkűleg másnak ajándékozza; éljen soká az ily derék irodalom pártoló lelkes honleány, pártoljátok is az irodalmat kedves hölgyeim, mert ha ily gyöngéd kezek ápolják azt, bizonynyal föl-virágzik. —

Aldobolyi.

Csáktornya, márczius 6. 1858. Társalmi köreinkben egyidő óta bizonyos feszültség üt fel tanyáját, mely naponkint növekedni látszik, s romba düléssel fenyegeti a kevéssel ezelőtt annyira víg s kellemes csáktornyai életet; melyet barátság, s egyetértés eddigelé nagy mérvben jellegzének. S honnét tehát e változás? kérdi a nyájas olvasó! — Sajnálattal kell megvallanom, egyébbel nem vagyok képes indokolni, mint ezen egyszerű közmondással: „Az idő változik, és mi változunk benne.“ — Bizony furcsa időket élünk, minden ember „egoista“, s mindenki magának, vagy legfőlebb családjának — él! — holott nálunk egyedül a társalkodás volna képes élvsovár lelkületünket kielégíteni; miután színészet — casinó, olvasda stb. országának még se hire se hamva! — A lefolyt farsangon szépeinknek kevés élvvel volt alkalmuk találkozhatni; csupán egy dalidónk volt, melyben az eger-szei barnák lelkesítő zenéje villanyozá tánczra — bokáinkat, erről is elmondhatjuk „Sokan voltak a hivatalosak, de kevesen a választottak.“ Ezenkívül egy említésre alig méltó „piquenique“-et is tartottak, melyben műkedvelők zenéltek, s plane jótékony czélra, a vendéglős cassájára. — Különben csak élünk, vegetálunk, mig meg nem halunk — ezt azonban nem mulasztja el szerkesztő(?) ural tudatni —

Achill.

Baja, márcz. 9. 1858. Minthogy most bőjt van, tehát fogok szólani a farsangról, és a farsangnak az ő bolondságairól. Álarczos-bál! hisz te voltál az egész farsangban a legnagyobb bolondság, illik, hogy rólad beszéljünk először, mert nem elég, hogy te magad Nabukodonozor voltál, hanem másokat is azzá akartál tenni; hiresen megjárta veled mindenekelőtt H. . .né, a ki ide hozatta Szabadkáról gazdag ruhatárát, s csinált olyanforma gseftet mit a szeremlei grájzler feltámadáskor is bukásnak szokott nevezni; megjárta veled azaz álarczos is, a kire négyszer egymásután, alig, hogy áttette magát a küszöbön, azonnal rákiabáltak, hogy : Isten hozta — — izé ur! meg az a másik álarczos, a ki nem bánta volna, hogy Lajblinak mondják is őt, csak a nevéen ne szólították volna; meg az a harmadik, negyedik, s a többi kevészámú álarczos a kiket egytől egyig mind felismert a nagyszámú bálnép. — A főnemlített kategóriába sorozhatjuk még a húshagyókeddi szánvonalat is mely kezdődött csaknem mindjárt ebédután — vakmerően széles kedvvel, s végződött esti nyolcz óra körül szurokfüstös fáklyafénnyel; az egészet egy lokomotiv vezette, melyre a rendezőség által citromsárga betűkkel odairaték, hogy : „Mis Pastrana.“ — A kaszinóbál felségesen ütött ki, fényesebb volt Salamon bölcseségénél; ezen

bál után a férjek a rendszeres logyika nyomán ki-sütötték, hogy a selyembogarak nem eperlevelet, hanem bankóczédulát esznek. Bajára jár összesen 374 lap, melyekből 235 magyar, 125 német, s 14 szerb nyelven jelenik meg. Képzeljék csak önök! dalárda is létesült nálunk, s a választmány már folyamodott is az illető helyre engedélyért — s pedig minő dalárda! számlál 32 rendes, és igen sok tiszteletbeli tagot. — Weber Gyula azt mondta, hogy legnagyobb kokett a föld, de igaza is volt; csak tegnap is, alig, hogy rámosolygott a nap, ugy annyira ellágyult, hogy örömeben legott kicsordultak könyei — ma azonban egész reggel szomorkodik, s dudolgatja magában : „volt szeretöm, de elhagyott — irgalmatlan megtagadott.“ Különbben mi igen jól élünk, van buzánk, borunk és békességünk, a mint megkivánták vala nekünk az ujesztendőben, van hála az égnek egy kis adósságunk is, aztán mi kell ennél több? — hát még mellé ez a nagy olesóság! csakhogy olyformán vagyunk vele, mint a tót, a ki kérdésére : hogy ez a cipó asszonyom? azt kapta feleletül, hogy: tiz garas. Hej! felsóhajtott ekkor a tót, az én szép hazámban, ekkorát két garasért vehettem volna! — Hát mért nem vett kend? — Mert az én szép hazámban nem volt két garasom.

r. l.

Legolesőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő april—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a fél éves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számú példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig)	6 „ — „

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig)	5 „ — „

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, márcziusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap már. 28. 1858.

13. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a „Nővilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Debreczen, márc. 15-én 1858. Gyászhirrel kezdem leveletem: kebelbeli ügyvédi karunk egyik jeles tagja, a nagy Péczely által hajdan kiadott „Lant“ egyik szépelméjü dalnoka, Ónody Péter nincs többé, folyó hó 6-án jobb életre szenderült s e hó 9-én kísértük az örök nyugalom helyére. De ki volt ő? kérdik talán sokan! Mert hiszen egy nemzet oly nagy tenger, melynek egy csöppje kicsiny s ugy szólván, semmi az egészhez képest! — Legfőlebb is a lángvérü ifju nemzedék ismeri őt a

„Föl, föl! e vérző kebelről,
Kedves! könyed ég azon!“

kezdetü szép búcsudaláról, melynél, ha többet nem irt volna is az ifjukor hajnalán oly szép reményekkel kecsegtetett, azonban a férfikor delén szenvedései által megtört hivatott dalnok, ez is elegendő arra, hogy sajnálattal tegyünk haláláról említést. Nyugodjanak békével porai! — Ohajtánám szép olvasónőim figyelmét más, vidám, s az élet rózsakedvével szinezett tárgyra vezetni, de midőn a bőjti hosszú napok oly unalmasok, társaséletünk oly egyhangu, hogy azokból legkisebb vidámság sem mosolyog felénk, ezt aligha tehetem. Csabay szintársulata a mult hetekben eltávozván körünkből, most még színházi élveink is hiányoznak; ugy hallom, — hogy husvétra Molnár György jól szervezett társulata fogna nálunk beköszönteni. — Csak hadd jöjjen; Molnár és neje ismeretesek már előttünk, s ugy hiszem, hogy mind ök, mind társulatuk jobbjai közönségünk szívesen látandó vendégei lesznek. Mit mondjak még társaséletünkről?! A legközelebb lezajlott farsang fagyasztó hidegével tán még az ifju keblek lángját is lehütötte, semmi — semmi érdekes viszonyt nem hagyott és nem adott át komoly utódának, a bőjtnak, — hanem inkább ez vette át a kezdeményezési szerepet egy pár esetnél, hogy legyen mit átadnia a majdan eljövendő zöld far-

sangnak. Igy is jól van; áldja meg az Isten a szerető sziveket! — A szerelem juttatja tán eszembe Lisznyai és társa „Szerelem könyvét,“ melynek egy pár példánya közénk is beköszöntött rózsaszín leplében s vérlángban lobogó betűivel. Láttuk és olvastuk. Szó a mi szó! de az mégis kegyetlenség, öldöklő háborut izenni azokkal a veres tüzes betűkkel a szerelmesek — nohabár egy kissé csalfa, hamis — szemei ellen! — talán épen azért, mert a szerelem vak, tehát hivei se legyenek különbek nála — látás dolgában? — Egyébiránt a beltartalom elegendő változatos és nagyobbára kellő belbecscsel bír; azonban némely gyöngébb művek bátran kimaradhattak, s mások, ezeknél erősbek bejöhettek volna. Node ez csak ártatlan észrevétel. — És most egy-két szót nőnevelésünk ügyéről is. Több mint egy évtizeddel ezelőtt oszlott fel a ref. egyház által, magasztos buzgalommal és annyi áldozat készséggel előállított s már-már meglehető virágzásnak indult magas b leánynövelédk, azóta gyakran és naponta érezzük ennek hiányát, azóta sok buzgó óhajtás emelkedett ennek visszaállítása iránt, s nevezett tulajdonos egyház egyik mulaszthatlan kötelességeül ismeré a buzgó óhajtásra mielőbb ténnyel felelni, s valóban az ezen ügyben tett intézkedések már odáig haladtak, hogy az ujra szervezés intézésével megbízott választmány, munkálatát e napokban beadta, s így reményünk lehet, hogy az ige nemsokára testté leend. — Annyit biztosan tudok, hogy az egyházgyűlés anyagi erejéhez mért semmi áldozatot sem kiméle, mit ez üdvös intézet létrehozatala igényel, s ismervén a közóhajtás hangulatát, dicsérettel kell kiemelnem azon szerencsés tapintatot, melyszerint jobbaink előrelátó éber tekintete, az intézet vezetésére egyelőre is egy oly közelismerésben álló nővelőnt, minőnek Karacs Terézt ismeri a haza, szemelt ki. Adja Isten, hogy a szép terv mielőbb létesüljön.

r. l.

Vasárnap április 4. 1858.

14. szám.

Második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól június végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól június végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól június végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól június végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszervények (adresse) beküldésével) a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Szarvas, mart. végén. — Tudván, hogy a „Nóvilág“ piros krinolinját nagyon elfoglalták t. kollegaim farsangi tudósításai, jónak láttam kissé késni, hogy annál jobban kibeszélhessem magamat. — Az ideai farsang csak annyiban különbözött a többi farsangoktól, hogy sokkal — szomorúbban mult el. — Nem volt kaszinó-bál, — ez ugyan nem valami nagy csuda, miután soha sem is szokott lenni; pedig nem ártana ám, ha a beteges könyvtár ez uton is orvosoltatnék! . . . Nem volt kórház bálunk, s ez már nagyobb csuda, miután minden évben szokott lenni, s hihető, hogy most is csak a pénztelenség gátolá az illetőket, s május vagy június hóban reményünk van, hogy létesítendik; szóval semmi némű jótékony czélú tánczvigalmunk nem volt, pedig csak egy kissé kellene szét tekintenünk, hogy megláthassuk a sok intézetet, mely segélyezésre inti e hon minden jóézésű polgárát! — De hát micsoda vigalmaink voltak! . . . Volt három polgár bálunk, melyeknek egyéb hibájok nem volt, mint hogy 1-ór a zene elég rosz volt; — 2-or rendező nem volt, hanem a vendéglős által férczelt tánczrend szerint kellett tánczoznunk! . . . Volt továbbá egy „nobel“ bál is a farsang legutolsó napján, kik jelen voltak, mondják, hogy jól sikerült. — A farsang tehát elmult épen úgy mint másutt, s itt is épen azt hagyta hátra, a mit más helyeken, t. i. üres erszényeket, fizetetlen kontókat; csalódásokat azon mamák részére, kik gazdávó után sóhajtoztak; szerelmet sok ifju szívében, s ugyanitt még több csalódást, — számomra pedig azon szomoru meggyőződést hagyta, hogy: Hej nem úgy van most, mint volt régen. Habár az a nap süt is az égen! . . . Mit vártunk a bőjti napoktól? — Korántsem kell gondolni, hogy talán hangversenyeket, reuniókat stb. ezek nálunk ismeretlen valamik, — hanem vártuk Ujfalusi színész-társaságát, mely jelenleg ide közel Orosházán működik, de mely szerencsénkre nem jött! — s ne is jöjjön, mert az orosházi levelező szerint egy-két tagját kivéve igen silány, mi pedig azt tartjuk: vagy jó, vagy semmi! — Vártunk továbbá nagy szeleket, melynek előjelei már a farsang folytán mutatkoztak néhány széllal bélelt dándy körül! Hát a bőjt multával mit fogunk tenni? . . . Mi férfiak megfogjuk az ekeszarvát, s szántogatjuk a béketűrő földet, eltanuljuk a pacsirták énekét, s ők fent a légben, mi pedig ide alant hangversenyezzünk! — A nők pedig gazdasszonykodni fognak; s a falusi és kisvárosi nőknek egyik legszebb foglalkozása a — gazdasszonykodás! Itt az ideje a kerti veteményezésnek, virág és egyéb ágyak készítésének, palánták kiültetésének. — Ma-holnap kikelnek a kis sárga pölyhű libák, csirkék, kacsák, és még számos más nemei a falusi nők tavaszi hasznos mulatozásainak. Üres időnk alatt kimegyünk a zöldülő mezőre, a fakadó fák tövében letelepedve kötjük a tavasz legszebb hirnöke az illatozó ibolya-koszorukat! . . . Ó a falusi életben igen sok a költőiség! . . .

Végre köszönetet kell szavaznom a szentesi levelező Aldobolyi urnak azon szívességéért, hogy az általam csak alig ismert szentesi szépek koszorújából kiegészíti multkori tudósításom hiányait; nem kétlem, hogy ő is — miként én, — a szellem szépséget a testi szépségnek elébe helyézé, s a szerint intézte tudósítását. . . . Elemér.

Zilah, márcz. 22-kén. Mükedvellő-társulatunk, talán az — egyetlen uri-bállal sem kedveskedett — farsang élvszegény voltának kárpoztlása végett, ez évben már harmadik rendbeli előadását tartotta, s tegnap és tegnapelőtt este Tóth Lőrincz énekekkel megtoldott „Alkonyatkor“ — meg Dobsa „Pacsuli világismerete“ czimű vigjátékait hozta színre. A bekerült tiszta jövedelem a színlap szerint, a megakadt krasznautczai leánytanoda ujon szervezésére lesz fordítva, mely czél, valamint a temetőbe vezető sáros utca kiköveztetése, a reformatum gymnasium romladozott tanszobái megépítése, a kereskedői olvasó-könyvtár szaporítása stb., melyek mind ugyanezen forrásból nyertek gyámolítást s részben létesülést: a társaság buzgóságáról tesznek dicséretes bizonyosságot. Mennyire szükséges pedig e népes városrész nemcsak nő-, de fi-nemzedékének is a gondosabb nevelés, következő esetből is kitetszik. Minap városunk egyik közszeretettű papja tt. Verestói uram a piacon, krasznautczai embertől fát vásárolván: „aztán hajtsa fel a házamhoz“ mondá. „De hát hol lakik az ur?“ kérdi a szekeres. „Hová való kend, hogy nem ismer? kérdi viszont Verestói uram“, „Én ide, Krasznautczára.“ „Na hát tudja meg, én Verestói vagyok, a pap.“ — Ez, kivált a mi fáradhatlan templomjáró népünknel scandalum. — Közelebből községi népkönyvtár felállítására leendenek előadások. Csak előre! S mig a „Nóvilág“ 10. számában curiosum gyanánt van fölemlítve, hogy a lemergi *) jótékony czélú mükedvellői előadásokban két szabó, két bronzműves és két csizmadia is közreműködtek, nem mellőzhetjük el, mikint az itteni társulat is, az azt nagyobbára alkotó kereskedőkön kívül, a kézműves osztályból is több szabót, asztalost, szűcsöt stb. számít munkás tagjai közé. — Jelen játékokban a társulathoz tartozó hölgyek közül Verestói Klára, és Mariskó, Hiri Berta, Ilka, s Kis Terézia kisasszonyok szerepeltek. — Az uralkodó pogány idő miatt, főleg az első előadás nagyon gyéren volt látogatva. Mert nálunk az udvarias Gergely az ő szakalából a bájos olvasónó számára mosdóviznek való márcziusi havat rázott, s a lomha tél — mely a lusta teknős-békát buczkájába, Momus-fejű kandurt a puczikba, feneketlen bölcseségű kemény politicusokat, s jobb sorsra méltó öreg falusi tudósokat a pletyka törpe cathedrájára szorítja: — tehát a tél, tán

*) A mi Lembergben curiosum, nem következés, hogy Magyarországon is az legyen. Szerk.

hogyan udvariasságban hátrább ne maradjon, nagyon lassan akar rólok, s a hó alól tágítani. — Virágos és villámos tavasz segítsen nyavalyásokon!! Pár év előtt Magyarországon jártunkban, Berettyó-Ujfalun a gyógyszerháznál, czégül Szécheny mellképét kiteve, örömmel szemlélvén, ugyanakkor a „Kolozsvári közlöny“-ben indítványt is tettünk, bárcsak a szokásos „Zöldfa“, „Vadember“, „Sas“, „Proféta“ s többféle helyett nevezetesebb történeti személyeink vétetnének le czég gyanánt, mi a történet népszerűsítésére is meglehetősen befolyással lehetne. S most, ez eszme viszhangja képen szintén örömmel jegyezzük fel, hogy egy helybeli látogatott vaskereskedés elibe Hunyady János életnagyságu képe van czégül alkalmazva. Gáspár.

Kecskemét, márcz. 24. — Mult levelemben megírtam mint mulattunk s miképen kívántam én tánczoltatni ifjainkat, hölgyeinket, most lássuk mint bőjtölünk? — A bőjt elején éhezünk és szomjuhoztuk az igazságot, mely szerint legyen a télnek hava, melege a nyárnak, a tavasznak virága, gyümölcse az ősznek. — Az elsőt nagy vártatva megadá a kegyes ég küldvén e hó elején két izben is havat, alkalmat adandó hölgyeinknek, hogy szépítő márcziusi hólével elláthassák magokat. — Az igazság után élveztek és szomju-

hoztuk a művészetet. E szükségünkön is segített végre valahára Csabay színigazgató ur, ki február végén Essex gróffal kezdé meg előadásait. — De már itt le a kalappal! Kecskemétnek színe csakugyan kitesz magáért, nem tudom azért-e, mert Csabayék csak rövid ideig szándékoznak körünkben mulatni, vagy pedig a művészet iránti rokonszenvből, elég az hozzá, hogy többnyire tömve van a jókora színház. No ez nem baj! Az előadásokat nagyon növeli az itt szállásoló lovas ezred bandájának zenéje, mely tisztelet becsület a derék karmesternek ugyancsak jól betanulta a magyar szívet és lábat mozgásba hozó nemzeti darabokat. Az újabb magyar darabok közül nevezetesebbek voltak „Dózsa György“ és „Bánk bán“, Dózsát várva várták, kik még Pesten nem látták, kíváncsiak levén arra a sok pört előidézett darabra! — Az előadásokról keveset mondhatunk. — A sugó itt is főszerepet játszik, mint minden vidéki színpadon. Rónai és neje mindenestre legjobb tagjai a társulatnak. Rónait különben figyelmeztetjük, mérsékelje hangját, mert megtörténhetik, hogy akkor lesz haszonvehetlenné, midőn legjobban kellene. Ily kis színpadon fölösleges az az óriási hang, mely a pesti színházat is betöltené minden zegezugában! — A viszontlátásig alázatos szolgálók

Egyszerű Ferkó.

Legolesőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő april—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a fél éves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számu példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig)	6 „ — „

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig)	5 „ — „

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utcza 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, áprilisban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap április 11. 1858.

15. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZAMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

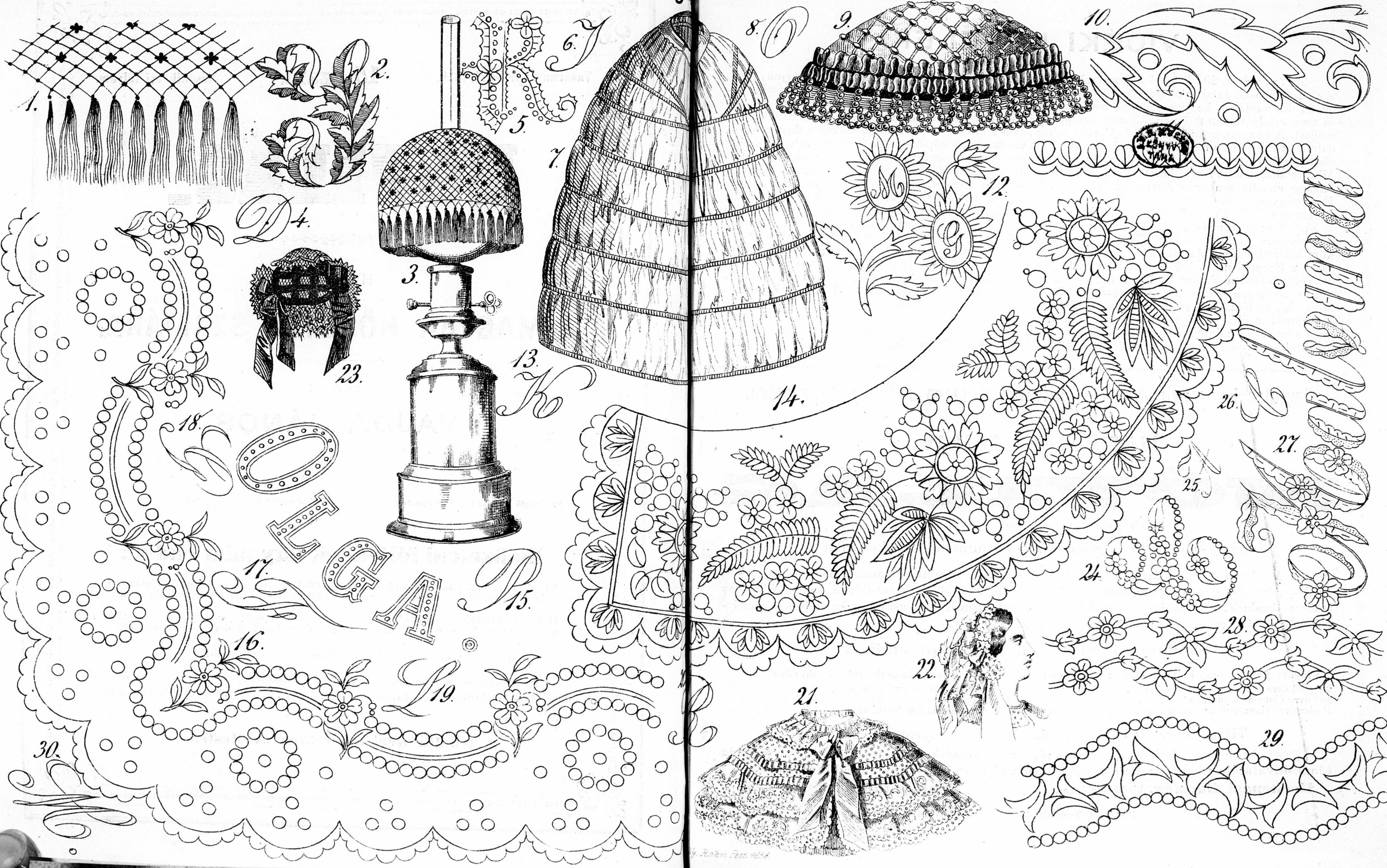
Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Tata, márcz. 29. A folyó évi márczius 8-án tűz által károsult tatai lakosok fölsegelésére folyó hó 21-dik napján a kegyes rendűek házában dal és zene estély tartatott 1 pengő forint belépti díj mellett. A programm következő: 1. Portici néma dalmű nyitánya előadva zongorán négy kézre Vörös Lászlóné assz. és Pendl Éva k. a. által. — 2. Magyar dal, dalolja Kern Amália k. a. 3. Velencei farsang előadja zongorán Fittler Hedvig assz. 4. Férfi négyes. — 5. Chanpagne és Lauterbacherin zongorán előadja Pendl Berta k. a. 6. Férfi négyes 7. Zink Paulin k. a. és a fiatal Reviczky testvérpár zongora gyakorlatokat. 8. Kettős dal vadász-kürt kísérettel Kern Amália k. a. Knoll Simonné assz. és Schprbl ur. 9. Zrinyi lantja és Fis Etude zongorán előadva Fittler Hedvig által. — 10. La Source zongorán Vörös Lászlóné assz. — 11. Az álom, dal, vadász-kürt kísérettel Kern Amália k. a. és Schprbl ur által és végre Mózes dalműből karének adatott elő mintegy tizenégy férfi és nő dalos által. — Ily szép koszorúja van nálunk a mű-

kedvelőknek! De ha még azt is megsugjuk, hogy ez a koszorú nem teljes, mert számosan részint betegség, részint távollét, részint idő rövidege, részint egy kis kapricz, részint. . . stb. oknál fogva nem léptek, és léphettek fel, akkor a figyelmes olvasók tiszta képét nyerik Tata művelt közönsége művészi állapotának. — Az előadásokról — mint műkedvelőkéről — csak elismerőleg szólhatunk, — az a félelem okozta remegő nyugtalanság oly jól állt a különben is kedves arcok rózsáin és lilomain, miből az a tanulság, hogy a nők mindig szépek, de még is legszebbek akkor, midőn a részvét kíséri tetteiket. — Hát a dalárda tagok, hát a kedélyes szavaló ifjak? „hol késnek az éji homályban?!“ — A leégettek néhány száz pengőforintot kaptak segélyül. — A közösen tisztelt, indítványozó urhölgy, ki egyszermind a végrehajtásban oly buzgón fáradozott, értjük t. ifj. Reviczky Anna asszonyt, engedje nevét máskor is említhetni ily közelismeréssel találkozó tevékenységeért. — E sorokat örömmel írta A régi jó.

Legolecsóbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

INÓVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetőnők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő ápril—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a féléves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számú példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva:	Helyben, kiadóhivatalból elhordva:
Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . . . 1 ft 30 kr.	Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 3 „ — „	Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . . . . 6 „ — „	Egész évre (januártól december végeig) . . . . . 5 „ — „

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvények (adresse) beküldésével) a **Növilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utcza 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, áprilisban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap aprilis 18. 1858.

16. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Nővilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Szeged, marc. 29. 1858. A farsangi élvek kifogytával s egyéb multságok hiányában a bójtben hangversenyekre eljárunk. Az elsőt febr. 28. Orosz Ferencz adta Bérczi Borcsa és Orosz Jozéfa kisasszonyok közreműködésével. — Nagyszámu közönség volt itt, kíváncsiak mindannyian mint fogják e helybeli műkedvelők magukat kitüntetni. A versenyző úgy, mint a közreműködők minden darab után megtapsoltattak és ki is hivattak. — Dicséretes, hogy a kisasszonyok a versenyző iránt oly készséggel nyujták közreműködésüket, s hiszszük, ha Orosz ur mint helybeli a kisedelővé javára rendezne zeneestélyt a most működők, vagy azokon kívül mások is szívesen lennének közreműködők, a jótékony intézet alaptökéjének gyarapítására, épen most, midőn arra kiáltó szükség van. A közönség szívesen adná filléreit az intézet növelésére valami kellemes műélv mellett. Eszmetársulat utján fölemlíthetni vélem ama sokszor hallottam nyilatkozatot, hogy városunk oly nagy számu fiatalsága között rég találkozhatott volna egynehány, ki műkedvelői előadásokat rendezve, szellemi tehetségeinek valamely jótékony cél érdekében szép gyakorlatot és kitüntetést szerezzen, számosoknak pedig műélvet, főleg szintársulat hiányában, jövedelmét az óvodára, vagy ha tetemesb, országos közjóra is fordítva, mint ezt Kalocsán tették a bizonyosan lelkesebb ifjak. — De hogy is lehet ilyet föltenni, mikor ifjaink szépirodalmi lapok megszerzésére alig vállalkoznak. — És hölgyeink, ily fiatalok társalgásával mulattatnak! — Egyébiránt kölcsönös a hatás! — A nőegylet buzgalma mellett is alig képes ez intézet kiadásait födözni; habár egyesek ajándékot is adnak, de ezek száma még igen kevés. — Fájdalom, hogy a mérséktelen hiuság a nőegylet közt is meghasonlást gerjesztve ennek jótékony hatását csökkenti. — Zokon esik tapasztalnunk, hogy városunkban a szellemi célzatu egyletek, sehogy sem birnak életerőre vergődni! — A második hangversenyt márczius 21-én Suck Róza k. a. ismert jeles gordonka játékosné adta a caszinóteremben, mely e célra ingyen engedtetett át. Orosz Ferencz és Loor János urak a versenyző iránti szíveségből ajánlák közreműködésüket. A termet elegans közönség tölté meg, mely szíves tapsok között fogadta a fiatal művésznőt, ki már másnap tovább folytatta utját. — A caszinó terméről lévén szó, nem lesz fölösleges megemlíteni; miszerint szép butorzata van, de a butorzatok legszebbikét a csinos és rendezett könyvtárt nem láthatni, mely legnagyobb diszére válnék. Több magyar és német lapokon, s néhány folyóiraton kívül más itt még eddig nem látható; — sőt mi több a leendő könyvtár föllállítására helyiség sincs, mig a kártyázáshoz több szoba is jut. . . .

Emlényi.

Szabadka, márczius hó. 1858. — Mióta Füre di a jeles baritonénekes szinpadunkon fölépelt, és a magyar dallam magasztosságát kellemes hangjával megismerteté: azóta Petőfi dicső emlékezetű költőnk számos műveit különösen: „Befordultam a konyhára“ stb. népdalát nemcsak a magasabb körökben zongora mellett énekelni, és a köznépj ajkáról jövetmenet lezengni halljuk, hanem annak zenéjét, az itt állomásozó dzsidás ezred karmestere is, mint közkedveségű művet fölvette repertoire-jába. — Ez egyetlen tényből is láthatjuk, mily hatást gyakorol egy szinintézet a közönség lelkületére. — Amit ma ott látunk és hallunk: az holnap vérünnké válik. — A szellem, mely a csilárok fényével idegrendszerünket átlengi: a nap világánál tettekben nyilvánul. — Kövessünk is el mindent, mi hazafiui tehetségünkben áll, hogy társaséletünk ez egyetlen lélekképző és szívemesítő intézetét, nemzetiességünk e védegyházát jelen nemzeti irányában fentartsuk: nehogy szinpadunkon holmiféle köteltánczosok és kintornások üssék föl aljas sátorukat. — Ira Aldridge lejövetele helyett Doppler testvérek örvendeztettek meg bennünket. — Honszerte ismeretes képességüket dicséző szavakkal elhalmozni fölösleges volna: csupán annyit mondunk, hogy egyik vendégünk sem részesült, oly általános és minden kritikán fölüli tetszésben mint ők — a kitünő fuvolaművészek. — A magyar nemzet közkedveségű s halhatatlan szinművésze néhai Lendvay M. emléke felett, e hó 17-én tartottuk meg szinházunkban a gyászos ünnepélyt. — Az allegorikai képlet, mely a dicsőültet: a sirban és a siron kívül ábrázolá, a szó teljes értelmében nagyszerű volt. — Fehérvári Antal, szinházi diszitőnk, ismert ügyességének ez alkalommal is újabb bizonyosságát adá. — Az idej szini évszakot, egy — a maga nemében egészen különös művész fejezte be, t. i. bizonyos H. D. vándor zsidórábbi ki magát jóslónak és csalhatlan emberismerőnek hirdeté, s „Wundermannak“ nevezé, 3 pft. díj mellett megtudta mondani: hogy a barna ember epés és indulatos; a szőke pedig nem epés és nem indulatos. — Elöttünk nem volt felötlő, hogy ily keresetmódu emberek léteznek; hanem pirulva ütköztünk meg azon, midőn láttuk, hogy előkelő egyének is megfizették elamíttatásukat. Az efféle Wundermannokat, tájékozás végett, ajánljuk a többi vidéki közönségek figyelmébe. Az idevaló pékmesterek, az ujonnan kinevezett városi főnökünk elé, petitióval szándékoznak járulni az iránt, hogy a zsemlye kisebb (és talán rosabb) legyen. — Kérelmük indokolása — mint halljuk — oda megy ki, hogy a krimiai hadjárat alkalmával, a gabona magas ára miatt sokat károsultak. — Mennyire haladtunk! — Maholnap minden pékmesterből egy-egy diplomata válik. r. l.

Szathmár, márcz. 29. 1858. Ma vön tölünk bucsut a Hetényi és Molnár szintársulata, és a két igazgató is ma vált el egymástól, Hetényi Szigetre, Molnár pedig Debreczenbe mennek. — Három havi ittlétök alatt tapasztaltuk a társulat solid jellemét mind szinpadon, mind pedig azon kívül (egyesekeket kivéve) a mi a derék igazgatóknak dicséretére válik; a társulat sokkal jobb, mint minőket eddig láttunk, a kik csak a nemzet szégyenére lépnek Thalia templomába. — Hogy a derék társulat részünkről pártolása nem olyan volt, a minőt megérdemlett volna, annak több oka van. — 1-ször január és februáriusi hideg időkben a színház nem fűttetett. 2-szor az ideiglenes pénzhány, 3-or pedig az 1-ső és 2-dik bérletnyitáskor nem jártak úgy utána a mint kellett volna, a mi az igazgatóktól tapintatlanság volt, mert megjegyzendő, hogy még nálunk majd minden háznál megkivánják, hogy az aláírási ivet helybe vigyék, — a mit ezelőtt az igazgató tett, hiszen okulhattak a 3-dik bérletnyitáskor, ha ugyan nem dicsekedtünk is vele, de legalább mondhatjuk, hogy szép számú előfizető volt, igen természetes, mert nagyobb szorgalommal jártak utána, — ha jövőre e társulat visszajövendne, annyit előre merünk mondani, hogy nagyobb pártolásra találand, egyébiránt bizonyos kutfőből hallottuk, hogy tanácsgyűlés lesz afelől, miszerint aláírási iv utján színházi tőkepenzt szerezzen össze, és már akadt ember, a ki egy maga 200 pfrtot ajánlt; úgy hiszszük, talál több viszhangra, — hiszen van itt elég lelkes szinpártoló, a kinek van anyagi tehetsége. Éljenek a derék indítványozók. J...

B.-Füred, tavasz hó 2. Egyik közkedvességű — s vidékünkön nagyon elterjedt lapból meg lepetéssel olvastuk azon rendkívüli szerencsét, melyben a balatonvidéki halászokat nem annyira a valóság, mint inkább a t. tudósítónak vagy igen is élénk teremtő képzelete — vagy rosszul értesítettsége részleteti, megtömvén (természetesen a lapban) halászaiknak üresen kivont hálóját keszegekkel, gardákkal, harcsákkal, süllőkkel — s a minden hal felett álló halkirálynak a fogasnak sokaságával. Mi, kik közvetlenül a Balaton mellett lakunk, mit sem tudunk ez állítólagos halász-szerencséről . . . . annyit tapasztalatunk után állíthatunk, hogy pénzünkért még bor-raadás mellett sem kaphatunk télhó közepe óta halat, pedig a halvételhez, ha semmi más nem segíthetné is a vásárlani akarót, a bor bizonyosan elvezérli akkor, mikor a halászok — habár keveset is, de fognak. Most a bor sem birt varázserővel, mert nem volt halász-szerencse. — A halászok nagy erőfeszítése, éjjeli s nappali folytonos munkája, fáradalma s szenvedése tán soha sem volt sükertelenebb, mint épen a most mult téli évszakban. Nemcsak fogast és süllőt nem fogtak, gardát s keszeget sem igen láttunk, a hálóból néhány beleakadt piszke (hasztalan apró hal) nem annyira jutalmazta, mint inkább gunyolta a halászok által a halfogásra

pazarolt munkaerőt, a esikorgó hidegben izzasztó nehéz fáradságot, mi gyakran életkoczkázattal jár. — Biztos tudomással bírok az Akalítól Alsóeörsig terjedő balatoni fölrészen történt halászatról, de a tudomás nem tartalmaz halász-szerencsét. Csak Alsóeörsnek volt némi szerencséje, de ezt tán a halászok nagyobb kitartása is eredményezhette, s a fáradság még is csak részben volt jutalmazva, a nyert csekély haszon épen nem állt kielégítő arányban az érte tulfeszített munkaerővel s kiállott szenvedésekkel. S mert a halászat eredménytelenségének tényezői (vastag jég, kormányrud nehéz vezetése, a halaknak a mély lyukak vágása közben okozott zaj általi elriasztása stb.) általánosak voltak, a következésnek is általánosnak kellett lenni, a jég megvastagodása után másutt is vagy semmi, vagy csak kevés halat, s azt is nagy erőmegfeszítéssel s hosszas kitartással foghattak. — Ha az állítólagos halász-szerencsének volna alapja, a füred-fürdői dalidói estebédeknek fogással díszíthetéseért nem lett volna kénytelen Mayer Antal urodalmi vendéglős minden halász-csapatnak egy akó bort igérni a halászati szerencse megkísértéséért, oly kikötéssel, hogy a halászatot megkísértő csapatok a bort azon esetben is megkapják, ha halászatuk eredménytelen leend, s azonkívül — óhajtott eredmény esetén — fogasaikat is illendő — sőt emelt — áron vásárlandja meg. A bor-ajánlat minden halász-csapatot mozgásba hozott, s a sok közül csak az alsóeörsi halász-csapatnak, annak is egy egész heti folytonosan kitartó törekvéseit s fáradosásait koszoruzta óhajtott süker. — A veszprémi halpiacz télen, a bőjti napokban szokott legélénkebb lenni. — Ez élénkséggel a jelen bőjti napokban nem dicsekedhetett. — Levelezőknek igen ovatosoknak kell lenniök közleményeik beküldésekor. — Csak arról szabad értesíteniök a közönséget, mit vagy közvetlenül, vagy hiteles egyén általi közvetítettséggel tudnak. Ellenkező esetben könnyen megeshetik, hogy akarataik ellen is félrevezethetik a közönséget. Az igaz eseményeket is az idő és hely pontos meghatározásával kell közölniök, hogy minden lehető félreértésnek — s e félreértésen alapuló sértésnek eleje vétessék. A Balatonból távolabb lakók ugyanis rendesen balatonvidéki ismerőseiket szólítják föl, hogy részökre vásároljanak halat. — A felszólítottak a hal nem léte miatt nem tehetek eleget e felszólításnak, s válaszukban azzal menték az eleget nem tehetést, hogy a halászokat elhagyta a szerencse (a mint hogy igaz is!). — S ime, most előáll egy állítólag balatonvidéki, de valószínűleg másutt termett s lakó, s az itteni viszonyokkal ismeretlen levelező, s azt kiáltja ki, hogy már nem is a halak usznak a Balatonban, hanem Balatonvidéke uszik a hal-bőségben. S ez alaptalan tudósítás által nincsenek-e most már megsértve mindazok, kik távolabb lakó ismerőseik felszólításának eleget nem tehetvén, a hal nem létevel mentették magokat? Nem kell-e ezeknek pirulniök ismerőseik előtt, holott igazuk volt? . . . s a hal, ha

fognának, ujság lenne Balaton mellett is, oly rég nem láttunk már halat. — Nem úgy tűnnek-e föl, mint ámitók, azok előtt, kiknek kérelmét nem teljesíthették? — Még egyszer ismétlem : vigyázóknak, óvatosoknak, kell lenni a lapok tudósítóinak, pusztá hallomás után soha sem szabad elindulniok, s még a valódi tényeket — eseményeket is az idő és a hely pontos megjelölésével kell kísérniök. — A Balaton vastag jege még csak mult hó 26-kán indult meg s f. hó 1-jén tisztult el. — A hig vizen tán majd szerencsésebbek lesznek a halászok. — Tudtommal a Balaton jegének is csak egy áldozata volt ez esztendőben, az alsóeörsi tehénpásztor, kit becsületességeért általános kedveltek, s kinek megfagyása annyival inkább élénk részvétet ébresztett, mert halála előtt három héttel nősült csak meg. A héber bérlő által megfogadva, azért ment át Somogyba is, hogy a közelgő hushagyóra pénzt szerezzen, azt fiatal nejével (mint házas életök első hushagyóját), ha nem is pompásan, de legalább vigan tölthesse el. — Temetési ünnepélyén nagy néptömeg volt összegyűlve, s a szemek könnyől — a részvét könyétől ragyogtak. — A gyermekeivel megfagyott pásztornő (mit szintén a halas tudósításból olvastam) ez évre vonatkozólag hirlapi kacsa. A megfagyás nem a most mult, hanem az

1856⁷-ik évi télben történt. T. tudósító ur! az események történetidejét nem lehet egyik évről a másikra általtenni. r. l.

Győr, márczius 26-án 1858. A körünkben működő Hegedüs ur színész-társasága, bevégezvén a kitűzött téli korszakot, feloszlott, elhagyák őt legjobbjai — ő lássa — és Szuper ur igazgatása alatt 30 tagból álló társaság alakult össze Pápa városának lelkes közönségét látogatandó meg. — Mi kik Szuper ur természethűséggel párosult fáradságtalan s kedélyes győri működését mindenkor figyelemmel kísérik, elmondhatjuk felőle : hogy ő sok oldalulag kiképzett jeles színész, és csak a méltányosságnak felelünk meg, ha őt ügyes tapintattal összeválogatott társulatával együtt a pápai minden jónak s szépnek örvendő s felkaroló közönség figyelmébe ajánljuk. — Férje mellett figyelmes említést érdemel az igazgató urnak általános jó hirben álló derék neje; — ez értelmes színésznő, ámbár családi gondjai őt igen lekötve tarták, kiszámított játéka által a győri közönség méltányoló elismerését kivívta magának; — s e derék párt szinpadunkon bár mikor igen örömmel üdvözlendjük. —

Bájkerti.

Legolcsóbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

INŐVILLÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő april—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a fél éves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számú példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :	Helyben, kiadóhivatalból elhordva :
Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . . . 1 ft 30 kr.	Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 3 " — "	Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 2 " 30 "
Egész évre (januártól december végeig) . . . . . 6 " — "	Egész évre (januártól december végeig) . . . . . 5 " — "

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utcza 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, áprilisban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap aprilis 25. 1858.

17. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 frt 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Debreczen, 1858. évi apr. 12. Örömmel ragadok tollat midőn társaséletünk oly nevezetes mozzanatáról tehetek tudósítást, mely szellemi emelkedésünk egyik legszebb bizonyítékát hordja magában; értem állandó színházunk újabb stadiumba lépett ügyét. Ugyanis azon bizottmány, mely építendő állandó színházunk helyiségének kijelölésével volt megbizva, Ybl országszerte ismeretes építészünk közbejöttével, folyó hó elsején már kinézte és kijelölte a helyet, hová, — mihelyt a végett az engedély legfelsőbb helyről megérkezendett — állandó színházunk építtetni fog; és ez városunknak körülbelől központját képező egyik főutczánk, az ugynevezett czeglédutca közepe leendő. Sokan óhajtották volna ezt inkább a főpiacz valamelyik részén kijelölni. Ugyde ha meggondoljuk, hogy színházunknak a főpiacz bármely részében építtetése tömérdek kisajátítási költséggel és így több akadálylyal járt volna, mint itt (a legkisebb kisajátítási költséget sem igénylő helyen), inkább sem, hogy az ügyet holmi legyőzhetlen akadályoknak vessük oda áldozatul, mi — merem mondani: a nagy többség — szívesen belenyugszunk, egy nem annyira fényes, azonban mégis mindenesetre diszes helyeni építésébe azon közintézetnek, melynek nem annyira hollétele, mint inkább létezése illetőleg valahárai létrehozása már égető szükségünké vált. Az építési engedély ugyan még legfelsőbb helyről nem érkezett meg; azonban azt teljes jóreménnyel várjuk, s ha megérkezendett, a létesítés nagy munkája sem fog késni. — Molnár György szintársulata csakugyan megérkezett közénk s működését a legközelebbi mult husvét másodnapján szerény ideiglenes színpadunkon meg is kezdte, de miután eddig, még csak néhány előadásban mutatá be magát, időelőttinek tartom még róla részletes ismertetést és bírálatot adni; majd csak később... — Még egy említésre méltó dolgot kell megjegyeznem. A tavasznak a gólyák és darvak, a farsangnak a tánczművészek és tánczmesterek szoktak hirdetői lenni, amazok sohasem szoktak, ezek néha elszoktak késni, így késett el az idei farsangról városunk fiataljaira nézve, derék tánczművészünk Veszter Sándor is, úgy hogy hozzánk csak a bőjtre érkezhetett meg; azonban ismert közkedvességénél fogva a gyermekvilágban annyi hivecskét tudott zászlója alá toborzani, — hogy azokkal tegnapi napon a „Fehérlő“ czimű vendéglőben egy takaros kis próbabált tudott rögtönözni; — magában értetődően, hogy ott bizony a nagyobbak számára is elegendő alkalom és tér nyílt az epedve várt mulatságra kivilágos kivirradtig! — És én bátran elmondhatom, hogy ezen ugyszólván rögtönzött tánczvigalom, akár a népesség, akár az ebben uralgott társalgási kedélyesség te-

kintetéből is, bizony tultett közelebb lefolyt farsangunk bármelyik fényes dalidóján. — Hogy ki, vagy kik voltak a bálkirálynői? nehéz volna a bevett nagyvilági szokás mérlege szerint meghatározni; én ugyan szépeink közül mindazokat — kik kedélyes társalgás és öltözéki egyszerűség által kitűntek — ilyenekül tekintem, s ilyenek pedig — hála égnek! — elegen voltak; jogosan és érdemlegesen mondhatom tehát, hogy ők voltak a bálkirálynői; éljenek! Fővárosi lapjainkból tudjuk, hogy Sárosy Gyula megkezde az alföldön humoristikai fölolvadás végetti körutját. Mi ismerjük már derék költőnknek e szakbani jelességét a mult időkből, s miután biztos forrásból tudjuk, hogy körútja városunkat is érintendi, hiszszük és reméljük, hogy benne most is a régi jelest, s felolvasandó művében a régeinek szellemdús folytatását élvezendjük. Majd meglássuk! Isten velünk. r. l.

Kaposvár, apr. közepén. — Hölgyeink szellemi élete! . . . Érzem, hogy nagyon kényes hurt érintek, tudom, hogy elég kőkény izű mosolylyal találkozandom; — s mindez mégsem tart vissza, hogy a tiszta igazságot nyílt homlokkal el ne mondjam. — Fölöttünk is a fényűzés átkos planétája ragyog, vakító, — tévutra vezető fénye után visszatarthatlanul indul minden! — — A főrangukat utánozza az uriosztály, ezeket a középrendűek, őket pedig az alsóbbak, és így tovább, meg nem gondolva hova vezet mindez. A mi egyiknek csöpp; — az a másíknak tenger lehet! . . . Nőjeink társasélete igen elszigetelt, szűkkörű, s bizony nagyrészt unalmas, ha csak valakit a százféle lével föleresztett mende-monda nem mulattat. Vannak egyes körök — die „Tongeber“ — hol csak a választottak jelenhetnek meg, s hol a jelen körülményekkel homlokegyenest ellenkezőleg mindenről inkább foly a társalgás, csupán a szellemi közügyeket érdeklő tárgyakról nem. — Nemzetiség, irodalom, kisededovó, olvasó- s jótékony nőegylet, nálunk mind megannyi ismeretlen világ! . . . pedig bizony, bizony legalább a sok közül egy nagyon is ránk férne! — Hanem annál inkább járja a mende-monda személy-válogatás nélkül, hol néha érdemetlenül úgy megdicsérik; — de ez fehérholló — vagy úgy megszapulják az emberfiát, hogy alig ismer saját szegény megkoppasztott én-jére. Néha napján olvasni is szeretnek szépeink, de könyvet venni, — vagy ujságot járatni — tisztelet, s elismerés néhány lelkesebb honleánynak! — nem! . . . Talán ha a könyveket is à la joujou, vagy broche lehetne kar- s nyakon hordani mutogatáskép, — úgy igen, — de midőn csupán a hon ügye iránti jóttevés öntudatával kell pusztán beérni; ily áron valóban kevés, nagyon kevés melegebb keblű akad! . . . Egy, — a jövő hóban pompás megye-

házunkban tartandó, pompás bálról is beszélnek némely finom előérzéssel megáldottak, s ha csakugyan lesz belőle valami; úgy legalább az illetők valamely jótékony céllal hozzák kapcsolatba, ne mint a mult farsangban volt! . . . s mit akkor majd a „Nővilág“ szép s lelkes olvasónőivel fog tudatni a

r. l.

Székesfejérvár, apr. 1858. Tavasszal minden megújul, ezt örömmel s hízélgés nélkül irhatom jelenleg városunkról. A tavasz első ibolyáival nyiladoznak haladásunk szerény bimbái is, s míg az gyönyörködtet kellemes illatával, addig ez azon édes reménynyel, hogy egykor gyümölcsöt is fog teremni. — A tétlenség setét fátyola leplezé eddig társadalmi életünket, ha lapokban szó emeltetik róla, az csak hibáit korholá; s ime most egyszerre kezdi rajt a nap jótévő sugárait széthinteni. — Először is, lesz vasutunk, melynek előmozdítására a t. városi tanács, a társaság szabad használatára a közfölkéből ötven holdat, s két kőbányát szavazott meg. — Továbbá: a kövezet készítése ügyében, bizottmány van kinevezve, mely nemsokára megkezdendi üléseit s így talán működését is; — melynek kellő sikert szívből óhajtánánk. — Van iskolánk mindenféle, elemi, reál kereskedelmi, nagy-gymnasium, s még tán ez idén készen leend, a Farkas Ferencz prépost ő nagysága nemes keblű adományozása által alapított s már épülőben levő nőnevelde, melyben a még e részben mindenütt közelismerést nyert apáczanők fognak működni. — Van kórházunk, a helybeli szegények számára alapítva, melynek tőkéje minduntalan nemes adományozások által gyarapíttatik. — Nem elég-e mindez bennünket egy szebb jövő reményével kecsegtetni? Nem remélhetjük-e ezek után, hogy a részvétlenség miatt feloszlott cassinó helyett egy ujat fog a meleg részvét támasztani? Nem remélhetjük-e, hogy — minek már eszméje rég meg van pendítve — egykoron állandó színházunk is lesz? Nincsenek itt oly hideg, oly fogékonytalan keblek, csak időt kell mindennek engedni, hogy az elhíntett mag kikelhessen.

T. Cs. K.

Nagy-Bánya, apr. 9-én 1858. — Örökre igaz marad azon latin közmondás: a példák vonzanak. — Mert én, ki a levél-írásra igen hanyag vagyok, meg nem állhatom, hogy becses lapjában minden vidékről közlött tudósítások után, városunkból egy pár nagybőjti de tán általános érdekű eseményt ne közöljek. — Több vidéki levelekből olvastam, mennyire igyekeznek mindenütt a szép és jó előmozdítására, s e tekintetben városunk is az elsők között áll, melynek lelkes színműkedvelői egész erővel működnek a létesítendő kidedvoda tőkéjének gyarapítására. — Megkezdvén a társulat a nagybőjt folytán előadásait, a legkitűnőbb sikerrel, — nemcsak az előadások helyes és összevágó kivitelével, de szép bevételekkel is. — Hanem büszke is e város műkedvelő-társulatára, mely 15 év óta szakadatlanul működik, de hogy is

ne, mikor ő Máár József Sándor urban oly komikust bir — hogy — bármi hihetlennék látszassék is önök előtt Pesten, de mint helyi vélemény csakugyan uralkodik — hogy azok, kik Nestroit ugyan e szerepekben látták, e kettő között különbséget nem ismernek. (No no?! — Szerk.) Hát Szukfill János, Moldován Kálmán, Thuróczy István, Haracsek János és Svarcz Lajos urak, kik bármely színpadon megállhatnának. — Maár urban még azon kitűnő tehetség is van, hogy ő nemcsak komikus, de a legkomolyabb szerepekben is igézi a közönséget finom játékával. Ő kitűnő Ippelberger Angolosan színműben; született Szelid a fehér Öt-helloban; feledhetlen Kaczér Tamás a szerelem és örökségben; utolérhetlen (már úgy értve mindig, hogy csak nálunk N.-Bányán) — Túhegyi a hűség hűtelenségéből színműben; de ki tudná azt mind elősorolni: — szóval nincs szerep, melyben magát tökéletesen otthonosnak nem találná s legfinomabul elő nem adná. Felőle ellehet mondani, hogy pályát tévesztett. — A színi előadások után a zeneműkedvelők adandnak egy hangversenyt, melyben Szukfill ur zongorázni, Maár ur pedig saját humoristikus munkáiból felolvasást tartani, később Petőfi örültjét szavallni, s végre az énekkarban mint jeles baritonista énekelni fog. — De erről később, ha ön megengedni szíves lesz. — Később majd többet.

Békési György.

Szilágy-Somlyón, apr. 8-án 1858. — Sokáig tartó hallgatásomnak két nevezetes oka van, — 1-ör kedély-világomat elfogta a lezajlott farsang utáni búbanat, mert rendkívül szenvedélyes tánczos levén, a tánczvigalmak kora dicsőségem fénykora, s ki nem búsul dicsőségének letűnt napjai után? 2-ör valahányszor tollat fogok azon szándokból, hogy a pesti „Nővilág“-nak a mi kis városunk nővilágát bemutassam: mindig bizonyos neme a vágnak kél bennem, azt kedvező színben tüntethetni föl, — szeretnék minden tudósításomban egy — bár parányi — lépést jelölni ki szellemi előhaladásunk terén; — óhajtánám, hogy szépeinket büszkén idézhetném, mint példányait a hivatásukat betöltő igaz honleányoknak. — Azonban hiában várakozom, társaséletünkben e részben nem mutatkozik egyéb örvendetes jelenség, mint az, hogy az irodalom pártolása kezd mindinkább szélesebb tért elfoglalni nőink között, — mi mindenestre biztos előjel társadalmi életünk szebb jövődjének, — csak kitartás s mindig növekvő buzgalom! Alig végezte Therpsikore utolsó bakugrását, már Thalia vándorpapjai kopogtattak be az üresen maradt tánczteremben — felütendők abban sátorfájukat, — a cassinó teremének díj nélküli átengedésével s a közönség nagy számu bérletével pártolásukat igazolta rajtuk a sor, hogy a játékuk felőli nem ragyogó vélemény igyekezetük által megezőfoltassék, — s szemök előtt tartsák azt, hogy nem elég a közönség pártolását kizsákmányolni, hanem azt kiérdemelni is kell.

r. l.

Maros-Vásárhely, ápril 7. — Mindig oly szerencsés valék, hogy leveleim tárgyát közügyi tények képezik. — Gr. Toldalagi M. Tolnai G. gr. Rhédei J. urak a M.-Vásárhelyen építendő színház részére 2 pft. belépti díj mellett tegnap egy tündérfényes kivilágítással és igen szép izléssel rendezett táncz-estélyt tartottak az Apollóteremben. — Közel és távol vidéki főuraink, még a kolozsváriak is igen szép számmal egész kézséggel összegyűltek az ügy diadalma elősegítésére, csak a székely főváros polgárainak nagyrésze maradt ki hideg közönyösséget mutatva az egész ügy iránt. Szomorú igazság, de a vásárhelyi máskor oly lelkes polgárok nem vettek annyi részt a mint őket illette volna, pedig óhajtott színházuk részére volt rendezve e táncz-estély. — Mi tartóztatta vissza őket? A 2 pft? Két pft?! hisz haszontalanságra ennél hányszor nem költenek többet a pénzszüke ellenére is; aztán Vársárhely népe mindig áldozatkész volt. Szomorú dolog, hogy annyi balvélemény él még most is polgáraink közt főuraink irányában. Látni kellett volna az estély kedves menetét s a rozszakarat is megszégyelte volna magát. Főuraink minden polgárnőt, polgárleányt bemutattak egyenként övéiknek, s a legmeghittebben szeretettel,

gyöngédséggel, a férfiak részéről kész előzekénységgel folyt a társalgás mind végig. Látszott főuraink társalgásában, hogy igazi miveltség él kebelükben; hogy tudják, miben áll az igazi uriasság: szeretet s gyöngédségben. — Nem volt itt gőg, feszesség s erőltetés érezhető. Mindezzel az igazságnak tartoztam, holott magam is aféle polgár ember vagyok, mint akárki más, de az igazságot itt kötelesség volt kimondanom. — Ezen elmulasztást a vásárhelyi jó polgárok úgy hozzák helyre: ha mielőbb a színház javára egy újabb táncz-estélyt rendeznek, s meghívják minden ez estélyen jelen volt főurakat — és hölgyeket. — És a táncz-estély menete? Igen e táncz-estély kedves menete sokáig emlékezetes lesz azok előtt, kik résztvettek benne. Látni kellett azt a jókedvet, ártatlan pajzanságot, mely mind végig úgy körül-belől reggel 7—8 óráig tartott. Azt a korondi, lövétei székelycsárdást, csak vagy 10—12 versen kérdezték hogy: hogy volt? — A bálkirálynéja felett két pártra szakadtak, egyik: gr. B. V. a második: K. J. urhölgynek adta az elsőséget. Éljenek! — A bál jövedelme a nagy kiadások s költségek ellenére 200 pft. meghaladott.

Emil.

Legolcsóbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő ápril—júniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a féléves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—júniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számú példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési feltételek úgy mint eddig:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva:	Helyben, kiadóhivatalból elhordva:
Negyed évre (apriltól június végeig) . . . . . 1 ft 30 kr.	Negyed évre (apriltól június végeig) . . . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól június végeig) . . . . . 3 " — "	Fél évre (januártól június végeig) . . . . . 2 " 30 "
Egész évre (januártól december végeig) . . . . . 6 " — "	Egész évre (januártól december végeig) . . . . . 5 " — "

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, áprilisban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap május 2. 1858.

18. szám.

Második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

VIDÉKI LEVELEK.

Bécs, april 26-kán 1858. Egy igen érdekes hangversenyről akarom tudósítani a „Nővilág“ kedves nővilágát, mely e napokban a Streicher-féle salonban tartatott. Mint magyarokat leginkább érdekelt a magyar népdalok éneklése, mint itészetet, talán a program, bár nem változatos, de igen érdekes összeállítása, s azon körülmény, hogy Salvi énektanító ur, ismét négy tanítványát mutatta be a közönségnek. Salvi ur Bécsben mindenestre az első énektanító. — Magyarországon is igen kedvezőleg ismerik, mint Hollóssy Cornéliánk mesterét — egyetlen, ki a hang mivelését és az előadást, oly tökélyre viszi tanítványainál, érde-meiről különben nem akarok itt beszélni, azokat a közönség eléggé ismeri. Bemutatott 4 tanítványa: Markovits Ilka és Preise Josephin kisasszonyok, Ludwig és Kalics Ferencz urak, mind igen szép reményekre jogosító tehetség, kik közül kettő—Markovits Ilka k. a. és Kalics ur—mint értesülve vagyok leendő tagja a nemzeti színháznak. De térjünk a programra: Bevezetésül Rossini híres „Mosé“-jából énekeltek egy quartettet a Salvi tanítványai. — Markovits Ilka k. a. nemcsak gyönyörű hangjával ragadt el, hanem leginkább feltűnt azon bámulatos biztosság, és erő, mely kezdő művésznőnél oly ritkán található. — Énekelte ezenkívül még egy-kettőt a hangversenyadó: Preise Josephin kisasszonynyal, Donizetti „Maria Padiká“-jából. Ez egyike a legszebb és legnehezebb kettősöknek, mi 2 sopránnak van írva; meglepett a változatosság, a szabatos ének és az erő a piánókban, s különösen az, hogy a két kisasszony, nemcsak átérezte a zenét, hanem azt a közönséggel is átéreztetette, kár hogy Preise k. a. hangja kissé fátyolozott volt. Markovits Ilka k. a.-nak, valóban a legszebb jövőt jósolhatjuk, ha szorgalmas tanulmányai által művészete is egyrangus lesz azon adományokkal, melyekkel őt a természet megáldotta. Iparkodjék a hangot még gömbölyűbbé képezni, s ha ezt elérte, akkor, a már eddig is szép tökélyre vitt coloraturával, és a szép, érzelmes előadással, egykor, páratlan kedves csalogányunk Hollóssy Cornélia nyomába léphet, minek teljesülését a legőszintebben kívánjuk. Kalics Ferencz, gyönyörű mély bariton hang; a hang terjedelme is igen szép, mert a mély f-et, mély csengéssel, s a magasabb hangok pianóit is, elég tisztán és kellemesen éneklé. Énekelte egy L' Addio című kettőst Donizetti-től, a hangversenyadó kiszasszonynyal, magas hangjaiban szép gömbölyűség van, s a piánókat igen ügyesen alkalmazza. Énekelte azonkívül magyar népdalokat, szépen, érzéssel, de az operai részek énekléséhez sokkal több tehetséget tanusított — ez két különböző dolog, — külön adomány. — A népdalokat különben ismételnie kellett nagy taps között, mi inkább a dalokat illette — legjobban tetszett a Nyizsnyai „hóka lovam“-ja, és Balogh Zoltán a Petőfi „Hortobágyi korcsmárosné angyalom“ című költeményére irt, igen szép népdala. Kalics ur mint hallom Bécsben tanulmányait bevégezvén, Olasz-

országba készül azok folytatására. Csak tanuljon mentőltöbbet, a legnagyobb mesterektől, (ajánlanám Lambertit) hogy teljesen elkészülve, mint kiképzett művész lépjen a nemzeti szinpad deszkáira. A hangverseny még említendő részei: Dubez ur mesteri játéka hárfán, Godefroytól játszott a Silphidek tánczát, és a Wébertől két zongorára irt „Rondo“ Dachs ur — zongoratanító és concertista — és tanítványa a kedves Wiswe kisasszony által játszva. Jenő.

Deés, apr. 9-én 1858. A gróf Nugent nevet viselő cs. kir. gyalog-ezred Kolozsvárt állomásozó hangász-kara Deésen aprilis 4-dikén zene-estélyt adott belépti díj mellett a deési társalkodási egyesület termében és javára, nagyszámu s igen szép közönség jelenlétében. Az estély Hopp karmester ur saját szerzeményű nyitányával kezdődött, mit nagy hatással játszott a zenekar, — a vadászkürt magán változatai e zeneműben, kitűnően jól sikerültek. Az Ilka-csárdás tetszett és megtapsoltatott, a Hunyadi-induló ismételtetett. — A terem nagyságához képest a zene igen zajos volt a sok fuvó hangszer miatt, — azért változatosság kedveért, hogy a hallérzések is ki ne fáradjanak az ilyen hangversenyekben, igen helyes szavallatok vagy éneklés által adni a mulatságnak változatosságot, mit jövőre az illető rendezőknek figyelmébe ajánlunk. — Másnap tartatott meg a casinoi könyvtár felsegállítására ugyanezen hangász-kar működése mellett azon tánczvigalom, melynek netaláni fogyatékát hordozni a minden szépre, jóra hajlandó ifjúságunk már előre aláírásilag kötelezé magát, mit ugyan igénybe venni ez alkalommal nem kellett, mert gyönyörű szép s válogatott közönség jelent meg, mely akár a czél jótékonyága, akár a szép zene által varázsoltatott össze, mindenestre méltánylást és köszönetet érdemel; volt táncz egész az öröm legköltőibb mámoráig. — E vigalmon s a táncz-renden sokkal magyarosabb színezet ömlött el, mint a mult farsangiban. — Az Ilka-csárdás megint szivrehatott, s elragadtatásunkban felkiáltánk, — hogy volt csak hát az a csalóközi kör-magyar, nyéki-csárdás, mily édes búsan hatott kedélyünkre. A hölgykoszoru igen díszes virágokból volt összealkotva, — hiányzott ugyanabból mindnyájunk fájdalmára a havasi rózsa, — de ott volt a tavasz legszebb ibolyája, — s a mezei rózsa a liliumok s drága cameliák közepette. A mig leginkább kiemelendő az általános részvét; a két estve jövedelme mintegy 150 frt pgő, melyből mennyi volt a költség, még nem tudhatom. E tánczvigalom népeiségére s fénye emelésére nagy befolyással volt, egy azon napon tartott díszes nászünnepegy vendégeinek megjelenése; azért jöttek, hogy távol létök a jövedelmet a jótékony czél rovására ne csonkítsa, — s így az új házaspár a megfutandó élet pályát már jótékony tettel kezdette meg: azért az ily frigyűl Isten áldása el nem maradhat. — Ezen jótékonyczélú vigalmak jövedel-

mét merőben irodalmi czélokra fordítja a tásalkodási egylet, mi az egyleti könyvtárba feltalálható könyvek névsorozatának kinyomtatásával kezdetett meg, mi igen érezhető hiányt pótol; azután következék a még hiányzó magyar könyvek megszerzése, s a meglévő hiányos munkák kiegészítése, s így reméljük, hogy rövid idő alatt egyetlen jóra való magyar könyv se fog hiányzani könyvtárunkból. —

r. l.

Baja, apr. 15. „Nyakunkon ülve szorongatnak minket, s a megfáradtaknak nem adatik nyugalom“. — Még a virághét előtt óriás falragaszok hirdetétek, hogy „ergebenster“ M. Hertz felállította a bárány vendéglőben párisi stereoszkopját és akadémiai nőműcsarnokát, hol is potom pénz mellett sok csodadolgot lehetne szemlélni; a többi közt Éva anyánkat vagy kit, egész a vakmerőségig forszírozott pongyolában. — Alighogy ez az ergebenster Hertz zsebében néhány forintunkkal eltávozott, — reánk jöttek a skót harangzenészek, és elharangoztak tőlünk ismét egy pár forintot. „Tisztelet becsület rendkívüli ügyességöknek, jegyzé meg czimbalmosunk, de bizonyomra sokkal jobban tennék, ha azon izzasztó handabandázás helyett úgy játszanának e csengetyűkön, mint mi a czimbalmón.“ A nőegylet javára is rendeztek egy előadást, s általában jó bevétnek örvendettek, tudom eldicsérnek minket Skócziában! — Husvét

hétfőn T. W. pesti tánczmester rendezett, mint ő előre hirdeté, fényes táncvigalmat; ez az egész fényesség pedig abban állott, hogy T. ur fényesen átlátta, miként bukása kikerülhetlen; különben saját hibája volt, — mért nem tudott úgy füttyülni, a hogyan mi szeretünk tánczolni! . . . . Most meg egyszerre ketten is zsarnokoskodnak felettünk, és lapitják a mi zsebeinket — mert nagy mi rajtunk a művészetnek az ő befolyása! — az egyik Mayer Fáni, a kinek diórámája — hat krajezár közönséges embereknek, tetszés szerint pedig a rangbelieknek — csaknem egész délután érdekes látmányul szolgálhat, a ki azt megnézi; a másik pedig egy gymnaszta, kinek ügyességét rendkívüli módon dicsérik — a most vasárnapi produkezió alkalmával is oly ügyesen hánytavetette magát a kötélre, hogy a földre zuhant, s csak annak köszönheti, hogy ki nem törte a nyakát, — mivel a lábára esett. — Nem elég, hogy ez elősorolt vendégek megtisztelték, hanem mint egy izben halottuk, még Havi is ideakart jönni Szabadkáról; — nojszen jaj lett volna akkor nekünk, de neki is! — Szabadkán is megbukott — senki nem hiszi, és senki nem érti, de önmaga írta ki a szinlapra, s enmagam olvastam a szinlapról — hát még Baján! hiába, nem vidékre való az opera, az kimerítheti az egész várost, — mégis deficitje lesz az igazgatónak. —

r. l.

Legolesőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

a

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő ápril—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a féléves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számu példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . . 1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . 3 " — "
Egész évre (januártól december végeig) . . . 6 " — "

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . 2 " 30 "
Egész évre (januártól december végeig) . . . 5 " — "

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utcza 4. sz.) bérmentye intézendők. — Pest, májusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap május 9. 1858.

19. szám.

Második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postan, vagy helyben hazhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 frt 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Néhány január-juniusi félelvi teljes számu példánnyal még szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Nagybánya, april 25-én 1858. Tisztelt szerkesztő ur! A „Nővilág“ borítékán f. hó 9-éről egy levél közöltetik a műkedvelők előadásairól, mely több jó akarattal mint tapintattal van írva, s a benne foglalt tuzás maradhatna czáfolatlanul is, ha nem kellene ápolnunk azon kegyeletet, melyet a vidéki közönségben a közlemények hűségével leginkább megőrizhetni a sajtó iránt. — Ez a főszempont, melyből kiindulunk és vajha minden levelező ezt tartaná szem előtt, kivált ha önkint bevallja, hogy a levélírára igen hanyag; és mikor ír, akkor is elveti a sulykot. Pedig alig van kényesebb dolog, mint műkedvelőkről véleményezni, még ha nem bírálja, hanem dicsosztályozza is őket. De különben is műkedvelőink oly értelmes egyénekből állanak, kik személyes, névszerinti kikürtölésre nem vágnak, és a Békési ur által Nesztroihoz hasonlított műkedvelő leginkább restelli, hogy dicsőítő hirkürtjével irányában úgy bánt, mint Lehel — a monda szerint Konráddal — agyonütötte. M. J. ur nem tartja magát pályátévesztettnek, sem annyira utólérhetetlen, mint a milyen az april 9-ki levélírója — a hamis hirkoholásban; mert azt állítja nagy buzgóságában, hogy M. ur elfeledhetlen Kaczér Tamás, holott a szerelem és örökség című darabot — mint a mellékelt szinlapból láthatni, csak ma este tehát tizenhat nappal később adják elő, és mi több, nem is M. ur adja Kaczér Tamást, hanem S. L. ur. Valóban pályátévesztett levelező ur, hogy ujdondásznak és referensnek fel nem csapott a „Microscop“ című hirlaphoz, melynek egy ujkori Fallstaf lehetne szerkesztője. — De Békési ur még tovább megy, és mintha csak Alt Moricz kalandos ifjabb Békési Ferenczének bátyja volna, M. urnak tulajdonított humoristicus munkákból felolvasást ígér, vele örültet szavaltat, és jeles baritonistává gyurja. És ezen alaptalan dolgokról végre még többet is ígér! nehogy tehát jövőre M. urat még gordonkához is ültesse, kérjük levelező urat: vajjon igazán azon komoly férfiú irta alá ama glyceriát, melylyel csak elkedvetleníti, de nem buzdítja műkedvelőinket? Vagy „fainos móka“ akar az lenni, mint mondani szokta? Bizony Gyuri bá, nincs oka oly csekély fokra állítani közönségünk ítélő tehetőségét és műképzettségét, de joga sincs megnevezve s feltürközve úgy dicsérni derék műkedvelőinket, mintha nevetségessé akarná tenni a helyi véleményt mint ön mondja. Ne a képességet osztályozzuk műkedvelőinknél, de azon emberbaráti s hazafias készséget emeljük ki, melylyel közczélra működni feladatul tűzvéni ki, azt mindenki várakozásának megfelelőleg oldják meg. Oly kedves nőalakok és derék fiuk játékát bizonyára nagyon érdekessé teszi félreismerhetlen természeti adományuk a művészetre, de épen, mivel a művészi

tökélyről helyesebb fogalmuk van, ne kedvetlenítsük el őket helytelen megnevezésekkel, más részről hallgatással azokról, kik nehezebb de igénytelenebb szakmában fáradozva régebben kiérdemleték a közelismerést.

Nemki Demit.

Félegháza, april hó elején. A tavasszal s ennek előpostáival — a napfényes napokkal és madarakkal édes magyar nyelvünk hirdető vándor madarai — a színészek is megérkeztek, hogy ne csak kinn az ég alatt lássuk, hanem benn a szívbenn is érezzük a tavaszt. — Városunk szép számu művelt közönségére tehát igen szép tavaszi napok várnak. — Husvét előtti héten érkezett körünkbe Halasról Nyiry György szintársulata. — Először a „Czigány“-t adták és pedig oly jól, hogy valóban sajnálkozni kelle azon nem épen keveseken, kik e társaságot előre is kicsinyelvén honn maradtak. — Jött még városunkba egy kedves csattogány is, ki sziveinkbe tavaszt és reményt hozott. — E kedves csalogány Bérczi Borcsa kisasszony Szegedről, ki a most mult husvét első napján tartott, s Ullrich K. ur szerzette misében oly édesen ragadta égféllelkeinket. — Mint tudjuk a tisztelt kisasszonyt szülői kizárólag a hazai dalszínészetnek nevelik. — Vezérelje kitűzött czélja felé a süker angyala.

K. J.

Szombathely, april 15-én 1858. — Alig mult el a böjt, — nálunk már ismét arról kezdenek gondolkodni, hogy miféle jótékony czélra lehetne ismét egyet tánczolni, — sok más közt végre is abban állapodtak meg, miszerint májusban jó lesz ismét egy „Gizella“ bált rendezni, — mi nem tudjuk eléggé magasztalni ez ötletet, melyet véleményünk szerint — nagyságos Nagy törvényszékielnökne asszonyságnak — a Gizella-gyámda körüli fáradhatlan tevékenysége — hozza létre, — fogadja őszinte elismerésünket nemes buzgalmaért, — s hogy a kivitel is teljes sikert aratand, arról legkevésbé sem kétkedünk, sőt hiszszük miszerint Vas megye minden szép és jó iránt — fogékony ifjai ez alkalommal sem fogják magukat visszavonni, — s megjelenvén teljes számmal, a jó kedvet sem feledik otthon. — Egyébiránt midőn lelkes hölgyeink koszorujából tisztelettel említék az imént egy nevet, fájdalommal kell egyszersmind megvallanom, miszerint ismét vannak a mi szép hölgyeink közt olyak is, kik ha egy fiatal ember magyar nyelven kezd beszélni velük, azonnal odanyilatkozni, hogy francziául, németül szivesen beszélnek, de a magyar nyelvet nem találják eléggé érettnek a társalgásra; — — — egyébiránt legjobb az illet feledni, — mert orvosságot ezek számára nem készíthet már sem más sem

Olga.

Szombathely, apr. 5-kén 1858. IV. Kisdédóvodánk, mely 1840 ben kegyes adakozók adományain alapult, — mindeddig saját épülettel nem birt, minthogy azt a jutányos lakbér, melyben eddigi helyiségét birta, nélkülözhetővé tevő. — De most, miután a körülmények változtak, kénytelen volt az óvoda igazgatósága arról gondolkozni: hol és miképen lehetne az intézet céljainak megfelelő tért vásárolni, s azon egy épületet emelni. Természetesen a létező tőke nem fődöznél mindezen költségeket, — annak okaért mi van mást tenni, mint ismét kegyes adakozók jószívűségét venni igénybe. — Már is többen járulának adományaikkal a nemes terv létesítéséhez; s adja Isten, hogy minél számosabban vegyék szívükre a kisdédék ügyét, — „kiknek — mint a felhívó lap mondja — csengő hangja rezg fel hozzánk: hogy a hajót, melyen egy szebb jövő partjai felé eveznek, a sülyedéstől megóvjuk.“ — Mult márczius hóban a kőszegi zeneegylet tagjai ugyanott nagyszerű hangversenyt rendeztek, mire minket is egész fisztelettel meghívtak. — Ezek azután a szíves szomszédok. — A körünkben széteszolt Szöllősi M. szintársulatának nagy része a Győrből Pápara utazott Szuperéval egyesült. — Sohasem óhajtottam sok kincset, gaz-

dagságot; de midőn nemrég a véletlen egy idevaló szerény fiatal embernek gyönyörű képekkel díszített kisdéd szobájában hozott, önkénytelenül így sóhajtottam fel: „Mért nem áldott engemet úgy meg az ég, hogy azt mondhattam volna ama fiatal embernek: fogadd el e pénzt, menj tanulni, szerezz hirt magadnak, és elismerést hazádnak.“ — Ezen szerény fiatal ember Knebel Ferencz festő, kinek arczképei a megszólalásig hívek, — s kinek tájrajzai meglepően szépek. — Igazi genie — s az egészben az a bámulandó, hogy ő — kénytelen lévén jelesebb mesterek tanításait nélkülözni — művészetében haladását edgyedül fáradhatlan szorgalmának, és ön mivélésének köszönheti. — De talán le is tehetném már a tollat? — Vagy még írjak időjárásunkról is valamit? — Nem irok. — Nem mondom el, hogy nagyrészt szép napsugáros napjaink vannak, hogy az üde szellő ábrándosan susogva beszél, miként nem sokára:

Tarka réten jár a lepke,
Ezt susogva, ezt rebegeve:
Élvezzünk a mig lehet,
Mert rövid a kikelet.

r. l.

Legolcsóbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő april—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a fél éves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számú példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek úgy mint eddig:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva:	Helyben, kiadóhivatalból elhordva:
Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . . . 1 ft 30 kr.	Negyed évre (apriltól junius végeig) . . . . . 1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 3 „ — „	Fél évre (januártól junius végeig) . . . . . 2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig) . . . . . 6 „ — „	Egész évre (januártól december végeig) . . . . . 5 „ — „

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utcza 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, májusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap május 16. 1858.

20. szám.

Második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Néhány január-juniusi félelvi teljes számu példánnyal még szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Levelek a Nővilághoz.

IV.

Győr, május 7. Kedves Nővilágom! Ugye rég nem alkalmatlankodtam már kegyes színed előtt? Hja! ennek is meg van a maga oka! Farsangon át tudtam, hogy sok lepke fog körül rajongni, édes szavakkal, illatos rózsaszín papírra irt, esemény-dus tartalmu szerelmi levelkével, melyekben költői fellengéssel leiratának a titkos és nyilvános, — részletes és általános szavazatokkal választott bálkirálynók, csokrostól, bokrostól, krinolinostól, — megénekeltetének a házi kisaszszonyok ő nagyságaik unszolására, vigalmakat adó papák, és mamák, pazar fénynyel díszített tánczteremeikkel, izletes föltükkel, sültjükkel, valamint pezsgő s vér pezsdító nemes italaikkal együtt. — Az ily korosabb udvarlónak tehát, mint uri magunk la! ily körülmények között ajtó megett a helye! — De a farsanggal együtt megsemmisülvén a fiatal kor 40. fokra hevült ábrándjainak hiu szappanbuborékai; itt vagyok most ismét a magam szerény valójában és érzésében, s bátorkodom bekopogtatni hozzád kedves Nővilágom; reménylén, hogy ez idők szerint most már hamarabb fogok jutni, a kivánt — audientiához! — A farsangot követő böjtben, színészeink kezdtek el farsangolni, minthogy ők meg farsangon át — böjtöltek. — Kivált a bécsi majom, szép hasznót hajtott ürülni kezdő pénztárukba. — Husvét óta színpadunkon ismét német színészek működnek, igen közepszerű erővel és sikerrel majd később a fedetlen arenában tán kedvezőbben fog sütni fölibük a jótékony nap melege. — Mult napokban hangversenyt is rendezett nálunk szinte a színházban Richterné asszony, győri születésű, de jelenleg külföldi opera-énekesnő, — meglehetősen iskolával, szép toillettel, — de fájdalom! mint látszott, vagy inkább hallatszott, már fogyni kezd nála a nóta. — Felső hangjai, az erőtetés miatt fülsértők, — s maholnap, hang-szűk világba fog jutni. — A dolgok ilyenén állása szerint a tisztelt asszonyság igen bölcsen cselekedné, ha szülő városába visszatérve, énektanítói szerepet vállalna, az éneklés helyett, minek jelenleg különben is nagy hiányát érezzük. Ugyane hangversenyben lépett fel először Guglielmi Mór, fiatal zongora tanító, egy triller etuddel, s Székelyünk gyönyörű magyar rapsodiájával zongorán. Játéka elég ügyes és szabatos; de igen észrevehető elfogultsága az első felléptével, nem engedti, hogy játéka felől kimerítő ítéletet mondjunk. Az mindenesetre igen szép tőle, hogy két év alatt a magyar nyelvet annyira sajátjává tevén, hogy beszédét, született magyarétól is nehéz megkülönböztetni! — Nemrégiben egy pálinkás boltot nyitottak „István bácsihoz,“ melynek czégéreül „Ist-

ván bácsi“ egész élet nagyságban oda van pingálva, az ő becsületes jámbor arczával, — melyhez csakugyan jobban illenék legalább a „csikóbőrös kulacs,“ mint egy törkö-pálinkát tartalmazó — szalmás üveg. Azt sem olvastuk „István bácsi“ derék naptárában, hogy ő a pálinka ivást, valami kitünő módon ajánlaná; — el nem tudjuk hát gondolni szegény „István bácsi“ ezen legujabb megtiszteltetésének az ő okát! — Általában a pálinka, ser, és bor-ivódák, csaknem aggasztó számmal kezdenek nálunk szaporodni, s tudtunkra még egy sem bukkott meg közölök. Nyilnak ezek mindenfelé, nem akként ugyan mint a rózsá; hanem mint bürök és maszlag, melyek kábító illatukkal az őket környező levegőt is megmérgezik! — És ime kedves Nővilágom! hosszas hallgatásom után most elmondtam mindent, mi hamarjában eszembe jutott. — Ezentul majd a folyó hónapban adandó majálisokról foglak körülményesen, és így meglehetősen unalmasan tudósítani; de csak a jövő hónapban, — és — csak úgy, ha — lehet! — r. l.

Szabadka, aprilló 1858. Azt hittük, hogy legközelebbi levelünkben fölemlített „Wundermann“ tovakotródásával a kőborművészek korszakának már egyszer vége szakad. — De alig tisztult meg légünk e csudaművésztől: nyomban követte őt egy „stereoskopász“ kopott képeivel, kinek műcsarnoka annyiból volt tűrhető, hogy annak megtekintése végetti belépti díj: nach belieben volt. — Ezután egy „állatsereglész“ ütötte fel sátorát Rókus-kápolnánk homlokzata előtt; hogy az áhitatoskodó néppel együtt a papagájok is elrikácsolhassák: „add meg uram a mi mindennapi kenyérünket.“ — Valóban helyes és tapintatteljes térkiszemelés! — Jelenleg pedig egy „diorámász“ ül nyakunkon, ki ha sokáig itt marad: alkalmasint esőd fog rámaszni bódéjára. — Reméljük, hogy jövő májusi vásárunk alkalmával egy karnioliai kintornás is fog hozzánk vetődni, ki majd elénekelendi valamely szerencsétlen karinthiai narancs-árus siralmas történetét. — Olvasó-körünknek casinóvá leendő átalakulása iránt, — a tagok közös beleegyezésével, lépések tétetvék. — A felsőbb helyről engedélyt várva-várjuk; mert maholnap még helyet sem kapunk a kávéházi kártyaasztaloknál. — Ha csakugyan casinóvá lehetünk: valahogy össze ne vesszünk az elnökválasztás felett, mint két évvel ezelőtt. — A téli színházi comité meghalt, s helyébe született egy tavaszi, mely hivatalos életét, az ujonnan szervezett községi képviselőségtől nyerte. — Ennek élete tán tartósabb lesz, mint amazé volt, miután a biztosítás nincs convencziójában. — Sajnálkozva közöljük, hogy Havi, volt színigazgatónk, a jövő téli évszakra Kolozs-

várott szerződött; most pedig innen Kúnságba utazott a nyári sájsont Halason töltendő. — Mint halljuk igen jól megy dolga. — Adja Isten, hogy tartós legyen, a mit kötve hiszünk; mert a provinciális művészpártolás olyan, mint: a csapra ütött boros hordó: eleintén nagyon is adja, — később pedig emelgetni kell, hogy az áldomás-pohár megteljék. — Hir szerint, jövő télre, Molnár — mint igazgató — szándékozik hozzánk szerződni. — Mi e tekintetben a „Dívacsarnok“ szabaddkai r. levelezőjével tartva, leginkább Hegedűst óhajtanók megnyerni. Egyébiránt, ha másképp nem lehet: fiat piscis! r. l.

Székes-Fejérvár, május 5. 1858. — A minap elmondtam, mi jó van városunkban, s mire nézve remélhetünk jobbat. — Ne gondolja senki, hogy én nem érdemlett dicséretet akarom kényeztetni a fejérváriakat, — habár vérző szívvel is — ép úgy fogom megróni a hibákat, mint menynyire magasztalom a jó tetteket. A mult hó végével Kocsisovszki Justin színészársasága látogatott meg bennünket, s egyszersmind az első öt előadásra jeles ifju művészünk Lendvay Márton ur mint vendég. Hallatlan a hidegség melylyel fogadtattak, képzelhetni, midőn még L. ur jutalom játékán is több sor üresen tátongott. De hisz, hogy is ne, volt itt más, mi a fejérváriakat jobban is gyönyörködtette, viasz-bábok, állat-seregletek, csengetyű-művészek, ugynevezett krajezáros komédia, s a jó ég tudja mi még, ők mind ezt többre érdekesíték, ezek számos látogatóknak örvendtek. Voltak ugyan néhány lelkesek is, — kik ismerik a mivelődés érdekét, a honfi köteleességeit, s nem sajnálnak érte némi áldozatot — nem is ezeket akarjuk mi itt érinteni, sőt ezeknek köszönetet szavazunk s áldást kívánunk, áldást a szép kezeknek, melyek a Lendvay ur lábaihoz hajított jáczint koszoru virágait ápolák. Voltak mondom lelkesek is: de ezek száma kevés volt, s nem elégséges arra, hogy mig egy német szintársulat egész télen fentudta magát körünkben tartani, most saját szellemi életünk bajnokainak öt előadás után ily fájdalmas szavakkal kellett bucsut venni:

„A vándor utja itt rövid
Megpihenésre lelhetett
Mert a táj rideg s pusztá volt
Hol ő enyhülést kerest.“

Valamivel jobbat mondhatnék tán az irodalom pártolásáról; mert lapok mind hölgyeink mind férfaink körében meglehetősen számmal találhatók, csak a könyv-vételnek ne volnának oly ellenei. S végre még egy nagy, igen nagy bajunk van, s ez egy teljesen élvezhető sétahely hiánya. Hely ugyan volna, habár kissé távolabb is a várostól: de gond nincs reá; mert hol a hely rendben tartatnék, ott az oda vezető ut rögös, nyaktörő, tisztátalan vagy fák hiánya miat roppant hőségnek van kitéve: hol pedig az ut türhető volna, ott a helyre nincs

gond. Óhajtuk mindnyájan, hogy ez ügy is mielőbb gyámjára találja. T. Cs. K.

Zalae gerszeg, april végén 1858. Sokan azt mondják, hogy nincs társas életünk, és csakugyan igazuk is van, mert nincsenek nyilvános helyeink, hol ha munkában kifáradtunk, kölesönös szórakozás végett szívélyesen találkozhatnánk; — nincsenek akármely czim alatt rendezett oly ünnepélyeink, melyek arra szánvák, hogy azokban mindenki rang-, kor- és nem különbség nélkül ott-honosan fogadtassék! Casinónk, igaz, újra megalakult, de ez nemcsak hogy zárt kör, hanem egyáltalán, mint ezt a folytonos szokás már kezdettől szentesítette, abból a nők minden rang- és kor-külölség nélkül kizárják. — Az ujonan alakítandó sétány csak az óhajok országában él e napig, s az eddigi irányban folytatott haladás ennek lételet, Isten tudja, mily messze jövőre teszi kilátásba. — Színészetünk nincs; pedig ha volna, legalább pár hóig nyárszakon át is föntarthatná magát közöttünk valamely jóra való társaság, mely erényes viselete, a közönség iránti magatartása, avatottsága és szorgalma által a pártolást megérdemlené. — Azon nem lehet eléggé csodálkoznunk, — miként és honnét van az, hogy az itteni derék művelt fiatalságnak még nem jutott eszébe műkedvelői társaságot alakítva, holmi jótékony czélokra „szavalati“ akár „szini“ előadásokat rendezni; és ilyképen a mulattatót hasznossal összekötve, nemcsak az élet egyhanguságát némüleg tarkázni; a meddő s jelentéktelen mozzanatokat élvezetessékel fölcserélni: hanem egyszersmind módot és eszközt nyújtani arra, — hogy a vidék közönsége a mult annyi emlékével összekötött várost szívesebben látogassa. — A jelen ránkmosolygó tavasz, ugy látszik, beleunt a folytonos zajtalanságba, s igéri, miként a mult léhaságát azzal fogja helyre-ütni, hogy a város- és vidéknek alkalmakat nyújt élvezhetni, mint évek óta nem! — Májushó 2-án nyitja meg ujon épített, teljes csinnal, izléssel, a kényelem s élmény-fokozatainak lehető biztosításával fölszerelt fürdőjét Hány József ur városunkbeli birtokos és közügyvéd. — Mert a derék vállalkozó szellemű tulajdonos, tagadhatatlanul nagy áldozatot hozott a város és vidék közönségének: csak óhajtandó, miként a közönség is ez áldozatkésztséget fölismerje; s miként a derék vállalkozó nem kimélt költséget, a szépet, izletest, kényelmest s hasznost egyesíteni: — ugy szabad reményleni, miként a közönség is méltó pártolással járuland e derék hasznos, üdvös és kényelmes intézmény föntartásához és fölvirágzásához! — Májushó közepe táján köszönt be hozzánk derék honfitársunk s művészünk Péczely Ignác, ki mint rajzoló, a czélmetsző, szobrász, festő és fényképész egyaránt művész. — E tűzlelkű s szép eszű fiatal művész jelenleg Bécsben van, hol magát művészetéhez szükségelt szerekekkel ellátva tapasztalat s tanulmányozás végett körutat teend honunkban, sőt valószínű, a szomszéd török-földön

is. Utját Szombathely, Egerszeg, Kanizsa, Kaposvár, Pécs stb. keresztül veendvén, — miután városunkban is pár napot tölteni szándékozik: mint fényképész — photograph — a közönség által papírra, vászonra, akár fára művészete igénybe vétethetik. — A kép tartóssága, a megszólamlásig hasonlata, festve vagy eredetiben, a kiállításbani gyorsaság, izlés és csin, valamint a szerfölötti olcsóság biztosítatik. — Május hónapra még Szuper színi társulatának megérkeztéről is beszélnek. — Ezt azonban nem tudom, tehát körülményesebben felőle szólni föntartom akkorra! —

r. l.

N.-V á r a d, april 25-én. A körünkben mulató aradi dalszínműtársulat Szabó József ur igazgatása alatt, — husvét másodnapján kezdé meg működését, s eddigelé már második bérletet nyitott. — A mi a színi előadásokat illeti, azokkal nagyon meglehet elégedve közönségünk, mert vannak közte olyan tagok is, kik nemcsak a vidéki, hanem a fővárosi színpadon is megállhatnak. — A drámai tagok közül, említésre méltó e társulat ujdón tagja Benedek, ki a komoly és vigjátéki előadásokban egyiránt helyén van, ki teljes színpadi otthonossággal, tiszta, hibátlan szavallattal, — szóval, —

szerepének tökéletes átérzésével játszik. S vidéki színészeink közt — a társalgási vigjátékokban első helyet foglal. — Komáromy, Zöldi elismert jeles tagok, de miután eddigelé kevésbé hálás szerepekben mutatak be magukat, azért ezekről más alkalommal. — Maga az igazgató ur kedves komikus, és a „Vén Bakancsos“ Friczijében mondhatni páratlan. — A nők közül Tökés Emiliát — ki fáradhatlan szorgalma és szembetűnő haladása miatt legnagyobb kiemelés érdemel — továbbá Filipovicsnét, Benedeknét s Keszinét eddigi fellépésökkel kielégítőknék találjuk. — Az operában már egész másképen áll a dolog, hogy ez kissé sántikál, annak egyik fő oka, mert tenorista nincs, azaz bocsánat, van ugyan Ressler személyében egy, csak hogy ennek kellemes, de gyenge hangja, ha egy részről kielégíthetne is, másrésztől azonban viszszahatást okoz játéka s főleg alakítása. — Nevezetesen a Hunyady Lászlóban fellépett francia szakállal a 19-dik századból. Másik hiba pedig a gyenge zenekar, a mely különben egyik főkélléke az operának. Mindezt azonban mégis elfeledtetik velünk az opera többi tagjai; u. m. Filippovits, Vincze, végre Fridrichné, — a színlapok szerint, mint vendég a pesti nemzeti színháztól.

Több jó akaró.

Legolesőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő ápril—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a féléves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számu példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig)	6 „ — „

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig)	5 „ — „

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, májusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap május 23. 1858.

21. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postau, vagy helyben hazhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 frt.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 frt 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Nővilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Néhány január-juniusi félelvi teljes számu példánnyal még szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Kolozsvár, május. — Bulyovszkyné assz. itteni vendégszerepléseit bevégezvén, itt hagyott minket nagy árvaságra. Kioltatának az olajlámpák és bezárattatának Thalia templomának kapui. Hol egykor tapsok viharzának, a néma csendben, s a siri sötétben most Heine-Berecz szerint :

A földszinten izeg-mozog nagy mogorván
Néhány unatkozott, élemedett patkány.

Azonban Phoenomena k. a. szerencsésen megérkezett és ajánlja magát „a magasrendű nemességnek, cs. k. katonaságnak, ugy szintén a t. cz. közönségnek.“ Majd megvigasztal ő. De önöknek tán nincs is szerencsájök Phoenomena kisasszonyt ismerni? Ő nem más, mint egy természeti — csoda, egy fiatal olasz „tünemény-leány,“ ki a hirdetés szerint „a párisi orvosi egylettől, mint e nemben, a leggyengédebbnek (!) elismertetett.“ — Tovább: „ezen leány, gyapju val fején született, hasonló a barbiriai és perzsiai, ugynevezett merino-juhokhoz. Gyapja a legszebb és legfényesebb szőke, ragyogó, és 53 centimetre hosszú. — Növe mint a fák, alakítván bokrokat és ágakat, melyek később elfonyadnak és szárazakká lesznek és mint a lomb a fáról lehullnak, ezután pedig ismét a legszebb bujaságban megnőnek stb.“ — Ilyen pikáns stylben és „szekáns“ magyarsággal csábítja a „gyapjas leány“ látogatására az embert minden szegleten egy hirdetés. Szállása a monostorutczában van, mely előtt két nagy lobogó piroslik. — Máskülönben nincs itt most semmi nevezetes, s a kávéházak kénytelenek ama minden kisvárosban divatozó surrogatumhoz, a pletykához folyamodni, ha azt akarják, hogy halálra ne unják magukat. — Többek közt. . . De legyünk jobbak másoknál, s beszéljünk inkább arról, hogy Stein János helybeli kiadó könyvtárus az idén egy naptárt szándékozik kiadni, melynek czime lesz „Girókuti naptára“ a szerző jól sikerült arczképével. — Persze, hogy önök legelőször is azt kérdik, ki az a Girókuti? Notabilitas kell hogy legyen, mert különben miért bigygyesztenék a naptár elébe arczképét; — hanem, hogy az itteni „nagy emberek“ között kicsoda-micsoda, mi bizony nem tudjuk. Nincs szerencsénk ismerni. Vannak itt olyan nagyféle emberek, — kiket nem hogy az ország, de csak mi magunk se igen ismerünk, mégis „országos emberek“-nek képzelik magukat. — Ismeretlen nagyságról levén szó, eszünkbe jut a „Délibáb“ kolozsvári levelezője, Nr. 10 is, ki az említett lapban egy „Bulyovszkyné vendégszereplése Kolozsvárott“ című cikket irt. Kár, hogy nem adta ki e levél mellé ő is „jól sikerült arczképét“ a la Girókuti, hadd látnók, kit légyen szerencsénk személyében tisztelni. Oly hangon beszél, mintha egye-

dül ő lenne jelentő szám egész Kolozsvárrt, — s másnak nem is járná a szava. Többek közt kevesebb határozottsággal, de annál semmitmondóbb hosszadalmassággal körülbelől bizonyoságot tesz arról, a mit mi első levelünkben megirtunk, hogy „okunk volt tartani tőle, miszerint Bulyovszkynét közönségünk nem fogadandja melegen“, de csak allegro nagy szaporán rávágja : „A mit a „Nővilág“ (minket ért) felőle s a közönség felől irt, a valóval ellenkezik.“ Ugyan ugy? Hiszen maga 10. ur mondja, hogy „még B-né leérkezte előtt volt szándék, még pedig máshonnan sugalmazott szándék (ugyan honnan?), a közönség irányában való elismerésének mérséklésére, csökkentésére!“ Mintha csak mondaná : „Mi Isten kegyelméből X-dik numerus, a „Délibáb“ levelezője stb. adjuk tudtára türelmes olvasóinknak, hogy mit a „Nővilág“ irt, azt mi más szavakkal bizonyítjuk, de csak azért sem igaz!“ Hogy pedig magának mekkora fontosságot tulajdonít; kitetszik azon okból, melyekben azt mondja, hogy midőn B-né „legelsőbben Kolozsvárott fellépett, ő volt, a ki őt legforróbban üdvözölte a hirlapokban, s midőn másodsor itt volt, s némi cselszövény volt ellene szöve(?), részére az igazság szolgáltatását kieszközölni segítette.“ Forró üdvözet, cselszövény; igazságszolgáltatás! Oh művésznő, vagy bárki, a kit vándorutad Kolozsvárra vezet, tanul meg e jelmondatot : „10. pro nobis, quis contra nos.“ — Ezen ismeretlen mennyiség kezében az igazságszolgáltatás nagy confusióban látszik lenni. — — — Igen mulattató az is, midőn 10. ur levele végén előáll nagy komolyan, és tanácsokat ad B-nének, pro 1-mo, hogy mikor haragot vagy rokonszenvedélyt akar kifejezni, ne hunyorítson, pro 2-o. Az öltözéki elegantiát ne vigye a kunyhó szurtos faláig, szóval ne czifrázkodjék, 3-o „vagyis“ 4-o tegye művészete tárgyává a tragoediai szakot. Valóságos recipe, de milyen hosszadalmas és esetlen! Aztán miféle beszéd az, hogy B-né „védelmet és enyhülést keresni jött hozzánk?“ B-né assz. is elmondhatja : „ments meg, uram, az ügyetlen baráttól!“ Hanem persze 10. ur mindemellet azt fogja mondani : „nos numerus sumus“, hej! pedig. . .

Yo el Rey.

S z e g e d, május 12-én 1858. Társaséletünk kezdett utját magához hú következetességgel folytatja, a mennyire csak bírja és birni véli, követi a világszellem tónusát. Szóval erősen modernizáljuk magunkat. Vasuti hidunknál is látván azt, hogy mily kiható vállalatokra képesek azok az eleven eszű francziák, nemcsak megbámuljuk őket ottani működéseikben, hanem versenyre is bocsátkozunk velök, mohón tanulván és taníttatván gyermekeinket, főleg leánykáinkat az ő édes csevegésre

ammyira alkalmas nyelvökre; ki merné kétségbe venni polgáriasodásunkat? Amugy fülhegygyel hallható ugyan, amint egy mogorva képü öreg ur nem egyszer mondja oda azoknak a haladó atyafiaknak, hogy hát nem látták-e, mi lett ennek és ennek a szomszédnak ily okossá növelt leányából, hogy hova vitte őtet az a finom francia tudomány s több eféle? De minden haladásnak nagy akadályai vannak, és a vízfolyam ellenálló gátok s sziklakkal küzdve tisztul. . . . Hogy tehát rangosaink egészen a legujabb párisi divat-journalok szerint öltözködnek természetes, de a rangot már nem kiváltságok adják, rőfszámra mérhető azt kiki a kelmeboltokban, tehát mért ne követné a nagyvilág divatát, kinek erszénye engedi. . . . Ennélfogva népünk alsó osztálya is kivetkőzik eredeti öltözeteiből, s egy egészen kicserélt szabásu ruhában mutogatja magát, krinolinjuk ugyan ezeknek még nincsen, de azt elegendőleg pótolni látszik más; mindez a rangosak utáni majmolásból történik, hogy — mint ők hiszik — többeknek látszassanak. Nem bántom a vulkánt, mely önmagát emésztve, mások pusztítására ég, — miért nyuljak

izzó tűzhöz? — De kegyeletérzetem erős habozásba jó, emlitem-e egy szerény ibolyáját a jótékonyásznak, mely egy igen tisztelt család körében elrejtve virágozik. Félek, szerénységét sérthetném meg neve ideírásával, azért csak Sz. K.-val jelölöm őt, az árvák és szegények buzgó nemtőjét, ki nemcsak az óvoda s más hasznos egyetek tevékeny és áldozatkész gyámolója, hanem figyelmét és segítségét egyaránt mindenüvé kiterjeszti. Most egy szegény család fölsegélyezésére 28 pft gyűjtött össze, ismét egy elhagyatott leánykát mentett meg elhagyatottsága veszélyeitől, most taníttatja, sőt jövőjéről is gondoskodik. Még több más jótéteményeit is fölemlíthetném, melyeket azonban mászorra hagyok. A multkor említettem műkedvelői előadások fölvislányozták a már alvó eszmét, — lánggra azonban még eddig nem kapott. Ifju leánykaink készülnek ugyan darabok betanulására, melyeket azonban csak zárt házi körben szülők, ösmerősek és barátok előtt fognak előadni. — Nem jobb lenne azokat, valamely jótékony czéllal összekötve, például az óvoda érdekében — nyilvánossá tenni? —
Emlényi.

Legolcsóbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő april—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a féléves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számu példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Videkre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	3 " — "
Egész évre (januártól december végeig)	6 " — "

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	2 " 30 "
Egész évre (januártól december végeig)	5 " — "

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utcza 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, májusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap május 30. 1858.

22. szám.

Második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben hazhoz hordatva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (januártól junius végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (apriltól junius végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (januártól junius végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Néhány január-juniusi félelvi teljes számu példánnyal még szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Nagyvárad, május 20-án 1858. Társaséletünk lassan forgó kerekének csupán a színház ad lendületet; — hová mint egyedüli nyilvános helyre vágyólag sereglünk egybe, legkivált most, midőn színészeink működésének hirhadt színművésznők Bulyovszky Lilla asszony magasabb érdeket adott. — A tisztelt művész e folyó hó 8-án „Rómeo és Juliá”-ban kezdé meg vendégszerplését, s azóta 9-er lépett fel fényes sikerrel. — Eddigi szerepei a „Tücsök”, „Viçomte Letorieres”, „Rutland grófnó”, „Egy nő, ki az ablakon kiugrik”, „Stuart Mária”, „Ronow Ágnes” s Gauthier Margit voltak. Művészete sokkal ismertebb önk előtt, semhogy szerény közönségünk dicsérete által ismertebbé kívánnám tenni, csupán jutalomjátéka „Gauthier Margit” előadásáról akarom megjegyezni, — midőn koszorúkkal, csinos versszöveggel s értékes emlékekkel megtiszteltetett — hogy egyöntetű művészi játéka, gyönyörű szavallata s költői öltözeke által annyira elragadta a közönséget, hogy a tapsnak s kihívásnak vége-hossza nem akart lenni. Színészeink mindent elkövettek ünnepezték művésznők szerepei fényes sikerére, s névszerint Tökés Emilia, Benedek s Zöldi legnagyobb igyekezettel iparkodtak szerepeikben működni. — Végre azon körülményt emlitem még meg, miszerint színházunk e vendégszerplések alkalmával, nem tölt meg mindig annyira, mint azt tavaly a jeles Munkácsi Flóra k. a. s Egressi ur, fellépéseikkel rendszeresen megtöltötték. Serekesz.

Máramaros-Sziget, máj. 22. 1858. Tisztelt szerkesztő ur! Országnak egyik nevezetesebb végpontjának, Máramaros-vármegyének, jelen élete folyamatjáról, miután ugyis igen keveset, igazabban szólva, épen semmit sem tud és hall hírlapilag a nagyvilág, szándékozom egynéhány sorban megismertetni a t. olvasóközönséget.

E vad-regényes, óriás bércek által körülölelt

megye, nem rég öltötte le magáról a fagyos téli ruházatot s indult a virulásnak.

Öregeink alig emlékeznek ily gonoszán hoszsú és hideg télre, mint az idejé volt, — s különösen a havasok völgyeiben fekvő falvak lakói még most is érzik fagyasztó lehelletét. — De legyen szabad már most a szellemi életünkbeni állapotokról valamit szólni. Szigeth város, melyben e megye értelmisége központosul, szintoly egyenlő és kitartó erővel halad a jelen korszellemmel, mint minden más a fővárosokhoz közel eső városok és vidékek. S bár, mint hiszem, talán igen kevés hely van e honban, hol annyi különféle elem pontosult össze, mint itt, — mindazonáltal van egy magyar kaszinói-egyletünk, mely mintegy 12 év óta fenáll, — könyvtára a legjobb magyar és német írók munkáival bir, — s mi legkedvesebb dolog, minden magyarul megjelenő lapot — — egy-kettőt kivéve, hordat.

Jelenleg Hetényi József igazgatósága alatt egy szintársaság működik nálunk. Személyzete elég erős a nehezebb daraboknak előadására is. A nők közül első helyen Szabónét említhetem, kedves színpadí alak, szép tehetséggel, s különösen mély érzelemmel felruházva, — továbbá Hetényi Antonia, a derék igazgató leánya, bár alig egykét éve lépett be a színi világba, már is, különösen a népszínművekben, nagy mértékben bírja a közönség tetszését.

A férfiak közül kiemelendők: Török, Dombi, Nagy Pista és Zombory, kik szorgalmuk és tehetségük által kellemes estéket szereznek. — Általában nem mondhatni a szigetiokról, hogy részvételek volnának, mert minden előadásra megtelik a színház, sőt minthogy a mostani színterem nem elegendő nagy, ez okból részvények alapján egy nyári színcsarnokot építettünk — melynek létrejöttét leginkább Várady Gábor urnak köszönhetjük.

P. S.

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod negyedévi) folyamára,

divatképekkel és egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Mindazon t. cz. előfizetőnők, kik lapunk január—márcziusi folyamára előfizettek, s a jövő ápril—juniusi folyamra előfizetéseiket megújítják, a fél éves előfizetők rendkívüli műmellékleteiben is részesülendnek, — valamint mindazok is, kik ezuttal a január—juniusi folyamra előfizetnek, melyből még néhány teljes számú példány felett rendelkezhetünk.

Előfizetési feltételek ugy mint eddig:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva:

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig)	6 „ — „

Helyben, kiadóhivatalból elhordva:

Negyed évre (apriltól junius végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (januártól junius végeig)	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig)	5 „ — „

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyempéldány járul.

Az előfizetési öszletek a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utcza 4. sz.) bérmentve intézendők. — Pest, májusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap június 6. 1858.

23. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (juliustól september végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (juliustól december végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (juliustól sept. végeig) 1 frt 15 kr. — Fél évre (juliustól december végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Nővilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Néhány január-júniusi félelvi teljes számu példánnyal még szolgálhatunk.

Legolesőbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára!

(Megjelenik minden héten egyszer.)

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod félévi) folyamára,

divatképekkel, himzetrajzokkal s számos egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunkból másfél évi folyam van a t. cz. közönség kezében.

Ha tisztelt olvasóink összehasonlítást tesznek az első és a legutóbbi — harmadik félévi folyam között, hinni merjük, hogy észreveendik, miként lapunk kül- és beltartalomban, fokozatosan, s már eddig legalább is kétszeres értelemben értékesbült.

A kezdeményezés nehézségei nagyrészt elhárulván, e fokozatos haladást jövőre is annál biztosabban várhatja tőlünk a t. hölgyközönség, minél biztosabban remélhetjük mi is, hogy a bel- és külértékbeni emelkedést sokszorozó tömeges részvét e haladással arányban fog gyarapodni — annál inkább, mivel lapunk **ceskely előfizetési díja most és a jövő félévben is marad az eddigi.**

Nem kérünk egyebet, mint éles egybevetést akár a hazai, akár főleg a külföldi hasonnemű vállalatokkal: terjedelmet, széptani belértéket, a kitzöött gyakorlati célznak megfelelő választékosságot, belső felosztást, mellékleteket, pontosságot szembevéve lapunk és amazok előfizetési díjával: jogosan véljük hinni, hogy értékéhez aránylag lapunk valóban legolesőbb, s az egész divatlapolvasó közönség általános pártolását megérdemeljük.

Tiszteljük a nemzeti kegyeletes érzületeket, s azért az azok húrjaira játszó frázisokat mellőzni — ellenben lapunkat azon érték fokára ohajtjuk emelni, melyben kimondjuk, hogy a ki előfizet, nem csupán a nemzeti nyelvet, de önmagát is pártolja.

Lapunk egy száma tömör egy ivvel, boritékkal, postabélyeggel, felváltva szines divatkép, mintarajz, s aczél-metszetű rendkívüli mellékleteivel, kevesebb mint **7 pengő krajczáron** jut a közönség kezeibe; tehát **naponkint egy krajczár** félretételét kívánja, hogy a legkorlátoltabb sorsu által is megszereztessek, s ez által a legfélreesőbb zughelyen is, a nagy világ zajából hetenkint egy bizalmas hírnököt nyerjen, s az evveli társalgásban mintegy a világgal éljen.

Ezért a szerkesztésben főgondunk a nagy társalgási és divatvilági élet mozzanatait lehetőleg **összevonva tömöríteni**, hogy abban, habár csak röviden, de **mindenről** értesüljön az olvasó, a mi a föld kerekén **új, érdekes és tanulságos** előfordul.

Lapunk felosztása, rovatai, maradnak az eddigiek. Novellairóink jelesein kívül továbbra is **legtöbbször** az általánosan kedvelt

JÓKAI MÓR,

elbeszéléseivel találkozandnak olvasóink, valamint szerencsések vagyunk jelenthetni, hogy lapunk lényeges feladatának kezelésében, a nagy divatvilági levelek hetenkinti írásában az e **részben egyetlen magyar író**,

b. JÓSIKA JÚLIA,

kinek izlésdús divatlevelein kívül, finom társaséleti elveket meleg világossággal fejtegető cikkeiben, az ujabbnak legjótékonyabb fogalmainak maradandó becsü tárházát veendi a magyar közönség, — továbbá is **allandó** munkatársa leend lapunknak.

A rendes mellékleteken, szines divatképek, himzet-mintarajzok stb. kívül jövő féléves előfizetőink is rendkívüli műmellékletül

két szép aczél-metszetet

veendnek az év végével, melyek tárgya az eddigiekéhez méltólag lesz választva.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (juliustól september végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (juliustól december végeig)	3 " — "
Egész évre (januártól december végeig)	6 " — "

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (juliustól september végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (juliustól december végeig)	2 " 30 "
Egész évre (januártól december végeig)	5 " — "

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. szám) bérmentve intézendők. — Pest, júniusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

VIDÉKI LEVELEK.

Pápa, május 26. — Munkácsi Flóra, a pesti színház jeles művésznője, pünkösöd másnapján tartá bucsuelőadását a pápai színpadon. Hasábotkat kellene teleírnem azon fényes diadalok előszámlálásával, melyekben őt, az elragadtatott pápai közönség lelkesültsége, e néhány napi vendégszereplés alatt részésíté. Ünnepeleket rendeztünk tiszteletére, elvittük híres Somlyó hegyünkre, kertjeinkből a virágot mind lábaihozszórtuk, játékát megkoszoroztuk, az üdvözlő költeményeknek pedig száma nem volt. Jutalomjátéka alkalmával, sokan nem férhetvén be a színházba, az ajtón kívül várták végét az előadásnak, s ha benn tapsoltak, éljeneztek, ők idekünn mint viszhang ismétlék a tapsokat és éljeneket. Ugyanekkor gazdag biborvánkoston csinos ezüst ékszertartó, rajta nyakék, függők, s egy karpereczbe foglalt szép bokréta, s ezenkívül Frank Ignácznak ez alkalomra irt „Flóra csárdás“-ából egy diszpéldány nyujtattott át az ünnepelel művésznőnek. Az egyik üdvözlő költemény néhány sorát ide iktatom.

Édes magyar hazánk gyönyörű Flórája!
Nyiló rózsája a művészet kertének —
Ismeretleneknek régi ismerőse!

— — — — —

Midőn megjelenesz, s szól hangod fuvolája:
A csalogánydalból viharzugás támad — —
S mintha fehér galamb sasszárnyon lebegne,
Gyöngéd nőiségben hős erény van nálad.
Feltártad nekünk a művészet világát,
Hol csak a léleknek van gyönyöre, kéje;
Hol a vágy sovárgás kihál a kebelből, —
S piros hajnállá lesz a bánatnak éje . . .

**** Béla.

Szarvas, május végén. — Mielőtt társas életünk újabb mozzanatairól szólnék, szabad legyen az itt működő Ujfalusi színésztársulatáról egyet mást elmondanom. Mult hó utolsó napjaiban érkezett körünkbe, s azóta hetenként négyszeri előadást tartva, hol mulattatják, hol pedig untatják a közönséget. Ha a társaság tagjait egyenkint tekintjük, néhánynak kivételével keves jót mondhatunk rólok! A társaság lelke Ujfalusiné, ő csinos színpadi alak, kedves, olyan édeskés hanggal; minden mozdulata

elárulja, hogy a színpad deszkáin tökéletesen megtalálja magát! — Különösen a drámákban, Buljovszkyné-féle szerepekben, egyike a vidéki jobb színésznőknek. Kár, hogy a gyenge társaság potlására mindenféle szerepben kénytelen fellépni, s természetes, hogy a nem szakmájába vágó szerepekben azután nem is csinálhat hatást, sőt sokszor rontja az illusiot, az által, hogy comicusabb jelenetek alatt a közönséggel versenyt nevet! . . . Külömben ő a közönség osztatlan tetszését bírja.

Lengyel Lilla használható tag segédszerepekben, de itt gyakorta kénytelen erejét meghaladó szerepeket is játszani. — Somlainének legnagyobb hibája, hogy szavalatára kevés gondot fordít.

Feketéné használható tag éltes anyákat személyesíteni; legfőbb érdeme, hogy szerepeit rendesen tudja; csak az kár, hogy éneklő hangja nagyon monoton, s hogy grimaceokat vág, melyeket ő gyönyörű arcjátéknak hisz! — Különösen az ájulási jelenetekben óvakodjék a tulságos rángatodzásoktól, melyek a legtragikusabb jelenetekben is kacajra készitik a közönséget.

A többiek mind igen gyenge, harmad rendű tagok.

Férfiak dolgában még szegényebb a társaság; az egy Ujfalusi mellett, — ki fiatal, szeleburdi uracsok, iparlovagok stb. szerepében megállhat bár mely vidéki színpadon; — Erszényes érdemel még említést, kit mindenféle szerepre alkalmaznak, s ő mindenikből iparkodik valamit, legalább élvezhetőt csinálni. — Ráczy annyira nem szokta szerepét tudni, hogy minden szót a sugó után mond el, s gyakran kénytelen szerepén kívüli segéd szókhöz folyamodni, mint p. „izé“ Plastikája semmi sincs, kezeit nem tudja hová tenni; a mi külömben általános hiba e társulatnál. — Ünnepelel rettenetes hétköznapi egyéniség! . . . kinek az a szerencsétlensége, hogy erővel cselszövőt akarnak belőle képezni, pedig semmit sem ért hozzá! . . . Fekete — türhető. — Szatmáry, Megyeri említést sem érdemelnek; különösen ez utóbbi annyira rekedt hangon beszél, hogy alig lehet megérteni!

Figyelmeztettük az igazgatót arra is, hogy közönségünk sokkal érettebb már, mint sem őt dobbal, sippal, görögtüzzel stb. kellene a színházba csábitani, Ujfalusi pedig ily formán akart ma-

gának közönséget szerezni; úgy hiszszük, most már maga is átlátta, hogy rosszul számított? . . . Mire való volt például a Peleskei notáriust így hirdetni a színlapon: „Rendkívüli előadás lóháton!“ s mire való volt egy borzas csikót felhozni, — a szó szoros értelmében — felhozni — színpadra? mely ott nem tudva magát tájékozni, sem ide, sem oda nem akarván mozdulni, kénytelen volt az egész játszó személyzet kézzel lábbal kitolni a színpadról a közönség méltó bosszúságára! . . .

Érdeméül róható azonban fel az igazgatónak, hogy Mátrai Laura k. a. hét vendég játékra szerződteté, kinek fellépései rendesen megtöltik a házat. — Mit mondjak játékaról? . . . Két különmű darabban láttam eddigelé, s mind kettőben elragadónak találtam; gyönyörű, kedves gyermek volt mint Richélieu herceg, s még kedvesebb mint Esmeralda! . . . Birálónak nem születtem, azért nem is merem játékát részletezni, de annyit mondhatok, hogy van egy hamiskás mosolya, mely mindenkit meghódít!

Az első bérlet már-már letelik, nem tudom sikerülend-e másodszor csak azt a hetven személyt is megnyerni, kik előlegesen a társaság némi biztosítására, aláírták magokat? . . .

F. hó 25-én tartották a helybeli tanuló ifjak májusi multságukat, mely igen jól ütött ki. A nagyszámu helybeli és vidéki szépek és nem szépek (férfiak) reggeli 3 órakor cszlottak széjjel. — Most pedig várjuk a kórház javára tartandó Junivagy Julialist, melyre hiszszük, tekintve a czélt — szinte ily szép számmal fog megjelenni a mulatni és jót tenni vágyó fiatalság. — Jövőre majd más egyébről irand
Elemér.

Kalocsa, május végén, 1858. Ki szánandóbb a vidéki levelezőnél, kit irodalom páriájának neveznek? Kit gyűlölnék jobban, mint őt? . . . Pedig a jámbor mindezt meg nem érdemli. Vegyük csak nehéz küzdelmeit a levél-írásnál. — Lehetlen el nem lágyulni annak látására, midőn egy

gondolatot sajtol ki izzadó fejéből; kézzel-lábbal iparkodik annak mihamarábbi létrejöttén segíteni; — iszonyatos fölborzolt fejét, melyben ezer meg ezer, szerinte jobbnáljobb gondolatok czikáznak, baltenyerébe mélyesztve, meredt tekintettel nézdel a falakon és azok zugaiban éldegelő pókokcsákra, melyek, mint látszik, jó viszonyban vannak a házigazdával, minthogy ott tábort merészelték ütni; tollát minduntalan bemártja öblös kalamarisába, hogy ujjai is tintásak lesznek, s a fölösleges csöppet gondosan lerázva — ismét füle mellé bigygyeszti. És ha végre a sokáig üldözött gondolat törbe esett, nemes örömeben fölkiáltva lekapja tollát és írni kezdi diktálván maga előtt fenhangon. Ámde az ég alatt misem örökös, a leirt jó gondolatot egy újabb gondolat kitöröli az élők sorából; egy vonás és vége, (ily vonásokkal már jóformán tele van az ivnyi papiros). — Aztán nem szánandó-e már most ő, ki nemesen küzd a haza fölvirágzásaért? én azt mondom: igen! A levelezőknek egy másik neme már annyira szenved üldöztetésekben, minthogy ez meg ellenkezőleg mindent dicsér, semmi ellen nem tesz hazafiui óvást, nem sürgeti a falusi könyvtárak, kisdédóvódákat, nem kiált föl szive fájdalomban: „Jöjjen el a te országod“, és több effélékkel nem bibelődik, azért nincs is mitől félni való oka. Van rendes és nem rendes levelező, ezek annyiban különböznek egymástól, hogy a rendes levelező rendetlenül kapja tisztelet példányát, míg a másik rendesen mitsem kap, hasonlók annyiban, hogy mindketten gőzfürdőben ülnek — ha hivatalos eljárásban vannak. Én is hivatalos posztóba helyezve magamat, nem egy gondolatot irtottam ki, mig végre semmi sem maradt, mert az hogy a krinolin nálunk is felkapott (de nem ugorka, hanem a föld legszebb rózsafáira) meg aztán, hogy ifjaink nem igen akarnak házasodni, mégkevesebbé nőszülni, — ez még nem országos érdekű ujdonság azért, ezuttal csak a bevezetésnél maradok, az ujdonságokra pedig feszülten várok. — Hja — ilyen a kis város! Nem rendes lev.

Vasárnap június 13. 1858.

24. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (juliustól september végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (juliustól december végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (juliustól sept. végeig) 1 ft 15 kr. — Fél évre (juliustól december végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Nővilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Néhány január-juniusi félelvi teljes számu példánnyal még szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

B.-Füred, tavaszutó 29. 1858. A vihar ki-dühöngte magát — a természet haragos játéka beveződött, a függöny legördült. — Emeljük föl kissé a függönyt, s nézzük meg újra a jeleneteket, melyeket szemünk láttára, füleink hallattára játszott el a fölháborodott természet! — Emeljük föl a függönyt a „Nővilág“ előtt, hadd lássa a gyöngéd nőseleg a haragos természetet, s a fölzudult elemek közt hánykódó Balatont. A látvány szép — s mert a jeleneteket nem a valóság adja itt — hanem csak utánfesti a gyenge képzelet, nem oly döbbszók ezek többé, mint a minők voltak a valóságban. Elmaradnak egyes árnyalatok, melyek a valóságból nem hiányoztak, s a rémület emelésére jelentékenyen hatottak; a rajz fővonásaiban is csak halvány, erőtelen másolata leend a haragos természet szilaj játékanak. — F. hó 26-kán délutáni három óra körül — nem ugyan a földszinen, de fönn a levegő magasában — s alatt a Balaton mélyében már elkezdődött az ellenséges elemek csatája. — Fönn minden oldalról fellegek tornyosultak. A keleti felhők nyugat felé, az északiak dél felé, a déliek észak felé, a nyugatiak köralakban mozogtak. — Némelyik kékes szürke — a legtöbb hullámos fehér — egy pár nyugat felé nyomuló felleg kigyózdó jégfelhőkkel tarkázott sötét-fekete volt. A Balaton minden pillanatban más színt váltott, s a somogyi partok oly közel látszottak, hogy minden egyes fát, hajlékot stb. tisztán meg lehetett látni, mi a szél kitörésének legcsalhatatlanabb jele. Lenn még szélcsend volt, s a Balaton máris hullámokat vert (benső vész), s fönn a fellegek zavart tánczot jártak. Alkonyat felé a földszinen is fujni kezdett a szél, fokonyként erősödött s süvöltő zenéje képezte az indulót azon rémes harcshoz, mi a magosból a föld színére szállt alá. — A felhők megnyiták bezárt keblöket, kénes — villós telepeik szórták a cikázó villámokat, melyek fület hasogató dörgések kíséretében egymást érték, a háztetők a szélvész vadul ölelő karjai közöl menekülni óhajtvá földre rohantak, a kitépett fák s le-tört izmos faágak mint könnyű kórók röpültek a levegőben, s a Balaton — mint fölkorbácsolt tenger — hullámhegyek fölé hullámhegyeket hengergetett, s a szél által fölkapott emelkedő hullámok apró gyöngyökké törve szemerkéltek föl a hullámok felett a levegőbe, s mikor a nap párszor elő-tört a fellegek közöl, s bucsu sugárai a Balatonra villantak, e porszemnyi milliárd meg milliárd viz-gyöngyökben megszegetve oly gyönyörű — tollal

nem rajzolható színvegyületi látványt nyujtottak, mi a lelket édes gyönyörrel tölté el, s a szívből kiúzta a haragos természet megdöbbszók játéka által beleoltott félelmet. — Borzasztó volt a természet szilaj játéka, de voltak egyes szép — megkapó részletei, melyeken a szem örömmel pihent meg, s a lélek édes kéjjel mulatott. — Alkonyatkor csak az erősebb, bátrabb lelkek néztek szemközt a fölzudult elemek harczával, a pokoli sötétséget minden perczen földerítő villámokkal, s hallgatták azon különös zajt, mit a villámok dörgésének — a szél zugásának — a jégfelhők mor-gásának, a tördelt fák s lezuzott háztetők recse-gésének összeolvadása okozott. — A gyengébbek — félénkébbek többszörösen befüggönyöztek ablakaikat, bedugták füleiket, eltakarák fejüket, hogy a besötétített ablakon is átvilágító villám-fényt még ily meggyengített áttörésben se lát-hassák. — 27-dikén sem szűnt meg a vész. — Dult egész nap. A Balaton fenekéből látszott fölfordulni. — Hullámai — mint a megvadított ne-mes mén, ugy nyargaltak egymásután, s a szél által megtépett habszélek ugy röpültek vele — mint a tüzes ménnek fölborzolt sörénye. A hullámok felett ködalakban szálltak s emelkedtek az apró gyöngyökké szakgatott habok. — 28-dikán csendesült az idő. — Kimentem a mezőre. — A pusztulás s romlás jeleivel találkoztam. — Az Örvényestől Zánka felé terülő vonalon virágzottak már a korai rozsvetések . . . . . kicsépelte ezeket ugy, hogy a cséplők nem igen fognak majd bel-lőlők valamit csépelhetni. Zánkán tul, sőt részben Zánkán is az áradás — hömpölygő hullámok s a jég beiszapolták a vetéseket, elsodorták a földet, fölszakgaták nemcsak a mellék-, hanem az or-szágutakat is, — s ott, hol jég is esett, — egy-szerre meg volt az aratás és a szüret, — csak-hogy nem a gazdák arattak és szüreteltek. — Különös játéka a természetnek, — s nagy jótéte-ménye az Istennek, hogy ott, hol jég nem volt, a szőlőkben okozott kár a veszedelem nagyságához arányitva, nem rendkivüli. — Azt hittük, hogy egyetlen vessző sem marad tőkénkben, s képzelhe-tő, mily örvendetes volt a csalódás, mint nyiltak hálaadásra ajkaink, mikor a sok leszegett fürtgaz-dag vesszőt fölszedve, — megnyugodva láttuk, hogy bortermésünknek e szélvész egy tizedét vette csak el. De a hol jég is esett, ott elvett mindent. — Ott e félelem jajkiáltását a vesztesség siralma s jajkiáltása váltotta föl.

Legolcsóbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára!

(Megjelenik minden héten egyszer.)

Előfizetési felhívás

NÖVILÁG

1858-ik (másod félévi) folyamára,

divatképekkel, himzetrájzokkal s számos egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunkból másfél évi folyam van a t. cz. közönség kezében.

Ha tisztelt olvasóink összehasonlítást tesznek az első és a legutóbbi — harmadik félévi folyam között, hinni merjük, hogy észreveendik, miként lapunk kül- és beltartalomban, fokozatosan, s már eddig legalább is **kétszeres** értelemben értékesbült.

A kezdeményezés nehézségei nagyrészt elhárulván, e fokozatos haladást jövőre is annál biztosabban várhatja tőlünk a t. hölgyközönség, minél biztosabban remélhetjük mi is, hogy a bel- és külértékbeni emelkedést sokszorozó tömeges részvét e haladással arányban fog gyarapodni — annál inkább, mivel lapunk **ceskély előfizetési díja most és a jövő félévben is marad az eddigi.**

Nem kérünk egyebet, mint éles egybevetést akár a hazai, akár főleg a külföldi hasonnemű vállalatokkal: terjedelmet, széptani belértéket, a kitzűött gyakorlati czélnak megfelelő választékosságot, belső felosztást, mellékleteket, pontosságot szembetéve lapunk és amazok előfizetési díjával: jogosan véljük hinni, hogy értékéhez aránylag lapunk valóban legolcsóbb, s **az egész divatlapolvasó közönség általános pártolását** megérdemeljük.

Tiszteljük a nemzeti kegyeletes érzületeket, s azért az azok hűrjaira játszó frázisokat mellőzni — ellenben lapunkat azon érték fokára ohajtjuk emelni, melyben kimondjuk, hogy a ki előfizet, nem csupán a nemzeti nyelvet, de **önmagát is pártolja.**

Lapunk egy száma tömör egy ívvel, borítékkal, postabélyeggel, felváltva színes divatkép, mintarajz, s aczél, metszetű rendkívüli mellékleteivel, kevesebb mint **7 pengő krajezaron** jut a közönség kezeibe; tehát **naponkint egy krajezar** félretételét kívánja, hogy a legkorlátoltabb sorsu által is megszereztessek, s ez által a legfélreesebb zughelyen is, a nagy világ zajából hetenkint egy bizalmas hírnököt nyerjen, s az evveli társalgásban mintegy a világgal éljen.

Ezért a szerkesztésben főgondunk a nagy társalgási és divatvilági élet mozzanatait lehetőleg **összevonva tömöríteni**, hogy abban, habár csak röviden, de **mindenről** értesüljön az olvasó, a mi a föld kerekén **új, érdekes és tanulságos** előfordul.

Lapunk felosztása, rovatai, maradnak az eddigiek. Novellairóink jeleseinek kivül továbbra is **legtöbbször** az általános kedvelt

JÓKAI MÓR.

elbeszéléseivel találkozandnak olvasóink, s kinek jövőjéhez annyi fényes reményt csatolunk, az ihlett keblű s szép hivatásu **BAJZA LENKÉTŐL** még e félévben szintén közlendünk egy beszélyt; — valamint szerencsések vagyunk jelentetni, hogy lapunk lényeges feladatának kezelésében, a nagy divatvilági levelek hetenkinti írásában az **e részben egyetlen magyar író.**

b. JÓSIKA JÚLIA.

kinek izlésdús divatlevelein kivül, finom társaséleti elveket meleg világossággal fejtegető cikkeiben, az ujabbnak legjótékonyabb fogalmainak maradandó becsü tárházát veendi a magyar közönség, — továbbá is **állandó** munkatársa leend lapunknak.

A rendes mellékleteken, színes divatképek, himzet-mintarajzok stb. kivül jövő féléves előfizetőink is rendkívüli műmellékletül

két szép aczélmetasztet

veendnek az év végével, melyek tárgya az eddigiekéhez méltólag lesz választva.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (juliustól september végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (juliustól december végeig)	3 " — "
Egész évre (januártól december végeig)	6 " — "

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (juliustól september végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (juliustól december végeig)	2 " 30 "
Egész évre (januártól december végeig)	5 " — "

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. szám) bérmentve intézendők. — Pest, juniusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

Vasárnap június 20. 1858.

25. szám.

Második évi folyam.

NÖVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postan, vagy helyben házhoz hordatva : Negyed évre (juliustól september végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (juliustól december végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (juliustól sept. végeig) 1 frt 15 kr. — Fél évre (juliustól december végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Növilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Néhány január-juniusi félelvi teljes számu példánnyal még szolgálhatunk.

Legolesobb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára!

(Megjelenik minden héten egyszer.)

Előfizetési felhivas

INÓVILÁG

1858-ik (másod félévi) folyamára,

divatképekkel, himzetrajokkal s számos egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunkból másfél évi folyam van a t. cz. közönség kezében.

Ha tisztelt olvasóink összehasonlítást tesznek az első és a legutóbbi — harmadik félévi folyam között, hinni merjük, hogy észrevedendik, miként lapunk kül- és beltartalmában, fokozatosan, s már eddig legalább is **kétszeres** értelemben értékesbült.

A kezdeményezés nehézségei nagyrészt elhárulván, e fokozatos haladást jövőre is annál biztosabban várhatja tőlünk a t. hölgyközönség, minél biztosabban remélhetjük mi is, hogy a bel- és külértékbeni emelkedést sokszorozó tömeges részvét e haladással arányban fog gyarapodni — annál inkább, mivel lapunk **ceskely előfizetési díja most és a jövő félévben is marad az eddigi.**

Nem kérünk egyebet, mint éles egybevetést akár a hazai, akár főleg a külföldi hasonnemű vállalatokkal: terjedelmet, széptani belértéket, a kitűzött gyakorlati czélnak megfelelő választékosságot, belső felosztást, mellékleteket, pontosságot szembevetve lapunk és amazok előfizetési díjával: jogosan véljük hinni, hogy értékéhez aránylag lapunk valóban legolesobb, **s az egész divatlapolvasó közönség általános pártolását** megérdemeljük.

Tiszteljük a nemzeti kegyeletes érületeket, s azért az azok húrjaira játszó frázisokat mellőzni — ellenben lapunkat azon érték fokára ohajtjuk emelni, melyben kimondjuk, hogy a ki előfizet, nem csupán a nemzeti nyelvet, de **önmagát is pártolja.**

Lapunk egy száma tömör egy ivvel, borítékkal, postabélyeggel, felváltva szines divatkép, mintarajz, s aczél-metszetü rendkívüli mellékleteivel, kevesebb mint **7 pengő krajczáron** jut a közönség kezeibe; tehát **naponkint egy krajczár** félretételét kívánja, hogy a legkorlátoltabb sorsu által is megszereztessek, s ez által a legfélreesobb zughelyen is, a nagy világ zajából hetenkint egy bizalmas hirnököt nyerjen, s az evveli társalgásban mintegy a világgal éljen.

Ezért a szerkesztésben főgondunk a nagy társalgási és divatvilági élet mozzanatait lehetőleg **összevonva tömöríteni**, hogy abban, habár csak röviden, de **mindenről** értesüljön az olvasó, a mi a föld kerekén **új, érdekes és tanulságos** előfordul.

Lapunk felosztása, rovatai, maradnak az eddigiek. Novellairóink jelesen kívül továbbra is **legtöbbször** az általános kedvelt

JÓKAI MÓR,

elbeszéléseivel találkoznak olvasóink, s kinek jövőjéhez annyi fényes reményt esatolunk, az ihlett keblü s szép hivatásu **BAJZA LENKETÖL** még e félévben szintén közlendünk egy beszélyt; — valamint szerencsések vagyunk jelentetni, hogy lapunk lényeges feladatának kezelésében, a nagy divatvilági levelek hetenkinti írásában az **e részben egyetlen magyar író.**

b. JÓSIKA JÚLIA,

kinek izlésdús divatlevelein kívül, finom társaséleti elveket meleg világossággal fejtegető czikkeiben, az ujabbnkor legjótékonyabb fogalmainak maradandó becsü tárházát veendi a magyar közönség, — továbbá is **állandó** munkatársa leend lapunknak.

A rendes mellékleteken, szines divatképek, himzet-mintarajok stb. kívül jövő féléves előfizetőink is rendkívüli műmellékletül

két szép aczélmetszetet

veendnek az év végével, melyek tárgya az eddigiekéhez méltólag lesz választva.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (juliustól september végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (juliustól december végeig)	3 „ — „
Egész évre (januártól december végeig)	6 „ — „

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

Negyed évre (juliustól september végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (juliustól december végeig)	2 „ 30 „
Egész évre (januártól december végeig)	5 „ — „

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

 Az előfizetési öszletek a **Növilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. szám) bérmentve intézendők. — Pest, júniusban 1858.

Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

VIDÉKI LEVELEK.

Té s, jun. 1. 1858. Mult hó 22-dikén a sors esetlegesen Pápára vezetett. Ki ne tudná, hogy itt ez időtájt Munkácsy Flóra k. asz. élvezetdús estvéket varázsolt vendégszerepeivel a lelkes pápaiaknak? Alkonyatkor történt odaérkeztem után rögtön a színház felé indulék jegyet váltandó, hogy a szép „Tücsköt“ én is megláthassam; de nem csak hogy nem láthattam, még hangját is alig hallottam. Daczára kitelhető iparkodásomnak még az állószékben is csak hátul jutott egy kis hely. A vendégszereplő jeles művésznő elragadó játékaról, s a pápaiak által történt lelkes fogadtatásáról már szóltak a lapok, én tehát hallgatók; nem állhatom meg azonban, hogy ki ne fejezzem e helyen abbeli reményemet, miszerint Pápanak derék közönsége a legközelebbi jövőben nemcsak hidat építend Thalia papjainak, — mint ezt Munkácsy Flóra k. a. tiszteletére tette a „Flóra-hid“ felállításával, hanem valóságos állandó templomot is. Pápáról Devecserbe vezetett vándorbotom. Itt alig szállok le kocsimról, kezembe nyujtanak egy szinlapot mely így hangzik „Lakatos Sándor ur tánczművész és Frank Ign. ur mint zeneszerző szíveségből működendnek.“ A devecseri járási kóroda alapjának növelésére. Adatik „Angolosan.“ A devecseri járásban jótékony célra alakult színműkedvelők által. Ezt már csak megnézzük mondám utitársomnak; de hogy úgy ne járjunk mint Pápan — jó eleve siettünk a pénztárnokhoz hogy jegyreszert tehessünk. Beköszönt az esti 7 óra, megtelik a színháznak czimzett terem; kezdődik az előadás — Részletes leírásába nem bocsátkozom, csak annyit jegyzek meg az általánosan derék műkedvelő személyzetről: hogy szerepeiket jól választák, igen jól játszottak, és hogy a sugónak nem sok tenni-valója volt. — Ezt követte „komoly magyar magány tánc“ Lakatos Sándor által. Ki Lakatos urat ismeri, nem várja tőlem a dicséretnek halmozát, életrevalósága ott is bebizonyult midőn „Ósapáink tánczát“ halottaiból feltámasztá, itt pedig az építendő kóroda alapjának növelésére minden díj nélkül szíveskedett közreműködni. Többszöri tapsvihar és kihívás után helyt adott Frank Ignác urnak, hogy bennünket talpraesett csárdásaival bezárólagosan mulattasson. — Ennek végeztével a színműkedvelő-társaság a köztiszteletben álló Sey László sz.-bíró ur által megvendégeltetett, hol Franknak ujonan szerzett krinolin-csárdását is volt alkalmunk hallhatni. — Másnap Frank urnak somlai szőlőjében a műkedvelő tagokért, úgy az irodalom minden barátjáért poharat emeltünk.

Egy bakonyi.

Deés, május 29-kén 1858. Ha nem is irnám, tudná az olvasó, hogy nálunk is tavasz van, a mezők, kertek virágai a fák lombjai közül, a természet szárnyas dallosai énekelnek; ehez még csak a folyó csörgedezése kívántatik, hogy az idilli kép

tökéletes legyen. — Szép a tavasz máshol is, de nem lehet mindenhol oly szép, mint Deésen, mivel városunk lombkoszorus völgyek ölében, egy hegy aljában fekszik, s a házak a sok színű növényvilág tarka tengerében vannak elszórva, mely mellett az épen itt egyesült két Szamos hullámai hömpölyögnek. — Midőn a természet annyi s oly érdekesen változatos gyönyörökkel kínálkozik még a magános embernek is, nem csoda, ha a kisvárosi társas élet, oly egyhangunak látszik, — ámbár merülnek fel most is oly mozgalmak, mik az embereket összehozni képesek. — Tegnapelőtt nagyszerű farkas-vadászatunk volt; de a jelen vadászat nagyon ártatlanul folyt le, — egyetlen állat se lőn megvérezve, annál kevésbé sebesítve, mert vadat még csak nem is láttunk, ámbár minden éjszaka megesznek a farkasok határunkon egy-egy házi állatot. Különös, hogy most se tudunk menekülni a ragadozó állatoktól, midőn a tavasz elközelgett. Vadászaink azonban jól mulattak mindamellert is, hogy kissé megáztak, és mi örültünk, nem azon, hogy a vadászok, hanem azon, hogy a föld megázott, mely annyira szomjuhozta az esőt. — A tavaszi élvek közé tartozik Deésen az ide egy órai távolságra fekvő kőrői fürdőbei kirándulás, mi napi renden van, kivált a májusi szép napokon. — Nemesak a kőrőt váró hajadonok, de a könnyen kőrővé válható ifju és agg legények is szép számmal szoktak megjelenni kivált ha ünnep van. Egyébiránt Kőrőnek az a szerencsétlensége, hogy többnyire csödtömeghez tartozott, s már több tulajdonosa bukott meg, mi különben nem oly feltűnő dolog; — hány bukott kőrővel találkozhatni az életben is. — Deésen mulat egy derék tánczmester és ez kis városban nem mindennapi esemény, különösen nálunk, hol e nemben közelebről csak kontárok mutatkoztak; van is elég tanítványa, kik csak azon egy hibáját említik, hogy nem tud magyarul, — s mivel a vezényszó német, nem csoda, ha midőn drei schrittet kiált Fuchs ur, néha három a táncz járja. — Van továbbá photographusunk, kis városban az se közönséges dolog, — a piacon egy kapu között szokta felállítani gépét, hová azután a látogatók nagy száma szokott seregleni; a jól sikerült kép azonnal egy aranykeretű ráába illesztetik, s a kapu eleibe függesztetik, — mely ezután nem egy halandót csal bé a photograph műcsarnokába, kik becses arcukat a mulandóság romboló hatalmától megóvni, s a hállás utódok számára örökíteni kívánják. Egyébiránt Fuchs ur képei nem igen szoktak sikerülni, — rosza a gépe, roszaak szereli. . . . r. l.

Keszthely, nyárelő 1. 1858. — Keszthely egyike a regényes Balatonvidék legszebb — igézőbb tájainak, s az itteni fürdőhely érdekét nagy mértékben emeli azon körülmény, hogy bár nem közvetlenül a keszthelyi Balaton parton — de

csakugyan a Balatonpart közelében itt, és csakis itt van a Balaton mellett kénes héviz, s így a balatoni hideg fürdők mellett nem a mesterség teremto hatalma — hanem a természet alkotó ereje által létesített kénes meleg fürdőket is lehet használni. — E fürdőhely emelésére — rendezésére — a szépségnek s természet által adományozott előnyöknek kényelemmel párosítására mindent elkövetnek . . . . . s azon nagyszerű munkálatokból, melyeket e téren végrehajtanak, sokan — s köztök néhányan némi kárörömmel — a b.-füredi fürdőnek nem ugyan bukását, hanem hanyatlását jósolgatják. — Én e jó sok véleményével homlok-egyenest ellenkező nézetben vagyok, s azt hiszem, hogy a keszthelyi fürdő emelkedése nemcsak csökkentőleg nem fog hatni — sőt épen ellenkezőleg: emelőleg hatand B.-Füredre. — Keszthelynek előnye van B.-Füred felett annyiban, a mennyiben természeti, — nem pedig mesterség által előállított hévize van. — B.-Fürednek előnye van Keszthely felett idősbőségében, előbbrehaladottságában, nagyobbszerűségében, kényelemgazdagságában, rendezettebbségében, s azon természet ajándékban, hogy egymással lényegesen különböző két ásványos víz forrása van. — E két fürdőhely egymást egészíti ki, s mert a víz összeköti — egymáshoz közelebb hozza a vízparti helyiségeket — közelebb hozza különösen ott, hol a vizen gőzhajók járnak, e két fürdőhelynek az a rendeltetése, hogy a Kisfaludy gőzös által összekötve egy egészet képezzen, s a légfürdőül szolgáló balatoni sétautazások által a két fürdőhely vendégkoszoruja, míg részben az orvosi rendeletek nyomán, vagy szórakozás s a változtatás gyönyörében részesülésért egymást folytonosan cseréli ki, — addig egészében egymással folyvást érintkezésben, — összekötésben legyen. — A két fürdőhely tulajdonosainak mit sem lehet inkább ajánlani, mint a barátságos karöltve haladást. Ez mindkét fürdőhelyre emelőleg hatand, — míg az egymás irányábani féltékenység csak ártani fogna mindeniknek. — A féltékenység szellemét ne engedjék erőhez jutni, mert a kölcsönös kisebbitések, mindkettőt gyanuba hozná a közönség előtt. Mindeniknek saját előnye van — s így nincs ok a féltékenységre, az előnyök különbözősége az, mi érdekileg összeforrasztja — egységre hívja, egymást kiegészítő fürdőhelylyé teszi a két fürdőhelyet. — Színészetről, zenéről — s így a vendégkoszorúnak szellemi élvezekben részletetéséről — a keszthelyi fürdőtulajdonos is gondoskodott. — Hiányzik azonban mind B.-Füreden, mind Keszthelyen a szellemi élvezetek egyik legnevezetesebb része: a kölcsönkönyvtár — az irodalom termékei olvashatása által kielégíthető szellemi élvezet. — E hiányt meg kell szüntetni. — A kölcsönkönyvtár felállítása egyike a legfontosabb, leghalaszthatatlanabb teendőknek, hogy így, miután a Balaton hullámai — vagy a héforrás kénes vize a testet felüdíté; a lélek a színészet s zene által nyújtott szellemi élv mel-

lett az irodalom által fakasztott lelki élvezet üditő s erősítő hullámaiban is fürödhessék. r. l.

U. i. Páni félelemmel tölt el vidékünkön minden szívet azon borzasztó kegyetlenség, melylyel mult hó 24-ike éjjén két vámosi ember kivégeztett. Az egyiknek test-törzsökét a kádártai folyóból vették ki, e törzsökről a fej — kezek és lábak boncztoni ügyességgel voltak le és illetőleg kiszedve. A fiatalabbnak (ki csak ezelőtt hat héttel nősült meg) holttestét, mint szinte a megtalált törzsökről hiányzó főt — kezeket és lábakat nem találták még meg. A szerencsétlenek márkói német izenete következtében mentek át Márkóra marhát vásárlani, pénz volt velök, s valószínűleg e pénzért gyilkoltattak meg. A vámosi erdő Csatár közelében eső részén, az ugynevezett Tekercs kut körül fölfedezett véryomok, a fiatalabb elveszettnek e kut ágasan talált bársony sapkája, a gyilkoló löfegyverről leesett s itt talált karika, mint szinte a kocsiából, (melyen a gyilkosok áldozataikat vitték) kiesett lócs arra mutatnak, hogy a borzasztó bűntény elkövetése színhelyül Tekercs szolgált. A talált tárgyak tán majd rávezetik a hatóságot a gyilkosok nyomára is. A kora özvegyesre maradt nő fájalmát rajzolni erőtlen vagyok! . . . Ily korán — s ily borzasztó halállal veszteni el azt, kit szeretünk, a legnagyobb — legérzékenyebb csapás a világon. Neki a sors e csapást szánta lesújtó osztályrészüil. A másik szerencsétlen is özvegyet s három árvát hagyott hátra. Ily iszonyu bűntény világ szerint sem maradhat büntetlen. A gondviselés — mely nem köti meg a gonosztevő kezében a szabadságra teremtett ember kezét, a szabadsággal vizsgált bűnösnek bűnét világosságra hozandja, hogy a rettegett gonosztól megmentse — s elvesztett nyugodalmával újra megajándékozza a társadalmat. Bárcsak a gyilkosok által elvesztett a törvénytől levő tárgyak célravezető eszközök lennének a bűnösök kinyomozása munkájában. r. l.

Szombathely, jun. 18. Oh a tavasz . . . . . ej de erről most nem szólok, eléggé megénekelték már azt jeles és nem jeles poéták (az utóbbiak közt magam is), most csak azt mondom el, hogy a szép tavasz kedvre lobbantotta az itteni lelkes tanuló ifjúságot, és rózsás kedvében olyan majalist adott, hogy — kinek semmi baja nem volt is, sirt — örömeiben. — E kedélyes mulatságon minden idevaló előkelő hölgy és férfi jelen volt, s csak a késő est vetett fátyolt a vigadók szünni nem akaró jókedvére. Volt zene, táncz a mennyi csak kellett. — Jaj de most! Színészeink nincsenek; hanem épen ezért városunkban szép műkedvelő társulat állhatna össze, s játszhatnék az építendő kisedővoda javára. Mulatságos s hasznos is lenne. Nincs továbbá dio-, cyclo- és más mindennemű rámank, még csak a „ringenspiel“ sem hangoztatja bájdalu sípládáját keringő utasainak. r. l.

Vasárnap június 27, 1858.

26. szám.

Második évi folyam.

NŐVILÁG.

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Szerkeszti

VAJDA JÁNOS.

Szerkesztő szállása : Czukor-utca 6. szám. — Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben hazhoz hordatva : Negyed évre (juliustól september végeig) 1 ft 30 kr. Fél évre (juliustól december végeig) 3 ft. Egész évre (januártól dec. végeig) 6 ft.

Helyben, kiadóhivatalból elhordva : Negyed évre (juliustól sept. végeig) 1 frt 15 kr. — Fél évre (juliustól december végeig) 2 ft 30 kr. Egész évre (januártól december végeig) 5 ft.

Tiz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a „Nővilág“ kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentve intézendők.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Néhány január-juniusi félelvi teljes számu példánnyal még szolgálhatunk.

VIDÉKI LEVELEK.

Debreczen, 1858 évi június 16-án. Érintém legközelebbi levelemben, hogy Molnár György, jól szervezett szintársulatával közöttünk van, s működését még husvét másodnapján megis kezdte, s ígértem, miszerint társulatának tagjairól később szólnok. S itt az ideje, hogy szavamat beváltsam. De mielőtt azt tenném, méltánylattal kell megemlítenem a derék színigazgató abbéli buzgalmat, miszerint elavult szinkörünknek újból eszközölt alakítása és feldiszítése által közönségünk részére kellő helyiségről és kényelemtől gondoskodott. Ennyit a külkellékekről, lássuk a társulat belszerkezetét. A társulatnak, habár eddig — mint értesülve vagyok — még nem szerződött tagja is, mindazáltal, gyakori föllépése által, mienknek nevezhető gyöngye, Prielle Kornelia, az igazgatón és neje mellett jeles tagokul említhetem meg Mátrai Laura és Mari kisasszonyokat, Horváthot, Fehérvárit és nejét; haszonvehető tagok Pártényi, Albisi, Sánta, Timár, Gyöngyösiné, Prielle és Török. Gyakori távollétem miatt a városból, az eddigi előadások mindegyikét nem látván, csak az általam látottakról szólhatok, s azok után annyit mondhatok a társulatról, hogy az jóval erősebb a vigjátéki és népszínműi szakmában, mint a drámai előadásokban. Ugy hogy, midőn például „Essex“ előadása — egypár szereplő jeles működésének dicséretes kivételével — igen sok kívánni valót hagyott hátra, a folyó hó 15-én színre hozott „Navarrai királynő regéi“ című vigjáték előadása minden igénynek megfelelőleg zajos tetszésben részesült; mit azonban — s ezt meg kell vallanom — nagyobb részben, Prielle Kornelia művészi remeklésének köszönhetünk. Szóljak-e itt a valóban fényes közönségről és ennek lelkesedéséről? Szólok igenis csak azért, hogy némely rövidlátó és baljóslatu levelezőnek az igazsággal ellenkező abbéli ráfogatását, mintha ezen sok tekintetben érdemes társulatot közönségünk nem mindig részesítené kellő pártolásban, ellensúlyozzam. Annyi igaz, hogy néha néha, midőn igazgató ur valami ütött-kopott régi darabot ránt elő, s azt a jelesebb tagok kihagyásával, gyengébb tagjai által adatja, bizony középszerű — azonban sohasem csekély számban jelentkező — közönségnek örvend. De vajjon a közönség-e itt a hibás, ha egy része, kivált a különféle élvezetekkel kínáló nyáriidőszakban, ily kevés élvezet nyújtó előadásokból kimarad? hát vajjon a pesti közönség nagy része a nyári időszakban holmi érdektelen régi daraboknak előadásáról — pedig egyről-egyig jeles művészek és művésznők által eszközölt előadásáról nem kimarad-e? Legyünk igazságosak! Mi tehet a gyógyszer ezen apály ellen? hitem szerint csak jelesebb daraboknak minél gyakoribb színre hozatala. Mit

vétettek Szigligetinek, Obernyiknek s többeknek eddig még nem adott jeles darabjai, hogy mellőztetnek? Node majd máskép lesz az ezután, s hiszszük, hogy a megaranyozott „Fen az ernyő, nincsen kas“ című remek vigjáték sem késik soká! Szinkörrel levén szó, állandó színházunk ügye jut eszembe, melynek építhetése végett az engedély legfelsőbb helyről már leérkezett, mint régebben irtam, a hely Czeglédutcánk derekán eső tágas téren rég kijelöltetett számára; ennél fogva mielőtt Ybl a munkába vett tervet beküldendi, s a kibocsátandó programról illető felsőbb helyen jóvá hagyatik, az építkezés megkezdésével bizonyára nem késendik az, kire a kezdeményezés nagy munkája vár. Tehát egy kis türelem, nyugtalankodó barátim; azonban szinte ezt tanácsoljuk magunknak is. kik az ige testté váltát oly epedve várjuk.

Egy műélvezetről teszek még említést, melyet a helyi hitv. főiskolai énekhar és Mazuchelli gyalogezred zenekara, fűvészkertünkben f. hó 13-án rendezett, szavazattal egybekötött ének és zeneversenyével szerzett számunkra; az előadás fényes közönség előtt a depr. és büszörményi tűzvész által károsultak javára történt, köszönet érte a szépeért, és nemesért lelkesülő tanulóifjúságnak, és a zenekart vezető Kéhler Béla derék hazánkfiának.

Hogy városunk csinosodásáról is szóljak valamit, örömmel irhatom, hogy az napról napra előre halad; így, hogy egyebet ne említsek, egypár főbb és mellékutczánkat már csinos és kényelmes faburkolat futja végig; mi derék polgármesterünk haladási buzgalmanak és tevékeny tisztimérnökünk Kádár Ferencz ur kiviteli ügyességének igen szép bizonyítéka.

r. l.

Kalocsa, június 11. Az újdonságok közül először a junialist említem meg, mely az uszódí szigeten 2 és 3 frt p. bemeneti díj mellett történt. A kedv nem volt általános, a cigányok is, mintha parancsolták volna, oly keservesen huzták, a miért is már 8 órákor, este haza sietünk. — Hirlik egy batus-bál tervezését is, ez talán vigább lesz, mivel azt majd az étkek fölötti bírálat a mamák közt meg élénkíti. Most egy más ennél nemesebb (hir) újság az, hogy „Cecilia“ — francia regény Dumas-tól magyaríták Bereck Béla és Hang Ferencz — II-ik kötete már megjelent, s így mire e sorok napvilágot látnak a t. előfizetőknek el is küldetik. Csinos mű, tiszta magyarság, olvasható betűk igen ajánlják e könyvet, nyomtatott Kalocsán Holmeyer és Malatin gyorsajtóján, kiket nyugodt lélekkel merek a t. vidéki közönségnek kegyébe ajánlani. Nem sokára bevégezik a város új vendéglőjének építését, melynek élveit bállal akarják a városnak átadni. Mily hazafias tett volna annak alkalmas

termeiben egy olvasókört alakítani, hova egybe-
gyülehetnénk a nap fáradalmaitól eltikkadt lelkün-
ket s testünket fölüdíteni kevés filléreinkért; egy-
kor volt casinonk, pedig nem lakta e várost annyi
ember, mint jelenleg, és most még sincs! mert
nincs áldozatkészség. Uraim, nyíltan fölkérem
önöket, áldozzanak néhány fillért e szent célra,
mert a haza ezt méltán megkívánja fiaitól! Adja
az ég, hogy szavam ne legyen a pusztában kiáltó-
nak szavához hasonló. Még egy érdekes hírrel zá-
rom be leveletem; ugyanis a középkorban oly nagy
szerepet játszott apáczaárdák egygyel szaporod-
nak, a helybelivel Kunst József érsek ő excellenciája
kegyéből, melynek alapja már a föld színeig emel-
tetett.

Nem rendes levelező.

De és, június 8. 1858. A tizenhárom tagból
álló szathmári első hangászkar Potsi Lajos vezér-
lete alatt zeneestélyt rendezett a deési társalko-
dási-egylet termében tegnap szép számú közönség
jelenlétében s kielégítő sikerrel, az eljátszott da-
rabok közül leginkább tetszett s ismételtetett a
„Bucsu Erdélytől“, Sárközi szerzeménye, e zene-
mű annyival kedvesebben hatott közönségünkre,
mivel a deésiek előtt jó emlékezetben van Sárközi
s ismeretesek azon körülmények is, — melyek kö-
zött Sárközi „Bucsuját“ szerzette. Annyi érzés ki-
fejezés van e zeneműben, s azt oly jellemzőleg ját-
szá a zenekar, mintha köztünk laktak volna ezen
ugynevezett magyar cigányok, mintha ismernék
érzelmeinket, gondolatainkat, fájdalmainkat, nem-
zeti sajtáságainkat, — mert mindazon indulatokat
felköltötte kebleinkben a bucsu, melyek fájdalmas
kesergéssel s kesergő fájdalommal szokták megra-
gadni az Erdélyből távozó testvér honi keblét. —
Az „Ernani“ és „Nabuko“ című dalműből játszott
darabok is hatással adtak elő, bámultuk, hogy
az egyszerű barna hangászok, minden hangjegyek
nélkül, mily készséggel játszik a mesterműveket.
Jól állott a magyar egyenruha a 13 hangáson, s
egészen megszabta a festői csoportozatot. — Egy
hangverseny magában nem oly nevezetes dolog,
— de kis városban, hol oly nehéz, nyárban mezei
munka idején szép számmal közönséget összevára-
zsolni, eseménynek mondható, — kedvezett a hang-
versenyadóknak azon körülmény is, — hogy éppen
vásári alkalom volt, s a vidék is szépen volt kép-
viselve, s rég nem látott emberek együtt, egy dí-
szes körben, emlékezetes estét tölthettek. — Ked-
vezett a vásári alkalom a néhány hét óta váro-
sunkban mulató Fuchs fényképész urnak is, — ki
photograph gépével néhány hét óta 1000 pfrtot
szerzett, mondja azután valaki, hogy nincs nálunk

művészi lelkesedés, — midőn egy közepszerű nem
művész, de gépész ily nagy hódítást tud tenni az
emberi hiúság rovására. — A vásárról szólva fel-
tűnő volt a fényelgési cikkek s más pipere-áruk
rosz kelete, — mintha hölgyeink feltették volna
magukban mentől kevesebbet adni ki fényelgési
cikkekre s piperére. — Mi két érdekes vásárfiát
kaptunk, Bulyovszkiné Uti naplóját, s P. Szath-
mári Károly Vetélytársait, a mennyire kielégített
mindkettő belső tartalma, — annyira boszantott a
dísztelen kiállítás, ily művek szebb kiadást érde-
melnek akkor, midőn holmi üres s gyenge dolgo-
zatok oly pazar díszben szoktak megjelenni, pedig
a szép tartalom, még emeli a szép külsőt. r. l.

Nagybánya, június 8-án 1858. Közel husz
éve, hogy műkedvelőink mozognak a szűk deszka-
pályán; majd minden évben mások, de mindig ifiak,
lelkesek mint a szeretet, mely magát örökké éleszti.
Az idén szini előadásaik cyclusát egy hangverseny-
nyel fejezték be május 1-jén. Ne említsük most a
jövedelem mennyiségét, nem számokkal akarom
őket kibékíteni; elégedjenek meg azzal, hogy mi-
dőn oly kevés reménye volt a közönségnek unal-
mas telét jól eltölthetni, ők nem csak újra alakul-
ván szervezték társulatukat, hanem új, a réginél
szebb díszítményeket csináltak, s az által egyszer-
mind a legjobb alkalmat adták arra, hogy a szoms-
zédváros Felsőbánya ifjai hasonló társulatot ala-
kíthataak, a díszítményeket megvehették és szép
sikerrel működhetek. Ime egyik lánczszem hogyan
füzi magát a másikba! A felsőbányai lánczszem
kovácsa — hogy képekben beszéljünk továbbra is.
— Bodnár volt ugyan, de Lánczki volt edzője, a
derék polgármester, kinek nemes gondolkodása
szerint a nyelvmivelés és társaséleti műveltség leg-
biztosabb módja a játszva-mulatók s mulatva-ok-
tatók koronkénti működése oly célra, mely a
közjónak előmozdítása. Hangversenyünk jól ütött
ki. H. F. ur rendezte, és maga is versenyzett, a
mennyire mesteri technicája avult flótájával meg-
küzdhetett. Négy hangra szerzett zeneműve tanu-
sitja, hogy szerző elszórt tehetséggel bíró műértő,
de tán éppen sok oldalúsága miatt nem képes mű-
vét harmonicus egészszé olvasztani. Cs— Nina
kisasszony zongorán tevé első kísérletet. Köztet-
zés bátoritá a most fejlődő leányka játékát.
Ajánljuk neki: szeresse hangszerét, mint nagynevű
rokona az ő művészetét, mely nem csak élvezetet
nyújtott a világnak, de az elborult kedélyeknek re-
ményt, tápot egy közintézetnek, melynek fennál-
lása életkérdés volt sokban s soknak.

Pap Zsigmond.

Legolcsóbb szépirodalmi és divatlap a magyar hölgyek számára!

(Megjelenik minden héten egyszer.)

Előfizetési felhívás

NŐVILÁG

1858-ik (másod félévi) folyamára,

divatképekkel, himzetrajzokkal s számos egyéb érdekes műmellékletekkel ellátva.

Lapunkból másfél évi folyam van a t. cz. közönség kezében.

Ha tisztelt olvasóink összehasonlítást tesznek az első és a legutóbbi — harmadik félévi folyam között, hinni merjük, hogy észreveendik, miként lapunk kül- és beltartalomban, fokozatosan, s már eddig legalább is **ketszeres értelemben értékesbült.**

A kezdeményezés nehézségei nagyrészt elhárulván, e fokozatos haladást jövőre is annál biztosabban várhatja tőlünk a t. hölgyközönség, minél biztosabban remélhetjük mi is, hogy a bel- és külértékbeni emelkedést sokszorozó tömeges részvét e haladással arányban fog gyarapodni — annál inkább, mivel lapunk **ceskély előfizetési díja most és a jövő félévben is marad az eddigi.**

Nem kérünk egyebet, mint éles egybevetést akár a hazai, akár főleg a külföldi hasonló vállalatokkal: terjedelmet, széptani belértéket, a kitűzött gyakorlati célnak megfelelő választékoságot, belső felosztást, mellékleteket, pontosságot szembevetve lapunk és amazok előfizetési díjával: jogosan véljük hinni, hogy értékéhez aránylag lapunk valóban legolcsóbb, s az egész divatlapolvasó közönség általános pártolását megérdemeljük.

Tiszteljük a nemzeti kegyeletes érzületeket, s azért az azok húrjaira játszó frázisokat mellőzni — ellenben lapunkat azon érték fokára ohajtjuk emelni, melyben kimondjuk, hogy a ki előfizet, nem csupán a nemzeti nyelvet, de **önmagát is pártolja.**

Lapunk egy száma tömör egy ivvel, borítékkal, postabélyeggel, felváltva színes divatkép, mintarajz, s aczélmetszetű rendkívüli mellékleteivel, kevesebb mint **7 pengő krajczaron** jut a közönség kezébe; tehát **naponként egy krajczár** félretételét kívánja, hogy a legkorlátoltabb sorsu által is megszereztessek, s ez által a legféltreesebb zughelyen is, a nagy világ zajából hetenkint egy bizalmas hírnököt nyerjen, s az evveli társalgásban mintegy a világgal éljen.

Ezért a szerkesztésben főgondunk a nagy társalgási és divatvilági élet mozzanatait lehetőleg **összevonva tömöríteni**, hogy abban, habár csak röviden, de **mindenről** értesüljön az olvasó, a mi a föld kerekén **új, érdekes és tanulságos** előfordul.

Lapunk felosztása, rovatai, maradnak az eddigiek. Novellairóink jelesin kívül továbbra is **legtöbbször** az általánosan kedvelt

JÓKAI MÓR.

elbeszéléseivel találkozandnak olvasóink, s kinek jövőjéhez annyi fényes reményt csatolunk, az ihlett keblű s szép hivatásu **BAJZA LENKÉTŐL** még e félévben szintén közlendünk egy beszélyt; — valamint szerencsések vagyunk jelentetni, hogy lapunk lényeges feladatának kezelésében, a nagy divatvilági levelek hetenkinti irásában az **e részben egyetlen magyar író**.

b. JÓSIKA JÚLIA.

kinek izlésdús divatlevelein kívül, finom társaséleti elveket meleg világossággal fejtegető cikkeiben, az újabbkor legjótékonyabb fogalmainak maradandó becsű tárházát veendi a magyar közönség, — továbbá is **állandó munkatársa** leend lapunknak.

A rendes mellékleteken, színes divatképek, himzet-mintarajzok stb. kívül jövő féléves előfizetőink is rendkívüli műmellékletül

két szép aczélmetszetet

veendnek az év végével, melyek tárgya az eddigiekéhez méltólag lesz választva.

Előfizetési föltételek ugy mint eddig :

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordatva :

Negyed évre (juliustól september végeig)	1 ft 30 kr.
Fél évre (juliustól december végeig)	3 " — "
Egész évre (januártól december végeig)	6 " — "

Helyben, kiadóhivatalból elhordva :

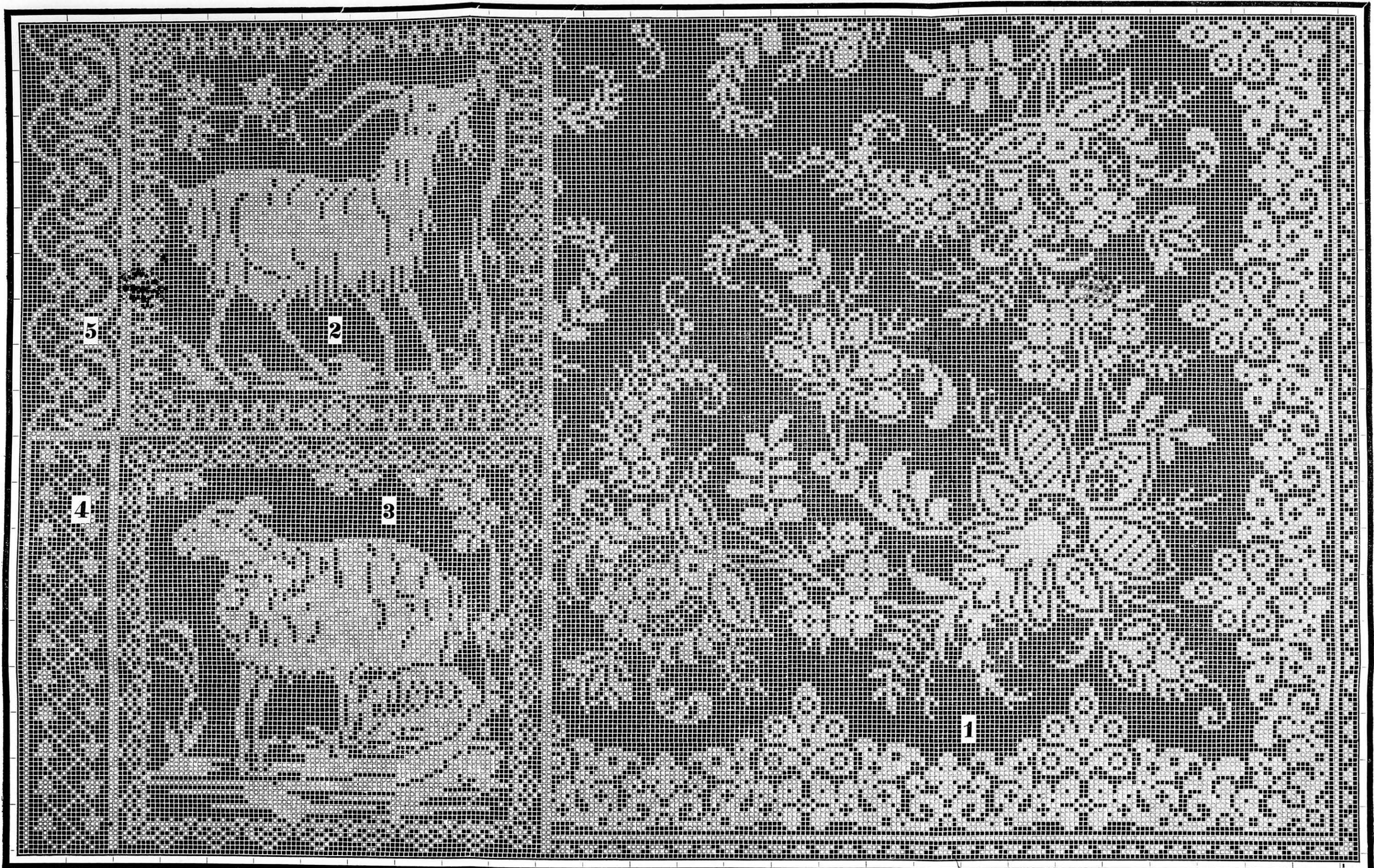
Negyed évre (juliustól september végeig)	1 ft 15 kr.
Fél évre (juliustól december végeig)	2 " 30 "
Egész évre (januártól december végeig)	5 " — "

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

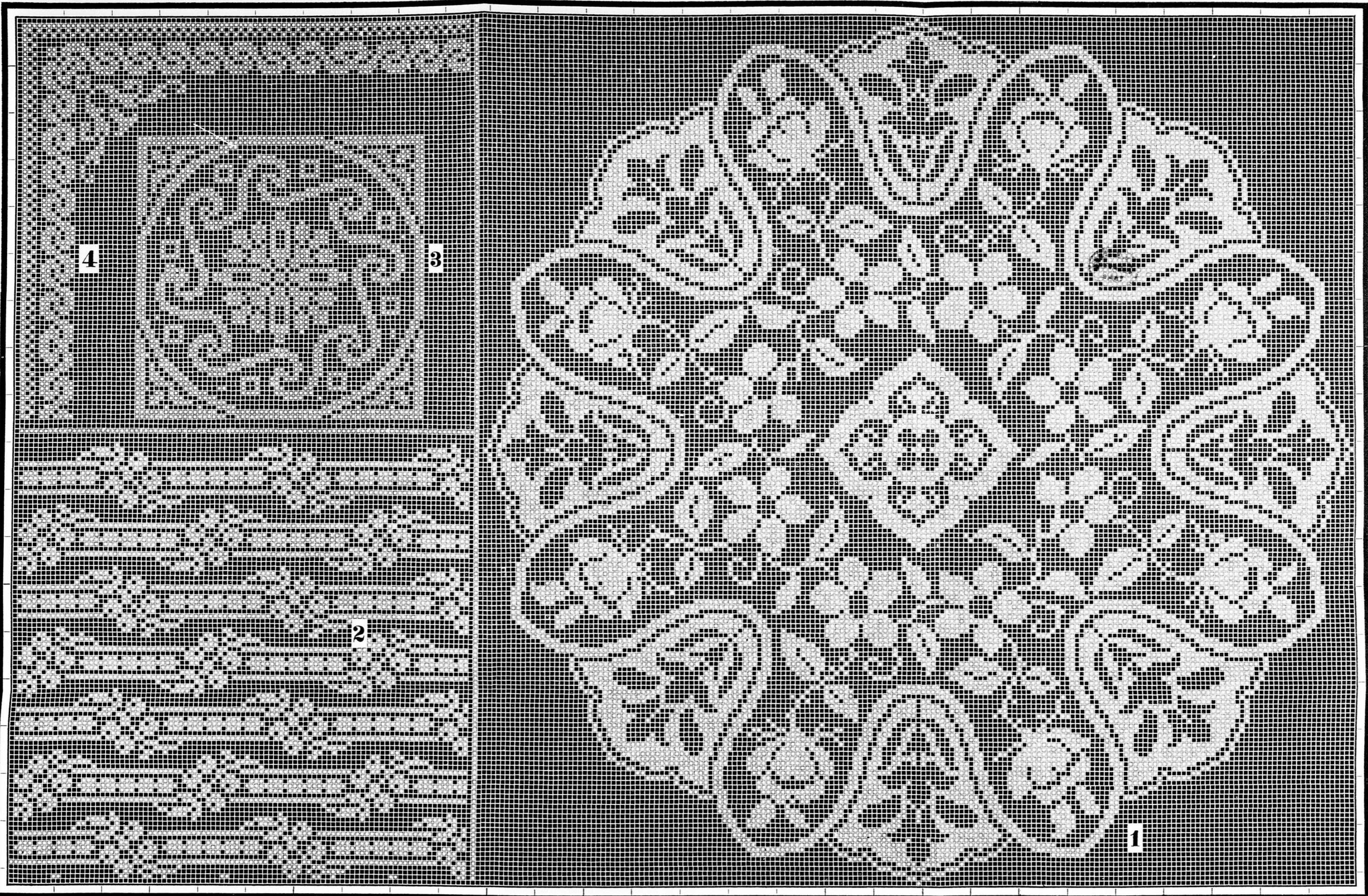
BS Az előfizetési öszletek a **Nővilág kiadó-hivatalához** (egyetem-utca 4. szám) bérmentve intézendők. — Pest, júniusban 1858.

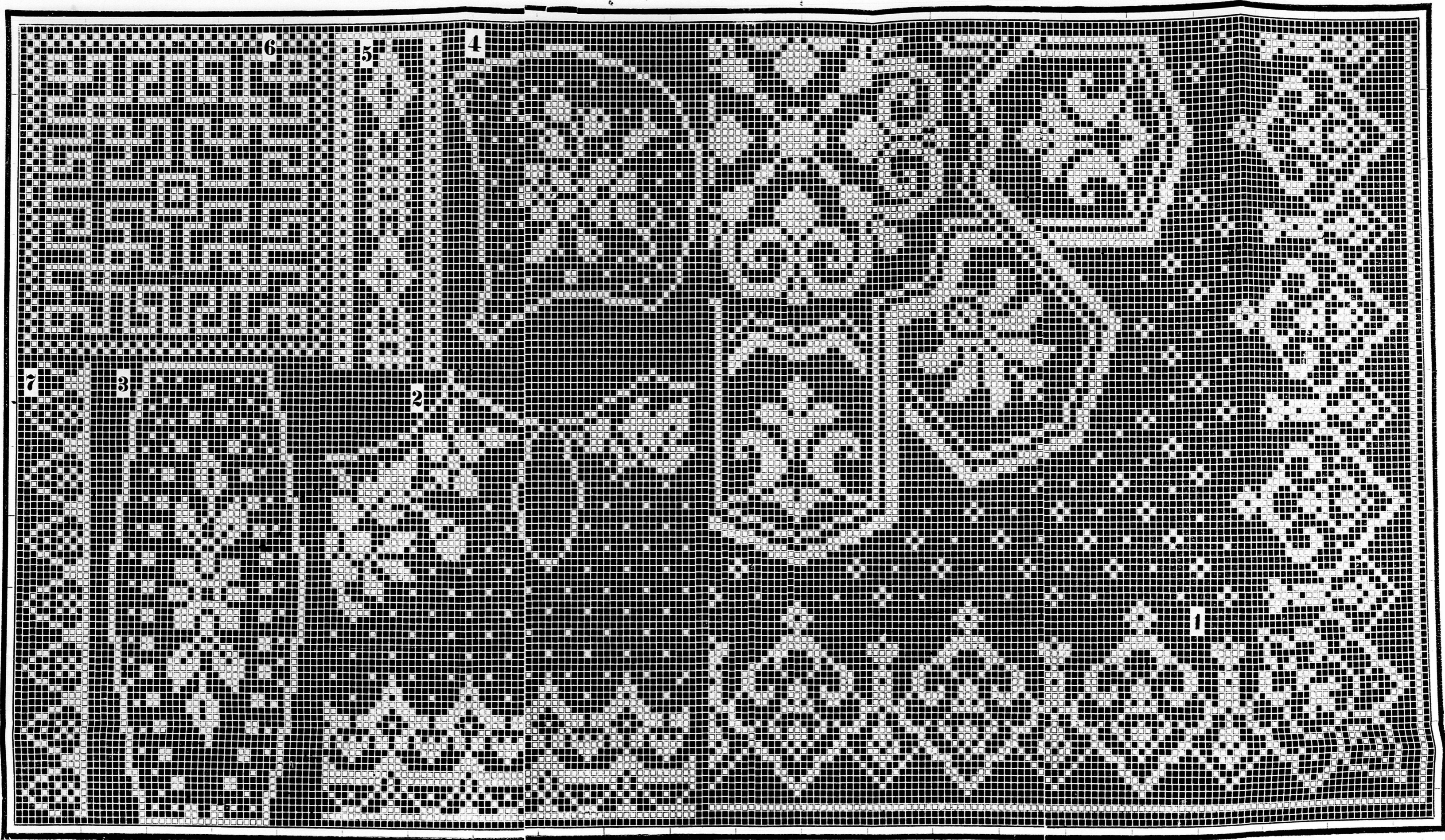
Heckenast Gusztáv, kiadó-tulajdonos.

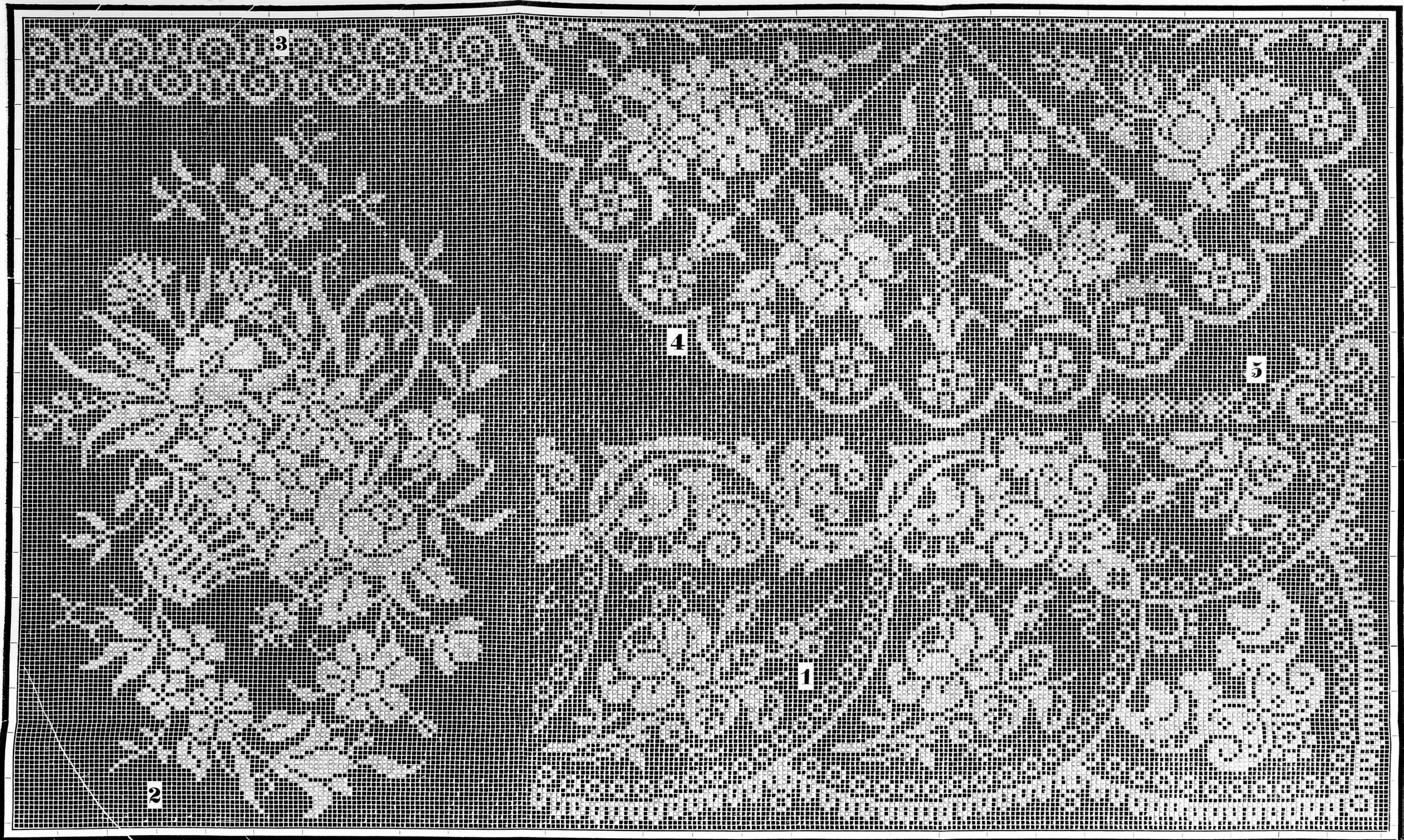
Vajda János, felelős szerkesztő.

Növilág.
Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

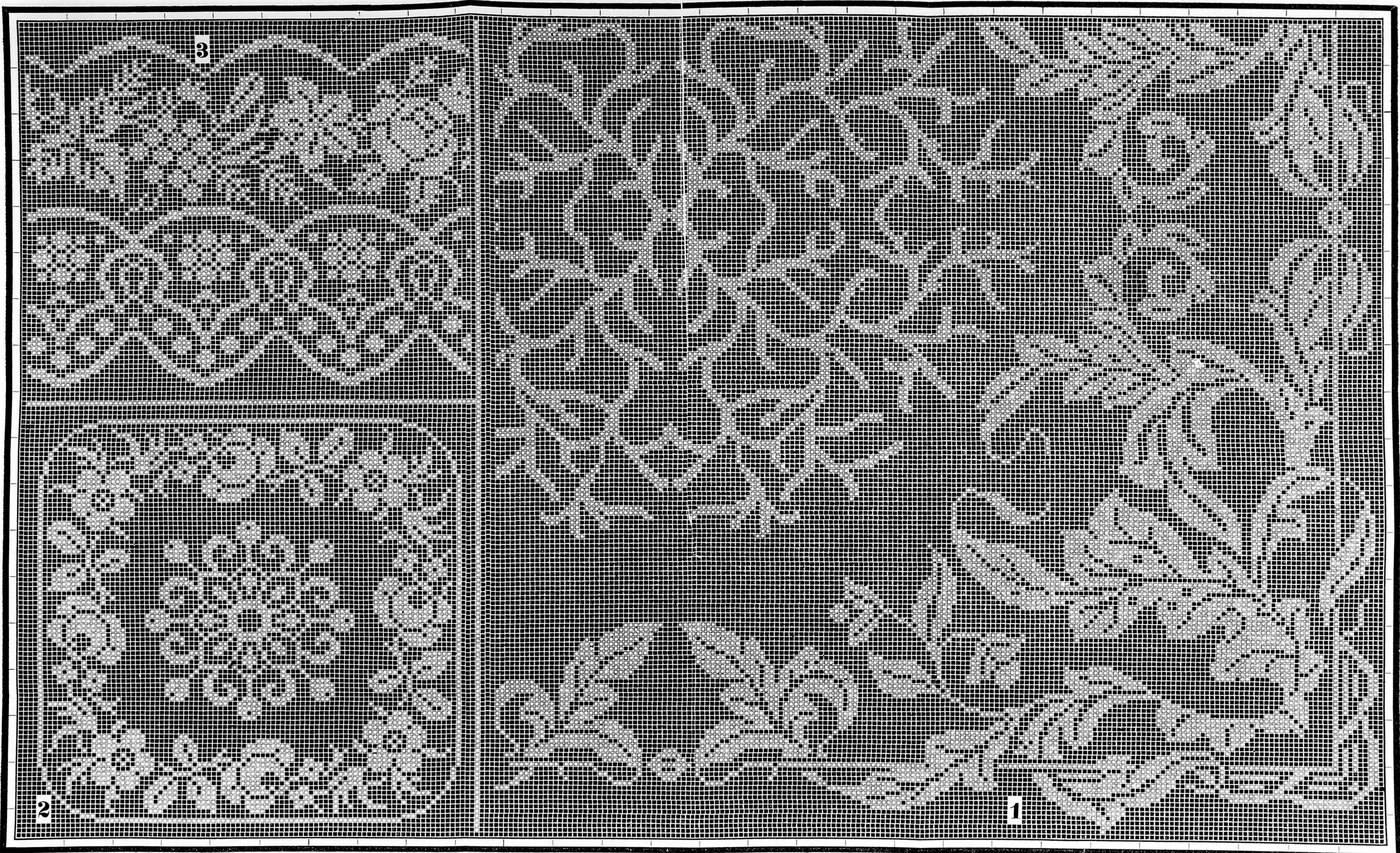

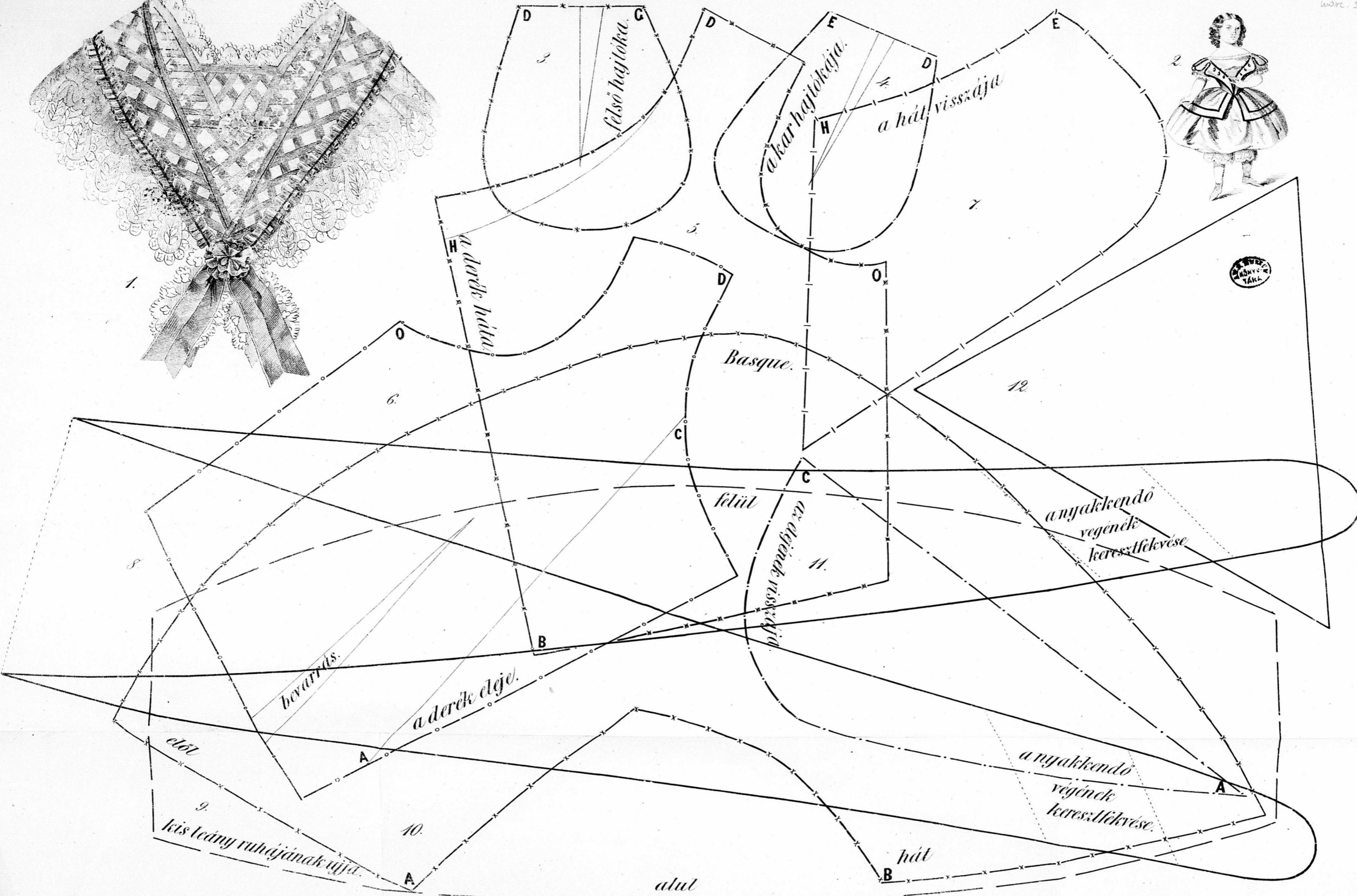
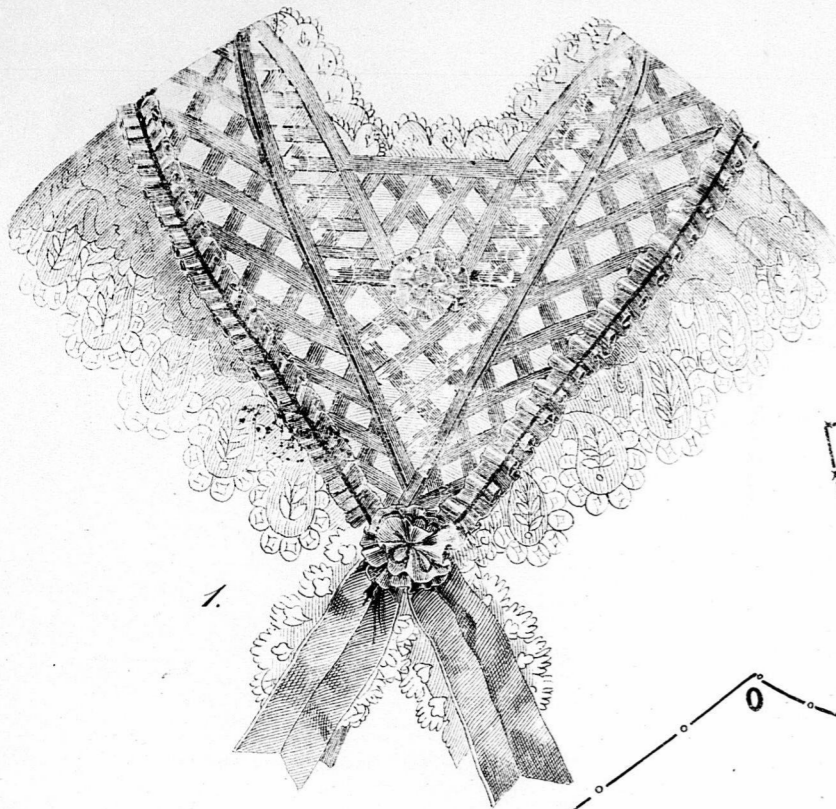

Növilág.

Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

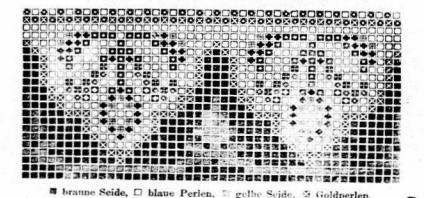
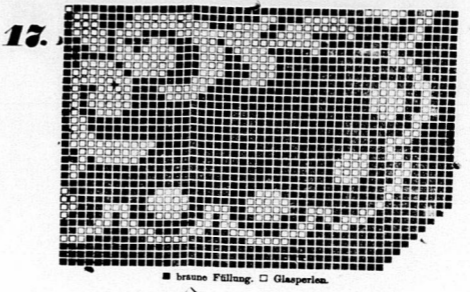
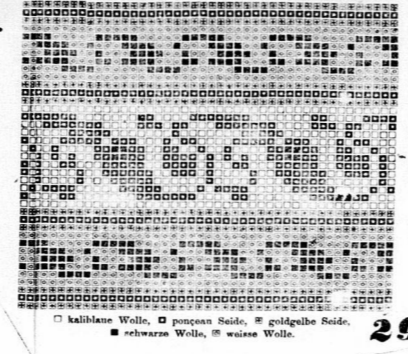
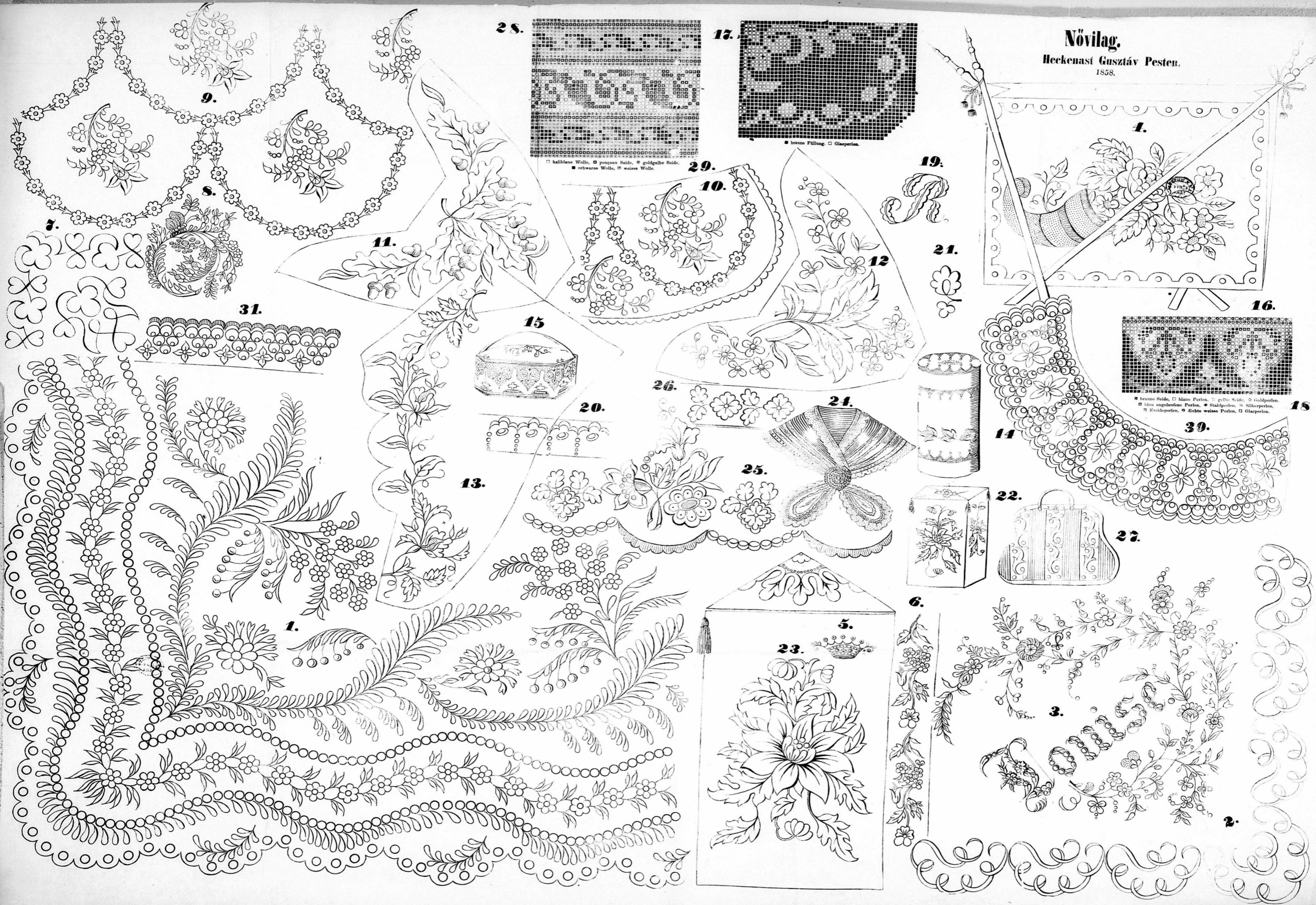

Nővilág.
Kiadja Heckenast Gusztáv Pesten.

Századé mérték.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50

□ kalihane Wolle, □ porcean Seide, □ goldgelbe Seide.
■ schwarze Wolle, ■ weisse Wolle.

■ braune Füllung, □ Glasperlen.

■ braune Seide, □ blaue Perlen, □ gelbe Seide, □ Goldperlen.
□ blau angelaufene Perlen, □ Stahlperlen, □ Silberperlen.
□ Kevleperlen, □ dicke weisse Perlen, □ Glasperlen.

Nővilág III^{ik} sz. 1858.

Felül

1 sz. A kar hátulja.

1 sz. Előrsz.

5 sz. Hajtóka.

3 sz. Hátulja.

6 sz. Kar

Alul.

4 sz. Oldala a hátnak.

2 sz. Mellérsz az előrszhez

Tavaszi ruha szabásának rajza

